

Banca
Națională
a Moldovei

*Conturile
internaționale ale
Republicii Moldova*

Anuar statistic

2017

*Chișinău,
2018*

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

**Conturile internaționale ale
Republicii Moldova**

**anuar statistic
2017**

Chișinău, 2018

Colegiul de redacție: Cristina Harea, viceguvernator al BNM – președintele colegiului de redacție
Ion Veveriță, șef al Departamentului raportări și statistică
Angela Gherman-Cernei, șef al Direcției statistica conturilor internaționale

Echipa: Marina Soloviova, Elena Gonța, Angela Ghilan, Angela Moraru, Ion Borș,
Tatiana Ciloci, Veronica Chicu, Galina Șișcova, Victor Ababii,
Mariana Apostol, Anastasia Sivoconi, Alexandru Stajila, Loredana Savenco,
Nadejda Toderașcu, Stanislav Cebotari, Aliona Pîslaru

Redactor stilizator: Elena Mămăligă

**Conturile internaționale ale Republicii Moldova,
anuar statistic, 2017 / Banca Naț. a Moldovei ; col. red.:
Cristina Harea [et al.]. – Chișinău : BNM, 2018
186 p.**

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3169-3-4

Această publicație reflectă evoluția relațiilor economice internaționale ale Republicii Moldova, prin prisma statisticii conturilor macroeconomice internaționale: balanța de plăți externe, poziția investițională internațională și datoria externă ale țării.

Banca Națională a Moldovei

Bd. Grigore Vieru nr. 1, MD-2005,
or. Chișinău, Republica Moldova

Telefon: (373 22) 822 410

Fax: (373 22) 220 591

E-mail: official@bnm.md
www.bnm.md

© Banca Națională a Moldovei (BNM), 2018.

Datele din această publicație sunt difuzate de către BNM pentru informare generală. Orice utilizare a informației din această publicație trebuie să fie însoțită de o referință la BNM în calitate de sursă. Reproducerea sau traducerea unor fragmente substanțiale ale acestei publicații sau orice utilizare în scopuri comerciale necesită permisiunea explicită, prealabilă, în formă scrisă din partea BNM. BNM nu poartă răspundere pentru eventualele pagube ce ar putea rezulta din folosirea datelor din această publicație.

Balanța de plăți, poziția investițională internațională, datoria externă și normele metodologice la ele sunt plasate pe site-ul oficial web al BNM: www.bnm.md, compartimentul Statistici și Publicații / Anuarul statistic "Conturile internaționale ale Republicii Moldova".

Anuarul statistic „Conturile internaționale ale Republicii Moldova” pentru 2018 va fi publicat cel târziu la 31 decembrie 2019.

Întrebările, comentariile, solicitările de informație suplimentară pot fi adresate la:

Telefon: (373 22) 822 648

E-mail: Ion.Veverita@bnm.md

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3169-3-4

339.72(478)(083.41)

C 69

BALANȚA DE PLĂȚI ÎN REPUBLICA MOLDOVA LA 25 DE ANI

Acest anuar reprezintă o ediție jubiliară, prima balanță de plăți a Republicii Moldova a fost elaborată pentru anul 1993 și publicată în Raportul anual al Băncii Naționale a Moldovei, 1993.

Temelia comparabilității internaționale a statisticii balanței de plăți a fost pusă de Liga Națiunilor, care a publicat în anul 1924 balanțele de plăți ale 13 țări în primul document statistic oficial „*Memorandum asupra balanței de plăți și balanțele comerțului exterior, 1910-1923*”. De asemenea, Liga Națiunilor a elaborat în anul 1927 schema balanței de plăți și un set de recomandări privind compilarea acesteia. Schema conținea două conturi mari: operațiuni curente și operațiuni de capital, în care tranzacțiile se înscriau conform principiului dublei înregistrări: pe credit și pe debit.

În anul 1947, ONU a publicat schema balanței de plăți ce a servit drept bază pentru prima ediție a *Manualului Balanța de plăți*, publicat de Fondul Monetar Internațional în 1948. Din 1948 și până în prezent au fost realizate șase ediții ale Manualului Balanța de plăți, fiind perfecționate structura și metodele ei de compilare (1948, 1950, 1961, 1977, 1993 și 2009 (MBP6)).

Primele încercări de a elabora balanța de plăți a Republicii Moldova (pentru anul 1992) au identificat unele lacune la nivelul minimului necesar de surse de informație. Astfel, cu asistență tehnică din partea Fondului Monetar Internațional, echipa Băncii Naționale a Moldovei a reușit să colecteze și să prelucreze informația pentru prima balanță de plăți completă pentru anul 1993. Din anul 1994, Banca Națională a Moldovei elaborează și poziția investițională internațională, iar din anul 1997 – statistica datoriei externe.

Un succes remarcabil l-a reprezentat compilarea primei balanțe de plăți conform metodologiei noi MBP6 (2009), odată cu statele UE, pentru anul 2014, păstrând, în același timp, elaborarea conturilor internaționale și conform recomandărilor metodologice precedente (MBP5 din 1993) timp de patru ani, în scopul asigurării comparabilității statisticilor naționale. În septembrie 2017, echipa a finalizat trecerea la noua metodologie de compilare a conturilor internaționale conform standardului MBP6 prin elaborarea poziției investiționale internaționale conform recomandărilor noi, iar în septembrie 2018 a finalizat elaborarea seriilor dinamice reconciliate din anul 2009 și până în prezent.

În această ediție specială, venim cu statistici și analize noi (!*), mai multe ca oricând, pentru informarea utilizatorilor noștri, în speranța că vor fi utile pentru întreg spectrul cititorilor, analiștilor, mediului academic și studios, de afaceri și al factorilor de decizie.

Interesul vostru este o motivație și un reper determinant în activitatea noastră, suntem bucuroși să ne întâlnim cu Voi mai des pentru a prezenta rezultatele lucrului nostru, precum și pentru a contribui interactiv la o mai bună înțelegere a lor și la transparență în procesul de producere a statisticilor macroeconomice privind sectorul extern.

!* Lista statisticilor și analizelor noi este indicată pe pagina următoare.

(!) În această ediție specială sunt prezentate următoarele statistici și analize noi:

- Indicatorii gradului de deschidere a economiei, comercială și financiară, în evoluție pentru perioada 2013-2017 ;
- Fluxurile de remiteri personale ale nerezidenților din Moldova în străinătate (debit), cu detalieri pe regiuni geografice, trimestrial, pentru perioada 2016-2017;
- Debursările din granturile externe ale administrației publice pentru anii 2013-2017 pentru trei zone geografice (UE, CSI și alte țări);
- Structura reexporturilor de mărfuri pe principalele categorii, pentru anul 2017;
- Anexe noi privind balanța comercială în distribuție geografică pe regiuni și pe principalele țări, precum și privind volumul comerțului, pentru anii 2013-2017;
- Prezentarea grafică în evoluție (2013-2017) a top cinci deficite ale balanțelor bilaterale ale comerțului exterior cu bunuri;
- Distribuția geografică a exportului de servicii de prelucrare pe principalele țări, anul 2017;
- Prezentarea grafică a distribuției geografice a plăților de dividende din investiții directe pentru anul 2017;
- Structura datoriei externe publice și public garantate și a celei private pe valutele originale ale instrumentelor financiare, la finele anului 2017 ;
- Statistici cu detalieri sporită privind structura stocului de investiții directe în economia națională (după principiul direcțional), pe zone geografice și activități economice, la sfârșitul anilor 2016 și 2017 (BDI, web BNM).

CUPRINS

I. NORMELE METODOLOGICE.....	1
1.1. Introducere.....	1
1.2. Normele metodologice referitoare la conturile internaționale ale Republicii Moldova	2
1.2.1. Definiții și principii generale	3
1.2.2. Normele metodologice referitoare la balanța de plăți a Republicii Moldova	7
1.2.2.1. Structura balanței de plăți.....	7
1.2.2.2. Modalitatea de înregistrare a datelor	16
1.2.2.3. Sursele de informație	18
1.2.3. Normele metodologice referitoare la poziția investițională internațională a Republicii Moldova	23
1.2.4. Normele metodologice referitoare la datoria externă a Republicii Moldova.....	26
II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE	29
III. PREZENTAREA GENERALĂ A EVOLUȚIEI CONTURILOR INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2017.....	39
3.1. Balanța de plăți – prezentare generală	42
3.2. Poziția investițională internațională – prezentare generală	46
3.3. Datoria externă brută – prezentare generală	48
3.4. Informație suplimentară la balanța de plăți	52
a) Remiterile personale	52
b) Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare generală	53
c) Ancheta coordonată a investițiilor directe (CDIS) – prezentare generală	53

IV. BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANUL 2017	54
4.1. CONTUL CURENT.....	54
4.1.1. Balanța bunurilor	54
4.1.1.1. Balanța bunurilor FOB-FOB.....	54
4.1.1.2. Comerțul exterior cu bunuri FOB-CIF	56
Orientarea geografică și structura exportului de bunuri	58
a) Orientarea geografică a exportului de bunuri	58
b) Structura exportului de bunuri	59
Orientarea geografică și structura importului de bunuri	61
a) Orientarea geografică a importului de bunuri	61
b) Structura importului de bunuri	61
4.1.2. Balanța serviciilor.....	64
4.1.3. Balanța veniturilor primare	67
4.1.4. Balanța veniturilor secundare.....	69
Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)	70
4.2. CONTUL DE CAPITAL	71
4.3. CONTUL FINANCIAR	72
4.3.1. Investiții directe.....	73
4.3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare	77
4.3.3. Alte investiții	77
4.3.4. Activele de rezervă	79
4.4. BALANȚA DE PLĂȚI ÎN PREZENTARE ANALITICĂ.....	81
V. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2017	83
5.1. Structura activelor și pasivelor financiare pe categorii funcționale	85
a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale	85
b) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale	87
5.2. Structura activelor și pasivelor financiare pe sectoare instituționale	92
5.3. Structura activelor și pasivelor financiare pe scadențe	93
VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2017	94
VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2017	97
7.1. Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale	97
7.2. Datoria externă publică și public garantată	102
7.3. Indicatorii gradului de îndatorare	103
VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE.....	106
SECȚIUNEA STATISTICĂ	110
IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ	
INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII	
2013-2016) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2016	121

X. ANEXE.....	125
Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane USD	126
Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane EUR	134
Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2017, prezentare desfășurată (MBP6)	142
Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2013-2017 (MBP6)	148
Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	149
Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare ...	151
Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	153
Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare	156
Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	159
Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare	162
Anexa 11. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	167
Anexa 12. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free	170
Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane USD	173
Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane EUR	176
Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2017, cu detalii suplimentare (MBP6)	179
Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017 prezentare analitică, sectorială	183
Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013-31.12.2017, prezentare analitică, pe scadențe	184
Anexa 18. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane USD	185
Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane EUR	186

Lista acronimelor și abrevierilor

AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BP – balanța de plăți
CC – contul curent
CIF – cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
DE – datoria externă
DMFAS – Debt Management Financial Analysis System (Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST)
DST – drepturi speciale de tragere
EX – export
EUR – euro
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
IM – import
ISD – investiții străine directe
MBP5 – Manualul “Balanța de plăți”, ediția a V-a
MBP6 – Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a
mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
RUB – rubla rusească
SRTI – sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
UE – Uniunea Europeană
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

I. NORMELE METODOLOGICE

1.1. INTRODUCERE

Conturile internaționale conceptual reprezintă sinteza relațiilor economice dintre rezidenții țării și nerezidenți. Ele se prezintă ca o succesiune de conturi interdependente, fiecare din ele reprezentând generalizarea unui șir de procese, stări și fenomene economice care au loc în relațiile cu nerezidenții într-o anumită perioadă / la un anumit moment. Legătura dintre ele este realizată prin intermediul unor conturi/articole tranzitorii ce asigură reconcilierea datelor prezentate într-un șir consecutiv de sinteze cu structură și nivel de agregare diferit. Putem menționa următoarele conturi:

- **Balanța de plăți (BP)** – cont macroeconomic care reflectă într-o formă generalizată tranzacțiile economice ale unei țări cu restul lumii într-o perioadă definită de timp (an, trimestru, lună);
- **Poziția investițională internațională (PII)** – cont macroeconomic ce reprezintă sinteza activelor financiare ale rezidenților (care sunt creanțele rezidenților față de nerezidenți și activele sub formă de lingouri de aur, plasate în calitate de active de rezervă) și a pasivelor rezidenților față de nerezidenți la o anumită dată (sfârșit de trimestru sau sfârșit de an). Diferența dintre activele și pasivele financiare internaționale ale țării (poziția netă) poate fi pozitivă (creditoare) sau negativă (debitoare);
- **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare** – sinteză ce oglindește toată varietatea de fluxuri, ce generează modificările stocurilor, prezentate în PII, suplimentar tranzacțiilor efective între rezidenți și nerezidenți, reflectate în BP (de exemplu, modificări din reevaluările prețurilor, din fluctuațiile cursului de schimb al monedelor originale față de valuta de evaluare, alte modificări de volum – reclasificări, anulări) și care permite stabilirea legăturii dintre stocurile reflectate în PII și fluxurile din contul financiar al BP;
- **Datoria externă (DE) brută** – sinteză macroeconomică ce reflectă evoluția acelor componente din pasivele externe ce reprezintă instrumente de natura datoriei (împrumuturi, titluri de angajamente, alocări de DST, numerarul și depozitele nerezidenților, credite comerciale și avansuri de la nerezidenți, alte instrumente de natura datoriei).

Cele mai importante relații în cadrul statisticii conturilor internaționale:

- înscrierile din contul curent, contul de capital și contul financiar sunt echilibrate;
- suma soldurilor contului curent și de capital trebuie să fie egală cu soldul contului financiar, denumit *capacitatea netă (+) sau necesarul net (-) de finanțare*. Diferența reprezintă erori și omisiuni ce rezultă în practică din imperfecțiunea surselor de date și a compilării;
- soldul PII la finele perioadei este egal cu soldul PII la începutul perioadei plus fluxurile din contul financiar al BP și schimbările reflectate în contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare, efectuate pe parcursul perioadei date;

- activele și pasivele financiare reflectate în PII generează venituri primare din investiții, reflectate în contul curent al BP;
- compoziția DE se regăsește în articolele PII și reprezintă soldul cumulativ la o anumită dată al instrumentelor financiare de natura datoriilor, reprezentate pe scadențe și sectoare instituționale.

Conturile internaționale oferă o imagine completă a tranzacțiilor economice între rezidenți și nerezidenți și stau la baza analizei și aprecierii relațiilor țării cu străinătatea, a activității economice internaționale și a politicii economice externe. Coerența datelor între conturile internaționale și conturile naționale permite compararea acestora și analiza complexă a activității economice a unei țări, atât pe plan intern, cât și internațional.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova se întocmesc în baza art. 5 din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 „Cu privire la Banca Națională a Moldovei”.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova sunt elaborate trimestrial și anual, unitatea de măsură fiind milioane dolari SUA. Informația din aceste statistici nu include datele pentru raioanele din partea stângă a râului Nistru și municipiul Bender.

Conturile internaționale sunt revizuite cu regularitate, articolele sunt actualizate/modificate cu indicarea obligatorie a efectuării revizuirilor, a cauzelor și motivelor acestora, în conformitate cu următoarea politică:

- datele trimestriale sunt actualizate în fiecare trimestru următor și revizuirile pot cuprinde până la trei trimestre ale anului curent;
- datele anuale sunt actualizate la momentul compilării variantei finale și revizuirile pot cuprinde până la patru ani precedenți.

Confidențialitatea datelor. În conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, BNM asigură securitatea și confidențialitatea informației colectate privind tranzacțiile economice internaționale. Datele sunt utilizate numai în scopuri statistice, fiind prezentate sub formă de indicatori și analize doar în stare agregată.

Diseminarea datelor. Statistica conturilor internaționale este diseminată în conformitate cu Standardul Special de Diseminare a Datelor al FMI, angajament asumat de către Republica Moldova în mai 2006, în termenele stipulate în calendarul de diseminare a datelor (Advance Release Calendar - ARC) și în conformitate cu calendarul de plasare a informațiilor de acces public pe pagina web a BNM.

1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Direcția statistică conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică al Băncii Naționale a Moldovei produce datele balanței de plăți, ale poziției investiționale internaționale și ale datoriei externe brute compilate conform noilor standarde metodologice internaționale recomandate de Fondul Monetar Internațional în *Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”*, ediția a VI-a (2009)” (MBP6) (care a înlocuit *Manualul*

„Balanța de plăți”, ediția a V-a (MBP5)) și în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (MBP6/SDE 2013).

De asemenea, se calculează indicatorul suplimentar *remiteri personale*, compilat conform recomandărilor din manualul „*Tranzacții internaționale cu remiteri – ghid pentru compilatori și utilizatori*” (2009).

1.2.1. DEFINIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE

Conturile internaționale reflectă situația și tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, indiferent de amplasarea lor geografică.

O unitate economică este considerată **rezident** al unui teritoriu economic atunci când are în acest teritoriu centrul de interes economic predominant.

Gospodăriile populației se consideră rezidente ale unui teritoriu economic în cazul în care membrii acestor gospodării au un loc de trai pe acest teritoriu pe o perioadă indefinită sau finită, dar destul de îndelungată (un an sau mai mult), sau au intenția de ședere de durată, cu excepția studenților, pacienților, diplomaților, militarilor și a lucrătorilor sezonieri, ce se consideră rezidenți ai teritoriului economic unde au domiciliu permanent, indiferent de durata șederii peste hotare. O *întreprindere* se consideră rezidentă a unui teritoriu economic în cazul în care este angajată în activități și tranzacții economice semnificative, deținând spații de producție sau alte locații pe acest teritoriu. Organizațiile sectorului *administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* sunt rezidenții teritoriului economic unde au fost fondate și înregistrate.

Teritoriul economic al unei țări constă din teritoriul geografic administrat de un guvern, unde persoanele, bunurile și capitalul circulă liber și sunt subordonate aceluiași autorități monetare și fiscale. El mai include: spațiul aerian, apele teritoriale, teritoriile din apele internaționale asupra cărora țara are drepturi exclusive, enclavele teritoriale situate pe teritoriul altor state, cum ar fi reprezentanțele diplomatice, consulatele, bazele militare etc. Respectiv, enclavele teritoriale de acest gen ale altor state nu sunt incluse în teritoriul economic al țării date.

Evaluarea tranzacțiilor se efectuează *la prețul pieței*, acesta fiind definit ca suma de bani pe care un potențial cumpărător este gata să o plătească unui potențial vânzător, pentru a achiziționa ceva, când ambii sunt părți independente și urmăresc numai interese comerciale.

Momentul de înregistrare a tranzacțiilor este momentul, real sau estimat, când o valoare economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau stinsă/ anulată. În realitate, acest moment nu întotdeauna este evident și poate fi atribuit momentului în care părțile înregistrează tranzacția în conturile lor contabile. În mare parte, tranzacțiile sunt înregistrate în balanța de plăți conform principiului de „*drept constatat*”.

Stabilirea momentului înregistrării ține de tipul operațiunilor. Pornind de la specificul sistemului statistic de colectare și compilare a datelor, BNM înregistrează:

- tranzacțiile cu bunuri – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor;
- tranzacțiile cu servicii – la momentul prestării serviciului sau efectuării plății;

- remunerarea salariaților, prestațiile sociale, transferurile personale – în perioada în care are loc plata sumelor respective;
- dobânzile la împrumuturi și la alocările de drepturi speciale de tragere – la momentul când ar fi trebuit să fie efectuate plățile conform acordurilor, după principiul de „*drept declarat*”, la depozite – la momentul efectuării plății, la titlurile de angajamente – conform principiului de „*drept constatat*”;
- granturile și asistența tehnică – la data efectuării tranzacției;
- reinvestirea profiturilor – în perioada în care sunt realizate;
- dividendele – la momentul declarării lor (în cazul băncilor) și în perioada în care are loc plata sumelor respective (în cazul altor sectoare);
- operațiunile cu titluri de participare – la momentul înregistrării tranzacției în conturile contabile pentru emisiile noi la băncile licențiate, la data efectuării tranzacției pentru alte sectoare;
- creditele comerciale – în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra unui activ nefinanciar;
- titlurile de valoare – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor, care determină data efectuării tranzacției;
- tragerile de împrumuturi – la data efectuării tranzacției;
- rambursările de împrumuturi – la momentul când plățile au fost efectuate, reeșalonate sau iertate de creditor.

Fluxurile sunt tranzacții economice efective și rezultatul unor evenimente care au avut loc într-o anumită perioadă. Fluxurile internaționale se înscriu în conturi ca tranzacții (în bilanșa de plăți) și ca alte modificări ale activelor și pasivelor financiare în contul altor modificări. Stocurile și fluxurile activelor și pasivelor financiare se grupează după categorii funcționale și instrumente. Fluxurile pot fi:

- fluxuri legate de tranzacții economice;
- alte fluxuri.

Tranzacții economice – activitate economică a două unități instituționale, care se desfășoară conform acordului reciproc și reprezintă un schimb al dreptului de proprietate asupra unor valori economice sau un transfer.

Tranzacțiile înscrise în conturile internaționale se efectuează între două unități instituționale, una din ele fiind rezident al țării care prezintă statistica, iar alta – nerezident. Pentru fiecare tranzacție se efectuează două înregistrări – pe credit sau pe debit la articolele contului curent și/sau ca majorare/micșorare a activelor/pasivelor financiare. Noțiunea de tranzacții nu implică neapărat un flux real și unul financiar (ca în cazul importului/exportului de bunuri și servicii), putând fi reprezentată atât prin contra-fluxuri nemonetare (barter) sau unilaterale (transferuri de bunuri), cât și prin contra-fluxuri pur financiare, reflectate la active și pasive (împrumut, investiție).

Tranzacțiile din conturile internaționale se clasifică după diverse criterii. După reciprocitate tranzacțiile sunt bilaterale (*schimburi*) și unilaterale (*transferuri*), după natura valorii tranzacționate – sunt fluxuri monetare și nemonetare, după modul de calcul – sunt fluxuri

reflectate la valoarea efectiv tranzacționată (utilizare/rambursare de împrumut) sau la valoarea calculată pentru perioada dată (dobânda la împrumuturi, dividende), pot fi tranzacții calculate direct (servicii de transportare) sau indirect măsurate (SIFIM – servicii de intermediere financiară indirect măsurate).

Schimburile reprezintă tranzacții în care are loc furnizarea unei valori economice contra altei valori economice echivalente. Valorile economice, în linii mari, pot fi împărțite în resurse reale (bunuri, servicii și venituri) și instrumente financiare și derivate financiare. Tranzacțiile cu instrumente financiare nu țin doar de modificarea dreptului de proprietate asupra creanțelor și angajamentelor existente, ci și de crearea/apariția sau stingerea/anularea acestora. Schimburile sunt cele mai numeroase și mai importante tranzacții raportate în BP. Achiziționarea de bunuri și servicii, remunerarea salariaților, plata dividendelor, contractarea împrumuturilor etc. toate sunt schimburi.

Transferurile sunt tranzacții în care un partener furnizează o valoare economică unui alt partener fără să primească în schimb o altă valoare. Deoarece tranzacțiile în BP sunt înregistrate în partidă dublă, transferurile sunt utilizate pentru a efectua înregistrarea compensatorie valorii economice a obiectului tranzacției. De exemplu, bunurile primite sub forma ajutorului umanitar se reflectă la *bunuri* (valoarea de piață a bunurilor) și la *cooperare internațională* (înregistrare compensatorie a valorii bunurilor respective – transferuri).

Exemple de transferuri sunt taxele și impozitele, subvențiile, iertarea datoriilor, moștenirile.

Tranzacțiile monetare sunt tranzacțiile în care o unitate instituțională efectuează (primește) o plată sau acceptă o obligațiune (achiziționează un activ) exprimată în unități monetare.

Tranzacțiile nemonetare sunt acelea în care obiectul tranzacției nu este exprimat în unități monetare, de exemplu: barterul, remunerările și plățile în formă naturală; ajutorul umanitar sub formă de bunuri etc. Înregistrarea tranzacțiilor nemonetare are loc în baza valorii de piață a obiectului tranzacției.

Regruparea tranzacțiilor înregistrate în conturile internaționale este de trei tipuri:

1. Redistribuirea tranzacțiilor (de exemplu, de la un sector instituțional la altul, contribuțiile în fondurile de asigurări sau de pensii se efectuează de unele unități, dar se referă la gospodăriile populației);
2. Divizarea tranzacțiilor (de exemplu, dobânzile către plată/spre achitare din intermediere financiară se divizează între veniturile din investiții și serviciile de intermediere financiară indirect măsurate);
3. Înregistrări convenționale (de exemplu, reflectarea tranzacțiilor calculate indirect ca profitul reinvestit al întreprinderii cu investiții străine directe, venitul din investiții în cazul rezervelor tehnice de asigurare, venitul nedivizat al fondurilor de investiții).

Alte modificări reflectă fenomene economice reale care modifică activele și pasivele unei economii de la începutul și până la sfârșitul perioadei de raportare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP.

În conturile internaționale alte modificări se referă doar la activele și pasivele financiare și se înregistrează în PII. Ele se clasifică în două categorii mari:

1. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor;
2. Reevaluarea activelor sau pasivelor, care apare ca rezultat al modificărilor de preț sau al fluctuației cursului valutar în diferite perioade.

La alte modificări în volumul activelor/pasivelor se înregistrează *anularea unilaterală a datorilor de către creditor, schimbările în clasificarea activelor/pasivelor, monetizarea și demonetizarea aurului în lingouri* și alte procese economice.

Anularea datoriei are loc în cazul când creditorul recunoaște unilateral imposibilitatea de a recupera datoriile. *Iertarea datoriei* însă apare ca rezultat al unor acorduri bilaterale între părțile implicate, având ca motivație acordarea unor beneficii economice. *Iertarea datoriei* se deosebește de *anularea datoriei* și se înregistrează ca tranzacție în contul de capital (transfer de capital) al balanței de plăți.

Stocurile reprezintă valoarea activelor financiare și a pasivelor la o anumită dată. Ele se înscriu în poziția investițională internațională. Datele despre stocuri, de regulă, sunt prezentate conform situației la începutul și la finele unei perioade (trimestru, an). Modificarea stocului de la începutul perioadei și până la sfârșitul ei se efectuează ca urmare a fluxurilor înregistrate în perioada dată (tranzacțiile din BP și alte modificări).

Unitatea instituțională este o entitate economică care corespunde următoarelor criterii:

- desfășoară activitate economică, este proprietarul bunurilor sau serviciilor și în relațiile cu alte entități instituționale deține dreptul de schimb asupra acestor proprietăți;
- are autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale de activitate economică și poartă toată răspunderea în fața legii;
- poate deține angajamente față de alte unități instituționale și poate încheia contracte;
- dispune de contabilitate completă (are documente contabile și un bilanț al activelor și pasivelor sale).

Unitate instituțională se consideră atât filiala / sucursala, cât și unitatea instituțională convențională, în cazul în care se respectă criteriile expuse mai sus.

Există două tipuri principale de unități instituționale:

1. Gospodării – persoane fizice sau grupuri de persoane fizice;
2. Societăți (corporații sau quasi-corporații, societăți necomerciale și unități ale sectorului administrației publice – persoane juridice sau organizații obștești), a căror activitate este recunoscută de stat și care activează conform legislației în vigoare. Quasi-corporațiile sunt întreprinderi fără personalitate juridică, dar care activează de parcă ar exista separat de proprietarii săi.

Unitățile instituționale se grupează în sectoare instituționale. Tranzacțiile se atribuie sectorului instituțional din care face parte unitatea rezidentă participantă. Astfel, articolele conturilor internaționale (venituri secundare, transferurile de capital, investițiile de portofoliu, derivatele financiare, alte investiții) sunt înregistrate în funcție de sectorul economic căruia îi aparține unitatea rezidentă implicată în tranzacție.

Clasificarea sectoarelor instituționale:

1. **Banca centrală** (autorități monetare) – Banca Națională a Moldovei;
2. **Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală** – băncile licențiate;
3. **Administrația publică** – instituțiile guvernamentale, autoritățile publice locale;
4. **Alte sectoare:**
  - a) **Alte societăți financiare**
    - fonduri ale pieței financiare;
    - fonduri de investiții;
    - alte societăți financiare de intermediere;
    - auxiliari financiari (casele de schimb valutar și operatorii transferurilor de bani);
    - societăți de asigurare;
    - fonduri de pensii.
  - b) **Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației**
    - societăți nefinanciare – întreprinderi industriale și comerciale;
    - gospodăriile populației – persoane fizice, care deseori (dar nu neapărat) sunt unite în familii;
    - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației – societăți de binefacere, societăți profesionale, religioase, culturale, partide politice.

1.2.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA

1.2.2.1. STRUCTURA BALANȚEI DE PLĂȚI

Balanța de plăți este alcătuită din următoarele conturi: contul curent, contul de capital și contul financiar. Contul curent include: balanța comerțului cu bunuri, balanța serviciilor, balanța veniturilor primare, balanța veniturilor secundare. Contul de capital cuprinde: achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital. Contul financiar constă din: investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă.

Indicatorii agregați ai BP în contul curent și de capital sunt prezentați în bază brută ca sumă a tuturor tranzacțiilor înregistrate la articolul respectiv, atât la intrări, cât și la ieșiri. Indicatorii contului financiar sunt înregistrați în bază netă, reflectând valoarea diferenței între intrări și ieșiri pentru fiecare categorie/instrument financiar al activelor și pasivelor, separat pentru *achiziția netă de active financiare* și *acumularea netă de pasive* (*achiziția netă de active financiare* reprezintă majorarea activelor minus scăderea activelor, iar *acumularea netă de pasive* este egală cu acumularea angajamentelor minus diminuarea angajamentelor).

Articolele *balanței de plăți* sunt structurate în felul următor:

Contul curent reflectă totalitatea tranzacțiilor între rezidenți și nerezidenți ce țin de comerțul internațional cu *bunuri și servicii* și încasările și plățile de *venituri primare* și *venituri secundare*.

Contul curent este divizat în: *bunuri, servicii, venituri primare* și *venituri secundare*.

Articolul **Bunuri** cuprinde tranzacțiile cu bunuri în care are loc schimbarea dreptului de proprietate asupra acestora între rezidenți și nerezidenți, fără a ține cont de faptul dacă bunurile au traversat sau nu hotarul țării (bunurile ce nu traversează hotarul țării sunt: bunurile procurate în porturi de către transportatorii internaționali și mărfurile negociate peste hotare). De menționat că unele bunuri sunt incluse la servicii, de exemplu, consumul ambasadelor pe teritoriul altor state – la bunuri și servicii guvernamentale.

- *Mărfurile generale în baza balanței de plăți* cuprind bunurile care fac obiectul unui transfer de proprietate economică între un rezident și un nerezident și care nu sunt incluse în alte categorii specifice, precum bunurile negociate peste hotare și aurul nemonetar sau ca parte a unui serviciu. Mărfurile generale sunt evaluate la valoarea de piață pe bază franco la bord (FOB).
- *Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare* presupun achiziționarea de bunuri de către un rezident de la un nerezident și revânzarea lor ulterioară unui alt nerezident, fără ca bunurile să traverseze hotarul economiei raportoare. Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare reprezintă diferența dintre vânzările și cumpărările de mărfuri negociate peste hotare.
- *Aurul nemonetar* cuprinde toate tranzacțiile cu aur, în afara aurului monetar. Aurul monetar este deținut de către autoritățile monetare și înregistrat ca *activ de rezervă*.

Bunurile pentru și după prelucrare, precum și bunurile trimise la reparații nu se includ în mărfurile generale în balanța de plăți, pentru că nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare și de reparații se include în articolele respective în cadrul serviciilor.

Articolul **Servicii** înregistrează serviciile prestate între rezidenți și nerezidenți.

Serviciile sunt clasificate ca:

- *Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* – includ prelucrarea, asamblarea, etichetarea, ambalarea bunurilor, realizate de întreprinderi care nu dețin în proprietate bunurile în cauză. Prelucrarea este realizată de o entitate care primește un comision de la proprietar și, fiindcă dreptul la proprietate asupra bunurilor nu se schimbă, nu este înregistrată nicio tranzacție cu mărfuri. Valoarea comisioanelor pentru serviciile de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților nu este neapărat egală cu diferența dintre valoarea bunurilor trimise pentru prelucrare și valoarea bunurilor primite după prelucrare.
- *Servicii de întreținere și de reparații* - cuprind lucrările de întreținere și reparații efectuate de rezidenți asupra bunurilor care sunt deținute de nerezidenți (și invers). Reparația și întreținerea vapoarelor, aeronavelor și a altor echipamente de transport sunt incluse la acest articol. Curățarea echipamentelor de transport este exclusă, fiind inclusă la *serviciile de transport*, întreținerea și reparațiile construcțiilor sunt incluse la *construcții*, iar întreținerea și reparațiile calculatoarelor sunt incluse la *serviciile de informatică*.

- *Servicii de transport* - reprezintă procesul transportării persoanelor și bunurilor dintr-un loc în altul, precum și serviciile auxiliare conexe. Serviciile de transport sunt specificate pe: (i) tipuri de transport: maritim, aerian, alte mijloace de transport, și în continuare pentru fiecare tip de transport se specifică: (ii) transportarea de pasageri, de mărfuri și alte servicii din cadrul serviciilor de transport, precum sunt cele de încărcare / descărcare, deservirea unităților de transport, depozitare și antrepozitare, ambalare și reambalare, curățarea echipamentelor de transport, efectuate în porturi și aeroporturi etc.. Serviciile poștale și de curierat sunt evidențiate separat în categoria serviciilor de transport și includ preluarea, transportul și livrarea scrisorilor, ziarelor, periodicelor, broșurilor, a altor materiale tipărite, a coletelor și pachetelor.
- *Călătorii* - includ bunurile și serviciile achiziționate într-o economie de către călătorii nerezidenți, în scopuri de afaceri sau personale (inclusiv călătoriile ce țin de tratament și de studii). Pe credit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor personale achiziționate de către nerezidenți în cursul vizitelor lor în Republica Moldova. Pe debit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor personale achiziționate din alte economii de către rezidenți în cursul vizitelor peste hotare. În călătorii sunt incluse serviciile de transport local pe teritoriul țării vizitate, iar serviciile de transport internațional sunt reflectate la *transportul de pasageri*. De asemenea, se exclud bunurile achiziționate de călători pentru revânzare în economia proprie sau într-o altă economie. Călătoriile sunt divizate în:
  1. *Călătorii de afaceri* – achiziționarea de bunuri și servicii de către cei care călătoresc în interes de afaceri (inclusiv de către lucrătorii sezonieri, transfrontalieri și alții care nu sunt rezidenți ai economiei unde sunt angajați). *Călătoriile de afaceri* sunt divizate în continuare în *bunuri și servicii procurate* de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt și *alte călătorii de afaceri*;
  2. *Călătorii în interes personal* – cuprind bunurile și serviciile achiziționate de către călătorii care se deplasează în străinătate în alte scopuri decât cele de afaceri (vacanțe, participarea la activități recreative și culturale, vizitarea rudelor și prietenilor, pelerinajul, precum și pentru educație sau sănătate). În cadrul *călătoriilor personale* se evidențiază: *serviciile de sănătate, serviciile de instruire și altele*.
- *Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații* – reprezintă serviciile internaționale de telecomunicații (sunete și imagini transmise prin intermediul telefonului, radioului, internetului; deservirea canalelor informaționale, alte servicii conexe), *serviciile de informatică* (serviciile destinate componentelor hardware și/sau software, de prelucrare a datelor, de consultanță, de instalare, de întreținere și reparare a computerelor, de asistență privind gestionarea resurselor informatice, analiza, proiectarea și programarea de sisteme informatice „la cheie” (inclusiv dezvoltarea și proiectarea de pagini de internet) și furnizarea de consultanță tehnică pentru programe de calculator (software); licențele pentru utilizarea programelor de calculator nepersonalizate; dezvoltarea, producerea, furnizarea și elaborarea documentației pentru programele de calculator personalizate, inclusiv de sisteme de operare realizate

- la comandă pentru utilizatori specifici; întreținerea sistemelor și alte servicii auxiliare, precum instruirea în cadrul activităților de consultanță; serviciile de prelucrare a datelor, cum ar fi introducerea, sortarea și prelucrarea datelor; serviciile de găzduire a paginilor de internet și gestionarea echipamentelor informatice); serviciile de informații (serviciile agențiilor de presă, serviciile privind bazele de date (stocarea, păstrarea și diseminarea datelor), portalurile de căutare pe internet, precum și abonamentele individuale la ziare și ediții periodice prin poștă sau electronic, serviciile bibliotecilor și arhivelor);
- *Servicii financiare* - cuprind comisioanele pentru serviciile de intermediere financiară și pentru servicii auxiliare prestate între rezidenți și nerezidenți. Ele pot fi divizate în:
    1. *Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare* – constau din diverse comisioane pentru acceptarea de depozite și acordarea de credite, pentru garanții unice, pentru rambursări anticipate sau întârziate, de administrare a conturilor, servicii de carduri bancare, comisioane și taxe legate de leasingul financiar, factoring, subscrieri și compensarea plăților.
    2. *Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)* – exprimă valoarea estimată a serviciilor furnizate de intermediarii financiari pentru care nu se încasează taxe sau comisioane explicite, dar care sunt cuprinse în diferența dintre rata efectivă a dobânzii și rata dobânzii pe piața interbancară.
  - *Construcțiile* cuprind crearea, renovarea, repararea sau extinderea activelor fixe sub formă de clădiri, amenajări ale teritoriului și alte construcții (inclusiv drumuri, poduri, baraje etc.). Sunt incluse lucrările de instalare și asamblare, amenajare a teritoriului, servicii specializate, precum și gestionarea proiectelor de construcții. Contractele de construcții din comerțul internațional cu servicii sunt pe termen scurt. Proiectele mari de construcții care durează un an sau mai mult vor conduce la înființarea unei filiale rezidente, a cărei activitate este reflectată la investiții directe. Construcțiile sunt divizate în:
    1. *Construcții în străinătate* – cuprind serviciile de construcții furnizate nerezidenților de către întreprinderi rezidente ale economiei raportoare (credit/exporturi), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia gazdă de întreprinderile respective (debit/importuri);
    2. *Construcții în economia raportoare* – constau din serviciile de construcții furnizate rezidenților din economia raportoare de către întreprinderi de construcții nerezidente (debit), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia raportoare de către întreprinderile nerezidente respective (credit).
  - *Alte servicii*: de asigurare și ale fondurilor de pensii; taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale; servicii personale, culturale și de agrement; bunuri și servicii ale administrației publice; alte servicii pentru afaceri (cercetare și dezvoltare, profesionale și de consultanță managerială, tehnice, comerciale etc.).

Articolul *Venituri primare* reprezintă remunerările acumulate de unitățile instituționale pentru contribuția acestora la procesul de producție sau pentru furnizarea de active financiare sau din închirierea resurselor naturale altor unități instituționale și este divizat în:

- *Remunerarea salariaților* – reprezintă valoarea totală brută a remunerărilor în numerar sau în natură, inclusiv taxele, impozitele și contribuțiile în sistemele de asigurare socială, medicală etc. când angajatorul și angajatul sunt rezidenți în economii diferite. Din valoarea brută nu se exclud cheltuielile de întreținere efectuate de angajați în țara gazdă, acestea se înregistrează compensatoriu la articolul *călătorii*. La fel se reflectă impozitele plătite în țara gazdă, înregistrate compensatoriu la *venituri secundare*.
- *Veniturile din investiții* - reprezintă încasări și plăți aferente creanțelor și angajamentelor externe. Această categorie cuprinde veniturile din investiții directe, investiții de portofoliu, alte investiții și din active de rezervă. La intrări ele includ venituri de încasat provenite din capitalul investit sau împrumutat în exterior de către rezidenți, la ieșiri se reflectă veniturile nerezidenților obținute din capitalul investit în Republica Moldova sau împrumutat rezidenților. Cele mai uzuale tipuri de venituri din investiții sunt veniturile din participații și acțiuni (dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților, profituri reinvestite) și veniturile aferente instrumentelor de datorie (dobânzi):
  1. *Dividendele și retragerile din veniturile quasi-societăților* sunt constituite din câștigurile distribuite alocate acțiunilor sau altor forme de participare la capitalul social al întreprinderilor în cadrul investițiilor directe și de portofoliu.
  2. *Profiturile reinvestite* reprezintă veniturile investitorilor străini direcți ce nu le-au fost distribuite sub formă de dividende sau alte beneficii.
  3. Veniturile aferente altor investiții constituie *dobânzi* de plătit în conformitate cu un acord cu caracter obligatoriu între creditor și debitor (de exemplu: dobânda la împrumuturi, la depozitele bancare; cupoanele la titlurile de valoare etc.).
- *Alte venituri primare* sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional al economiei raportoare (*Administrația publică* sau *Alte sectoare*) și includ următoarele componente:
  1. Impozite pe producție și pe importuri;
  2. Subvenții;
  3. Renta.

Articolul *Venituri secundare* include înregistrările compensatorii aferente trecerii dreptului de proprietate asupra resurselor materiale și financiare de la rezidenții unei țări la rezidenții altei țări, fără încasarea unor valori economice în schimb. Totalitatea tranzacțiilor reflectate la venituri secundare sunt *transferuri*.

Veniturile secundare sunt divizate după sectoare: *administrația publică și societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației*.

Exemple de *venituri secundare* des întâlnite în practică sunt transferurile personale, contribuțiile și prestațiile sociale, impozitele, ajutoarele umanitare și asistența tehnică în cadrul cooperării internaționale, primele și despăgubirile în cadrul asigurărilor (altele decât cele de viață) etc.

Contul de capital cuprinde achiziționarea/cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital.

Activele nefinanciare neproduse constau din: (a) resurse naturale; (b) contracte, închirieri și licențe; (c) active comerciale (mărci). Achiziționarea și cesiunea de active nefinanciare neproduse sunt înregistrate separat în valoare brută (*achiziționarea brută - debit / cesiunea brută - credit*). La acest articol din contul de capital se înregistrează numai achiziționarea sau cesiunea de astfel de active, nu și utilizarea lor.

Transferurile de capital constau din (a) transferuri de proprietate asupra activelor fixe, (2) transferuri de fonduri legate sau condiționate de achiziționarea sau cedarea de active fixe și (3) iertarea datoriilor de către creditorii. Transferurile de capital se pot efectua în numerar sau în natură și sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional din economia raportoare (administrația publică sau alte sectoare).

Exemple de transferuri de capital guvernamentale sunt: granturile investiționale de la donatori internaționali, iertarea datoriei de către un creditor extern ș.a. Transferurile de capital între gospodăriile populației țin de cadourile prețioase (cum ar fi imobilele, cote-părți în capitalul întreprinderilor) sau moștenirile valoroase.

Suma soldului **contului curent** și **contului de capital** definește indicatorul „capacitatea netă(+) / necesarul net (-) de finanțare” a țării în relațiile economice cu restul lumii.

Contul financiar înregistrează tranzacții cu active financiare și pasive ce au loc între rezidenți și nerezidenți și care reflectă *achiziții nete de active financiare și acumulări nete de pasive* pe parcursul unei perioade.

Creșterea atât a activelor financiare, cât și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor financiare și a pasivelor – cu semnul minus.

În dependență de categoria funcțională, tranzacțiile financiare sunt clasificate ca: *investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții, active de rezervă*. Tranzacțiile financiare sunt divizate în continuare pe tipuri de instrumente, sectoare instituționale și scadențe. Se disting trei categorii mari de tipuri de instrumente: (1) participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, (2) instrumente de natura datoriei și (3) alte active financiare și pasive.

Investițiile directe sunt un grup de tranzacții transfrontaliere de investire asociate cu un rezident al unei economii (investitor direct) care deține controlul sau un grad semnificativ de influență asupra gestionării unei întreprinderi care este rezidentă a altei economii (întreprindere cu investiții directe). În conformitate cu standardele internaționale, deținerea directă sau indirectă a 10% sau mai mult din drepturile de vot într-o întreprindere rezidentă a unei economii de către un investitor rezident al altei economii este dovada unei relații de investiție directă. Noțiunea de investiție directă este similară metodologiei OCDE din *Benchmark Definition of Foreign Direct Investments*.

În cadrul investițiilor directe se reflectă separat următoarele componente:

- *Participațiile și acțiunile fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor* se referă la toate participațiile directe la capitalul statutar al entităților economice într-o altă economie, ce reprezintă întreprinderi cu investiții directe, precum și indirecte,

deținute de filialele, sucursalele și întreprinderile asociate ale acestora, în cazul când este valabilă relația asociată de investiție directă cu ele.

- *Reinvestirea profiturilor* reprezintă partea veniturilor nedistribuite, ce revine investitorului direct după distribuirea veniturilor sub formă de dividende, proporțională cu participarea investitorului la capitalul social (contrapartida se înregistrează în contul curent la contul venituri primare ca venituri din investiții directe). Reinvestirea profiturilor reprezintă intrări de investiții, însă poate fi și negativă în cazul când întreprinderea cu investiții directe suportă pierderi sau când dividendele distribuite în perioada de raportare sunt mai mari ca venitul net pentru această perioadă. Profitul reinvestit negativ este considerat ca fiind retragere de capital din economie.
- *Instrumentele de natura datoriei* reprezintă totalitatea pozițiilor debitoare ale investitorului direct cu entitățile afiliate (în relație de investiție străină directă), în special împrumuturi între întreprinderea-mamă nerezidentă/rezidentă și filiala rezidentă/nerezidentă și invers, filiala rezidentă/nerezidentă către întreprinderea-mamă de peste hotare/din Moldova. Aici se reflectă și alte tipuri de datorii între entitățile înrudite, de exemplu, creditele comerciale, alte creanțe/datorii, cum sunt datoriile istorice pentru importul de resurse energetice.

Tranzacțiile reflectate ca fluxuri de participații și acțiuni nu reprezintă neapărat fluxuri financiare, ele pot fi și sub formă de mărfuri, servicii, alte resurse oferite de către investitorul direct întreprinderii cu investiție directă sau invers. Dacă nu sunt stipulate alte condiții, aceste fluxuri conduc la creșterea participării investitorului direct.

În cazul evaluării profitului reinvestit pot apărea situații mai complicate ce țin de supradividende și dividendele de lichidare, ce sunt tratate ca retrageri de capital și nu ca venituri către plată în perioada curentă investitorilor direcți (nu se reflectă în contul curent ca dividende plătite, ci se înregistrează în contul financiar ca reduceri de *participații și acțiuni*). Definirea unui dividend ca supradividend este complexă și necesită o analiză a activității întreprinderii cu investiții directe și a performanțelor economice de durată ale acesteia.

Datoriile între anumite tipuri de instituții financiare înrudite (*banca centrală, societăți care acceptă depozite, fonduri de investiții și alți intermediari financiari*, altele decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) nu se reflectă la investiții directe ca instrumente de natura datoriei. Ele se înregistrează în funcție de tipul instrumentului financiar la *alte investiții* (la împrumuturi, credite comerciale, alte active/pasive) sau la *investiții de portofoliu*.

Participațiile și instrumentele de datorie sunt clasificate și în funcție de tipul de relație dintre entitățile înrudite și de direcția fluxului investițional, astfel se disting trei tipuri de relații:

1. Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe – categorie care include fluxurile de investiții de la investitorul direct la întreprinderile cu investiții directe ale acestuia;
2. Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă) – categorie ce include fluxurile de investiții de la întreprinderile cu investiții directe la investitorul lor direct;

3. Între întreprinderile afiliate din același grup – categorie ce include fluxurile între întreprinderile care nu se controlează sau influențează reciproc, dar care se află sub controlul sau influența aceluiași investitor direct.

Investițiile de portofoliu includ tranzacțiile transfrontaliere care implică titluri de datorie și titluri de valoare de natură participativă (acțiuni), altele decât cele incluse în investițiile directe sau activele de rezervă. Condiția de bază a reflectării tranzacțiilor cu un titlu în cadrul investițiilor de portofoliu este capacitatea acestuia de a fi negociabil pe piețe specializate organizate sau direct, cu excepția tranzacțiilor cu derivate financiare, care, cu toate că reprezintă titluri de valoare negociabile, nu se includ la investiții de portofoliu, ci separat la categoria lor funcțională. Investițiile de portofoliu sunt sub formă de:

- *Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții* - în cazul în care investitorul nu întrunește condițiile de investiție directă asociată și deține mai puțin de 10% din capitalul propriu al întreprinderii, precum și în cazul fondurilor de investiții, fondurilor de hedging;
- *Titluri de creanță / de angajamente* - cuprind obligațiuni și instrumente ale pieței monetare.

Instrumentele de natura datoriei sunt prezentate după scadența inițială (pe termen scurt și pe termen lung).

Derivatele financiare sunt titluri de valoare ce reprezintă instrumentele financiare corelate cu alte instrumente financiare sau indicatori, sau anumite mărfuri care pot fi procurate sau vândute la o dată viitoare, prin intermediul cărora pe piețele financiare pot fi comercializate riscuri financiare (riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul variației valorii titlurilor de participare și prețului mărfurilor de bază, riscul de credit etc.). Această categorie este identificată separat de alte categorii datorită esenței sale specifice, deoarece se referă la transferul riscului, nu la furnizarea de fonduri sau alte resurse. Spre deosebire de alte categorii funcționale, la derivatele financiare nu se acumulează venituri primare. Aici sunt reflectate operațiunile cu swap-uri, opțiuni, depozite de garanție ș.a. înregistrate în bază netă.

Alte investiții includ operațiunile cu active financiare și pasive care nu sunt incluse la categoriile: *investiții directe*, *investiții de portofoliu* sau *derivate financiare*. *Alte investiții* se clasifică pe sectoare instituționale și pe scadențe.

Alte investiții reflectă tranzacțiile cu următoarele tipuri de instrumente financiare:

- *alte participații la capital;*
- *numerar și depozite;*
- *împrumuturi;*
- *credite comerciale și avansuri;*
- *alte creanțe/angajamente;*
- *drepturi speciale de tragere.*

Alte participații la capital reprezintă participații, altele decât cele sub formă de titluri de valoare de natură participativă. Respectiv, ele nu se înregistrează la investițiile de portofoliu. Alte participații la capital se includ la *Alte investiții* atunci când ele nu sunt investiții directe și

nici active de rezervă. De exemplu, participațiile la capitalul multor organizații internaționale nu sunt sub forma de acțiuni și de aceea se clasifică ca *alte participații la capital*.

Numerarul și depozitele. Numerarul cuprinde numerarul în valută deținut de rezidenți (active) și în moneda națională deținut de nerezidenți (pasive). Depozitele constau din conturi curente, plasări la termen și alte tipuri de plasări ale rezidenților în străinătate (active) și ale nerezidenților în sistemul bancar național (pasive). Depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile, oferite în general de societățile care acceptă depozite, ce permit plasarea și retragerea ulterioară de către creditor a unei sume de mijloace bănești. Depozitele presupun, de obicei, o garanție dată de către debitor în sensul rambursării mijloacelor deponentului.

La *împrumuturi* sunt înregistrate activele financiare și pasivele care apar în urma împrumutării directe de către un creditor a unei sume de bani unui debitor, fără să rezulte un document sau un instrument negociabil. Aici sunt incluse împrumuturile financiare, împrumuturile destinate finanțării comerțului, alte împrumuturi și avansuri (inclusiv creditul ipotecar), creditele și împrumuturile de la FMI. Leasingul financiar și contractele de răscumpărare (REPO) de asemenea sunt incluse în acest articol.

Rambursările de împrumuturi sunt înregistrate după principiul plății efective a principalului. Arieratele la dobândă sunt incluse în articolul *împrumuturi* ca trageri convenționale, pentru a asigura reconcilierea cu stocul reflectat în PII, unde sunt incluse arieratele la dobândă. Conform MBP6, arieratele sunt incluse la instrumentul original la care se referă, fie activ sau pasiv, și sunt reflectate ca un articol informativ în cazul când se referă la finanțarea excepțională, în celelalte cazuri ele se înregistrează doar în informația suplimentară la balanța de plăți.

Creditele comerciale și avansurile reflectă creanțele/angajamentele rezultate din acordarea directă de credite de către furnizorii de bunuri și servicii clienților lor și plăți în avans pentru activitatea în curs sau care urmează a fi realizată, sub forma efectuării în prealabil a plății de către clienți furnizorilor pentru bunurile și serviciile care încă nu au fost furnizate. Creditele comerciale se înregistrează în cazul în care plata pentru mărfuri sau servicii se efectuează mai devreme sau mai târziu față de momentul schimbului dreptului de proprietate asupra acestora, ceea ce, de obicei, se specifică în contractul tranzacției și reprezintă creanțe sau angajamente pe termen scurt sau lung (excepție fac contractele de leasing ce sunt tratate ca împrumuturi). Acordarea creditelor comerciale nu duce la apariția instrumentelor pieței financiare. În balanța de plăți a Republicii Moldova la acest articol se înregistrează plățile / încasările în avans pentru bunuri și servicii, valoarea mărfurilor livrate anticipat în țară / peste hotare fără încasarea plăților aferente și diferența valorică între mărfurile tranzacționate barter.

Alte creanțe/angajamente reflectă activele financiare și pasivele de alte tipuri decât cele enumerate mai sus. Articolul cuprinde activele și pasivele create în contrapartidă la tranzacțiile în care există o diferență de timp între aceste tranzacții și plățile corespunzătoare. Sunt incluse datoriile/creanțele aferente impozitelor, achizițiilor și vânzărilor de titluri de valoare, comisioanelor pentru acordarea ca împrumut a titlurilor de valoare, comisioanelor pentru împrumutul în aur, salariilor și remunerațiilor, dividendelor și contribuțiilor sociale, acumularea și stingerea lor ulterioară.

Drepturile speciale de tragere. Drepturile speciale de tragere (DST) emise de Fondul Monetar Internațional sunt unități monetare de cont care au funcția de echilibrare a lichidității pe plan internațional. Emiterile de DST sunt alocate țărilor membre în funcție de mărimea cotelor de participare ale acestor țări la constituirea resurselor FMI. În bilanța de plăți acestea sunt reflectate, pe de o parte, drept completare a activelor de rezervă ale statului (dețineri de DST), pe de altă parte, drept majorare a pasivelor externe (alocări de DST). Dacă valoarea alocărilor de DST este mai mare decât deținerile de DST (din activele oficiale de rezervă), țara respectivă achită FMI o dobândă, iar dacă deținerile de DST depășesc alocările, FMI achită o dobândă acestei țării. Actualmente, Republica Moldova este un debitor net în raport cu FMI și achită dobânzi la alocările de DST.

Activele de rezervă reprezintă activele externe ale statului gestionate de autoritățile monetare, în cazul Moldovei de către Banca Națională a Moldovei. Ele reprezintă acele active externe care se caracterizează prin disponibilitate imediată și control al autorităților monetare pentru utilizare în scopul acoperirii necesităților de finanțare a balanței de plăți, intervenții pe piețele valutare pentru gestionarea cursului de schimb valutar și în alte scopuri conexe (precum menținerea încrederii în monedă națională și în evoluția pozitivă a economiei naționale sau ca bază pentru serviciul/acordarea creditelor externe de către stat). Activele de rezervă trebuie să corespundă obligatoriu condițiilor de convertibilitate liberă, fiind exprimate în valută liber convertibilă (din coșul de monede al DST) și având un grad înalt de lichiditate.

Activele de rezervă includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, poziția de rezervă la FMI, activele în devize liber convertibile și în titluri de valoare.

1.2.2.2. MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A DATELOR

La baza întocmirii balanței de plăți stă *principiul dublei înregistrări*. Fiecare tranzacție este reprezentată prin două înregistrări egale ca valoare absolută, dar opuse ca semn: una se efectuează pe credit, iar cealaltă – pe debit. În așa mod, suma tuturor înscrierilor pe credit este egală cu suma tuturor înscrierilor pe debit, iar soldul net (diferența între înregistrările pe credit și debit) al înregistrărilor din bilanța de plăți trebuie să fie zero.

Pe credit se înscriu următoarele tranzacții: exporturile de bunuri și servicii, veniturile primite, micșorarea activelor și majorarea pasivelor financiare. Pe debit, respectiv, se vor înscrie: importurile de bunuri și servicii, veniturile către plată, majorarea activelor și micșorarea pasivelor financiare.

Majoritatea înregistrărilor în bilanța de plăți se efectuează cu semnul *plus*. Abaterile de la această regulă țin în principal de corecția tranzacției conform logicii globale a acesteia, de exemplu în cazul activității de negociere a bunurilor peste hotare, procurarea acestor bunuri nu este reflectată la importuri, ci la exporturi cu semn negativ. La fel se va proceda în cazul returnărilor de resurse materiale sau financiare.

Însă indicatorii în bază netă din contul financiar se reflectă atât cu semnul *plus* (când prevalează creșterile), cât și cu semnul *minus*, când prevalează micșorarea indicatorului dat. Astfel, creșterea netă atât a *activelor financiare*, cât și a *pasivelor* este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea netă – cu semnul minus.

A. Operațiunile ce generează intrări / încasări de bani se înregistrează după cum urmează:

– Pe credit:

- ✓ exportul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților rezidenți de către nerezidenți și obținerea venitului aferent factorilor de producție deținuți de rezidenți și utilizați de nerezidenți sau aferent titlurilor de valoare în posesia rezidenților, emise de nerezidenți;
- ✓ încasări din creșterea de pasive și vânzări/micșorări de active financiare sub formă de investiții directe și investiții de portofoliu, vânzarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți și cumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de către nerezidenți, tragerile la împrumuturile primite de la nerezidenți, rambursarea împrumuturilor acordate de rezidenți, intrările la alocările de DST.

B. Operațiunile ce generează ieșiri / plăți se înregistrează după cum urmează:

– Pe debit:

- ✓ importul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților nerezidenți de către rezidenți și achitarea venitului provenit din utilizarea de către rezidenți a factorilor de producție deținuți de nerezidenți sau provenit din titlurile de valoare în posesia nerezidenților, emise de rezidenți;
- ✓ plăți ca rezultat al stingerii pasivelor și achiziției de active financiare sub formă de investiții directe sau investiții de portofoliu, răscumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de la nerezidenți și procurarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți, rambursările împrumuturilor acordate de nerezidenți, tragerile la împrumuturile acordate de rezidenți nerezidenților, plățile la alocările de DST;

C. Venituri secundare și transferuri de capital

Spre deosebire de operațiunile descrise la literele A și B, care presupun angajamente reciproce, la articolele *venituri secundare* și *transferuri de capital* se efectuează înregistrarea compensatorie a bunurilor și serviciilor primite sau furnizate gratuit, precum și a ajutoarelor bănești și a altor operațiuni de transfer unilateral, cum ar fi asistența tehnică acordată din exterior țării, contribuția țării în organismele internaționale sau transferurile personale efectuate de persoanele fizice de peste hotare.

D. Erori și omisiuni

Modalitatea de înregistrare în balanța de plăți bazată pe contabilizarea în partidă dublă implică o egalitate a sumei înscrierilor pe credit și pe debit. În practică, însă, nu se întâmplă așa, deoarece datele pentru diferite articole sunt colectate din diverse surse, drept rezultat se obține un sold net debitor sau net creditor, care este compensatoriu înregistrat la un articol special numit *erori și omisiuni*. Astfel, dacă balanța componentelor reprezintă un sold net creditor, se va efectua o înscriere compensatorie la debitul acestui articol și viceversa. *Erori și omisiuni* pot apărea în urma variației ratelor de schimb, decalajului de timp între momentul tranzacției și înregistrarea acesteia, a suprapunerii perioadelor de raportare, precum și din alte motive.

1.2.2.3. SURSELE DE INFORMAȚIE

Principalele surse de informație utilizate pentru colectarea datelor aferente balanței de plăți sunt Biroul Național de Statistică (datele despre comerțul cu mărfuri și servicii, investițiile directe ale altor sectoare), instituțiile sectorului bancar (băncile licențiate, casele de schimb valutar și departamentele BNM), instituțiile guvernamentale (Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Biroul Migrație și Azil, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Comisia Națională a Pieței Financiare), reprezentanțele organismelor internaționale în Moldova, precum și agenții economici.

Datele din sursele menționate sunt completate cu cele din sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale (SRTI). Prin SRTI prezintă date două categorii de agenți economici:

- (1) băncile licențiate și Banca Națională a Moldovei care raportează despre operațiunile bancare internaționale efectuate atât în numele clienților, cât și în nume propriu;
- (2) alți agenți economici – rezidenții care au conturi deschise în băncile din străinătate raportează despre mișcarea mijloacelor din aceste conturi.

Pe lângă datele colectate din rapoarte statistice, sunt efectuate un șir de **estimări și ajustări** în scopul îmbunătățirii calității și plenitudinii datelor:

Bunuri

- Din datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri, prelucrate și transmise BNM de către BNS se exclud:
  - exportul/importul de bunuri după/pentru prelucrare pentru care nu are loc schimbarea dreptului de proprietate,
  - o parte a valorii bunurilor vândute de către magazinele duty-free, care se consideră procurate de către nerezidenți, se include la servicii.
- Valoarea mărfurilor importate este recalculată din prețuri CIF în prețuri FOB, excluzând costul serviciilor de asigurare și transportare, care au fost estimate la 10% din valoarea importurilor din CSI (cu excepția Ucrainei) și 6% – din restul țărilor (cu excepția României). Recalcularea nu se efectuează pentru mărfurile importate pentru prelucrare (transportul este asigurat de către proprietarii nerezidenți ai acestor mărfuri).
- Datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice sunt completate cu estimările BNM.
- În baza datelor din SRTI se calculează valoarea bunurilor procurate de către transportatorii internaționali aerieni, maritimi și auto în porturi și aeroporturi de la vânzători – rezidenți ai altui stat.

Servicii

Servicii de transport

- Importul serviciilor de transport de mărfuri este evaluat în baza datelor obținute de la recalcularea valorii mărfurilor din prețuri CIF în prețuri FOB (vezi compartimentul *Bunuri*). Datele astfel obținute sunt divizate estimativ pe tipuri de transport (maritim, aerian și alte).

- Exportul serviciilor de transport de mărfuri este calculat în baza datelor colectate prin intermediul SRTI, pentru serviciile auxiliare de transport se efectuează estimări suplimentare.
- Valoarea serviciilor de tranzitare a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova se înregistrează în baza rapoartelor primare colectate.
- Serviciile de transport rutier, feroviar, aerian și maritim de pasageri se calculează în baza raportului de la BNS și a informației colectate prin intermediul SRTI.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează o parte din serviciile de transport aerian prestate nerezidenților (vezi compartimentul *Venituri secundare*).

Servicii de călătorii

- Serviciile de călătorii sunt calculate în baza mai multor surse și sunt specificate în două componente principale: *călătorii de afaceri* și *călătorii în interes personal*.
- În baza datelor colectate prin intermediul SRTI se fac estimări pentru următoarele subarticole: bunuri și servicii procurate de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt, servicii de sănătate, servicii de instruire și altele.
- O altă sursă importantă pentru evaluarea serviciilor de călătorii este informația privind operațiunile de vânzare / cumpărare a valutei de către casele de schimb valutar. Datele obținute sunt distribuite estimativ pe subarticole.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către nerezidenți la plecarea din țară.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează valoarea serviciilor de călătorii ale experților nerezidenți.
- Utilizând numărul declarațiilor vamale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice, se estimează cheltuielile de călătorii ale persoanelor fizice ce se ocupă cu importul / exportul de bunuri. Cheltuielile de întreținere se determină ținând cont de durata șederii și zona geografică (țara).
- Din valoarea remunerării salariaților moldoveni aflați peste hotare se evaluează cheltuielile de întreținere ale acestora în țările respective.
- Se estimează serviciile de călătorii prestate rezidenților / nerezidenților ce își fac studiile sau se perfecționează profesional peste hotare / în Republica Moldova. Estimările se efectuează având în vedere numărul de persoane (studenți, elevi, stagiați etc.), țara, durata studiilor, tipul și valoarea contractului, bursele de care beneficiază rezidenții peste hotare și, respectiv, nerezidenții în Republica Moldova.

Alte servicii

- Informația colectată prin intermediul SRTI este utilizată pentru calcularea valorii serviciilor de construcții, de reparații, serviciilor financiare, de informatică și de informații, a altor servicii și parțial a serviciilor administrației publice.
- În baza datelor BNS despre comerțul exterior cu servicii se calculează valoarea serviciilor poștale și de curierat; a serviciilor de telecomunicații și a serviciilor personale, culturale și de agrement.

- Exportul serviciilor de asigurare și ale fondurilor de pensii se calculează în baza datelor BNS, iar pentru evaluarea importului se aplică un coeficient la valoarea primelor de asigurare plătite de către rezidenți companiilor de asigurare străine, ce sunt obținute prin SRTI. Suplimentar, în baza numărului de autovehicule importate de către persoanele fizice, se estimează serviciile de asigurare a acestor mijloace de transport.
- În baza datelor despre mișcările de valută pe conturile ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova peste hotare sunt calculate bunurile și serviciile administrației publice.
- Se estimează serviciile administrației publice calculate din suma asistenței tehnice acordate Republicii Moldova de către organismele internaționale și guvernele străine.

Venituri primare

- Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată nerezidenților se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale, în cadrul balanței de plăți (vezi subcapitolul respectiv).
- Remunerarea salariaților nerezidenți ce lucrează în Moldova se estimează în baza valorii asistenței tehnice, a numărului străinilor ce lucrează în Moldova în baza contractelor de muncă pe termen scurt raportat de Biroul Migrație și Azil, precum și a informației colectate prin SRTI. În baza datelor SRTI sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartiția transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice din Republica Moldova în favoarea celor de peste hotare după tipul tranzacției în: (a) remunerarea salariaților nerezidenți și transferuri curente ale persoanelor fizice, (b) transferuri de capital între gospodăriile casnice, (c) investiții directe (active).
- Pentru aprecierea profitului reinvestit se utilizează datele despre rezultatele activității întreprinderilor cu capital mixt și străin, precum și datele din SRTI referitoare la dividendele plătite. În conformitate cu principiul rezultatelor operaționale curente, la calculare se iau în considerație rezultatele nete doar din activitatea operațională, cu excluderea veniturilor / pierderilor determinate de fluctuația cursului valutar, precum și a modificărilor de stoc determinate de reevaluare etc. Dividendele primite de rezidenți în urma investițiilor directe peste hotare se estimează în baza datelor din SRTI.

Venituri secundare

- Transferurile curente personale se estimează în baza datelor din SRTI, procedura fiind similară celei descrise la articolul „*Remunerarea salariaților*”.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către rezidenți la plecarea din țară pentru a fi oferite drept cadouri nerezidenților.
- Transferurile curente privind studiile cu finanțare de la buget și perfecționarea cadrelor din contul organizațiilor internaționale și guvernelor străine se evaluează în baza informației de la instituțiile de resort.
- Transferurile curente ce țin de impozitele și taxele achitate de rezidenți în țările unde se află la muncă sunt calculate utilizând un coeficient aplicat la valoarea remunerării salariaților.

- Transferurile curente în domeniul asigurării (altele decât asigurarea vieții) sunt calculate având în vedere suma primelor de asigurare fără plata estimativă a serviciilor de asigurare.
- Asistența tehnică și granturile acordate de către donatorii externi sunt evaluate în baza bugetelor proiectelor disponibile în Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe, valoarea aferentă perioadei de raportare fiind estimată aproximativ și completată cu asistența acordată altor entități, din afara acestor proiecte, în baza informației din SRTI. Asistența tehnică și granturile sunt estimate în valoare brută și includ suma totală a proiectelor – atât banii transferați în țară de la donatori, cât și cheltuielile aferente proiectelor respective, efectuate peste hotare.

Transferuri de capital

- Transferurile de capital ale sectorului administrația publică se calculează în baza datelor privind asistența externă, din care se evidențiază transferurile pentru proiecte cu caracter investițional.
- Transferurile de capital între gospodăriile casnice se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale în cadrul balanței de plăți.

Remiterile personale în cadrul balanței de plăți

Tabelul 1. *Remiteri personale în cadrul balanței de plăți*

Remiteri personale a+b+c		
a. Transferuri personale	b. Remunerarea salariaților minus taxele și impozitele, contribuțiile sociale, cheltuielile de transport și de ședere în țara gazdă	c. Transferuri de capital între gospodăriile casnice

În cadrul balanței de plăți nu există un articol separat, nici grup de articole, a căror sumă reprezintă remitterile personale ale persoanelor fizice. Dat fiind faptul că acest indicator este unul de interes sporit pentru Republica Moldova, BNM a elaborat un algoritm pentru estimarea acestora. Indicatorul remitteri personale se calculează adițional la BP și se prezintă separat cu titlu informativ.

La baza estimărilor se află (1) datele privind transferurile bănești de peste hotare în favoarea persoanelor fizice efectuate prin intermediul băncilor licențiate și al oficiilor poștale și (2) ancheta forței de muncă realizată de BNS.

Pentru estimarea resurselor financiare transmise în țară prin alte căi decât băncile licențiate sau oficiile poștale se analizează evoluția depozitelor persoanelor fizice rezidente, evoluția numerarului în valută deținut de băncile licențiate, rulajele caselor de schimb valutar, precum și evoluția piețelor de imobil și autoturisme. Se ține cont de predispoziția spre economisire a persoanelor ce primesc remitteri de bani de peste hotare, precum și evoluția consumului gospodăriilor în cauză.

În baza datelor din Sistemul de Raportare a Tranzacțiilor Internaționale (SRTI) sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartiția transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice de peste hotare în favoarea celor din Republica Moldova după tipul tranzacției în:

- remunerarea salariaților rezidenți;
- transferuri curente ale persoanelor fizice;
- transferuri de capital între gospodăriile populației.

Investiții directe

- ***Achiziția netă de active financiare – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei*** – se evaluează în baza rapoartelor privind acționarii băncilor, rapoartelor financiare ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la Comisia Națională a Pieței Financiare), precum și în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic 1-Invest de la BNS (*Investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei*), a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor din baza de date DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System) cu privire la împrumuturile externe. Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții, precum și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidente și întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.
- ***Acumularea netă de pasive – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei*** – se evaluează în baza rapoartelor cu privire la acționarii băncilor licențiate, rapoartelor privind situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la CNPF), precum și în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic 1-Invest de la BNS, a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor din baza de date DMFAS cu privire la împrumuturile externe. Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții, precum și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidente și investitorii lor străini direcți și/sau întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.

Credite comerciale și avansuri

Creditele comerciale și avansurile sunt estimate trimestrial în baza datelor vamale despre tranzacțiile barter cu valori neechivalente, a evaluărilor suplimentare aferente serviciilor internaționale și a comparației plăților și încasărilor înregistrate în SRTI pentru exportul și importul de mărfuri cu datele vamale. Compararea plăților / încasărilor cu importul / exportul de mărfuri se efectuează la nivel de agent economic individual pentru diferite tipuri de operațiuni comerciale: cumpărare / vânzare fermă, furnizarea de materiale și echipamente pentru lucrări de construcții, montaj, altele.

La efectuarea calculelor se exclud operațiunile agenților al căror gen de activitate nu este comercial, tranzacțiile care nu presupun plăți (de exemplu, ajutorul umanitar sau granturi și proiecte de asistență tehnică), plățile ce nu presupun livrări de marfă (pentru diverse servicii), tranzacții ce dublează alte surse (în cadrul contractelor de împrumut), precum și cele cu participarea rezidenților în care marfa nu a trecut hotarul țării (de exemplu în cazul

intermedierii în tranzacțiile cu mărfuri procurate și vândute ulterior peste hotare). Aceași metodă este utilizată atât pentru creditele comerciale și avansurile primite de la partenerii din străinătate, cât și pentru cele acordate nerezidenților.

Datele trimestriale și anuale preliminare se actualizează la elaborarea variantei finale a bilanțului de plăți în baza raportului anual al BNS “*Notă informativă privind avansurile, investițiile, împrumuturile și decontările cu clienții externi*” (până în anul 2015) și anexe 9 “*Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții*” la SNC “*Prezentarea situațiilor financiare*”- începând cu anul 2016.

1.2.3. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova este în prezent elaborată conform standardelor internaționale recomandate de FMI în *Manualul „Bilanțul de plăți și poziția investițională internațională”*, ediția a VI-a (MBP6, 2009). Indicatorii PII sunt integrați și reconciliați cu datele Datoriei externe (stocuri) și Bilanțului de plăți (fluxuri).

Poziția investițională internațională este un cont macroeconomic ce conține informații la o dată fixă (*sfârșit de trimestru sau sfârșit de an*) cu privire la valoarea și structura:

- Activelor financiare ale rezidenților țării sub formă de creanțe față de nerezidenți plus aurul sub formă de lingouri deținut ca activ de rezervă;
- Angajamentelor rezidenților țării față de nerezidenți.

Diferența dintre active și pasive constituie PII netă și reprezintă o creanță netă (când activele financiare depășesc pasivele) sau un angajament net (când pasivele sunt mai mari decât activele financiare) față de restul lumii.

Articolele din PII sunt identice cu cele ale contului financiar al bilanțului de plăți, la fel și clasificările utilizate. Astfel, articolele din PII sunt clasificate după cum urmează:

1. După categorii funcționale – investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă;
2. După instrumente financiare – conform categoriilor largite (titluri de participare și acțiuni în fonduri de investiții; instrumente de natura datoriei: DST, numerar și depozite, titluri de angajamente, împrumuturi, credite comerciale; alte creanțe și angajamente);
3. Conform sectorului instituțional al rezidentului – autorități monetare (banca centrală); societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală; administrația publică și alte sectoare care sunt divizate în: alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației;
4. Conform scadenței – pe termen scurt sau termen lung (în cazul instrumentelor de natura datoriei).

Valoarea poziției investiționale internaționale la sfârșitul unei perioade este determinată ca suma următoarelor componente: stocul la sfârșitul perioadei anterioare, fluxul net ce rezultă

din tranzacțiile reflectate în balanța de plăți și alte modificări generate de alte motive decât tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, care pot fi atribuite altor modificări ale volumului și reevaluărilor (determinate de modificări ale cursurilor de schimb sau ale prețurilor).

Contul altor modificări ale activelor financiare și ale pasivelor reflectă modificările în pozițiile financiare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP:

1. Alte modificări de volum pe parcursul perioadei curente;
2. Reevaluarea în legătură cu alte schimbări de preț;
3. Reevaluarea în urma fluctuației cursului valutar.

Tranzacțiile și stocurile se evaluează, în general, la prețuri de piață. Pentru stocurile în instrumente nenegociabile (împrumuturi, credite comerciale și avansuri, numerar și depozite, alte creanțe și angajamente) se utilizează evaluarea nominală. În același timp, tranzacțiile cu aceste instrumente sunt evaluate la prețuri de piață, iar pentru a reflecta discrepanța dintre evaluarea de piață a tranzacțiilor și evaluarea nominală a stocurilor, vânzătorul înregistrează „*Modificări care reflectă schimbări de preț*” în perioada în care are loc vânzarea, egale cu diferența dintre valoarea nominală și valoarea tranzacției, în timp ce cumpărătorul înregistrează o valoare cu semn opus.

Reevaluarea în cazul modificării cursului valutar este cauzată de schimbarea valorii instrumentului financiar ca rezultat al fluctuației cursului de schimb a valutei originale față de dolarul SUA, unitatea de măsură acceptată pentru evaluarea stocurilor de active financiare și pasive.

Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor financiare reprezintă modificări în valoarea activelor determinate de alte cauze decât tranzacțiile și reevaluarea. La ele se referă: modificările în urma anulării, reclassificările, modificările în activele financiare în urma schimbării atribuirii rezidențiale a unităților instituționale.

Structura și componentele PII pot fi prezentate în diverse moduri:

- după categoriile funcționale și categoriile lărgite ale instrumentelor financiare, ceea ce permite analiza PII la sfârșit de perioadă, având în vedere tranzacțiile contului financiar și alte modificări ale creanțelor și angajamentelor financiare;
- după divizarea PII pe sectoare instituționale și categorii funcționale, unde sectorul instituțional corespunde celui al rezidentului (sectorul deținătorului sau creditorului autohton în cazul activelor financiare și al sectorului emitentului sau debitorului autohton când e vorba despre angajamente);
- după scadențe (active și pasive pe termen lung și pe termen scurt).

Spre deosebire de PII care prezintă situația financiară a țării față de restul lumii la o dată fixă, *raportul integrat al PII* (tabelul 2) cuprinde date privind situația la începutul perioadei de referință și la finele acestei perioade. O astfel de formă de prezentare a PII permite evidențierea conexiunilor între tranzacțiile din contul financiar și modificările PII din contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare pe parcursul perioadei curente.

Sursele de informație pentru compilarea poziției investiționale internaționale sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al balanței de plăți.

Tabelul 2. Raportul integrat "Poziția investițională internațională"

	Poziția la începutul perioadei	Fluxul din balanța de plăți	Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare			Poziția la sfârșitul perioadei
			Modificări în PII care reflectă:			
			alte schimbări de preț	fluctuația cursului de schimb	alte modificări de volum	
Poziția investițională internațională (netă)						
Active						
Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de creanță						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte creanțe - altele						
Active de rezervă						
Pasive						
Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de angajamente						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte angajamente - altele						
Drepturi speciale de tragere (alocări)						

1.2.4. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Datoria externă este elaborată conform standardelor recomandate de Fondul Monetar Internațional în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (2013) (SDE, 2013).

Datoria externă brută a Republicii Moldova la o anumită dată este egală cu suma tuturor angajamentelor curente efective, necondiționate ale rezidenților față de nerezidenți ce implică pentru debitor una sau mai multe plăți de principal și / sau de dobândă la unul sau mai multe momente în viitor.

Datoria externă a țării constă din următoarele componente:

- Investiții de portofoliu - titluri de angajamente;
- Împrumuturi;
- Drepturi speciale de tragere (alocări de DST);
- Numerar și depozite;
- Credite comerciale și avansuri;
- Alte angajamente aferente datoriei;
- Investiții directe: creditare intra-grup.

Investițiile de portofoliu - instrumentele de natura datoriei includ titlurile de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, cu excepția celor deținute de firme-mamă / filiale nerezidente și a valorilor mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți¹.

Titlurile de angajamente se repartizează după proveniența sectorială a emitentului și după tipul instrumentului.

Stocul angajamentelor la investițiile de portofoliu la o anumită dată reprezintă suma titlurilor de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, minus cele cu scadența expirată plus dobânda acumulată pentru perioada de raportare, dacă plata ei este prevăzută conform acordului într-o perioadă ulterioară.

Împrumuturile cuprind:

- împrumuturile băncii centrale – împrumuturi contractate de la FMI și valorificate de BNM;
- împrumuturile administrației publice (ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale (UAT)) – împrumuturi externe contractate și valorificate de guvernul central și local, în numele Republicii Moldova;
- împrumuturile private garantate de stat – împrumuturi externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat;

¹ Conform Legii Republicii Moldova „Cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat” nr. 419-XYI din 22.12.2006, intrată în vigoare la 09.09.2007, valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți, sunt atribuite datoriei de stat interne.

- împrumuturile corporațiilor publice – împrumuturi externe contractate și valorificate de către unități economice, în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută;
- împrumuturile private – împrumuturi externe contractate și valorificate de sectorul privat (societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și alte sectoare), cu excepția celor primite de la companii afiliate nerezidente, care sunt reflectate la articolul *Investiții directe: creditare intra-grup*.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de rezidenții Republicii Moldova minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Drepturile speciale de tragere - alocările de DST reprezintă un angajament pe termen lung al țării față de FMI din două motive: țările receptoare achită o dobândă pentru alocările respective și sunt obligate să le restituie FMI în anumite circumstanțe, cum ar fi încetarea participării lor în Departamentul de DST al FMI sau lichidarea acestuia.

Numerarul și depozitele includ conturile curente și depozitele nerezidenților în sistemul bancar național și în alte societăți financiare.

Creditele comerciale și avansurile sunt angajamentele sub formă de credite și avansuri acordate de furnizor sau cumpărător în tranzacțiile de comerț cu mărfuri și servicii. Ele includ:

- avansurile primite de către agenți economici de la nerezidenți;
- angajamentele rezultante din tranzacțiile barter cu bunuri ce au valori neechivalente (în cazul în care valoarea importului depășește exportul);
- angajamentele rezultante din neachitarea în termen pentru importul de mărfuri și servicii.

Alte angajamente aferente datoriei includ datoria istorică pentru importurile de mărfuri și servicii, angajamentele față de nerezidenți aferente tranzacțiilor cu investiții, angajamentele la dividendele distribuite, dar încă neplătite nerezidenților.

Investițiile directe: creditare intragrup - angajamente aferente datorilor întreprinderilor cu investiții străine directe față de investitorii lor direcți din străinătate, care specifică:

- stocul împrumuturilor primite de la investitori străini direcți;
- stocul angajamentelor față de investitorii străini direcți sub forma de credite comerciale și avansuri;
- stocul altor angajamente aferente datoriei față de investitorii străini direcți.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi între companiile afiliate calculat la o anumită dată reprezintă suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de unitățile economice din țară de la investitorii lor direcți minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Conform *SDE 2013*, arieratele la serviciul împrumuturilor și titlurilor de angajamente, ce reprezintă sume de principal și de dobândă datorate și neonorate, sunt considerate ca o parte din valoarea stocului instrumentului financiar original ce generează datoria și suplimentar sunt reflectate ca un articol informativ.

Datoria externă este specificată pe *sectoare instituționale*, urmând clasificarea aplicată în balanța de plăți: banca centrală, administrația publică, societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare. Angajamentele externe sunt atribuite la sectorul debitorului nemijlocit și nu la cel al garantului, cu excepția cazurilor în care garanția este activată.

În scopuri analitice, datoria externă a țării se prezintă după *scadența* inițială a instrumentului: pe termen scurt și pe termen lung, precum și după tipul debitorului: **publică și privată**.

- **Datoria publică externă** este parte integrantă a datoriei publice (Legea cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419-XYI din 22.12.2006) și reprezintă angajamentele față de nerezidenți. Ea include datoria de stat, datoria UAT, datoria Băncii Naționale a Moldovei, datoria corporațiilor publice.
  - **Datoria de stat externă** reprezintă totalul sumelor obligațiunilor neonorate contractate în numele Republicii Moldova de către guvern prin intermediul Ministerului Finanțelor de la nerezidenți și constă din datoria de stat externă directă și datoria externă garantată asumată de stat.
    - *Datoria de stat externă directă* include angajamentele externe ale statului apărute din calitatea statului de debitor.
    - *Datoria externă garantată asumată de stat* include angajamentele externe ale statului apărute în temeiul obligației statului de a executa garanția de stat, în cazul în care debitorul garantat nu își execută obligațiile față de creditor, conform prevederilor contractului de garanție de stat încheiat.
  - **Datoria externă a UAT** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către autoritățile publice locale.
  - **Datoria externă a Băncii Naționale a Moldovei** include împrumuturile de la FMI valorificate de BNM.
  - **Datoria externă a corporațiilor publice** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către societățile comerciale în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută.
- **Datoria privată externă** reprezintă angajamentele sectorului privat ce nu întrunesc atributele datoriei publice (ale societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și ale altor unități economice private, inclusiv ale întreprinderilor private cu capital străin) față de nerezidenți, contractate cu sau fără garanția guvernului și deservite de către sectorul privat.

Sursele de informație pentru compilarea datoriei externe sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al balanței de plăți și poziției investiționale internaționale.

II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Bunuri		
Mărfurile generale în baza balanței de plăți	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind cheltuielile întreprinderilor de transport auto, aerian și feroviar pentru procurarea combustibilului și lubrifianților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - - // - • Băncile licențiate • Agenții economici ce importă resurse energetice • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate
Aur nemonetar	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii		
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii de întreținere și de reparații	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport privind transportul cu mijloacele de transport auto / <i>trimestrial</i> • Raport privind serviciile de tranzitare a gazelor naturale / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Biroul Național de Statistică • Biroul Național de Statistică • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Cancelaria de Stat • Biroul Național de Statistică • Agenții economici
Călătorii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Informația despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> • Raport generalizator privind operațiunile caselor de schimb valutar (ale băncilor comerciale licențiate și ale punctelor SV independente) / <i>lunar</i> • Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> • Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • BNM • Biroul Național de Statistică • Cancelaria de Stat • Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Instituțiile de învățământ din RM • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundația Soros Moldova
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații, servicii personale, culturale și de agrement	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Servicii de asigurare și ale fondurilor de pensii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM
Servicii de construcții, financiare, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, alte servicii pentru afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică
Bunuri și servicii ale administrației publice neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Cancelaria de Stat • Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene • Ministerul Finanțelor

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Fundația Soros Moldova
Venituri primare		
Remunerarea salariaților	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin băncile licențiate / <i>trimestrial</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin oficiile poștale / <i>lunar</i> Informație privind numărul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a apartamentelor, încăperilor izolate locative și caselor de locuit individuale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informație privind prețurile medii pe piețele imobiliare / <i>trimestrial</i> Informație privind imigranții sosiți temporar la muncă în Republica Moldova / <i>trimestrial</i> Informație privind activele și obligațiunile în valută străină ale băncilor licențiate din Republica Moldova / <i>lunar</i> Raport generalizator privind operațiunile efectuate de către punctele de schimb valutar ale băncilor licențiate / <i>lunar</i> Informație privind vânzarea și cumpărarea de valută de către casele de schimb valutar independente / <i>lunar</i> Informație privind valuta în numerar scoasă din Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind valuta în numerar introdusă în Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind numerarul primit pentru înregistrarea în conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> Informație generalizată privind numerarul eliberat din conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei Poșta Moldovei Agenția Relații Funciare și Cadastru Burse imobiliare (web) Biroul Migrație și Azil Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - Biroul Național de Statistică Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor
Venituri din investiții directe	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Raport privind rezultatele financiare (Anexa nr. 2 la S.N.C. 5 - sinteza) / <i>anual</i> Raport privind fluxul de mijloace bănești (S.N.C. 7) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Banca Națională a Moldovei - // - Biroul Național de Statistică - // -

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, BNM
Venituri din investiții de portofoliu	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Banca Națională a Moldovei <p>- // -</p>
Venituri din alte investiții	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> DMFAS Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei externe publice și public garantate pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor <ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor
Venituri din active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
Venituri secundare		
Venituri secundare	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport generalizator privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani / <i>trimestrial</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei <ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică - // - <ul style="list-style-type: none"> Cancelaria de Stat <ul style="list-style-type: none"> Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Instituțiile de învățământ din RM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Raport privind plățile efectuate către organizațiile internaționale / <i>trimestrial</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor - // - - // - • Fundația Soros Moldova
Contul de capital		
Achiziționarea /cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Transferuri de capital	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind mijloacele bănești legalizate și transferate în străinătate de către băncile autorizate pentru luna respectivă / <i>lunar</i> • Informație privind tranzacțiile efectuate pe piața secundară a valorilor mobiliare cu implicarea investitorilor străini / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM - // - • Comisia Națională a Pieței Financiare • Cancelaria de Stat • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor
Investiții directe		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
<ul style="list-style-type: none"> • participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor 		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind efectuarea operațiuni valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Banca Națională a Moldovei
alte sectoare:		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> • Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Biroul Național de Statistică • Banca Națională a Moldovei

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și IFSLSGP</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • BNM <p style="text-align: center;">-//-</p>
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții • participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor • reinvestirea profiturilor		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> • Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> • Bilanțul contabil al întreprinderilor (Anexa nr.1 la SNC) ce raportează 1-Invest (date individuale) / <i>anual</i> • Informație despre datele persoanei juridice după IDNO / <i>trimestrial</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenția Servicii Publice • Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p>
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Ministerul Finanțelor, BNM • Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică • Agenții economici ce importă resurse energetice

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Investiții de portofoliu		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Banca Națională a Moldovei
Titluri de creanță		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate în baza poziției valutare deschise a băncii / <i>lunar</i> • Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate după ISIN / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> • Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> • Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> • Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p>
Titluri de angajamente		
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informație privind licitațiile de vânzare a hârtiilor de valoare de stat pe investitori străini 	<ul style="list-style-type: none"> • Banca Națională a Moldovei • Ministerul Finanțelor, BNM <p style="text-align: center;">- // -</p>

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Derivate financiare		
Active / Pasive		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Alte investiții		
Credite comerciale și avansuri		
Active		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică
Pasive		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p>
Numerar și depozite		
Active		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor NOSTRO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>lunar</i> Informație privind activele în valută ale băncilor licențiate (în baza poziției valutare deschise a băncii) / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație generalizatoare privind operațiunile caselor de schimb valutar independente și de la hoteluri / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Informație privind cererea și oferta de valută pe piața valutară / <i>lunar</i> Informație privind activitatea BNM pe piața valutară / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei Biroul Național de Statistică Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">-//-</p>
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor LORO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>lunar</i> Informație privind conturile în valută ale rezidenților și nerezidenților și conturile în moneda națională ale nerezidenților în banca licențiată / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Împrumuturi		
Active		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Biroul Național de Statistică
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM Banca Națională a Moldovei
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei de stat externe pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind debursările la împrumuturile guvernamentale / <i>trimestrial</i> Informație privind datoria externă guvernamentală pe credite și creditori / <i>trimestrial</i> Informație privind debursările împrumuturilor externe ale unităților administrativ teritoriale (UAT) / <i>trimestrial</i> Informație privind deservirea împrumuturilor externe ale UAT / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Ministerul Finanțelor - // - - // - - // - - // - - // -
societăți are acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informația privind deservirea împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> Informație privind debursările împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor - // - Biroul Național de Statistică
Alte creanțe		
<ul style="list-style-type: none"> administrația publică societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Alte angajamente		
<ul style="list-style-type: none"> administrația publică societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Alocări de DST	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor, BNM
Active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația privind calculul activelor oficiale de rezervă după metodologia FMI / <i>zilnic</i> Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină / <i>zilnic</i> Informație consolidată privind poziția valutară a BNM / <i>lunar</i> Raport privind compoziția valutară a activelor oficiale de rezervă / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile forex la data scadenței / <i>lunar</i> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>lunar</i> Informație despre tranzacțiile BNM: cumpărări și vânzări de valută la bursa interbancară și în afara bursei, către Ministerul Finanțelor și alte ministere / <i>lunar</i> Informație despre cumpărarea - vânzarea valorilor mobiliare ale statelor străine în cadrul rezervelor de stat / <i>lunar</i> Raport privind rezervele de stat (DLC, DST, HV) / <i>lunar</i> Raportul "CM4-2 Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină la data" / <i>zilnic, lunar, trimestrial, anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // -
Informații suplimentare		
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, BNM

III. PREZENTAREA GENERALĂ A EVOLUȚIEI CONTURILOR INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2017

Общее представление развития счетов внешнеэкономической деятельности
Республики Молдова за 2017 год

Overview of developments in the international accounts of the Republic of Moldova
in 2017

CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

- Pe parcursul anului 2017 a continuat tendința de *creștere economică*, PIB-ul Republicii Moldova majorându-se cu 4.5 la sută în termeni reali față de anul 2016 (Tabelul 1). La această creștere au contribuit, în special, activitățile de comerț și agricultura (cu toate că în prima jumătate a anului 2017 a fost înregistrată o scădere accentuată a producției vegetale ca urmare a condițiilor climaterice nefavorabile, în cea de a doua jumătate a anului aceasta și-a recuperat regresul, majorându-se cu 13.1 la sută față de anul 2016);
- *Exporturile de bunuri și servicii*, care s-au majorat cu 18.9 la sută față de anul 2016, au fost influențate pozitiv de cererea din partea principalelor țări-partenere (atât a celor din CSI, cât și a celor din UE), care au înregistrat creșteri economice (diagramele 1 și 2). Exporturile de bunuri au crescut atât ca volum fizic (+12.5 la sută față de 2016), cât și ca urmare a creșterii prețurilor la bunurile exportate (+5.5 la sută);
- În timp ce exporturile s-au majorat considerabil, importurile, susținute de aprecierea leului moldovenesc, au crescut într-un ritm și mai accelerat. Majorarea *importurilor de bunuri și servicii* (+19.9 la sută față de anul 2016) a fost condiționată, în principal, de creșterea consumului final al gospodăriilor populației (cu 5.3 la sută în prețuri comparabile față de anul 2016), care s-a datorat creșterii reale a salariilor și a remiterilor personale. De asemenea, la majorarea importurilor totale a contribuit și reluarea importului de energie electrică din Ucraina. Volumul fizic al bunurilor importate a sporit cu 14.5 la sută față de anul 2016, iar prețurile acestora – cu 4.9 la sută;
- Pentru că prețurile bunurilor exportate au crescut cu un ritm mai accelerat decât prețurile bunurilor importate, *raportul de schimb* în comerțul exterior cu bunuri a arătat o îmbunătățire ușoară;
- În pofida faptului că, în conformitate cu estimările UNCTAD, în anul 2017 fluxurile globale de ISD au scăzut considerabil (inclusiv în țările în tranziție)¹, intrările nete de capital sub formă de ISD în Republica Moldova au crescut cu 69.6 la sută față de anul 2016 și au constituit 1.7 la sută relativ la PIB. Totodată, deși conform raportului Băncii Mondiale Doing Business 2018², Republica Moldova a demonstrat un progres semnificativ în ceea ce privește simplificarea inițierii unei afaceri, majorarea intrărilor nete de ISD s-a datorat nu atât înființării de întreprinderi noi, cât acumulării de datorii față de investitorii străini direcți ca rezultat al creditării intragrup (în anul 2016 au fost înregistrate achitări nete de datorii).

¹ https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf

² <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/moldova>

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

Основные макроэкономические показатели Республики Молдова

Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

	2013	2014	2015	2016	2017
PIB*, indicii volumului fizic, %	109.4	104.8	99.6	104.5	104.5
ВВП*, индексы физического объема, %					
GDP*, physical volume indices, %					
Export de bunuri, indicii volumului fizic, %	113	102	101	107.7	112.5
Экспорт товаров, индексы физического объема, %					
Exports of goods, physical volume indices, %					
Export de bunuri, indicii valorii unitare, %	98	94	83	96.5	105.5
Экспорт товаров, индексы стоимости единицы, %					
Exports of goods, unit value indices, %					
Import de bunuri, indicii volumului fizic, %	106	101	95	107.6	114.5
Импорт товаров, индексы физического объема, %					
Imports of goods, physical volume indices, %					
Import de bunuri, indicii valorii unitare, %	99	96	79	93.7	104.9
Импорт товаров, индексы стоимости единицы, %					
Imports of goods, unit value indices, %					
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, %	99.0	97.9	105.1	103.0	100.5
Условия внешней торговли, %					
Terms of trade, %					
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD	12.5907	14.0388	18.8161	19.9238	18.4902
Средний обменный курс за период, MDL/USD					
Period average exchange rate, MDL/USD					
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, %	2.6	3.7	2.8	1.2	1.7
Потоки ПИИ (чистое принятие обязательств) / ВВП, %					
FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %					

* SCN 2008 / CHC 2008 / SNA 2008

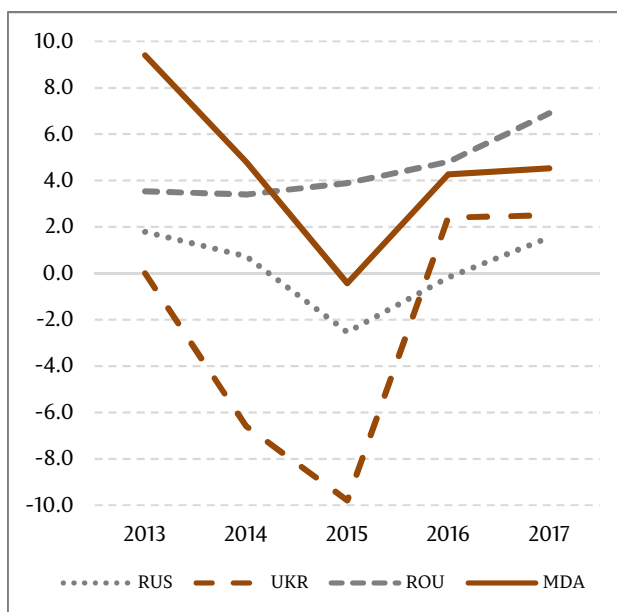
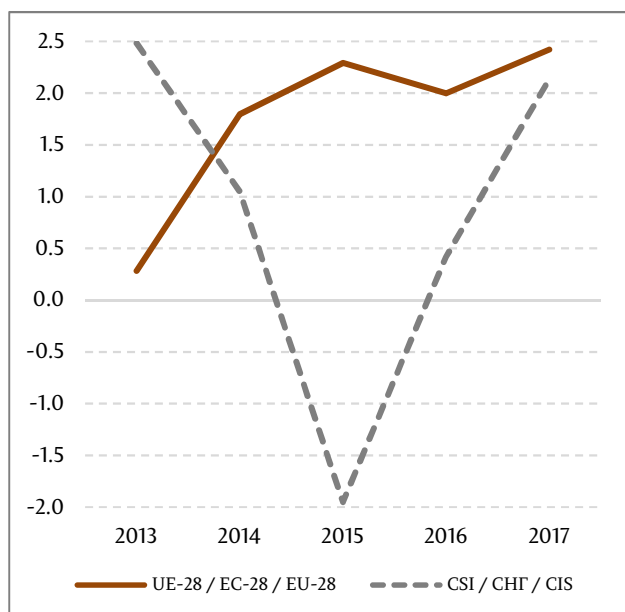
Surse: BNM, BNS / Источники: НБМ, НБС / Sources: NBM, NBS

Diagrama 1. Evoluția PIB-ului, indicii volumului fizic, %

Динамика ВВП, индексы физического объема, %

Evolution of GDP, physical volume indices, %

 a. UE și CSI
 a. EC u СНГ
 a. EU and CIS

 b. Republica Moldova și principalele țări-partenere
 б. Молдова и основные страны-партнеры
 b. Republic of Moldova and main partner countries

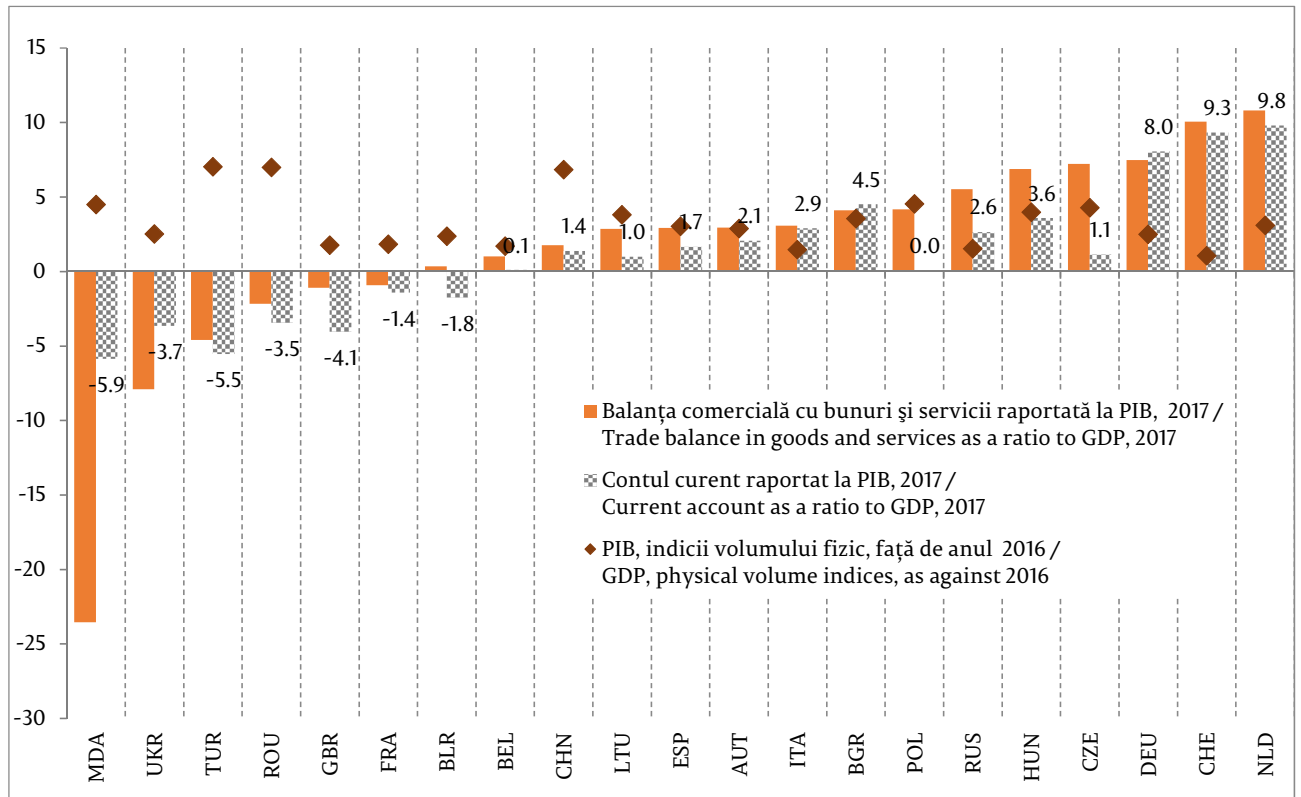
Surse: Autoritățile naționale de statistică, OECD.Stat, IMF World Economic Outlook

Источники: Национальные бюро статистики, OECD.Stat, IMF World Economic Outlook

Sources: National statistical authorities, OECD.Stat, IMF World Economic Outlook

Diagrama 2. Indicatorii sectorului extern și creșterea economică a Republicii Moldova comparativ cu principalii parteneri comerciali în anul 2017, %

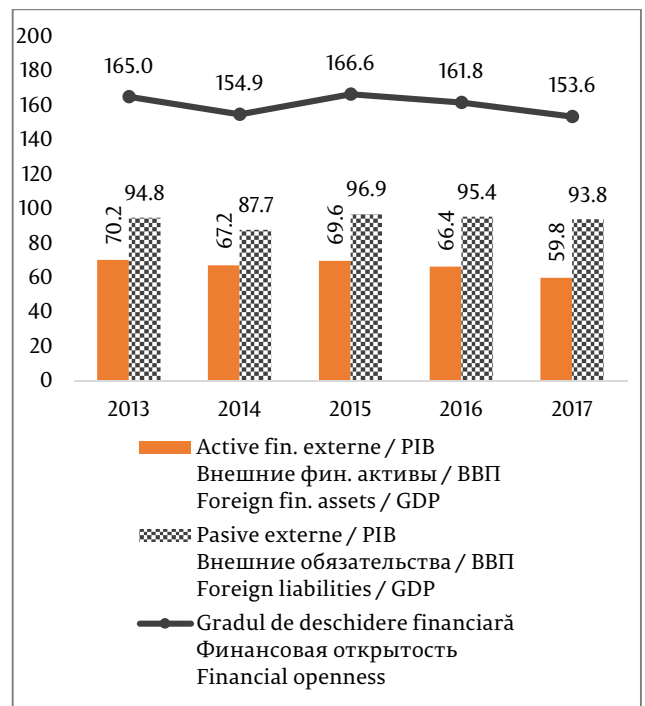
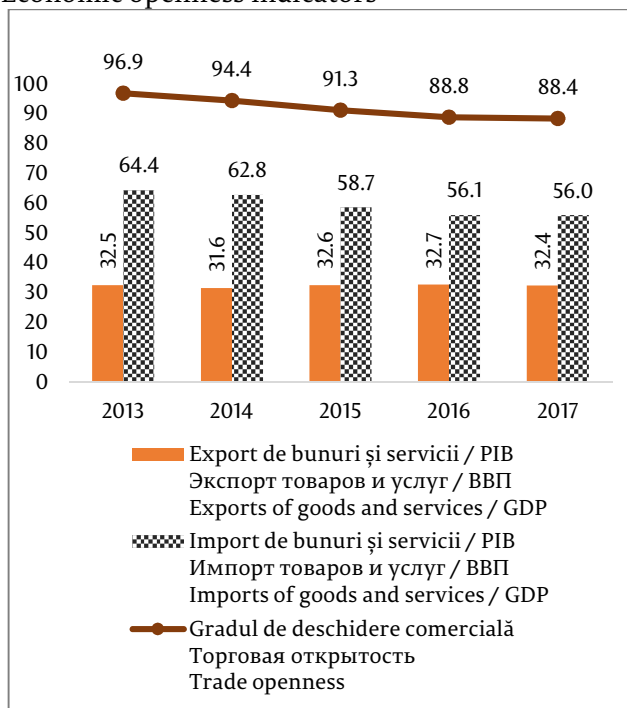
External sector indicators and economic growth of the Republic of Moldova as compared to the main trading partners in 2017, %

Diagrama 3. Indicatorii gradului de deschidere a economiei

Показатели открытости экономики

Economic openness indicators

3.1. Balanța de plăți – prezentare generală

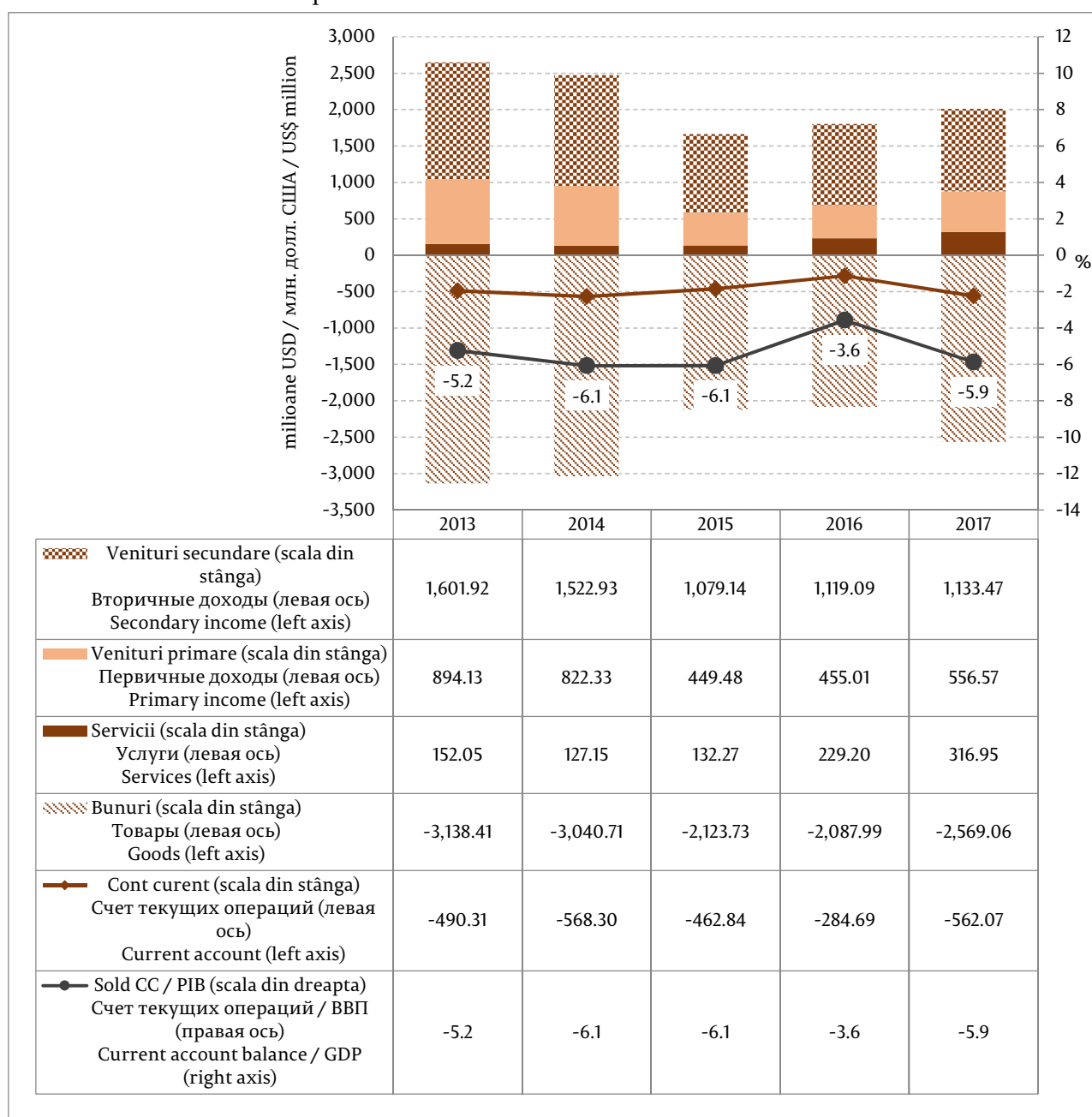
Платёжный баланс – общее представление

Balance of payments - overview

În anul 2017, soldul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a înregistrat un deficit de 562.07 mil. USD, ce s-a dublat comparativ cu deficitul înregistrat în anul 2016. Raportat la PIB, deficitul contului curent a constituit 5.9 la sută (față de 3.6 la sută în 2016) (diagrama 4, tabelele 13 și 14 din Secțiunea statistică). Sursa deficitului contului curent a fost tradițional comerțul exterior cu bunuri, celelalte componente înregistrând solduri excedentare în creștere.

Diagrama 4. Contul curent – componente principale

Счет текущих операций, основные компоненты
Current account – main components

Deficitul *comerțului cu bunuri* a constituit 2,569.06 mil. USD, aprofundându-se cu 23.0 la sută, deoarece importurile au crescut mai mult (+21.8 la sută) decât exporturile (+20.0 la sută), comparativ cu anul 2016.

În exporturile de bunuri au predominat tradițional produsele agroalimentare (în creștere cu 19.4 la sută comparativ cu 2016) cu o pondere de 59.7 la sută din total. În structura importurilor de bunuri au predominat, cu o pondere de 17.5 la sută, produsele minerale (în creștere cu 22.9 la sută față de anul 2016).

Majorarea soldului pozitiv al balanței *serviciilor* cu 38.3 la sută până la 316.95 mil. USD s-a datorat creșterii, în raport cu anul 2016, a exporturilor cu 17.3 la sută, în timp ce importurile de servicii s-au majorat cu 11.5 la sută. În cadrul exporturilor, s-au majorat semnificativ exporturile de servicii de călătorii (cu 25.3 la sută), în special călătoriile personale (+25.0 la sută), servicii de transport – cu 17.0 la sută (în legătură cu creșterea volumului comerțului exterior cu bunuri), în particular transportul aerian (+28.2 la sută), de servicii de informatică (cu 52.5 la sută). De asemenea, s-au majorat considerabil exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime (+15.8 la sută) (ceea ce poate fi atribuit, în mare parte, investițiilor directe noi efectuate în ramura de fabricare a cablajelor și accesoriilor pentru industria de automobile). Majorarea importurilor de servicii, de asemenea, a rezultat, preponderent, din creșterea importurilor de servicii de transport (+15.7 la sută) și de călătorii (+18.1 la sută).

Excedentul *veniturilor primare* a crescut în anul 2017 cu 22.3 la sută față de 2016, până la 556.57 mil. USD. Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a majorat cu 17.6 la sută, până la nivelul de 839.38 mil. USD. Efectul acestei majorări însă a fost atenuat de creșterea concomitentă a ieșirilor de venituri primare (+12.4 la sută), în principal ca rezultat al sporirii de 2.3 ori a plăților de dividende ce revin investitorilor străini direcți.

Soldul pozitiv al *veniturilor secundare* a constituit 1,133.47 mil. USD, majorându-se cu 1.3 la sută comparativ cu 2016 grație creșterii transferurilor personale primite din exterior de rezidenții moldoveni (+7.1 la sută), care au totalizat 799.51 mil. USD. Concomitent însă volumul asistenței tehnice și al granturilor primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale curente s-a diminuat cu 11.2 la sută comparativ cu anul 2016 și a totalizat 192.65 mil. USD.

Contul de capital a consemnat un sold negativ de 21.35 mil. USD ce s-a deteriorat cu 17.7 la sută față de anul 2016. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate de sectorul privat (35.40 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale a constituit 14.05 mil. USD.

Suma soldurilor **contului curent și contului de capital** denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 583.42 mil. USD (6.1 la sută în raport cu PIB).

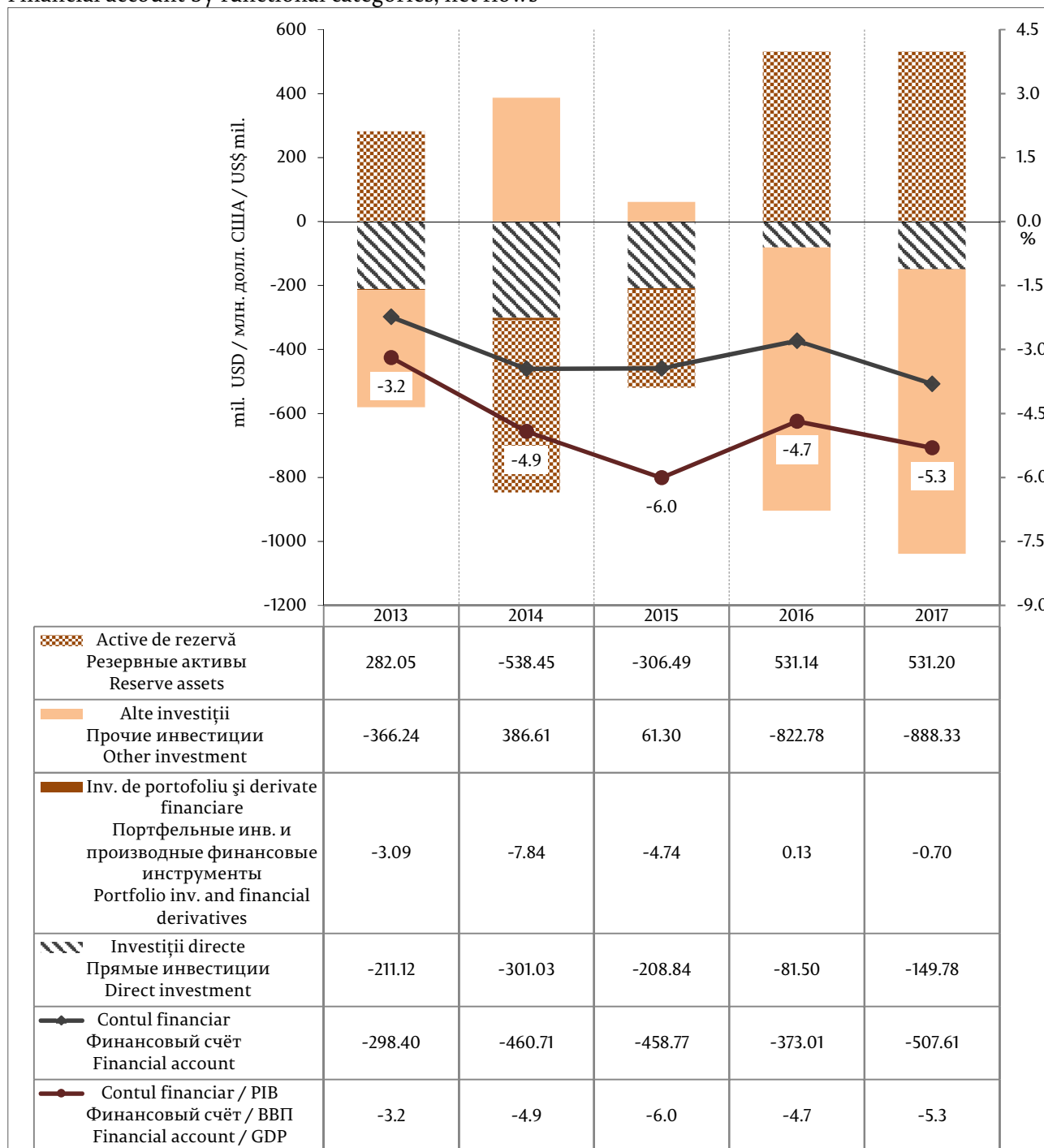
Contul financiar³ s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 507.61 mil. USD ca rezultat al majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 603.22 mil. USD ca urmare a tranzacțiilor efective, în timp ce activele financiare externe ale rezidenților s-au majorat pe parcursul anului cu 95.61 mil. USD (diagrama 5, tabelele 13 și 16 din Secțiunea statistică).

³ Conform MBP6, articolele contului financiar sunt prezentate în valoare netă ca diferența dintre procurarea netă de active financiare și acumularea netă de pasive, creșterea activelor și pasivelor financiare fiind înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea lor – cu semnul minus.

Diagrama 5. Evoluția contului financiar, pe categorii funcționale, fluxuri nete

Финансовый счет по функциональным категориям, чистые потоки

Financial account by functional categories, net flows

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Примечание: (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала

Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Pasivele s-au majorat, în special, ca urmare a primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și a avansurilor de la partenerii nerezidenți, în sumă netă de 306.78 mil. USD.

De asemenea, pasivele au crescut datorită majorării nete a angajamentelor sub formă de investiții directe cu 160.84 mil. USD. Valoarea participațiilor la capital (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, pe parcursul anului 2017, ca urmare a tranzacțiilor efective, cu 33.62 mil. USD, reinvestirea profiturilor a fost evaluată la

32.70 mil. USD, iar acumulările nete de datorii față de investitorii străini direcți – la 94.52 mil. USD.

Au fost contractate și împrumuturi din exterior în sumă netă de 117.82 mil. USD (trageri – 432.85 mil. USD, rambursări – 315.03 mil. USD). Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat în anul 2017 împrumuturi externe noi în valoare de 200.97 mil. USD, creditorii fiind: Guvernul României – 100.90 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 26.47 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 20.70 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 19.43 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 17.51 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 9.53 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3.33 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 2.90 mil. USD și Guvernul Poloniei – 0.21 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a contractat împrumuturi noi în valoare de 17.27 mil. USD de la FMI. Băncile licențiate au contractat împrumuturi externe noi în sumă de 57.35 mil. USD, iar celelalte sectoare – de 157.26 mil. USD.

Majorarea *activelor* financiare a fost determinată de creșterea cu 531.20 mil. USD a activelor oficiale de rezervă ale BNM. Concomitent, s-au redus cu 515.43 mil. USD activele sub formă de numerar și depozite (din care activele băncilor licențiate au crescut cu 168.18 mil. USD, iar cele ale populației s-au redus cu 683.61 mil. USD).

De asemenea, la majorarea activelor financiare au contribuit creditele comerciale și avansurile acordate de către rezidenți partenerilor comerciali din străinătate în valoare netă de 69.89 mil. USD.

3.2. Poziția investițională internațională – prezentare generală

Международная инвестиционная позиция – общее представление

International investment position - overview

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 31.12.2017, a constituit -3,249.85 mil. USD (34.0 la sută relativ la PIB), soldul negativ aprofundându-se față de sfârșitul anului 2016 cu 40.6 la sută (tabelul 2, tabelul 18 din Secțiunea statistică).

Tabelul 2. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)

Основные показатели международной инвестиционной позиции (РПБ6)

Main indicators of the international investment position (BPM6)

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12.2017 / 31.12.2016 (%)
Poziția investițională internațională netă, mil. USD Чистая МИП, млн. долл. США Net international investment position, US\$ mill.	-2,304.76	-1,925.42	-2,082.69	-2,311.41	-3,249.85	140.6
Stocul activelor oficiale de rezervă, mil. USD Остаток официальных резервных активов, млн. долл. США Stock of official reserve assets, US\$ mill.	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93	2,803.26	127.1
Stocul investițiilor directe, pasive, mil. USD Остаток прямых инвестиций, обязательства, млн. долл. США Stock of direct investment, liabilities, US\$ mill.	3,472.66	3,360.90	2,981.11	3,041.32	3,731.79	122.7
Stocul împrumuturilor (fără cele intragrup), pasive, mil. USD Остаток внешних кредитов (за исключением межфилиальных), обязательства, млн. долл. США Stock of loans (without intercompany loans), liabilities, US\$ mill.	3,331.47	3,116.25	3,021.81	3,092.97	3,389.68	109.6
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe, % Остаток внешних активов / внешних обязательств, % Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities, %	74.0	76.5	71.9	69.6	63.8	-5.8 p.p.
Ponderea ISD în stocul pasivelor externe, % Доля ПИИ в накопленных внешних обязательствах, % Share of FDI in the stock of foreign liabilities, %	39.1	41.0	40.3	40.0	41.6	1.6 p.p.
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe, % Доля иностранных кредитов (за исключением межфилиальных) в накопленных внешних обязательствах, % Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities, %	37.5	38.0	40.8	40.7	37.8	-2.9 p.p.

Notă: p. p. – puncte procentuale / Примечание: p. p. – процентные пункты / Note: p. p. – percentage points

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Actiunile financiare externe au însumat 5,717.88 mil. USD, în creștere cu 8.1 la sută, iar pasivele – 8,967.73 mil. USD, în creștere cu 18.0 la sută. Raportul dintre stocul activelor și pasivelor externe a constituit 63.8 la sută.

Pe parcursul anului 2017, stocul *activelor oficiale de rezervă* s-a majorat cu 27.1 la sută comparativ cu stocul de la începutul anului, constituind 2,803.26 mil. USD la 31.12.2017.

Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 6.3 luni de import efectiv);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 158.9 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 90.4 la sută);

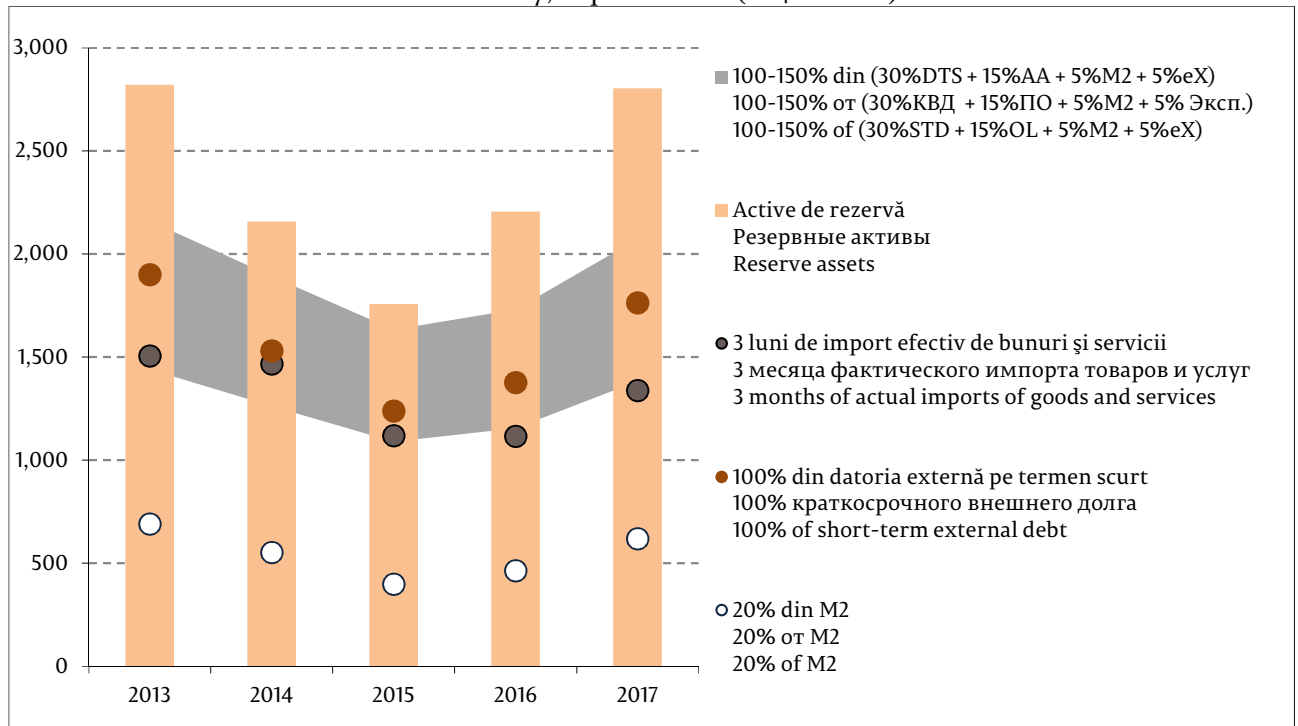

- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente⁴ + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 202.9 la sută) (diagrama 6).

Diagrama 6. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Показатели достаточности официальных резервных активов, по состоянию на конец периода (млн. долл. США)

Indices of official reserve assets sufficiency, at period-end (US\$ million)

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AA – alte angajamente, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii

Примечание: КВД – краткосрочный внешний долг, ПО – прочие обязательства, М2 – денежная масса, Эксп – экспорт товаров и услуг

Note: STD – short-term debt, OL – other liabilities, M2 – broad money, export-export of goods and services.

Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015

Критерии основаны на рекомендациях МВФ из "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", апрель 2015 г.

Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015:

<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Stocul angajamentelor sub formă de *investiții directe* a totalizat 3,731.79 mil. USD (în creștere cu 22.7 la sută de la începutul anului), reprezentând 41.6 la sută din totalul pasivelor externe. Stocul pasivelor sub formă de *împrumuturi* (cu excepția celor intragrup) s-a majorat cu 9.6 la sută față de 31.12.2016 și a constituit 3,389.68 mil. USD, ceea ce reprezintă 37.8 din totalul angajamentelor externe.

⁴ Calculate ca: stocul de pasive externe sub formă de participații din cadrul *investițiilor de portofoliu* plus stocul de pasive externe pe termen lung (după scadența originală) din cadrul *altor investiții*.

3.3. Datoria externă brută – prezentare generală

Валовой внешний долг – общее представление

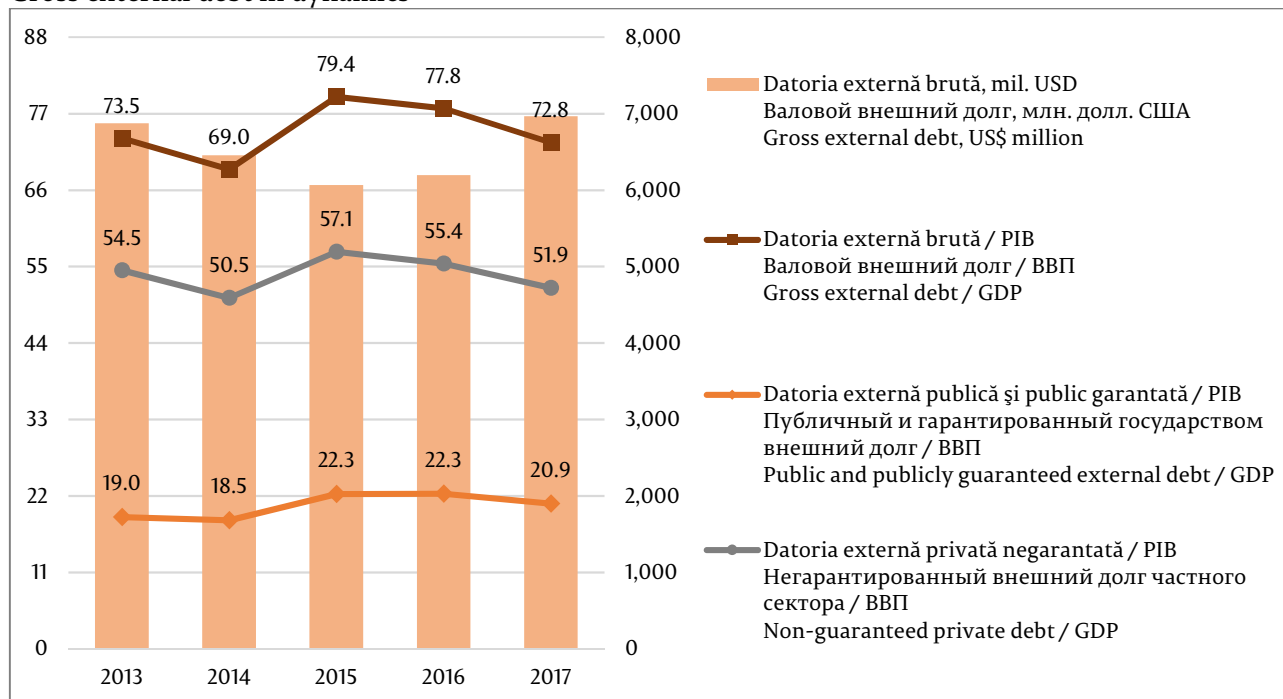
Gross external debt – overview

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat pe parcursul anului 2017 cu 12.4 la sută în valoare nominală, dar a scăzut cu 5.0 p.p. relativ la PIB. La 31.12.2017 ea a înregistrat 6,964.29 mil. USD, ceea ce constituie 72.8 la sută raportat la PIB (diagrama 7, tabelul 3).

Diagrama 7. Datoria externă brută în dinamică

Валовой внешний долг в динамике

Gross external debt in dynamics

Datoria publică și public garantată a reprezentat 28.7 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1,999.35 mil. USD (+12.4 la sută față de sfârșitul anului 2016). Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,964.94 mil. USD, în creștere cu 12.5 la sută față de 31.12.2016.

Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (74.7 la sută). Totuși, în anul 2017 a continuat creșterea accentuată a datoriei externe pe termen scurt (+28.0 la sută față de sfârșitul anului 2016), care rezultă, preponderent, din majorarea angajamentelor externe sub formă de credite comerciale și avansuri.

Tabelul 3. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Основные показатели внешнего долга (РПБ6)

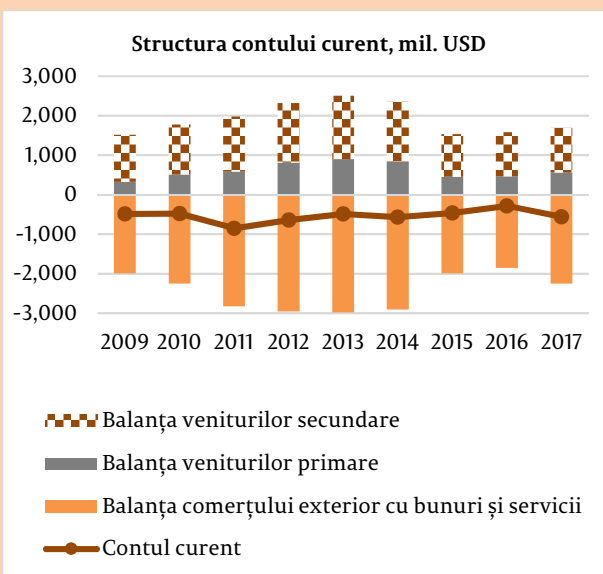
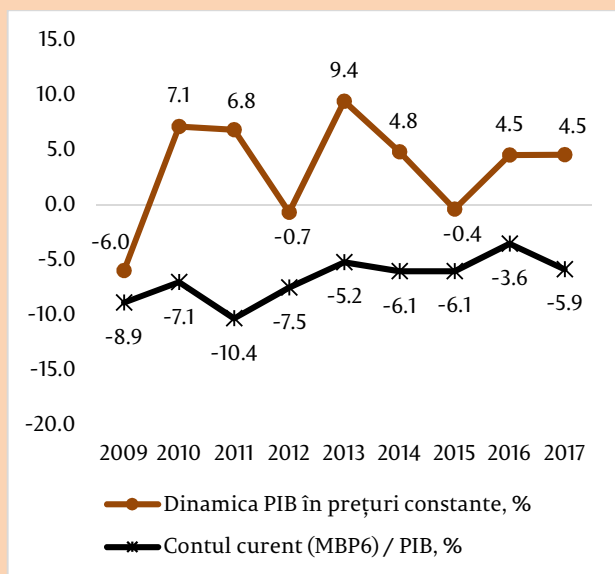
Main indicators of the external debt (BPM6)

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12.2017 / 31.12.2016
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ mill.					%
Datoria externă brută Валовой внешний долг Gross external debt	6,873.04	6,454.53	6,063.86	6,193.38	6,964.29	112.4
Datoria externă publică și public garantată Внешний публичный и гарантированный государством долг Public and publicly guaranteed external debt	1,774.92	1,731.05	1,702.11	1,779.36	1,999.35	112.4
Datoria privată negarantată Негарантированный долг частного сектора Non-guaranteed private debt	5,098.12	4,723.48	4,361.75	4,414.02	4,964.94	112.5
Datoria externă pe termen scurt Краткосрочный внешний долг Short-term external debt	1,901.50	1,531.80	1,239.60	1,378.38	1,764.61	128.0
Datoria externă pe termen lung Долгосрочный внешний долг Long-term external debt	4,971.54	4,922.73	4,824.26	4,815.00	5,199.68	108.0
	%					р.р. / п.п.
Ponderea datoriei externe publice și public garantate în datoria externă brută Доля внешнего публичного и гарантированного государством долга в валовом внешнем долге Share of public and publicly guaranteed external debt in gross external debt	25.8	26.8	28.1	28.7	28.7	0.0
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută Доля долгосрочного долга в валовом внешнем долге Share of long-term external debt in gross external debt	72.3	76.3	79.6	77.7	74.7	-3.0
Ponderea creditorilor organizației internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST Доля международных организаций и иностранных правительств (кредиторы) во внешнем долге в части кредитов и распределения СДР Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the external debt in the form of loans and SDR allocations	45.8	45.4	44.7	45.1	46.0	0.9

Notă: р. р. – puncte procentuale / Примечание: п.п. – процентные пункты / Note: р. р. – percentage points

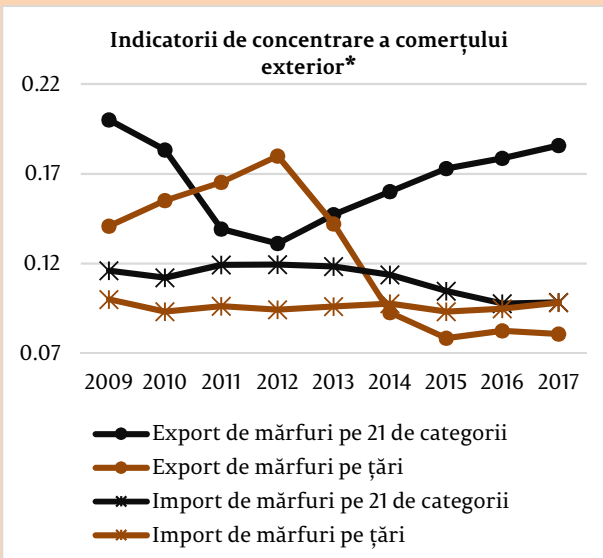
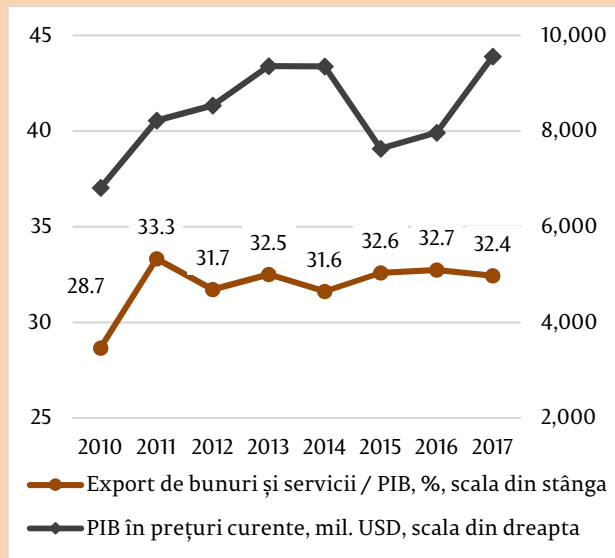
* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Comparativ cu anul 2016, soldul contului curent s-a înrăutățit, până la un nivel similar celor din anii 2014-2015. Pe de altă parte, dinamica PIB-ului în termeni reali a fost pozitivă, majorând capacitatea țării de a onora serviciul datoriei externe.

Sursa deficitului contului curent a fost tradițional deficitul comerțului exterior cu bunuri (care s-a agravat comparativ cu anii precedenți), ceea ce denotă faptul că în țară persistă problemele structurale legate de competitivitate.

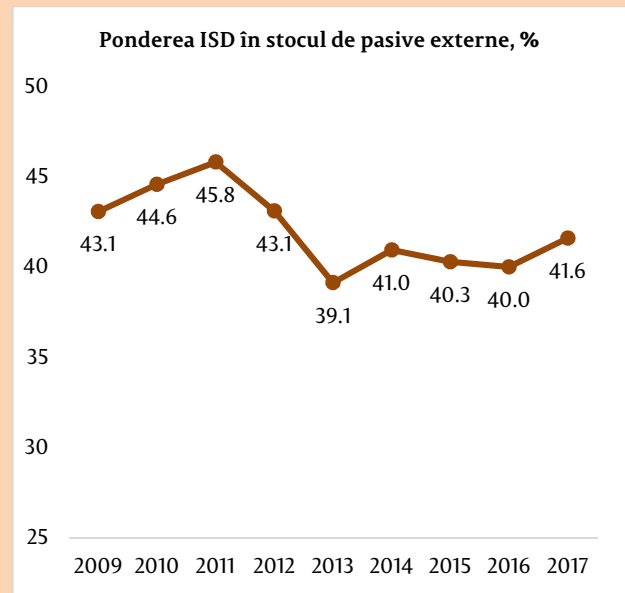
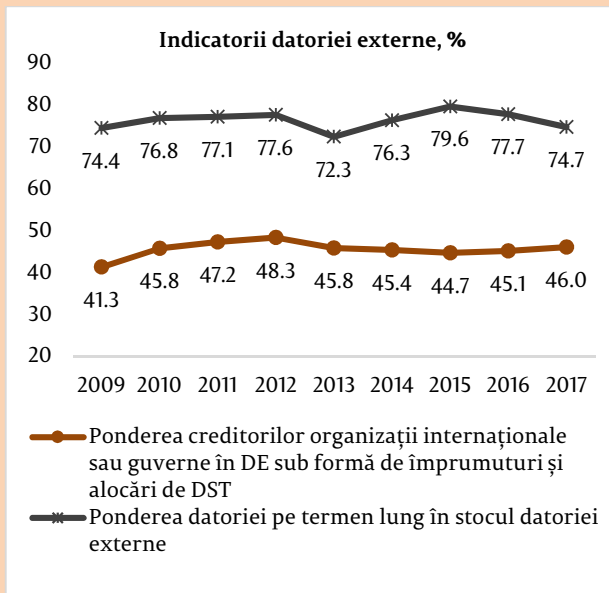

Aspectul pozitiv al situației în comerțul exterior al Republicii Moldova este raportul destul de mare al exporturilor de bunuri și servicii la PIB (32.4 la sută în 2017), ceea ce-i permite țării să genereze mijloace valutare.

* Calculați ca indicele Herfindahl (suma pătratelor ponderilor componentelor în total)

Starea contului curent este subminată din cauza concentrării excesive a comerțului: la export predomină produsele agroalimentare (59.7 la sută în 2017), iar la import – produsele minerale (17.5 la sută); din punct de vedere geografic, în comerțul exterior predomină un număr redus de țări-partenere. În dinamică se constată o anumită înrăutățire a diversificării exportului pe categorii de bunuri (indicele de concentrare a exportului pe categorii de bunuri a crescut de la 0.18 în 2016 la 0.19 în 2017). Din punctul de vedere al diversificării geografice a exporturilor, situația nu s-a schimbat semnificativ comparativ cu anii precedenți.

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Cu toate că datoria externă s-a majorat în 2017 ca sumă absolută, ea a scăzut relativ la PIB. Ponderea creditorilor organizației internaționale și guverne străine în stocul împrumuturilor și alocărilor de DST contractate din exterior este destul de mare (46.0 la sută). Un aspect negativ este însă diminuarea ponderii datoriei pe termen lung în stocul total al datoriei externe.

Ponderea investițiilor străine directe în stocul de pasive externe este în creștere ușoară, stabilizându-se în ultimii ani la un nivel de circa 40-41 la sută.

Surse: BNM, BNS

3.4. Informație suplimentară la balanța de plăți

Дополнительная информация к платежному балансу

Additional information to the balance of payments

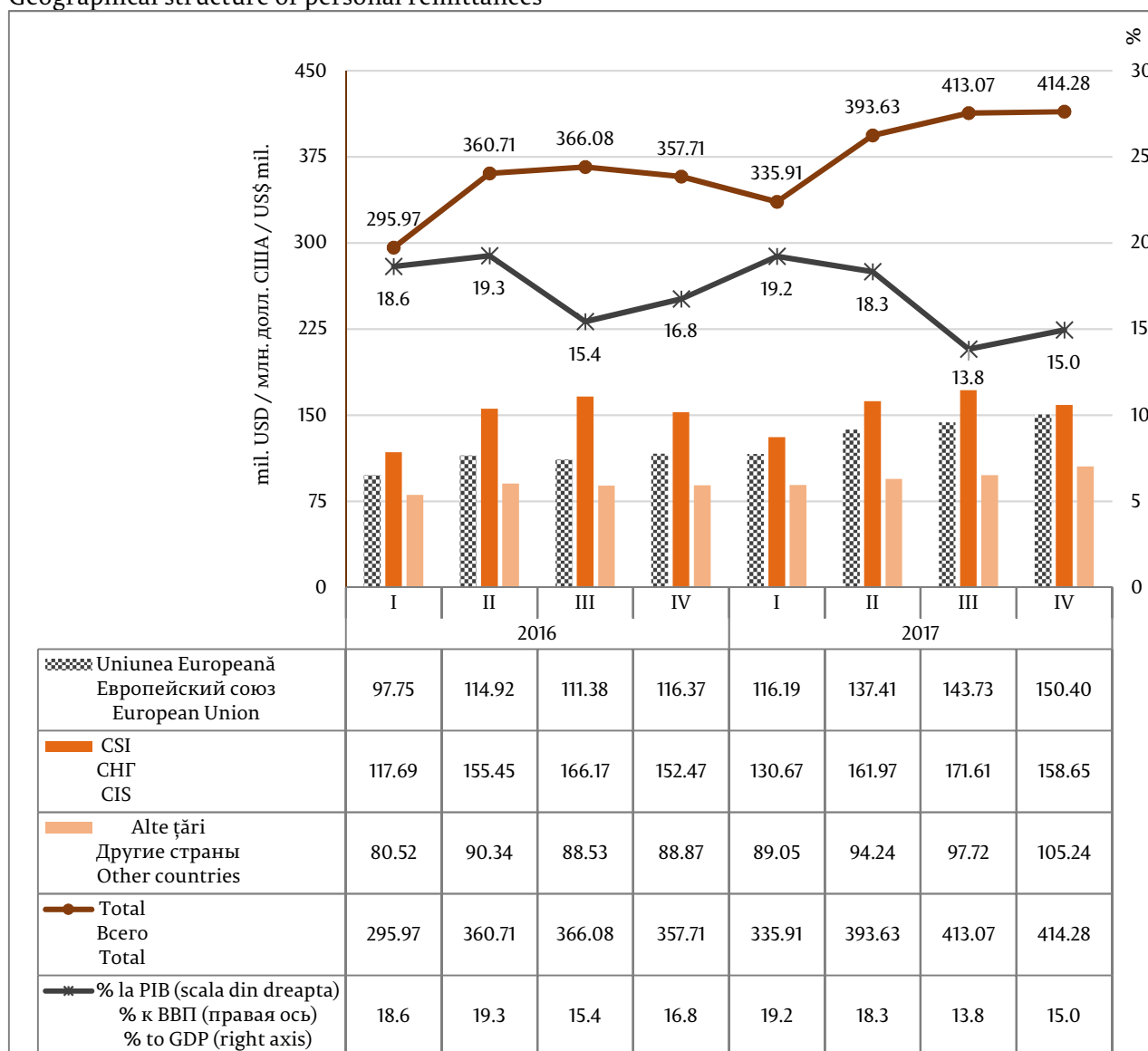
a) Remiterile personale

Remiterile personale⁵ primite de rezidenții Republicii Moldova în anul 2017 au constituit 1,556.89 mil. USD (+12.8 față de anul 2016), ceea ce reprezintă 16.3 la sută relativ la PIB (-1.0 p.p. față de 2016 din cauza PIB-ului în creștere). Majorarea remiterilor personale a fost determinată, preponderent, de creșterea fluxurilor din țările UE (+24.4 la sută față de anul 2016). Fluxurile din CSI au crescut cu 5.3 la sută, iar cele din alte țări – cu 10.9 la sută (diagrama 8).

Diagrama 8. Distribuția geografică a remiterilor personale

Личные денежные переводы по странам

Geographical structure of personal remittances

⁵ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

b) Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare generală

Statistica tranzacțiilor bancare internaționale, pe parcursul anului 2017, reflectă majorarea (comparativ cu anul 2016) a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național: +13.5 la sută la intrări și +13.8 la sută la ieșiri. Volumul tranzacțiilor cu statele Uniunii Europene la intrări a fost în creștere cu 15.4 la sută, iar la ieșiri – cu 16.5 la sută; cu CSI – în creștere cu 10.8 la sută la intrări și cu 14.2 la sută la ieșiri.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă ponderea majoritară a celor în dolari SUA (67.9 la sută din totalul intrărilor și 68.7 la sută din totalul ieșirilor, cu o dinamică negativă de 1.6 p.p. la intrări și 1.2 p.p. la ieșiri), urmate de cele în euro (20.5 la sută din intrări și 19.6 la sută din ieșiri, cu o dinamică negativă de 0.2 p.p. la intrări și de 0.7 p.p. la ieșiri).

Transferurile de mijloace bănești în favoarea persoanelor fizice efectuate pe parcursul anului 2017 prin intermediul băncilor au constituit 1,199.97 mil. USD, marcând o creștere de 11.2 la sută comparativ cu anul 2016. Transferurile au fost, preponderent, în dolari SUA (49.9 la sută), urmate de transferurile în euro (40.9 la sută) și în ruble rusești (9.2 la sută).

c) Ancheta coordonată a investițiilor directe (CDIS) – prezentare generală

Conform datelor CDIS⁶, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2017 s-a majorat cu 27.3 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2016 și a constituit 3,324.02 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 56.3 la sută (1,871.97 mil. USD, +42.6 la sută față de sfârșitul anului 2016), restul reprezentând instrumentele de datorie (1,452.05 mil. USD, +11.8 la sută).

Investitorilor din UE le-au revenit 66.0 la sută din stocul total de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din CSI – 24.8 la sută, iar celor din alte țări – 9.2 la sută. Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere – 23.8 la sută din stocul total – îi revine Federației Ruse, urmată de Olanda cu 12.5 la sută, Cipru cu 8.7 la sută și Spania cu 8.6 la sută.

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele activități economice, la sfârșitul anului 2017, cea mai mare pondere din stocul total a constituit-o producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 30.5 la sută, urmată de industria prelucrătoare cu 21.4 la sută și de activitățile financiare și asigurări cu 14.2 la sută.

⁶ Spre deosebire de statistica investițiilor directe din Poziția investițională internațională, ce se prezintă conform principiului active/pasive, statistica CDIS este reflectată conform principiului direcțional (în economia națională/peste hotare).

IV. BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANUL 2017

Платёжный баланс Республики Молдова за 2017 год

Balance of payments of the Republic of Moldova for 2017

4.1. Contul curent

Счёт текущих операций

Current account

4.1.1. Balanța bunurilor

Баланс товаров

Goods balance

4.1.1.1. Balanța bunurilor (FOB-FOB)

Баланс товаров (ФОВ-ФОВ)

Goods balance (FOB-FOB)

În anul 2017, volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a crescut cu 21.2 la sută față de cel consemnat în anul 2016 și a totalizat 6,284.38 mil. USD.

În urma majorării mai semnificative a importurilor (+21.8 la sută) comparativ cu exporturile (+20.0 la sută), deficitul balanței comerciale a crescut cu 23.0 la sută și a constituit 2,569.06 mil. USD sau 26.9 la sută relativ la PIB (tabelul 4, diagrama 9).

Reexportul de bunuri (fără bunurile după/pentru prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free) a totalizat 283.94 mil. USD, majorându-se cu 13.0 la sută comparativ cu anul 2016 (din care 104.32 mil. USD a constituit reexportul în Uniunea Europeană, +38.8 la sută față de anul 2016). Ponderea reexportului în exportul total de bunuri a scăzut de la 16.2 la sută în anul 2016 până la 15.3 la sută în anul 2017.

Valoarea bunurilor expediate peste hotare după prelucrare⁷ pe teritoriul Republicii Moldova s-a majorat cu 10.6 la sută față de anul 2016 și a constituit 560.97 mil. USD.

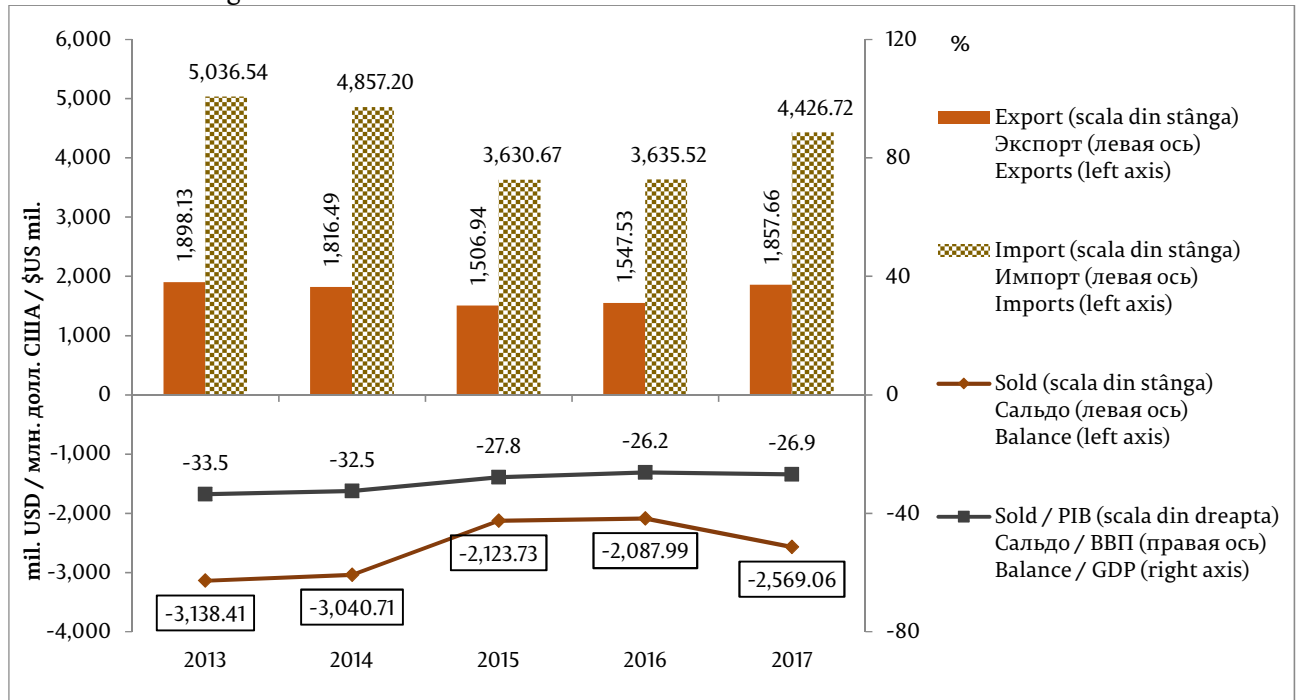
⁷ Acestea nu se includ în statistica exportului de bunuri din balanța de plăți, deoarece nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare a bunurilor se reflectă la servicii.

Diagrama 9. Soldul balanței comerciale cu bunuri

Сальдо счёта товаров

External trade in goods balance

Tabelul 4. Indicatorii comerțului exterior cu bunuri

Показатели внешней торговли товарами

External trade in goods indices

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2017 / 2016
	milioane USD / млн. долл. США / US\$ million					%
Exportul de bunuri (prețuri FOB) (EX) Экспорт товаров (фоб) Exports, FOB prices (EX)	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.53	1,857.66	120.0
din care: reexport / в т. ч.: реэкспорт of which: reexport	504.61	350.64	287.41	251.30	283.94	113.0
Importul de bunuri (prețuri FOB) (IM) Импорт товаров (фоб) Imports, FOB prices (IM)	5,036.54	4,857.20	3,630.67	3,635.52	4,426.72	121.8
Soldul balanței comerciale (EX-IM) Сальдо счёта товаров Trade balance (EX-IM)	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.73	-2,087.99	-2,569.06	123.0
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP					p.p.
Export / Экспорт / Exports /	20.3	19.4	19.7	19.4	19.4	0.0
Import / Импорт / Import /	53.8	51.9	47.6	45.6	46.3	0.7
Balanța comercială Сальдо счёта товаров Trade balance	-33.5	-32.5	-27.8	-26.2	-26.9	-0.7
Gradul de acoperire a importului cu exporturi Экспорт товаров / импорт товаров Exports to imports ratio	37.7	37.4	41.5	42.6	42.0	-0.6

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

4.1.1.2. Comerțul exterior cu bunuri (FOB-CIF)⁸

Внешняя торговля товарами (ФОб-СИФ)

External trade in goods (FOB-CIF)

Principalele țări-partenere ale Republicii Moldova în comerțul cu bunuri în anul 2017 sunt indicate în diagrama 10.

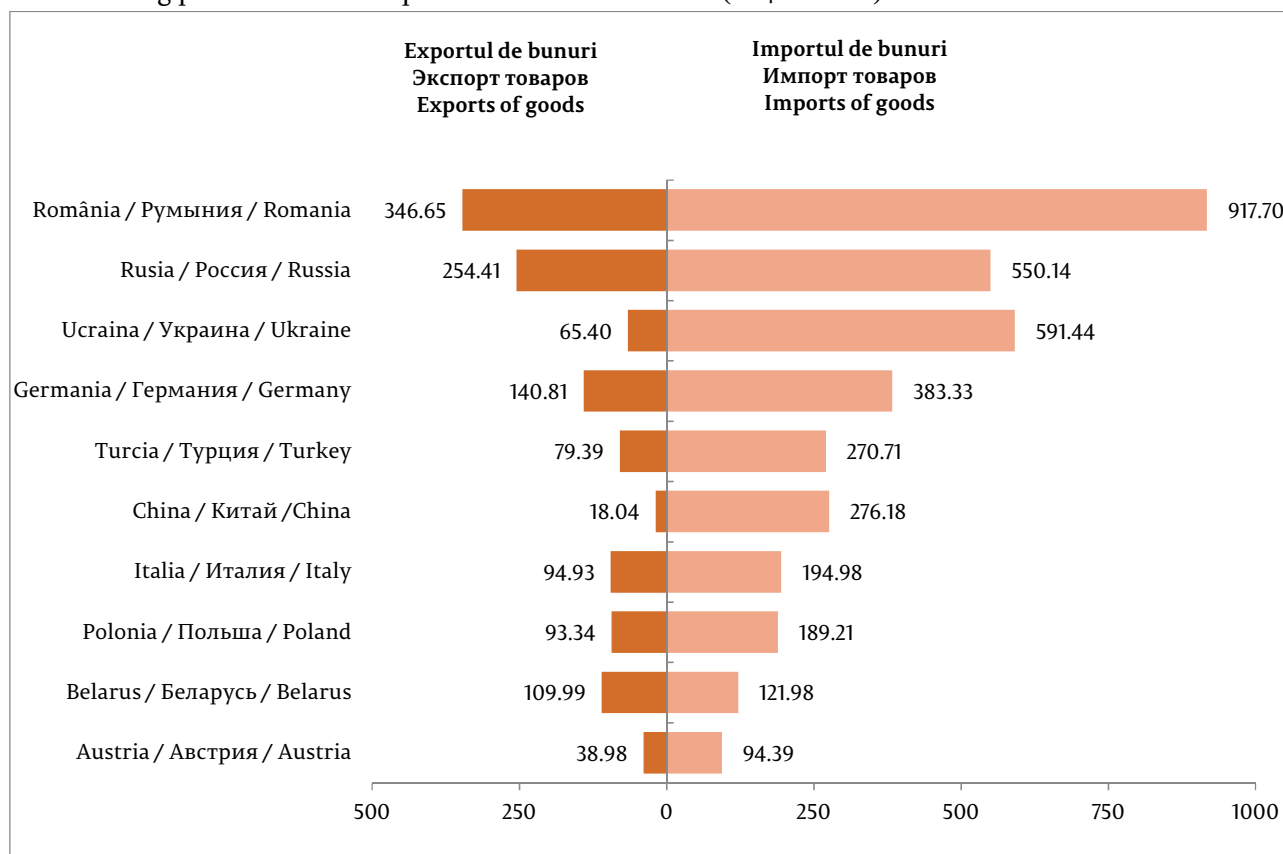
Deficitul comerțului exterior cu bunuri în anul 2017 s-a adâncit cu 22.0 la sută comparativ cu anul 2016 și a constituit 2,613.09 mil. USD (diagrama 11).

În topul deficitului comerțului exterior cu bunuri pe principalele țări (diagrama 12) se află România cu un deficit de 571.05 mil. USD (cu 33.7 la sută mai mult decât în 2016), Ucraina – 526.04 mil. USD (+33.2 la sută), Rusia – 295.73 mil. USD (+1.2 la sută), China – 258.14 mil. USD (+28.7 la sută), Germania – 245.52 mil. USD (+28.6 la sută).

Diagrama 10. Principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova în anul 2017 (mil. USD)

Основные торговые партнёры Республики Молдова в 2017 году (млн. долл. США)

Main trading partners of the Republic of Moldova in 2017 (US\$ million)

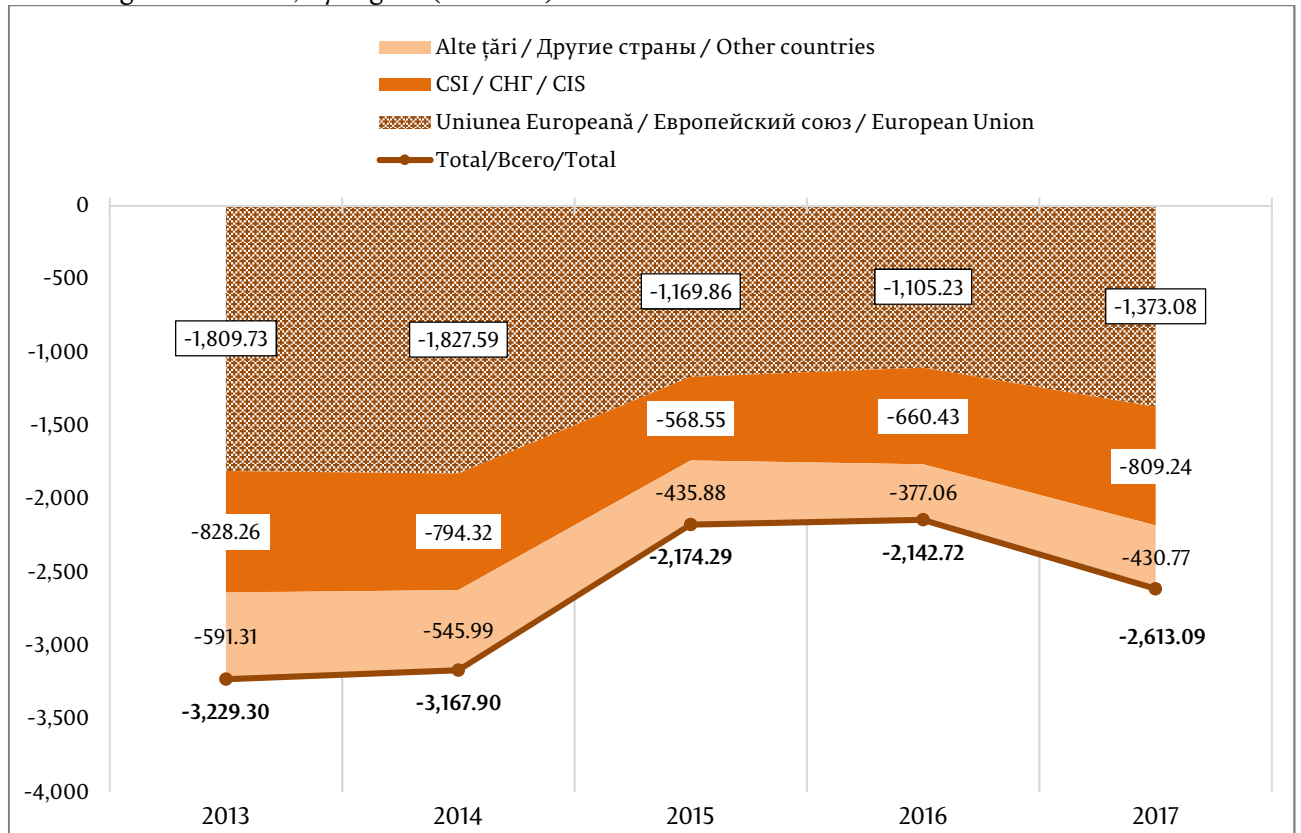
Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

⁸ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS (baza de date a declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare) BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru prelucrare / după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free (la exporturi).

Diagrama 11. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-CIF)

Сальдо счета товаров, по группам стран (ФОБ-СИФ)

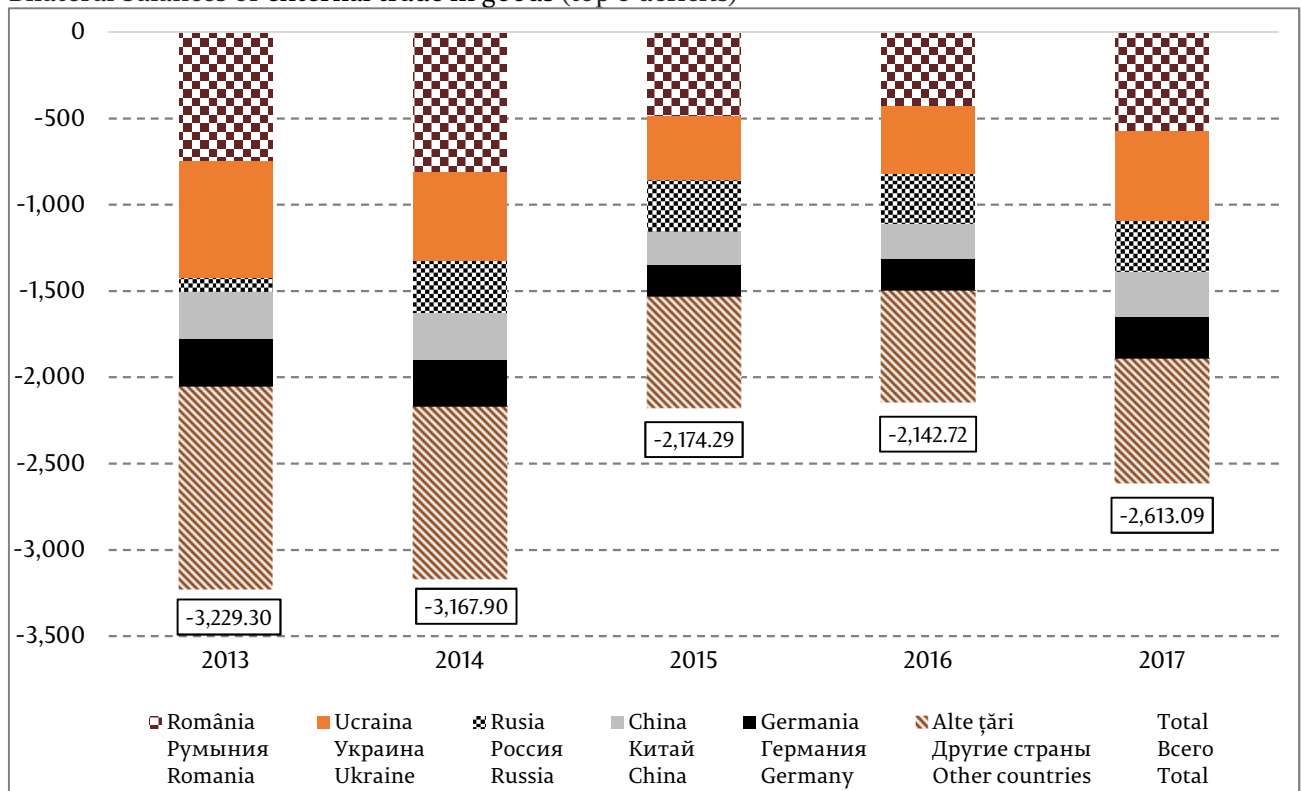
Trade in goods balance, by region (FOB-CIF)

Diagrama 12. Balanțele bilaterale ale comerțului exterior cu bunuri (top 5 deficite)

Двусторонние сальдо внешней торговли товарами (5 наибольших дефицитов)

Bilateral balances of external trade in goods (top 5 deficits)

Orientarea geografică și structura exportului de bunuri

a) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exporturile de bunuri în 2017 s-au majorat cu 20.9 la sută comparativ cu anul 2016. Din acestea 58.6 la sută au fost destinate pieței Uniunii Europene, 25.4 la sută – pieței CSI și 16.0 la sută – altor țări (diagrama 13).

Exportul orientat către *Uniunea Europeană* a înregistrat o creștere de 25.3 la sută față de anul 2016, care a fost determinată de majorarea livrărilor către România – cu 21.5 la sută, Germania – cu 37.6 la sută, Polonia – cu 47.0 la sută, Italia – cu 41.2 la sută.

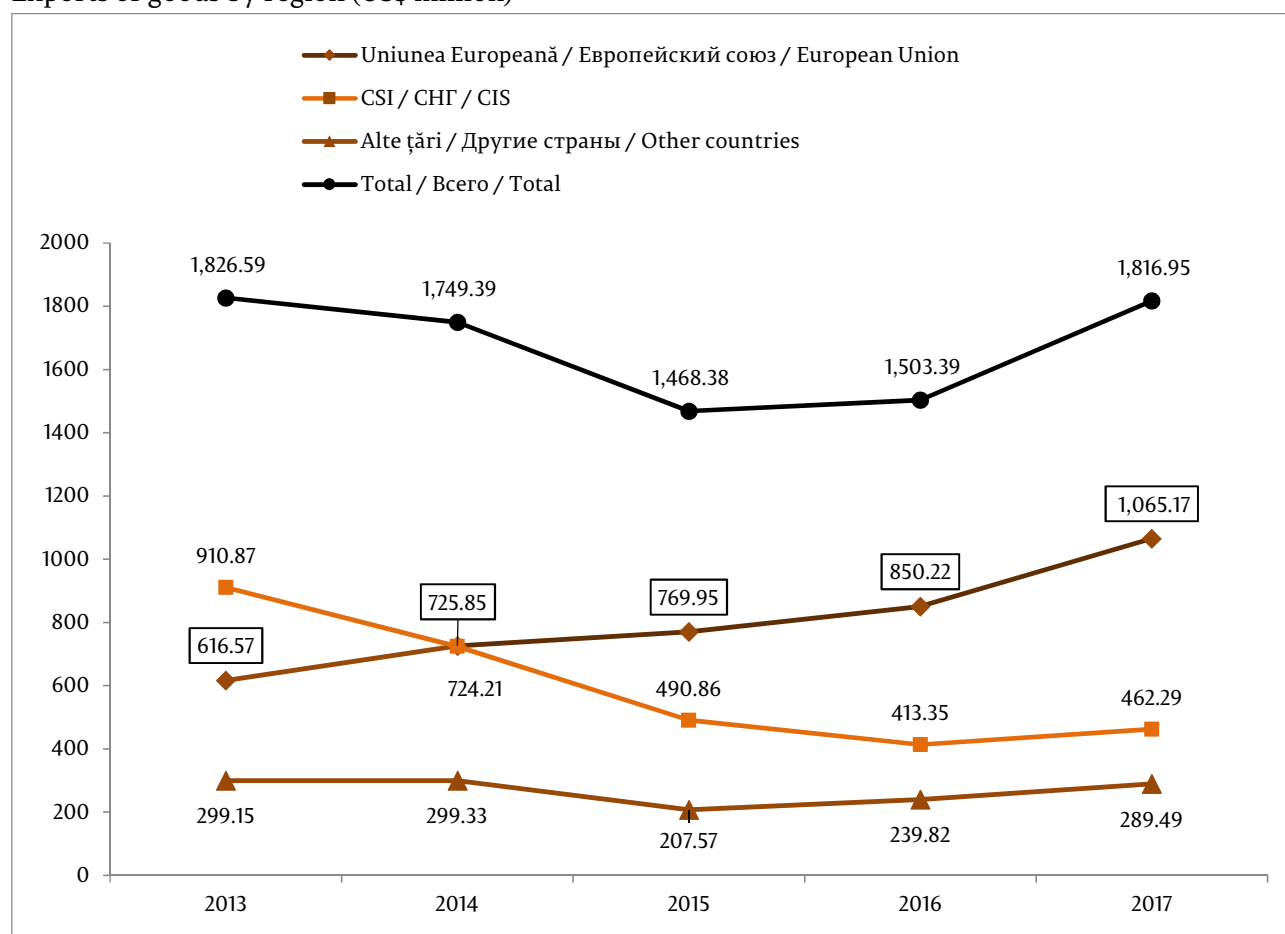
Exportul destinat țărilor *CSI* s-a majorat cu 11.8 la sută față de anul 2016, aceasta s-a datorat majorării livrărilor către Rusia – 9.3 la sută, Ucraina – 31.9 la sută, Belarus – 6.2 la sută.

Exportul către *alte țări* a înregistrat o creștere de 20.7 la sută față de anul 2016, dinamica pozitivă fiind determinată de majorarea exportului către Turcia – de 2.0 ori, Serbia – de 2.9 ori, China – cu 29.7 la sută, această creștere a fost atenuată de micșorarea exportului către Irak de 2.0 ori față de anul 2016.

Diagrama 13. Exportul de bunuri pe zone geografice (mil. USD)

Экспорт товаров по группам стран (млн. долл. США)

Exports of goods by region (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

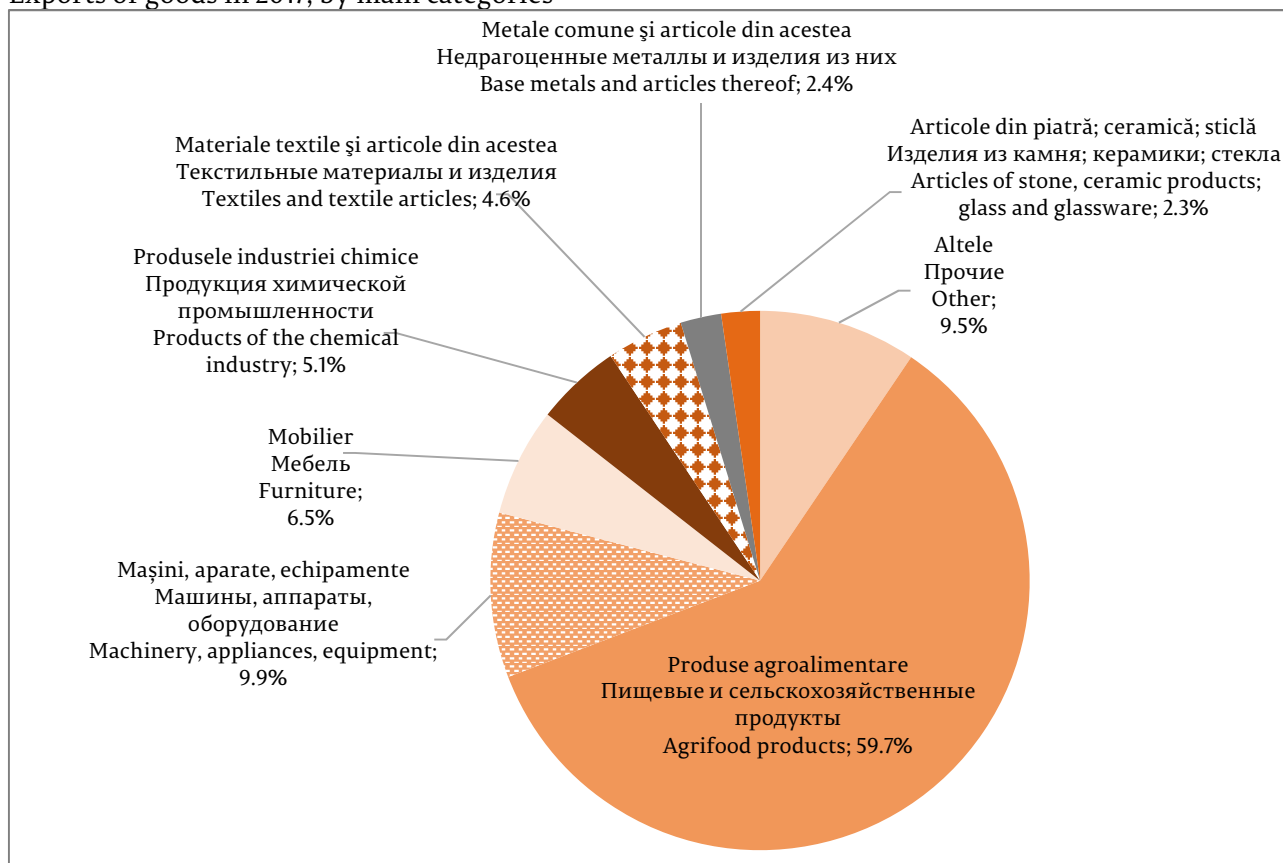
b) Structura exportului de bunuri

În structura pe categorii a exporturilor (diagrama 14), ponderea majoritară a revenit în mod tradițional *produselor agroalimentare* – 59.7 la sută (1,083.98 mil. USD), al căror export s-a majorat cu 19.4 la sută comparativ cu anul 2016. Exportul de *mașini și aparate* s-a majorat cu 74.1 la sută față de anul 2016, constituind 179.19 mil. USD. Exportul de *articole și părți de mobilier* a totalizat 118.09 mil. USD (în creștere cu 13.7 la sută), exportul de *produse ale industriei chimice* a constituit 92.46 mil. USD (+ 8.3 la sută), *materiale și articole textile* – 83.37 mil. USD (+5.3 la sută), *metale comune și articole din acestea* – 44.14 mil. USD (+7.6 la sută), *articole din piatră, ceramică, sticlă* – 42.04 mil. USD, în scădere cu 4.9 la sută comparativ cu anul 2016.

Diagrama 14. Exportul de bunuri în anul 2017, pe principalele categorii

Экспорт товаров в 2017 году, по основным товарным группам

Exports of goods in 2017, by main categories

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

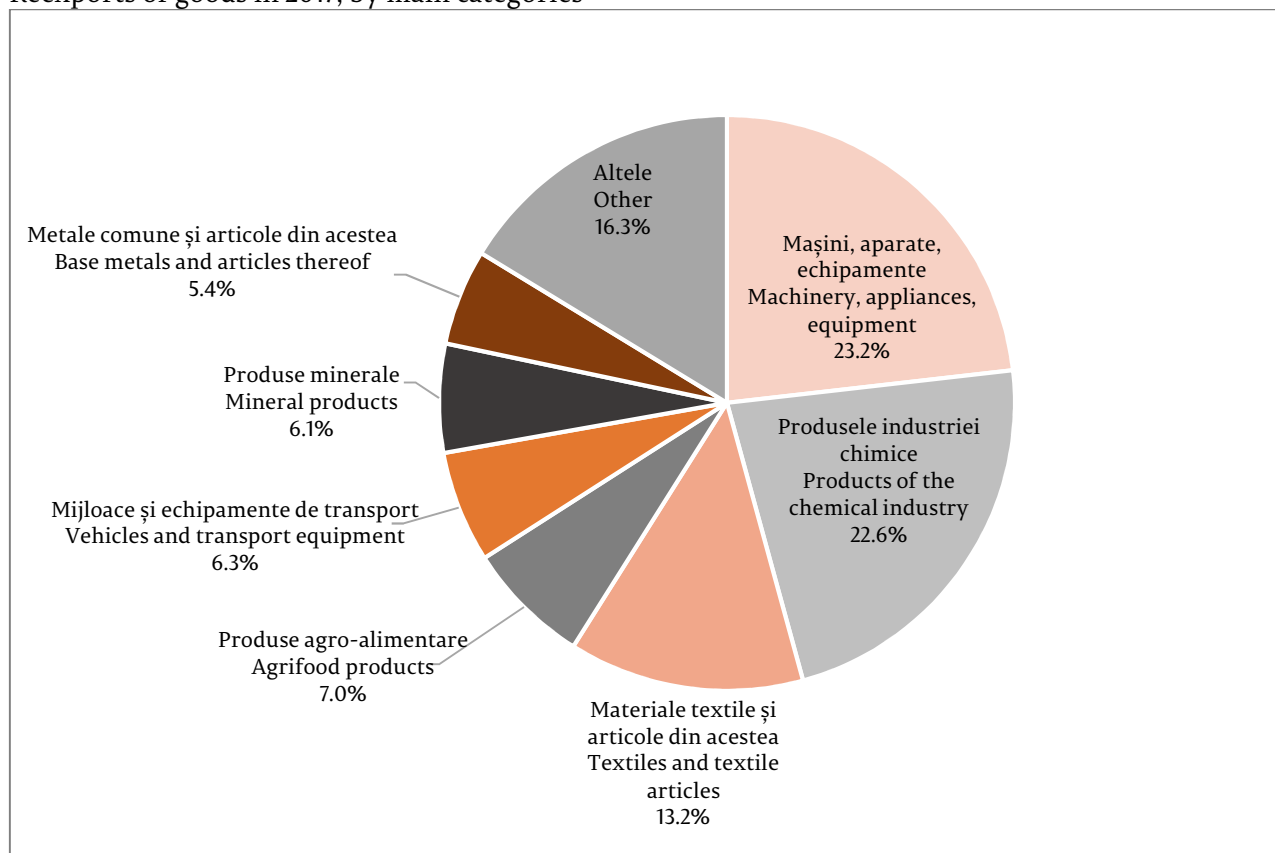
În structura reexportului de bunuri (fără bunurile după/pentru prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free) au predominat *mașinile și aparatele* cu o pondere de 23.2 la sută din total, urmate de *produsele industriei chimice* cu 22.6 la sută, *materiale și articole textile* cu 13.2 la sută (diagrama 15).

În anul 2017, exportul de băuturi alcoolice a totalizat 183.69 mil. USD, fiind cu 17.2 la sută superior față de anul 2016 (diagrama 16). Dinamica pozitivă a fost determinată, preponderent, de majorarea exporturilor către China (cu 61.3 la sută), Belarus (cu 15.8 la sută) și România (cu 49.2 la sută), creșterea a fost atenuată de scăderea exportului către Ucraina cu 24.0 la sută și SUA – cu 19.7 la sută.

Diagrama 15. Reexportul de bunuri în anul 2017, pe principalele categorii

Реэкспорт товаров в 2017 году, по основным товарным группам

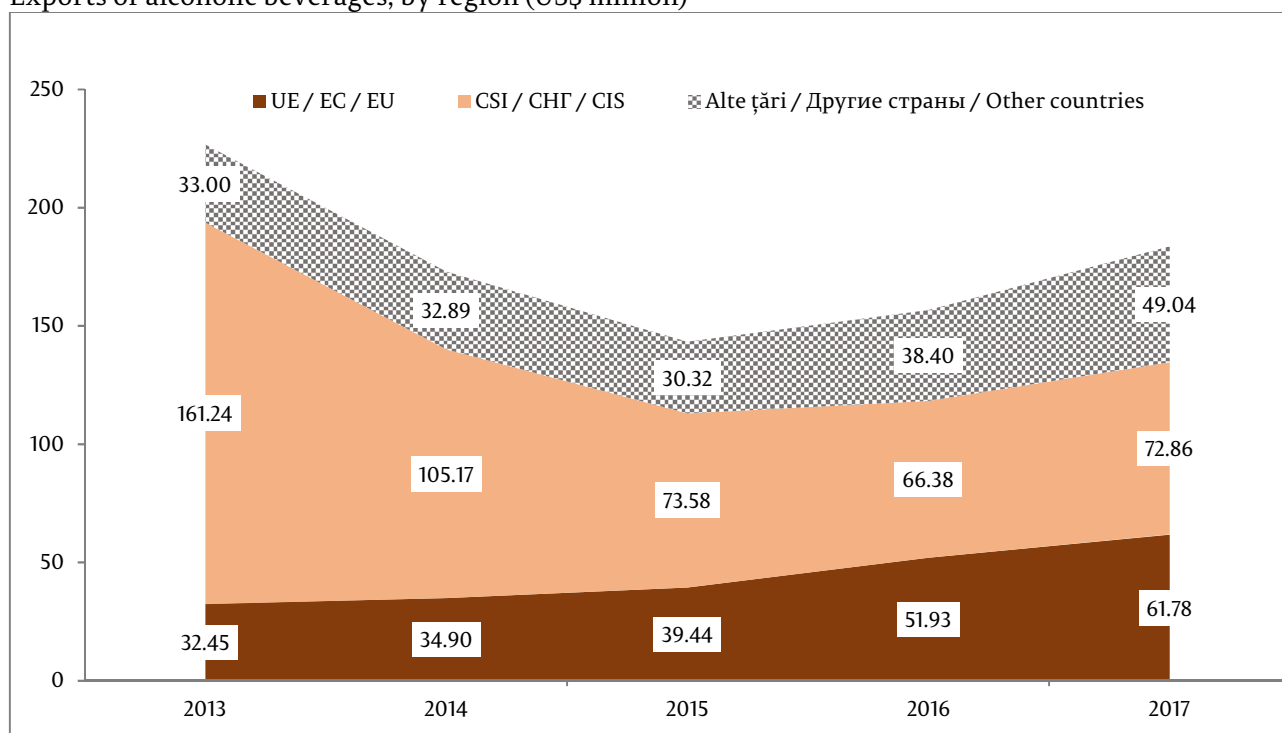
Reexports of goods in 2017, by main categories

Diagrama 16. Exportul de băuturi alcoolice, pe zone geografice (mil. USD)

Экспорт алкогольных напитков по группам стран (млн. долл. США)

Exports of alcoholic beverages, by region (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

Orientarea geografică și structura importului de bunuri

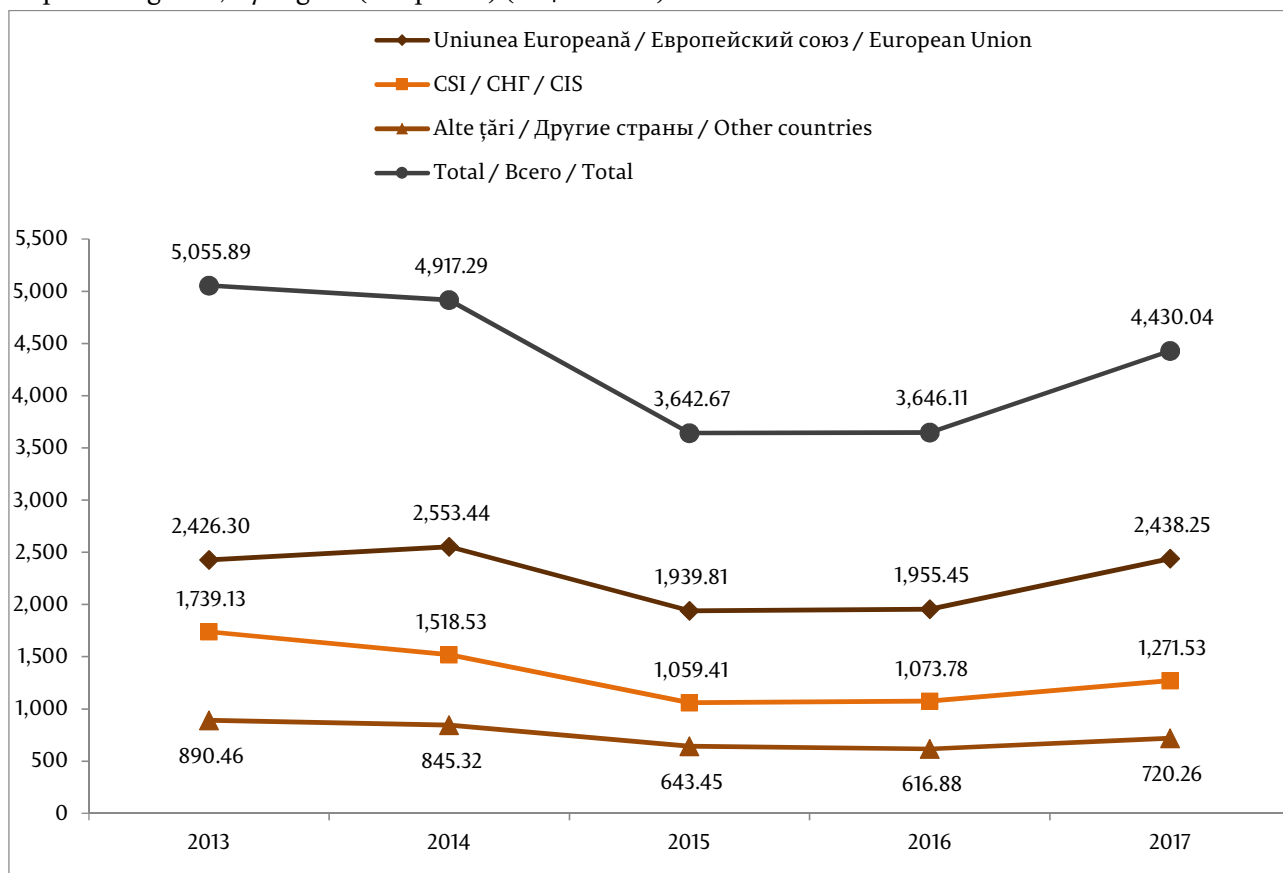
a) Orientarea geografică a importului de bunuri

În structura geografică a **importurilor de bunuri**, pentru anul 2017, ponderea majoritară a fost deținută de Uniunea Europeană – 55.0 la sută, valoarea importurilor din UE fiind în creștere cu 24.7 la sută comparativ cu anul 2016. O dinamică pozitivă au înregistrat și importurile din CSI (+18.4 la sută), reprezentând o pondere de 28.7 la sută din totalul importurilor. Importurile din alte țări au înregistrat o creștere de 16.8 la sută, revenindu-le respectiv 16.3 la sută din totalul importurilor (diagrama 17).

Diagrama 17. Importul de bunuri, pe zone geografice (prețuri CIF) (mil. USD)

Импорт товаров по группам стран (в ценах СИФ) (млн. долл. США)

Imports of goods, by region (CIF prices) (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

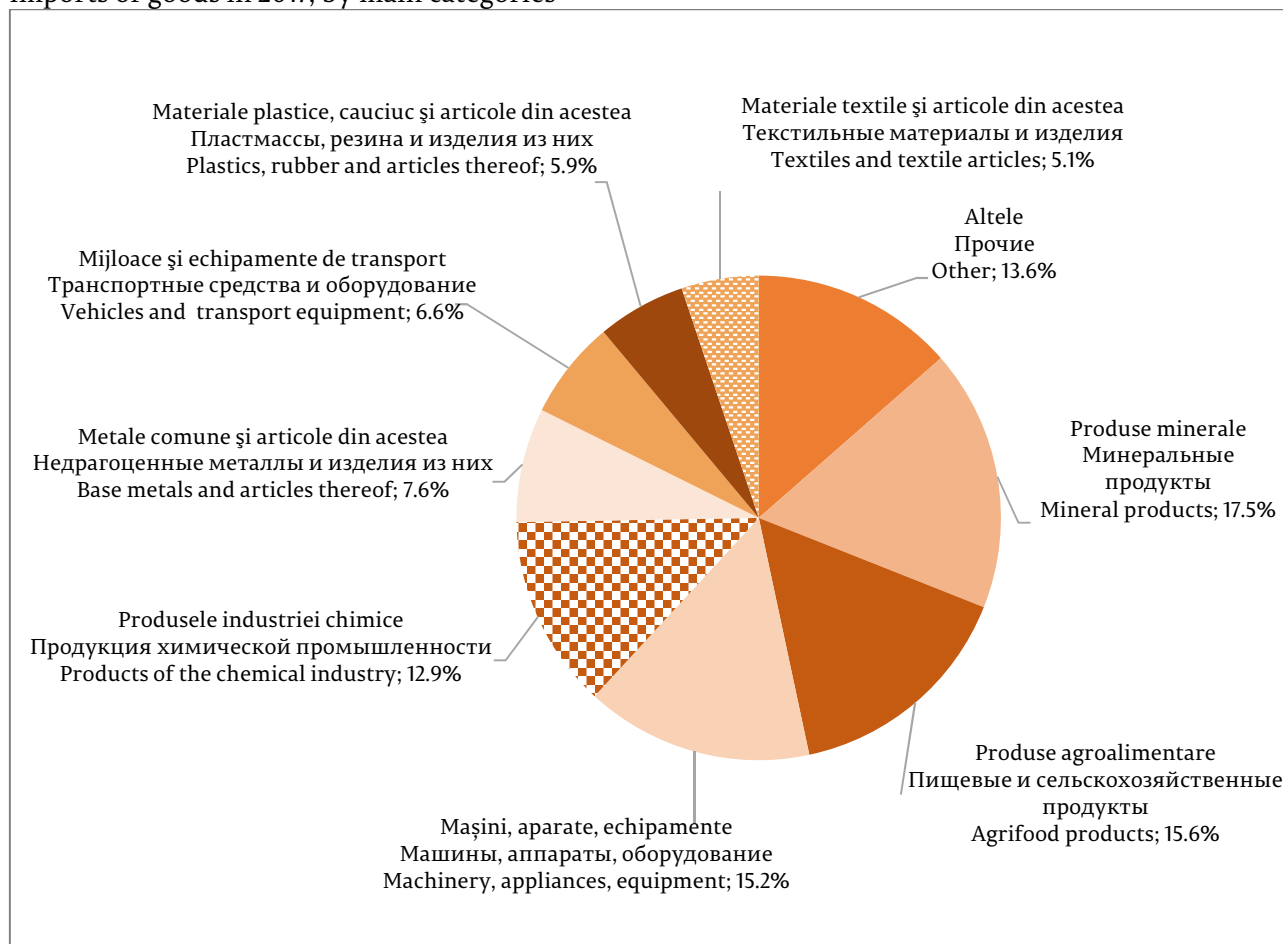
b) Structura importului de bunuri

Structura pe categorii a importurilor efectuate în anul 2017 (diagrama 18) reflectă faptul că cea mai mare pondere o dețin importurile de *produse minerale* – 17.5 la sută. Valoarea acestora a constituit 774.14 mil. USD, fiind în creștere cu 22.9 la sută în raport cu anul 2016. De asemenea, au fost importate *produse agroalimentare* – 693.19 mil. USD (+16.1 la sută), *mașini, aparate și echipamente* – 674.17 mil. USD (+30.6 la sută), *produse ale industriei chimice* – 572.03 mil. USD (+14.0 la sută), *metale comune și articole din acestea* – 337.27 mil. USD (+25.7 la sută), *mijloace și echipamente de transport* – 292.04 mil. USD (+27.0 la sută), *materiale plastice, cauciuc și articole din acestea* – 262.80 mil. USD (+12.9 la sută), *materiale textile și articole din acestea* – 228.06 mil. USD (+21.1 la sută) ș.a.

Diagrama 18. Importul de bunuri în anul 2017, pe principalele categorii

Импорт товаров в 2017 году, по основным товарным группам

Imports of goods in 2017, by main categories

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

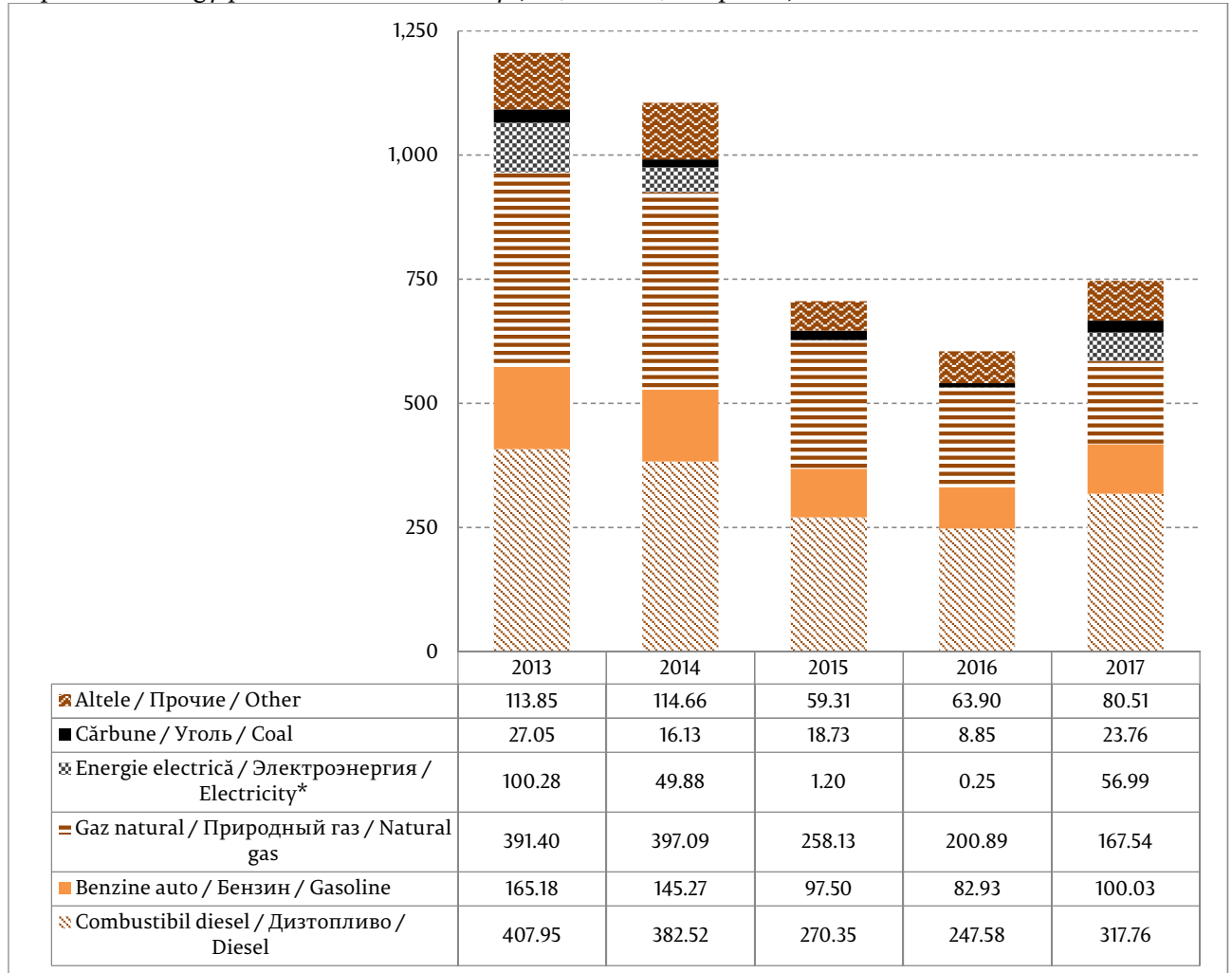
Importul de *produse energetice și electricitate* a constituit 746.59 mil. USD, înregistrând o creștere de 23.5 la sută față de anul 2016. Această evoluție a fost determinată de reluarea importului de energie electrică, ce a avut o valoare de 56.99 mil. USD (comparativ cu 2016 – 0.25 mil. USD), a majorării importului de combustibili diesel (+28.3 la sută), de benzine auto (+20.6 la sută), cărbune (de 2.7 ori). Totodată, importul de gaz natural (în stare gazoasă) a înregistrat o scădere de 16.6 la sută față de anul 2016 (diagrama 19).

Diagrama 19. Importurile de produse energetice și electricitate (mil. USD, prețuri CIF)

Импорт топливных товаров и электроэнергии (млн. долл. США, в ценах СИФ)

Imports of energy products and electricity (US\$ million, CIF prices)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Источник: НБМ, на основе данных НБС

Source: NBM calculations based on NBS data

* import net / чистый импорт / net import

4.1.2. Balanța serviciilor

Баланс услуг

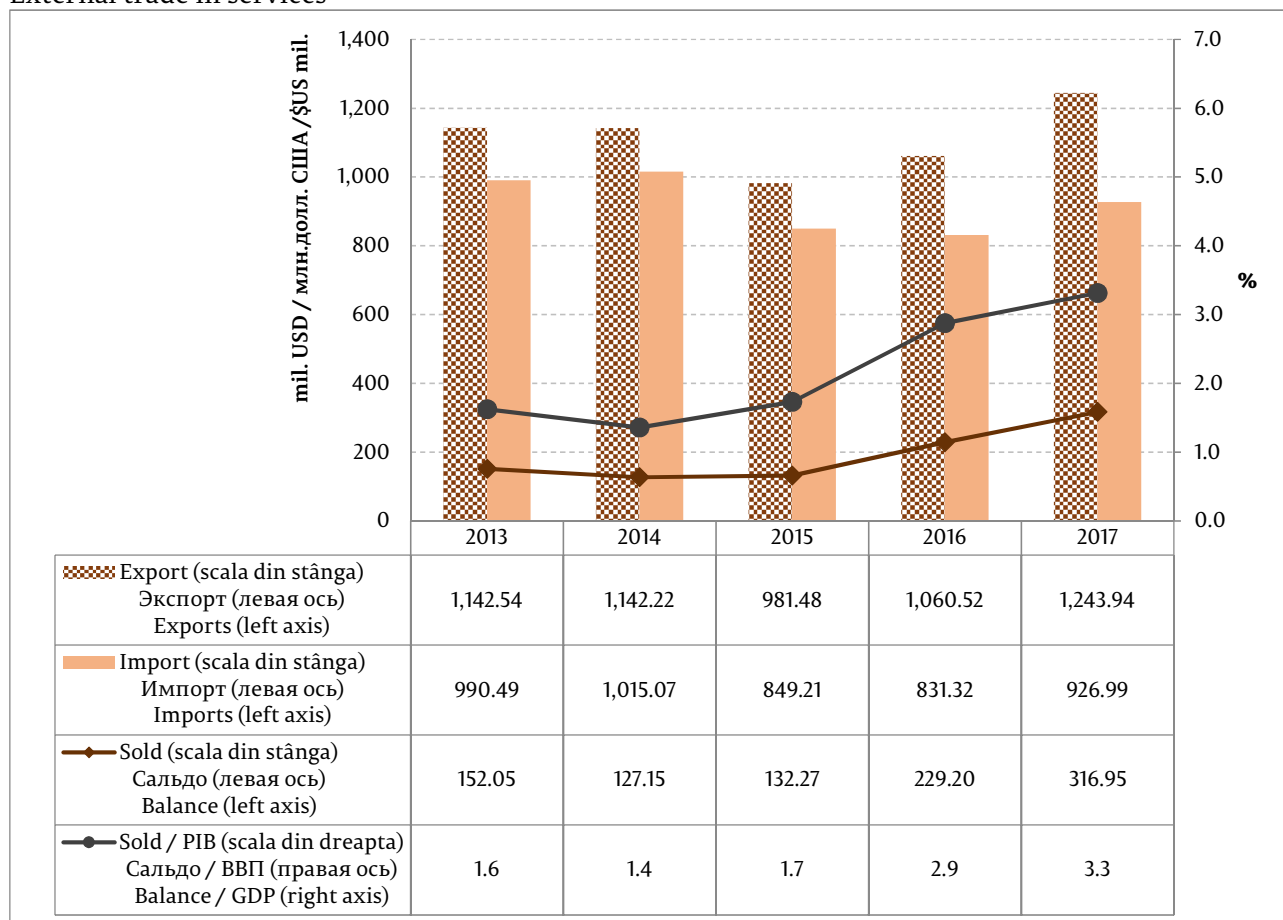
Services balance

În anul 2017, excedentul balanței comerțului cu servicii a constituit 316.95 mil. USD, crescând cu 38.3 la sută față de anul 2016, grație majorării mai semnificative a valorii serviciilor prestate nerezidenților (+17.3 la sută) decât a serviciilor primite de la nerezidenți (+11.5 la sută). Raportul dintre soldul balanței serviciilor și PIB s-a majorat cu 0.4 p.p comparativ cu anul 2016 (diagrama 20).

Diagrama 20. Comerțul exterior cu servicii

Внешняя торговля услугами

External trade in services

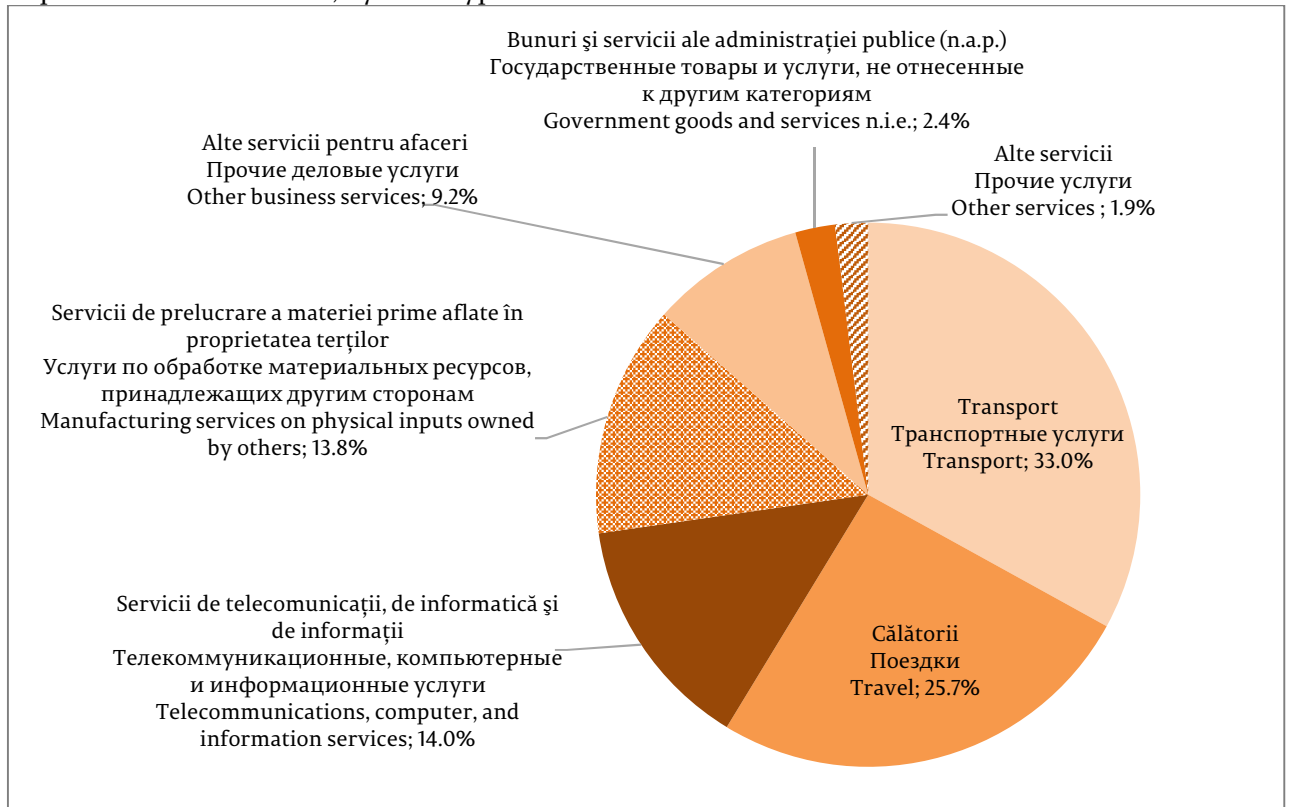

Structura **exporturilor de servicii** (diagrama 21), pentru anul 2017, relevă faptul că ponderea majoritară o dețin serviciile de *transport* – 33.0 la sută (410.83 mil. USD), al căror export s-a majorat cu 17.0 la sută față de anul 2016. În cadrul exporturilor de servicii de transport, cea mai mare pondere îi revine transportului de mărfuri – 56.0 la sută, urmat de transportul de pasageri – 29.2 la sută și de alte servicii de transport cu 14.8 la sută. Exportul de servicii de *călătorii* a totalizat 319.35 mil. USD (+25.3 la sută), servicii de *telecomunicații, de informatică și de informații* – 174.53 mil. USD (+13.0 la sută), servicii de *prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* – 171.32 mil. USD (+15.8 la sută), *alte servicii pentru afaceri* – 114.08 mil. USD (+21.7 la sută), iar exportul de *bunuri și servicii ale administrației publice* s-a micșorat cu 19.4 la sută și a constituit 29.65 mil. USD.

Diagrama 21. Exportul de servicii în anul 2017, pe principalele tipuri

Экспорт услуг в 2017 году, по основные типы

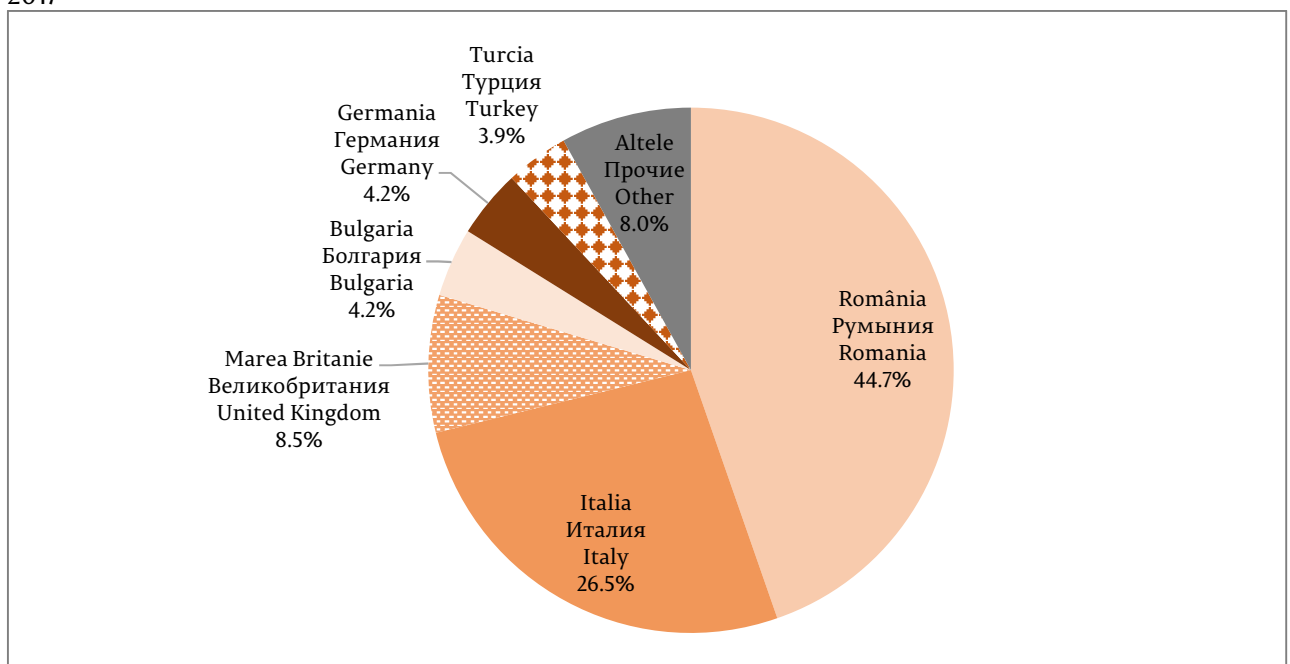
Exports of services in 2017, by main types

Diagrama 22. Structura exportului de servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților, pe principalele țări, în anul 2017

Структура экспорта услуг по обработке материальных ресурсов, принадлежащих другим сторонам, по основным странам, в 2017 году

Exports of manufacturing services on physical inputs owned by others, structure by main countries, in 2017

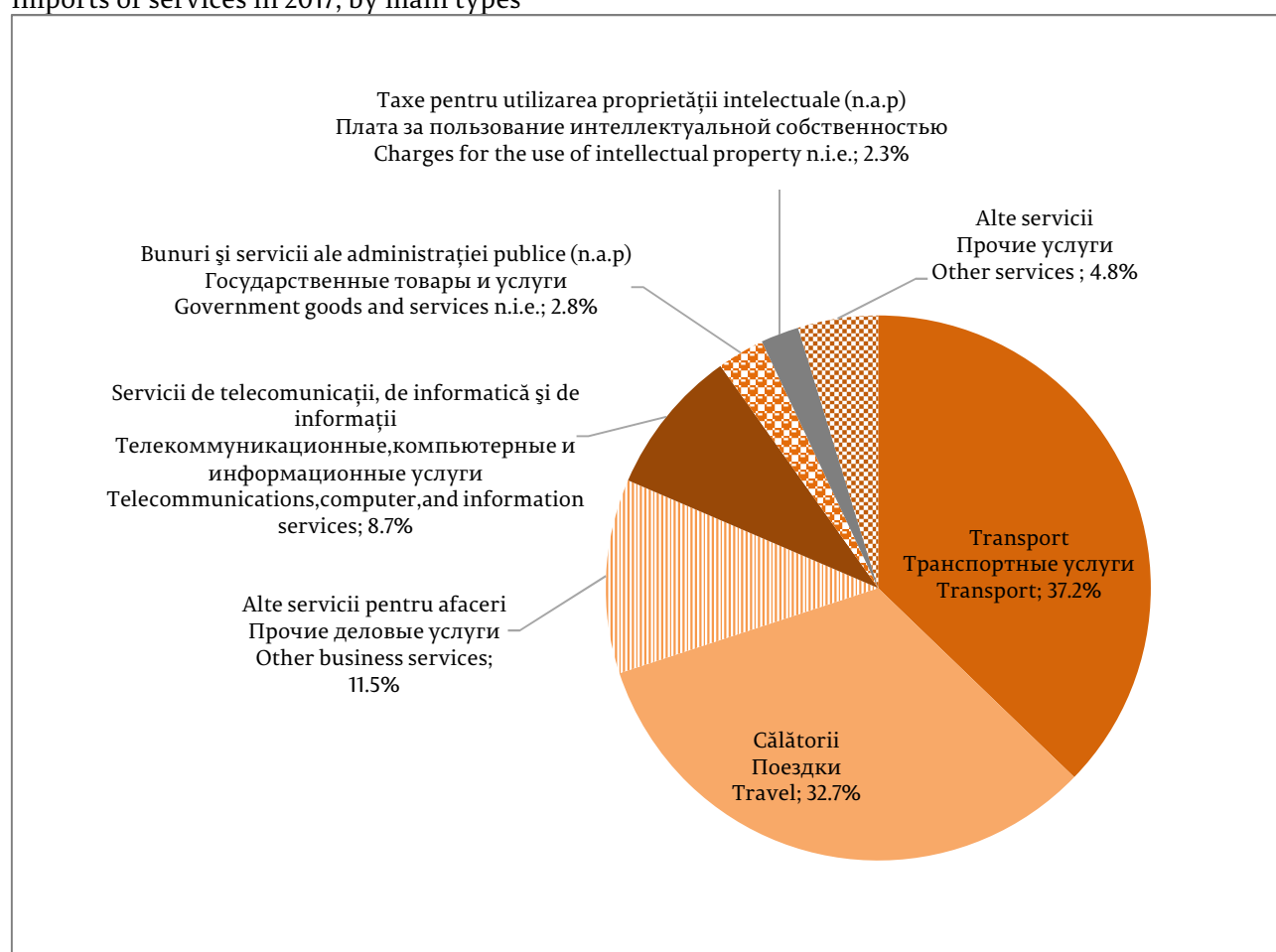

O structură similară reflectă și **importurile de servicii** în anul 2017 (diagrama 23), în care ponderea cea mai mare este deținută, la fel, de *serviciile de transport* – 37.2 la sută, valoarea acestora fiind de 345.00 mil. USD, în creștere cu 15.7 la sută comparativ cu anul 2016. În cadrul importurilor de servicii de transport, transportului de mărfuri îi revine o pondere de 58.7 la sută, transportului de pasageri – 22.5 la sută, iar altor servicii de transport – 18.8 la sută. Importul de *servicii de călătorii* a constituit 303.32 mil. USD (+18.1 la sută), *alte servicii pentru afaceri* – 106.87 mil. USD (în scădere cu 3.3 la sută), *servicii de telecomunicații, de informatică și de informații* – 80.67 mil. USD (+7.9 la sută), *bunuri și servicii ale administrației publice* - 26.09 mil. USD (în scădere cu 27.2 la sută), *taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale* – 20.89 mil. USD (+9.5 la sută).

Diagrama 23. Importul de servicii în anul 2017, pe principalele tipuri

Импорт услуг в 2017 году, по основные типы

Imports of services in 2017, by main types

4.1.3. Balanța veniturilor primare

Баланс первичных доходов

Primary income balance

Balanța veniturilor primare, în anul 2017, s-a încheiat cu un sold excedentar în sumă de 556.57 mil. USD, în creștere cu 22.3 la sută față de anul precedent, ca rezultat al majorării cu 18.4 la sută a intrărilor de venituri primare, în timp ce ieșirile au crescut cu 12.4 la sută. Raportul dintre soldul veniturilor primare și PIB nu s-a modificat esențial comparativ cu anul 2016 (diagrama 24) și a constituit 5.8 la sută.

Structura intrărilor de venituri primare în anul 2017 relevă faptul că 95.2 la sută din acestea au fost generate de remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, ce a constituit 839.38 mil. USD, fiind în creștere cu 17.6 la sută față de anul 2016.

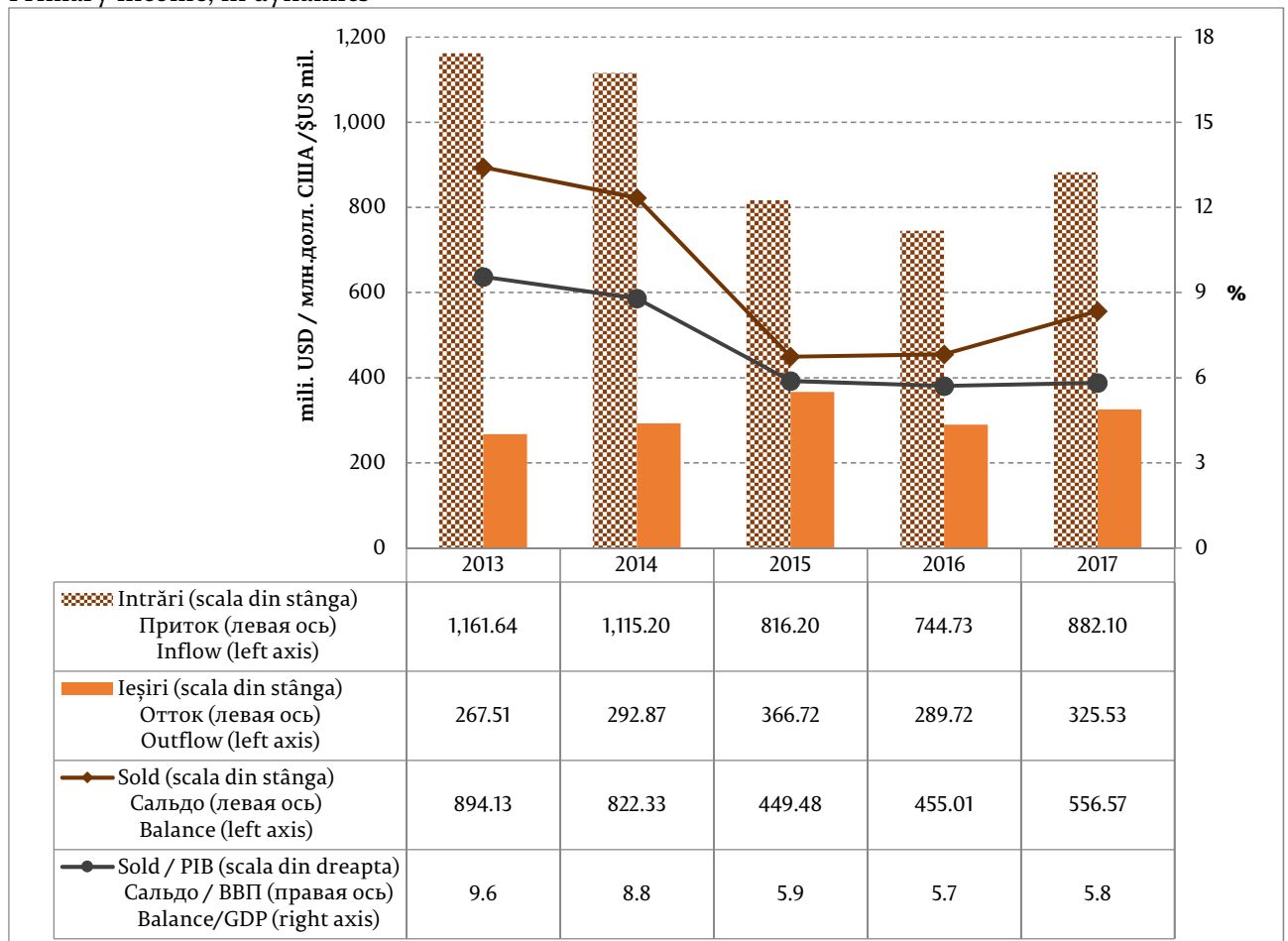
Veniturile din investiții au înregistrat un sold negativ de 204.19 mil. USD. Din totalul ieșirilor de venituri primare, dividendele distribuite nerezidenților au constituit 141.20 mil. USD, iar dobânzile spre plată au însumat 75.30 mil. USD.

Veniturile din investiții directe spre plată nerezidenților au constituit 183.57 mil. USD, cu 20.1 la sută mai mult ca în 2016. Aceasta s-a datorat majorării de 2.3 ori a dividendelor spre plată, care au însumat 134.58 mil. USD. Profiturile reinvestite au avut o valoare de 32.70 mil. USD (în anul 2016 ele au consemnat 91.03 mil. USD) (diagrama 25).

Diagrama 24. Evoluția veniturilor primare

Первичные доходы в динамике

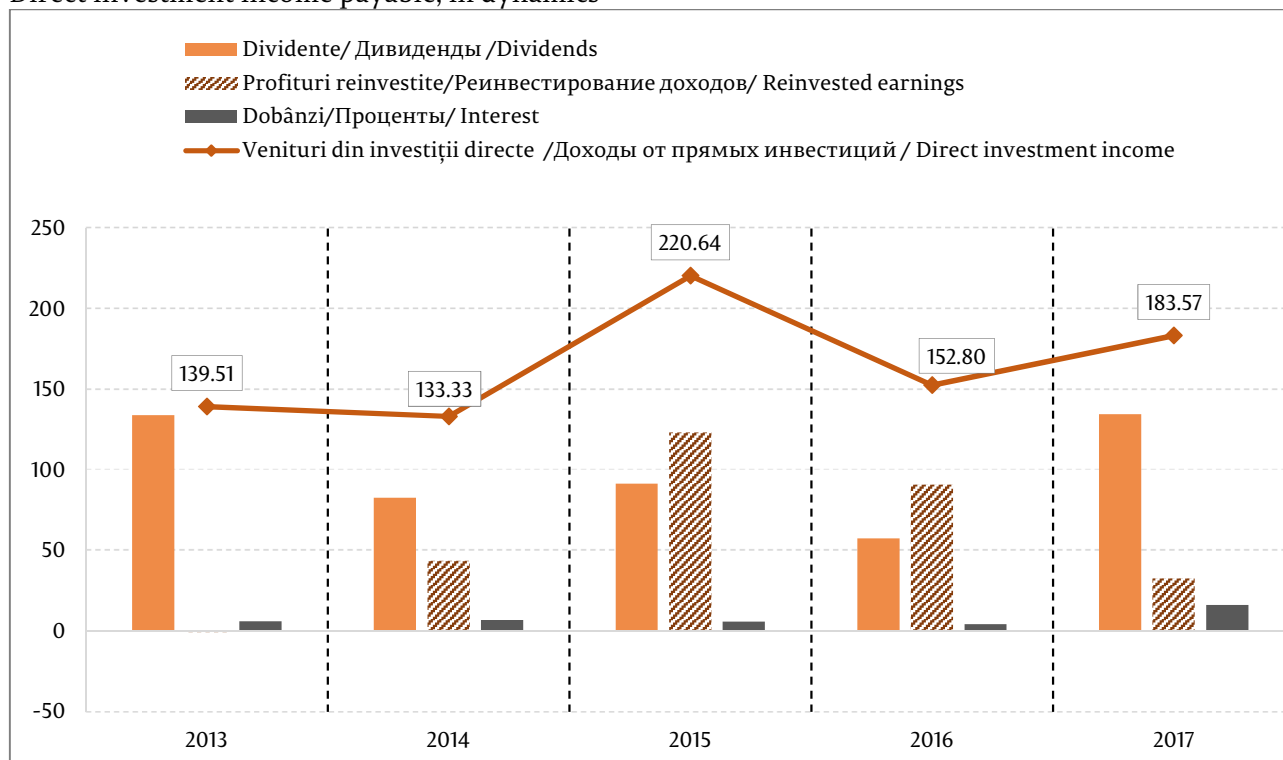
Primary income, in dynamics

Diagrama 25. Veniturile spre plată din investiții directe, în dinamică

Доходы от прямых инвестиций, к выплате, в динамике

Direct investment income payable, in dynamics

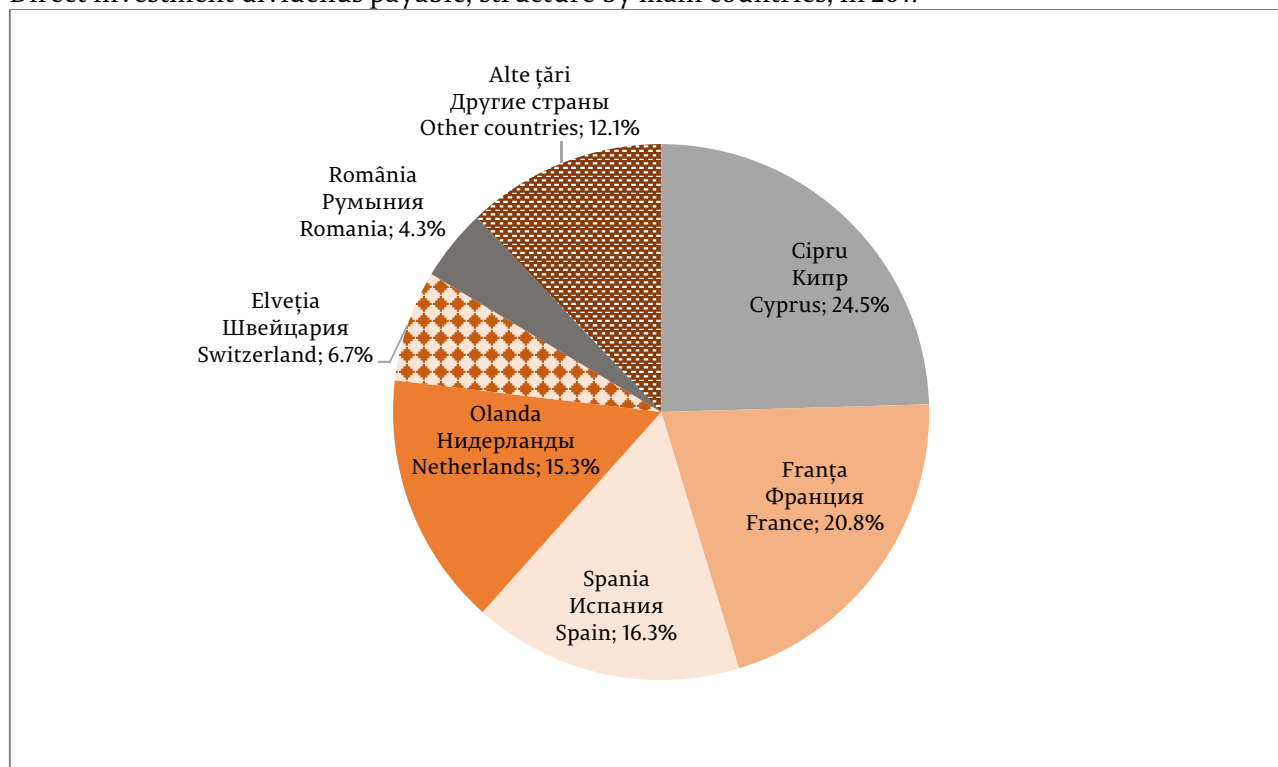

Veniturile obținute de BNM din activele de rezervă au însumat 28.12 mil USD, fiind în creștere cu 18.8 la sută față de anul 2016.

Diagrama 26. Dividendele spre plată aferente investițiilor directe, structura pe principalele țări, în anul 2017

Дивиденды к выплате в рамках прямых инвестиций, структура по основным странам, в 2017 г.

Direct investment dividends payable, structure by main countries, in 2017

4.1.4. Balanța veniturilor secundare

Баланс вторичных доходов

Secondary income balance

În anul 2017, soldul balanței veniturilor secundare a consemnat un excedent în sumă de 1,133.47 mil. USD, modificându-se neesențial (+1.3 la sută) față de anul 2016. Intrările de venituri secundare au totalizat 1,269.96 mil. USD (+2.4 la sută), iar ieșirile au însumat 136.49 mil. USD (+12.3 la sută).

Soldul veniturilor secundare raportat la PIB a constituit 11.9 la sută, cu 2.2 p.p inferior față de cel înregistrat în anul 2016 (diagrama 27).

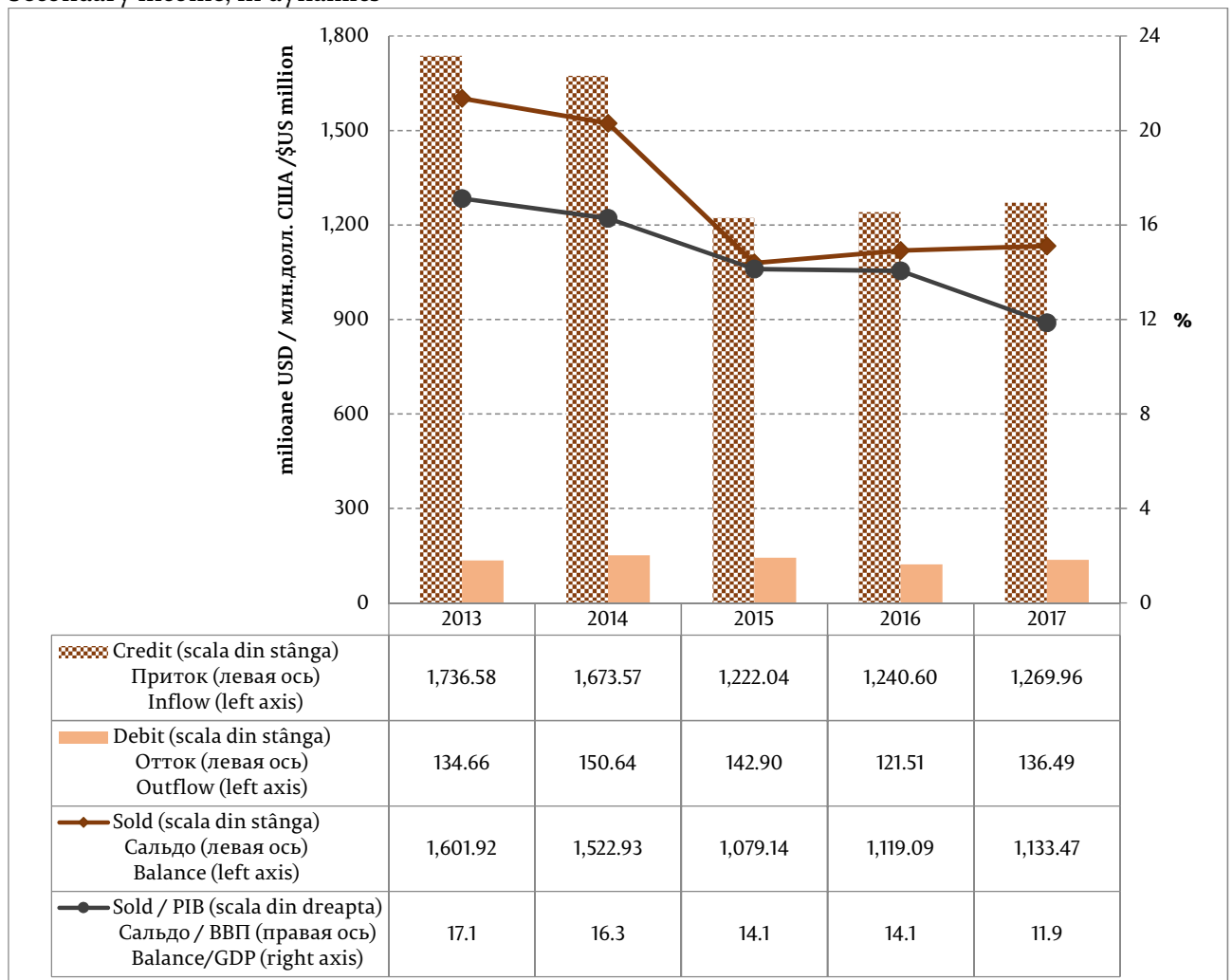
Soldul balanței veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un excedent de 131.22 mil. USD, cu 10.5 la sută mai mic comparativ cu anul 2016. Intrările primite de administrația publică au însumat 141.48 mil. USD, înregistrând o scădere cu 7.2 la sută și au fost constituite în proporție de 69.9 la sută din granturile și asistența tehnică externă acordate Republicii Moldova din exterior.

Intrările de transferuri personale au fost estimate la 799.51 mil. USD, în creștere cu 7.1 la sută față de anul 2016, iar ieșirile – la 67.32 mil. USD, în creștere cu 3.3 la sută.

Diagrama 27. Evoluția veniturilor secundare

Вторичные доходы в динамике

Secondary income, in dynamics

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)
Личные денежные переводы (дополнительная статья к платежному балансу)
Personal remittances (supplementary item to the balance of payments)

Intrările de remiteri personale au constituit în perioada de referință 1,556.89 mil. USD (cu 12.8 la sută mai mult decât în anul 2016). Concomitent, plățile de remiteri în favoarea nerezidenților au însumat 219.51 mil. USD (+3.2 la sută).

Tabelul 5. Distribuția geografică a remiterilor personale(mil. USD)

Личные денежные переводы по странам (млн. долл. США)

Geographical structure of personal remittances dynamics (US\$ million)

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	milioane USD / млн. долл. США / US\$ million							
Remiteri personale (credit), din care:								
Личные денежные переводы (кредит) в т. ч.:	295.97	360.71	366.08	357.71	335.91	393.63	413.07	414.28
Personal remittances (credit), of which:								
UE/ EC/ EU	97.75	114.92	111.38	116.37	116.19	137.41	143.73	150.40
CSI/ СНГ/ CIS	117.69	155.45	166.17	152.47	130.67	161.97	171.61	158.65
Alte țări / Другие страны / Other countries	80.52	90.34	88.53	88.87	89.05	94.24	97.72	105.24
Remiteri personale (debit), din care :								
Личные денежные переводы (дебет), в т. ч.:	51.92	50.42	55.35	55.01	46.85	54.39	57.09	61.17
Personal remittances (debit), of which :								
UE/ EC/ EU	18.33	18.86	22.65	20.84	18.65	23.56	25.49	25.82
CSI/ СНГ/ CIS	23.79	21.64	22.25	24.79	20.04	20.69	22.09	24.89
Alte țări / Другие страны / Other countries	9.81	9.91	10.45	9.38	8.16	10.14	9.52	10.46
Remiteri personale (sold), din care :								
Личные денежные переводы (сальдо), в т. ч.:	244.05	310.29	310.73	302.70	289.05	339.23	355.97	353.12
Personal remittances (net), of which :								
UE/ EC/ EU	79.43	96.06	88.73	95.54	97.54	113.85	118.25	124.58
CSI/ СНГ/ CIS	93.91	133.81	143.93	127.68	110.63	141.28	149.52	133.76
Alte țări / Другие страны / Other countries	70.72	80.42	78.07	79.48	80.88	84.11	88.21	94.77

4.2. Contul de capital / Счёт операций с капиталом / Capital account

Contul de capital a înregistrat un sold negativ în valoare de 21.35 mil. USD. Administrația publică a primit din exterior granturi aferente proiectelor investiționale în valoare de 14.05 mil. USD, în scădere cu 13.1 la sută în raport cu anul 2016, în timp ce alte sectoare au consemnat ieșiri nete de capital în valoare de 35.40 mil. USD.

Soldul contului curent și de capital denotă un necesar net de finanțare de 583.42 mil. USD (tabelul 6).

Tabelul 6. Contul curent, de capital și financiar (mil. USD)

Счет текущих операций, операций с капиталом и финансовый счет (млн. долл. США)

Current, capital and financial account (US\$ million)

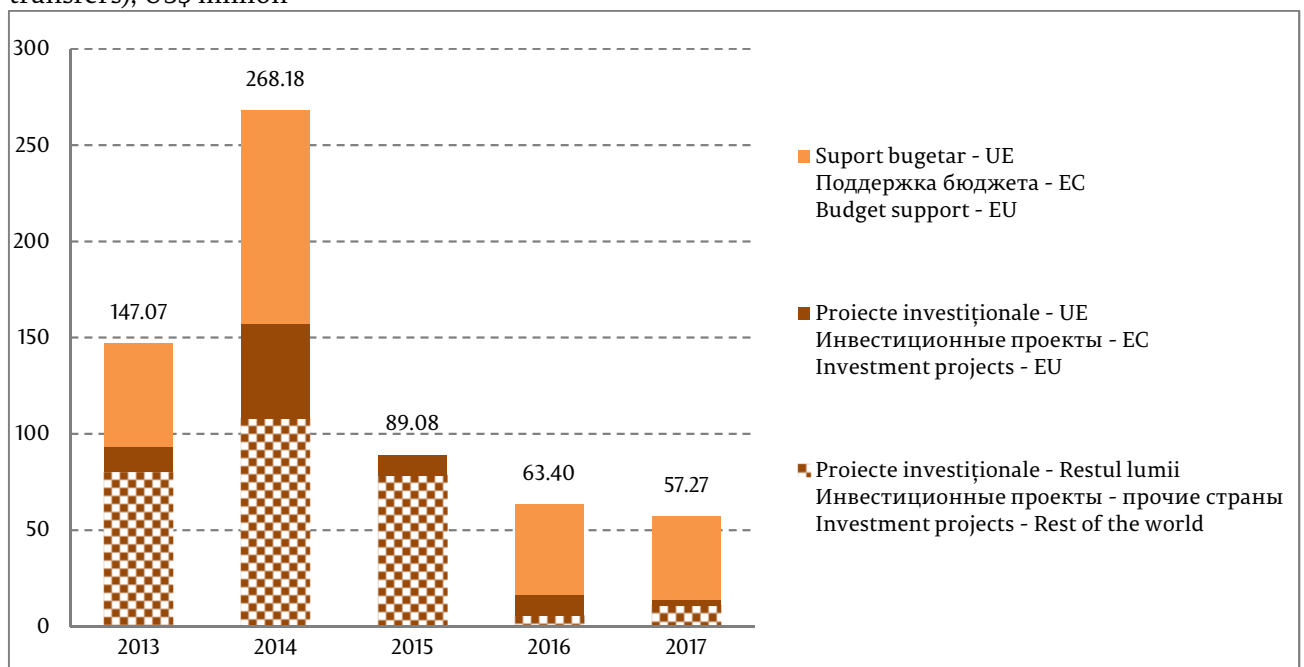
	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2017 / 2016
	milioane USD / млн. долл. США / US\$ million					%
Contul curent						
Счет текущих операций	-490.31	-568.30	-462.84	-284.69	-562.07	197.4
Current account						
Contul de capital						
Счет операций с капиталом	107.10	147.18	54.87	-18.14	-21.35	117.7
Capital account						
Necesarul net de finanțare (<i>soldul contului curent și de capital</i>)						
Чистое заимствование (<i>сальдо счёта текущих операций и счёта операций с капиталом</i>)	-383.21	-421.12	-407.97	-302.83	-583.42	192.7
Net (<i>balance from current and capital account</i>)						
Necesarul net de finanțare (<i>soldul contului financiar</i>)						
Чистое (<i>сальдо финансового счёта</i>)	-298.40	-460.71	-458.77	-373.01	-507.61	136.1
Net (<i>balance from financial account</i>)						

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Diagrama 28. Structura geografică a granturilor externe primite de administrația publică (transferuri curente și de capital), mil. USD

Географическая структура внешних грантов, полученных сектором государственного управления (текущие и капитальные трансферты), млн. долл. США

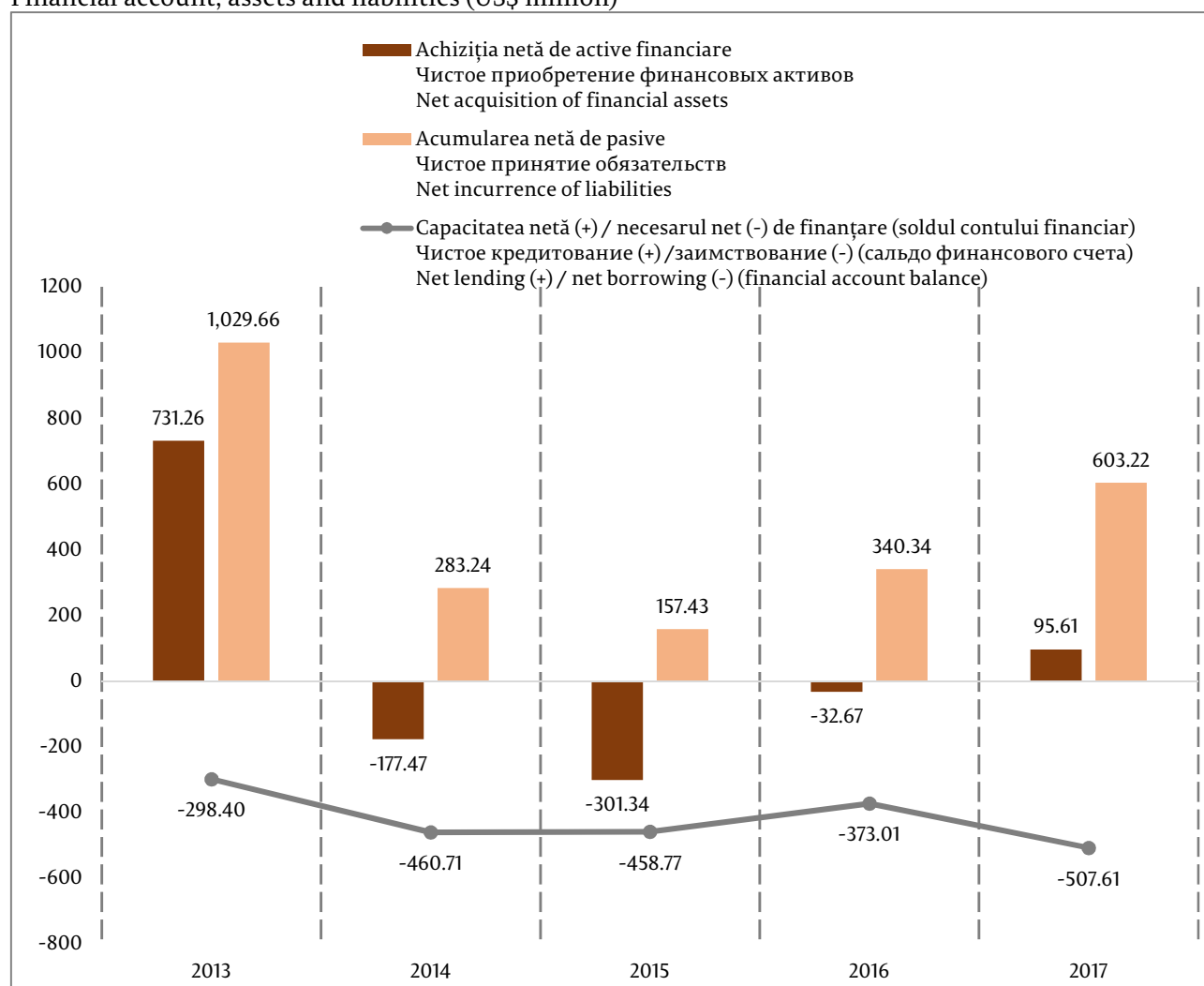
Geographic structure of external grants received by general government (current and capital transfers), US\$ million

4.3. Contul financiar Финансовый счёт Financial account

În anul 2017, **contul financiar** a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 507.61 mil. USD, ca rezultat al acumulării nete de pasive în sumă de 603.22 mil. USD, în timp ce achiziția netă de active financiare externe a constituit 95.61 mil. USD.

Diagrama 29. Contul financiar, active și pasive (mil. USD)
Финансовый счёт, активы и обязательства (млн. долл. США)
Financial account, assets and liabilities (US\$ million)

Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Примечание: для активов и обязательств (+) увеличение (-) снижение; для сальдо (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала

Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

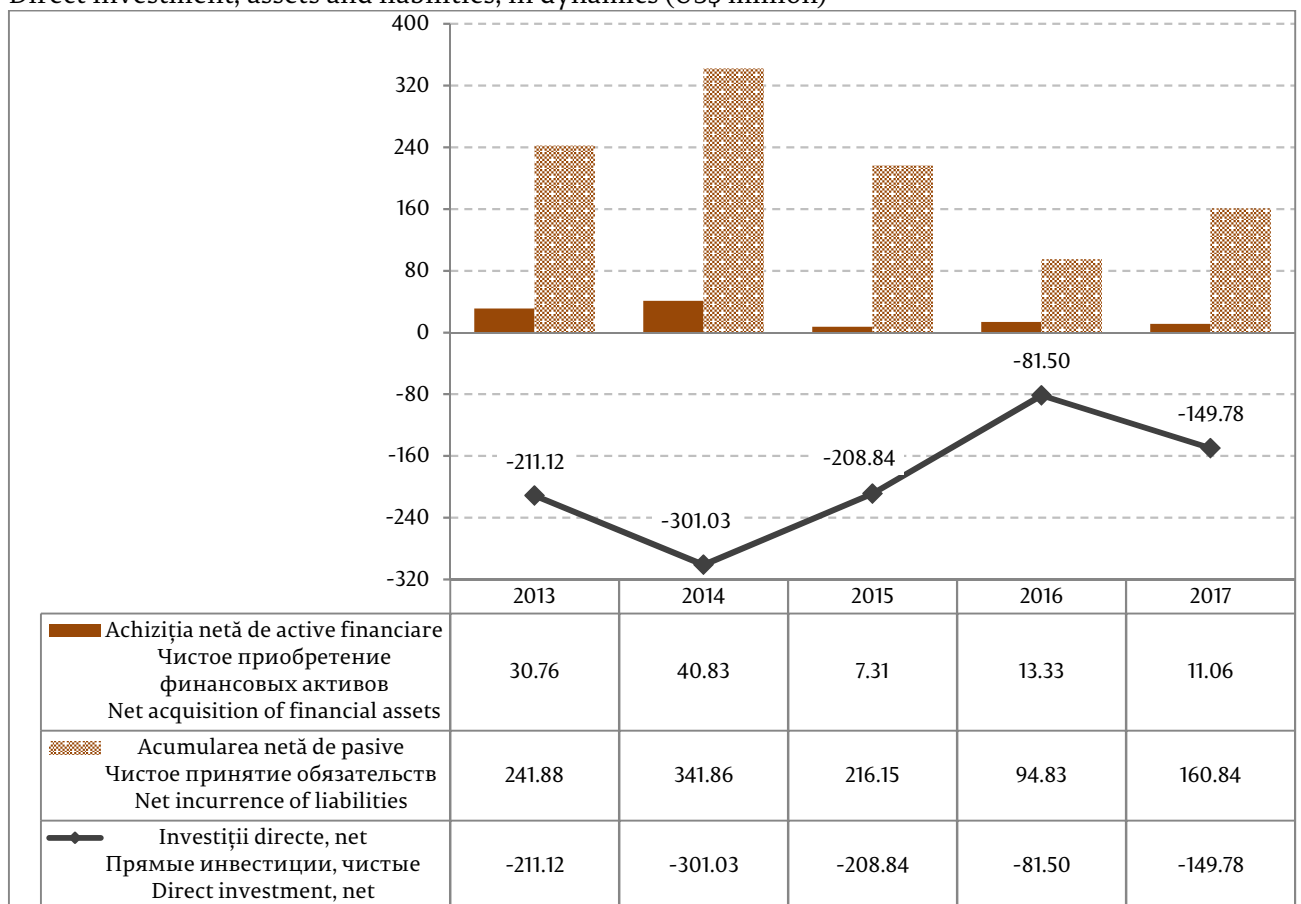
4.3.1. Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment

În anul 2017, rezidenții moldoveni au achiziționat active financiare externe sub formă de *investiții directe* în sumă netă de 11.06 mil. USD, din care 10.86 mil. USD reprezintă participații și acțiuni în întreprinderile de peste hotare. Firmele-fiice din străinătate au acumulat datoriile față de rezidenți în sumă netă de 2.83 mil. USD, iar investitorii străini direcți au efectuat rambursări nete de datorii în sumă de 2.63 mil. USD către întreprinderile rezidente cu investiții directe.

Diagrama 30. Evoluția investițiilor directe, active și pasive (mil. USD)

Прямые инвестиции, активы и обязательства (млн. долларов США)

Direct investment, assets and liabilities, in dynamics (US\$ million)

Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Примечание: для активов и обязательств (+) увеличение (-) снижение; для сальдо (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала

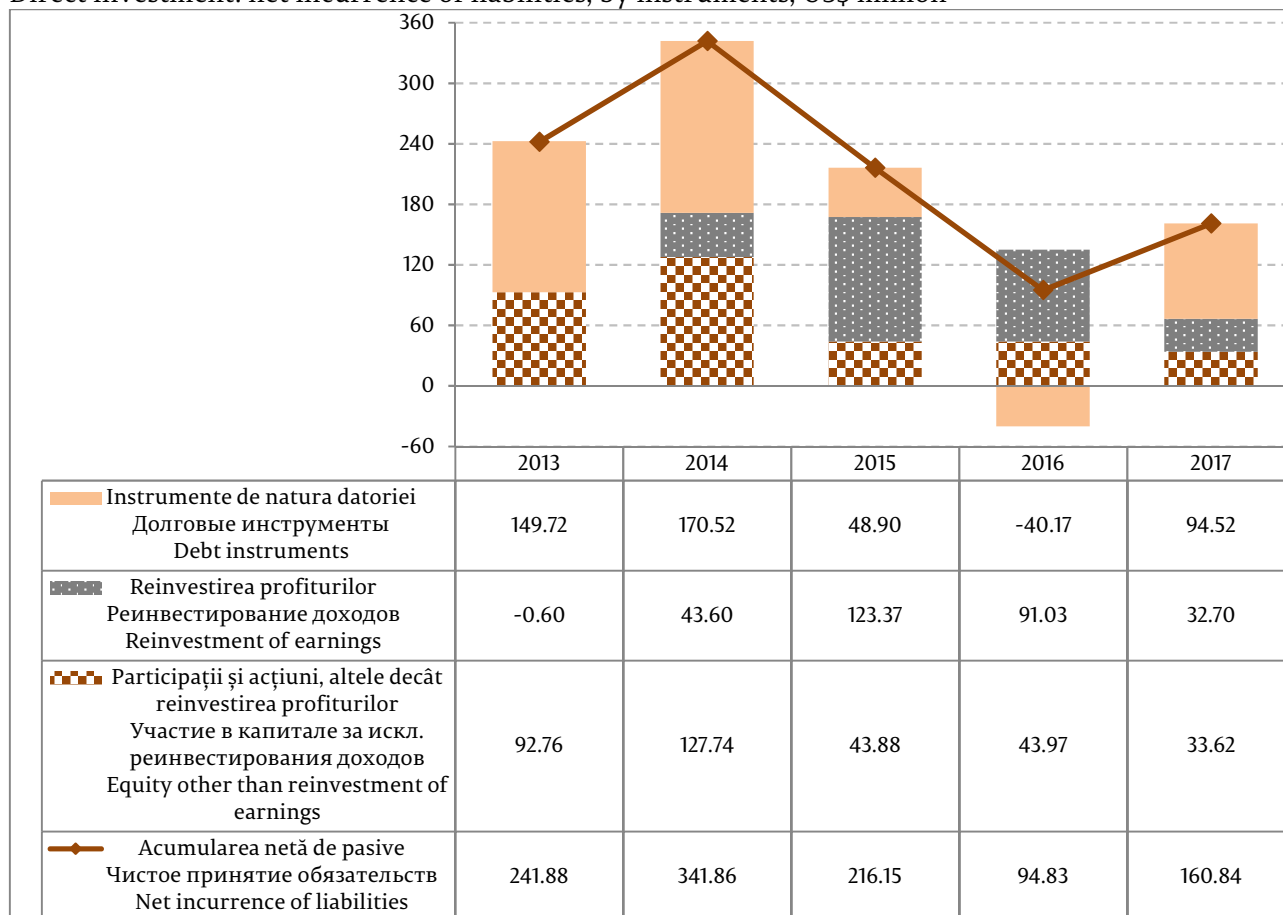
Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Acumularea netă de *pasive* sub formă de investiții directe în sumă de 160.84 mil. USD pe parcursul anului 2017 a fost generată de: participațiile noi în capitalul întreprinderilor din Republica Moldova în sumă de 33.62 mil. USD (din care intrări brute – 37.44 mil. USD și retrageri de investiții – 3.82 mil. USD), reinvestirea profiturilor în sumă de 32.70 mil. USD, precum și de acumularea netă a datoriilor (sub formă de împrumuturi, credite comerciale și alte datorii) întreprinderilor rezidente față de investitorii lor direcți de peste hotare în sumă de 94.52 mil. USD (acumularea brută de datorii a constituit 177.28 mil. USD, iar achitățile – 82.76 mil. USD) (diagrama 31, tabelul 7).

Diagrama 31. Investiții directe: acumularea netă de pasive, pe instrumente (mil. USD)

Прямые инвестиции: чистое принятие обязательств, по инструментам, млн. долл. США

Direct investment: net incurrence of liabilities, by instruments, US\$ million

Tablel 7. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Прямые инвестиции, приток и отток капитала (млн. долл. США)

Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2013*		2014*		2015*		2016*		2017*	
	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow
Investiții directe / Прямые инвестиции Direct investment	392.63	181.51	542.39	241.36	387.35	178.51	268.46	186.96	283.89	134.11
Active / Активы / Assets	9.75	40.51	22.77	63.60	16.00	23.31	35.98	49.31	36.47	47.53
Passive / Обязательства / Liabilities	382.88	141.00	519.62	177.76	371.35	155.20	232.48	137.65	247.42	86.58
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов Equity other than reinvestment of earnings										
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-) Реинвестирование доходов (+) / убытки (-) Reinvestment of earnings (+) / losses (-)	-0.60		43.60		123.37		91.03		32.70	
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instruments	273.30	123.58	335.30	164.78	185.78	136.88	73.33	113.50	177.28	82.76

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări.

Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

 Примечание: Приобретение финансовых активов представлено по дебету (отток), а выбытие финансовых активов - по кредиту (приток). Принятие обязательств представлено по кредиту (приток), а погашение обязательств - по дебету (отток).
 Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow). Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Investițiile directe în baza principiului direcțional sunt prezentate în tabelul 10 și în diagramele 32-33.

Investițiile directe conform principiului direcțional
Прямые инвестиции согласно принципу направленности
Direct investment according to the directional principle

Conform indicatorilor statistici calculați după principiul direcțional, **investițiile directe peste hotare** ale rezidenților Republicii Moldova au înregistrat, în anul 2017, ieșiri nete de capital în valoare de 11.40 mil. USD, compuse majoritar din participații la capitalul social al întreprinderilor afiliate din străinătate.

Investițiile directe în economia națională au înregistrat, pe parcursul anului 2017, intrări nete de capital în valoare de 147.92 mil. USD, din care investițiile în *capital social* au reprezentat 33.62 mil. USD (intrări – 37.44 mil. USD, ieșiri de capital – 3.82 mil. USD). *Venitul reinvestit* a constituit 32.70 mil. USD (din care sectorul bancar a reinvestit 11.62 mil. USD, iar alte sectoare – 21.08 mil. USD). La *alt capital* intrările de 207.59 mil. USD înregistrate de alte sectoare reprezintă trageri de împrumuturi de la investitorii străini direcți de 171.45 mil. USD și rambursări conform orarului ale împrumuturilor acordate anterior investitorilor străini de 36.14 mil. USD.

Tabelul 8. Investiții directe, prezentare în baza principiului direcțional (MBP5), mil. USD

Прямые инвестиции по принципу направленности (РПБ5), млн. долларов США

Direct investment, based on the directional principle (BPM5), US\$ million

	2013*		2014*		2015*		2016*		2017*	
	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow
Investiții directe / Direct investment	281.59	131.32	352.12	193.92	293.33	138.98	252.00	159.99	277.92	141.40
Прямые инвестиции										
Peste hotare/За границу/Abroad	0.19	13.30	0.86	42.45	0.97	18.45	2.00	11.44	0.19	11.59
În economia națională В национальную экономику In domestic economy	281.40	118.02	351.26	151.47	292.36	120.53	250.00	148.55	277.73	129.81
<i>Capital social / Акционерный капитал</i> <i>Equity capital</i>	<i>110.18</i>	<i>17.42</i>	<i>140.72</i>	<i>12.98</i>	<i>62.20</i>	<i>18.32</i>	<i>68.12</i>	<i>24.15</i>	<i>37.44</i>	<i>3.82</i>
Bănci/Bанки/Banks	34.47		43.11		0.81	0.84	0.14	1.74		
Alte sectoare / Другие секторы Other sectors	75.71	17.42	97.61	12.98	61.39	17.48	67.98	22.41	37.44	3.82
<i>Venit reinvestit (+) / pierderi (-)</i> <i>Reinvested earnings (+) / убытки (-)</i>	-0.60		43.60		123.37		91.03		32.70	
Bănci/Bанки/Banks	-1.48		-4.08		23.12		18.80		11.62	
Alte sectoare / Другие секторы Other sectors	0.88		47.68		100.25		72.23		21.08	
<i>Alt capital (alte sectoare)*</i> <i>Прочий капитал (другие секторы)*</i> <i>Other capital (other sectors)*</i>	<i>171.82</i>	<i>100.60</i>	<i>166.94</i>	<i>138.49</i>	<i>106.79</i>	<i>102.21</i>	<i>90.85</i>	<i>124.40</i>	<i>207.59</i>	<i>125.99</i>
Creanțe față de investitorii străini Требования к иностранным инвесторам Claims on foreign investors	9.56	18.23	16.94	21.15	15.03	3.60	32.55	36.76	36.14	33.51
Angajamente față de investitorii străini Обязательства перед иностранными инвесторами Liabilities to foreign investors	162.26	82.37	150.00	117.34	91.76	98.61	58.30	87.64	171.45	92.48

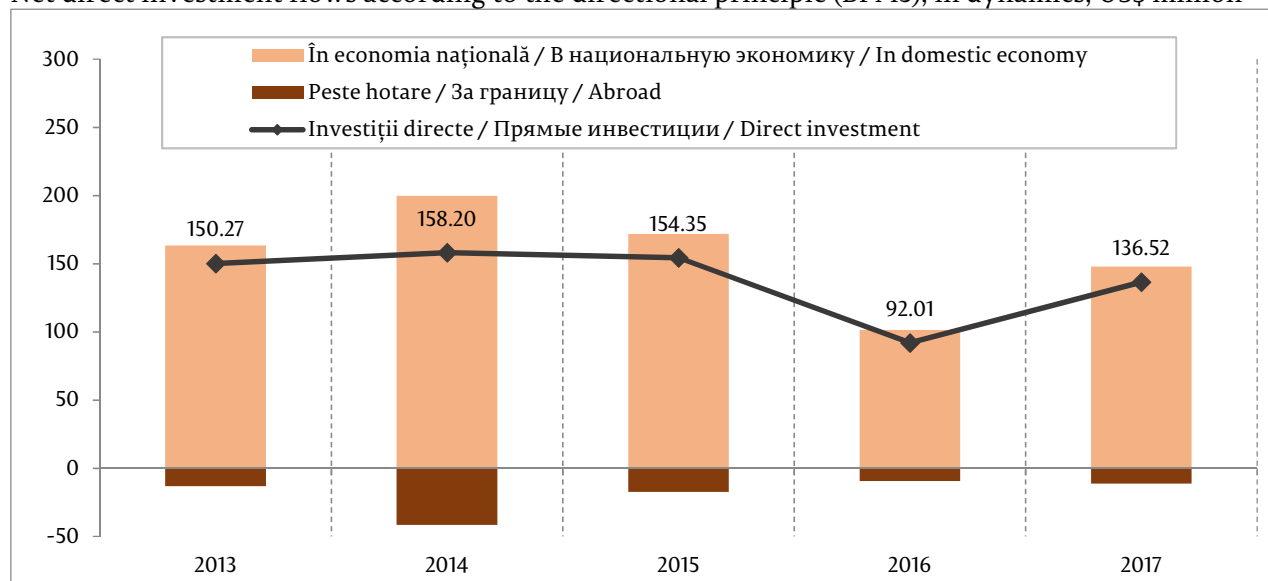
* în alt capital se includ doar împrumuturile intragrup contractate de întreprinderile din alte sectoare, iar împrumuturile intragrup ale băncilor se înregistrează la „alte investiții” / *включает только межфилиальные кредиты других секторов, межфилиальные кредиты банков регистрируются в «прочих инвестициях» /* includes intercompany lending of other sectors only, intercompany lending of banks is recorded under „other investment”; ** date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Ieșirile de alt capital în sumă totală de 125.99 mil. USD au rezultat din: rambursările conform orarului de împrumuturi contractate anterior de la investitori străini direcți de către agenții economici rezidenți, în sumă de 92.48 mil. USD, și acordarea de împrumuturi investitorilor străini, în valoare de 33.51 mil. USD.

Diagrama 32. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în baza principiului direcțional (MBP5), mil. USD

Динамика чистых потоков прямых инвестиций по принципу направленности (РПБ5), млн. долл. США

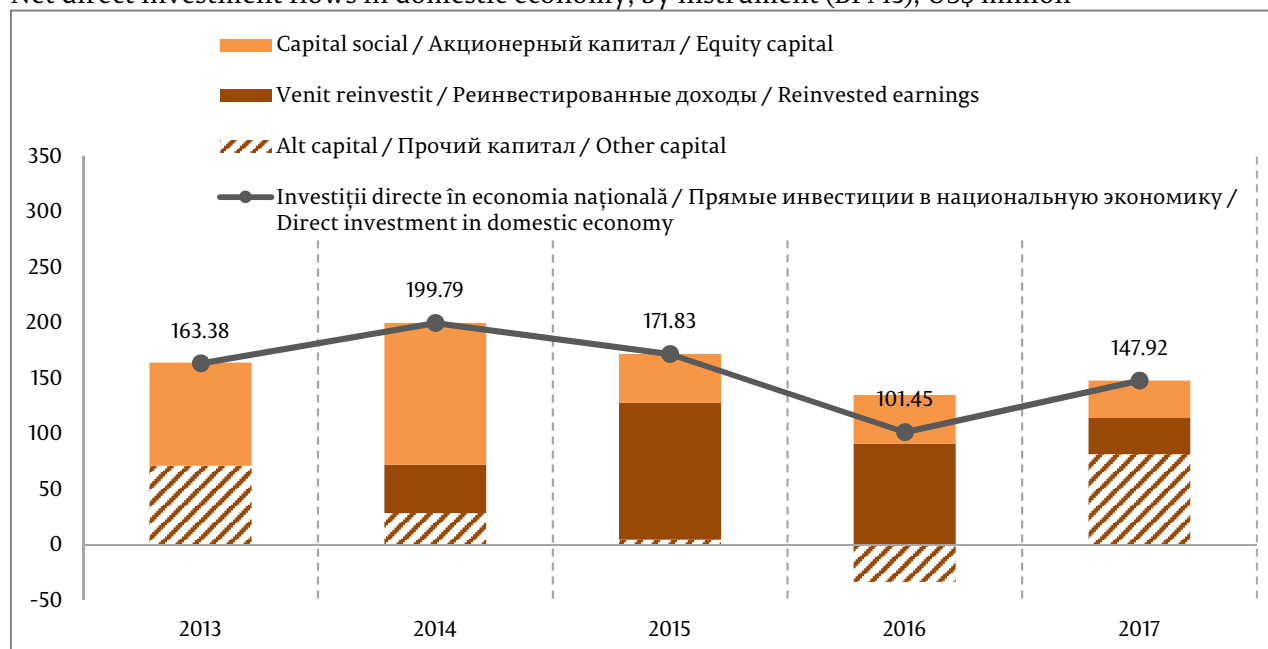
Net direct investment flows according to the directional principle (BPM5), in dynamics, US\$ million

Diagrama 33. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în economia națională, pe instrumente (MBP5), mil. USD

Динамика чистых потоков прямых инвестиций в национальную экономику, по инструментам (РПБ5), млн. долларов США

Net direct investment flows in domestic economy, by instrument (BPM5), US\$ million

4.3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare

Портфельные инвестиции и производные финансовые инструменты

Portfolio investment and financial derivatives

În anul 2017, *investițiile de portofoliu* au înregistrat intrări nete în valoare de 0.27 mil. USD, determinate de diminuarea cu 0.86 mil. USD a activelor externe ale sectorului bancar sub formă de titluri de creanță, precum și de majorarea cu 0.13 mil. USD a pasivelor externe ale administrației publice sub formă de titluri de angajamente. În același timp, au crescut cu 0.74 mil. USD activele externe ale altor sectoare sub formă de participații și acțiuni.

Derivatele financiare au înregistrat intrări nete în valoare de 0.43 mil. USD, ca rezultat al tranzacționării swap-urilor valutare de către băncile licențiate cu băncile nerezidente.

4.3.3. Alte investiții

Прочие инвестиции

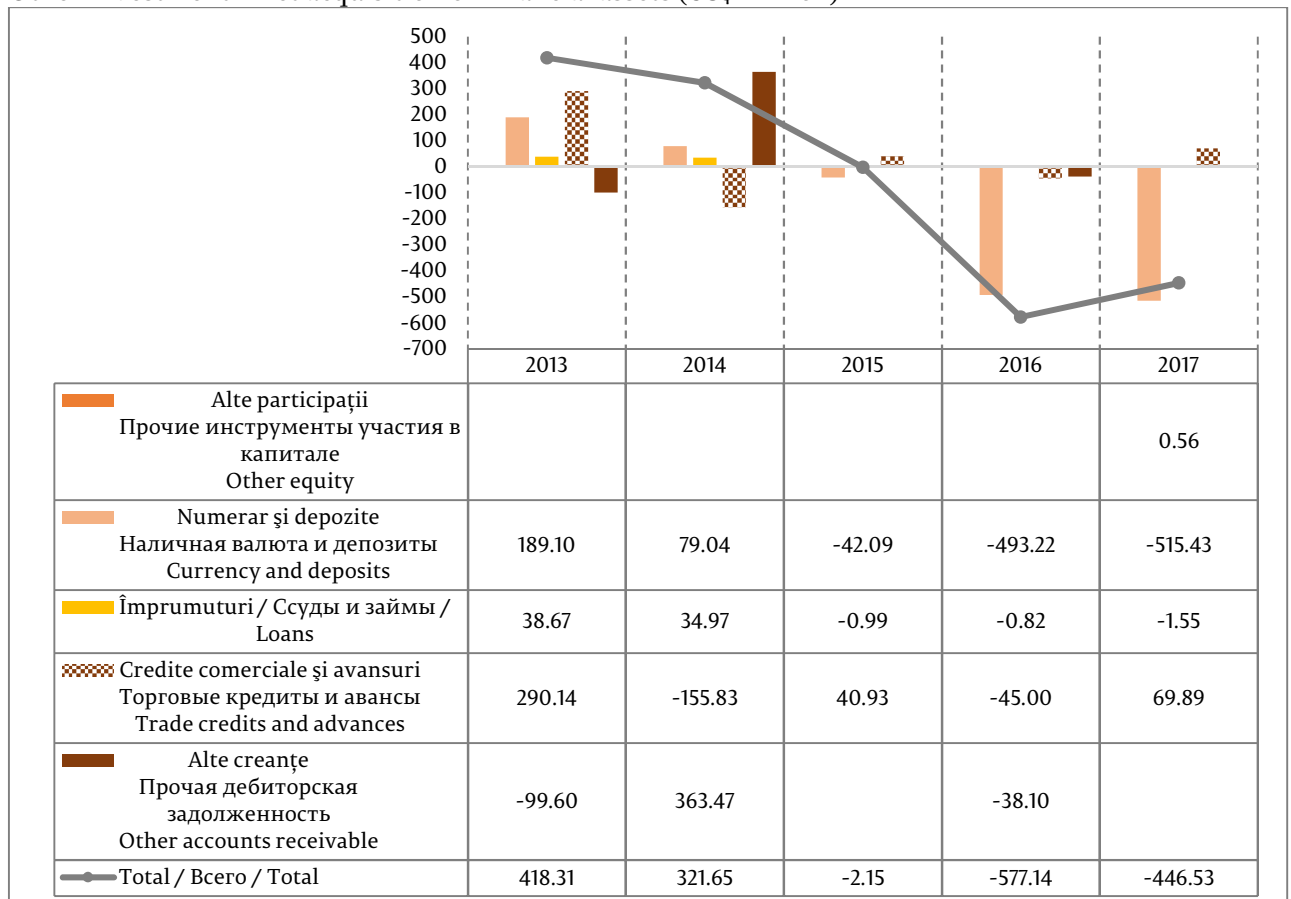
Other investment

În anul 2017, articolul *alte investiții* (alte participații la capital, numerar și depozite, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte active și pasive) s-a soldat cu intrări nete în valoare de 888.33 mil. USD. Această evoluție a fost determinată de scăderea netă a activelor financiare cu 446.53 mil. USD (achiziția brută de noi active financiare externe a constituit 266.39 mil. USD, iar diminuarea brută a activelor achiziționate anterior – 712.92 mil. USD).

Diagrama 34. Alte investiții, achiziția netă de active financiare (mil. USD)

Прочие инвестиции, чистое приобретение финансовых активов (млн. долларов США)

Other investment – net acquisition of financial assets (US\$ million)

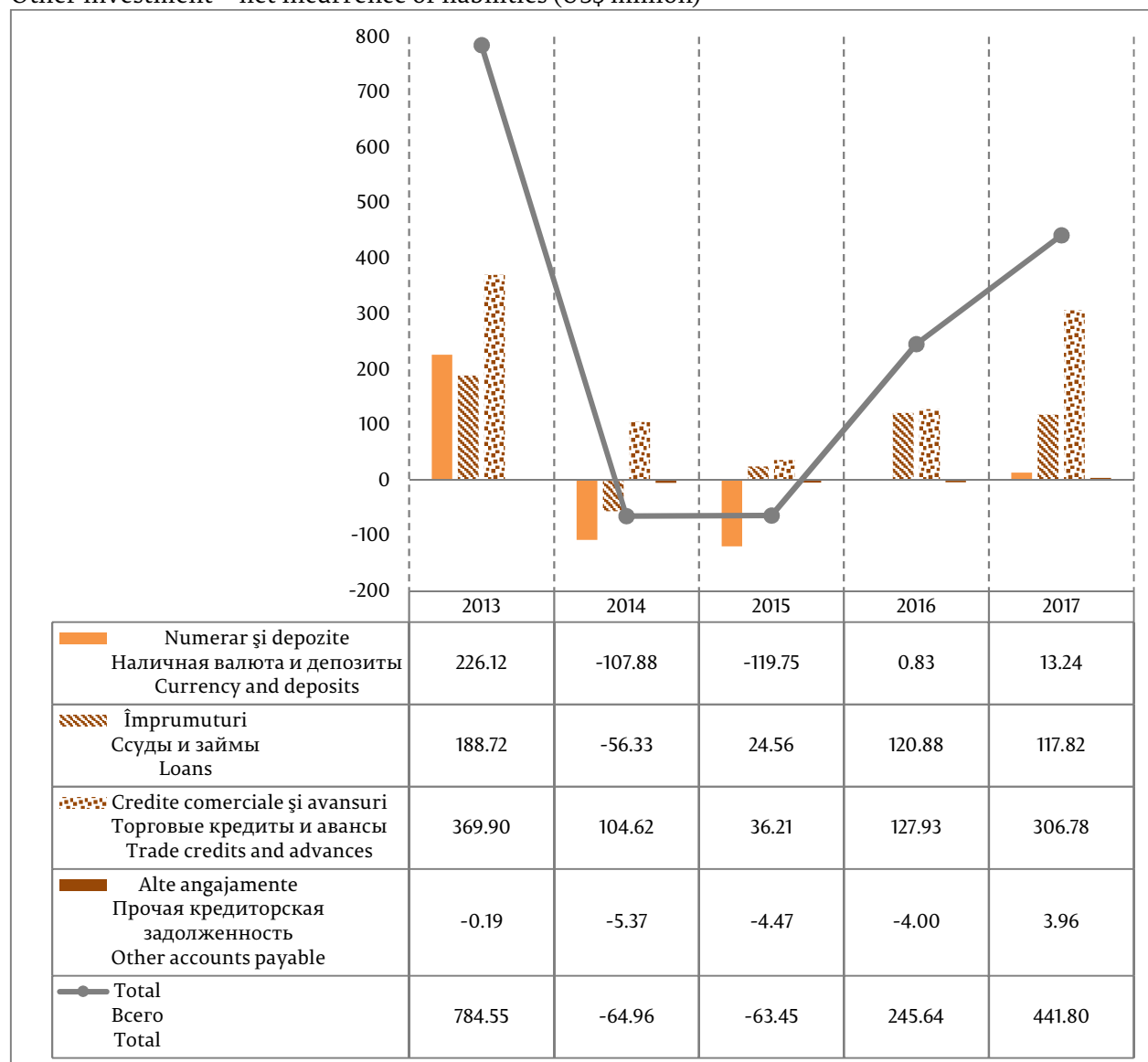
Diminuarea netă a *activelor financiare* la articolul alte investiții pe parcursul anului 2017 a fost influențată, în special, de scăderea netă cu 515.43 mil. USD a activelor sub formă de *numerar și depozite* (din care activele băncilor licențiate au crescut cu 168.18 mil. USD, iar cele ale sectorului societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației au scăzut cu 683.61 mil. USD). Concomitent, s-au majorat cu 69.89 mil. USD activele sub formă de credite comerciale și avansuri acordate de rezidenți partenerilor nerezidenți (diagrama 34).

Totodată, *pasivele* la articolul alte investiții au înregistrat o creștere netă de 441.80 mil. USD (acumularea brută de noi pasive a fost evaluată la 774.49 mil. USD, iar stingerea brută a pasivelor – la 332.69 mil. USD). Majorarea netă a pasivelor a fost determinată, în principal, de creșterea netă cu 306.78 mil. USD angajamentelor sub formă de *credite comerciale și avansuri* primite de rezidenți de la parteneri comerciali nerezidenți, precum și de majorarea netă cu 117.82 mil. USD a pasivelor sub formă de împrumuturi (diagrama 35).

Diagrama 35. Alte investiții, acumularea netă de pasive financiare (mil. USD)

Прочие инвестиции, чистое принятие обязательств (млн. долларов США)

Other investment – net incurrence of liabilities (US\$ million)

Articolul *împrumuturi* în cadrul altor investiții a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 119.37 mil. USD (activele s-au diminuat pe net cu 1.55 mil. USD, iar pasivele s-au majorat cu 117.82 mil. USD). Pe parcursul anului 2017, au fost efectuate trageri de *împrumuturi* din exterior în sumă totală de 432.85 mil. USD, din care pe termen lung – 422.35 mil. USD (tabelul 17 din Secțiunea statistică).

Din punctul de vedere al sectoarelor instituționale, de finanțare externă au beneficiat: *administrația publică, inclusiv cea locală* (cu 200.97 mil. USD din tragerile totale), *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* (91.93 mil. USD), *alte societăți financiare* (65.33 mil. USD), *băncile licențiate* (57.35 mil. USD) și *BNM* (17.27 mil. USD).

Principalii creditori ai administrației publice în anul 2017 au fost: Guvernul României – 100.90 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 26.47 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 20.70 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 19.43 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 17.51 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 9.53 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3.33 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 2.90 mil. USD și Guvernul Poloniei – 0.21 mil. USD.

Rambursările totale de împrumuturi au constituit 315.03 mil. USD, din care: *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* au rambursat 91.08 mil. USD, *administrația publică* – 74.58 mil. USD (din care 26.31 mil. USD – la împrumuturile de la FMI), *BNM* – 61.54 mil. USD (împrumuturi de la FMI), *alte societăți financiare* – 59.40 mil. USD, *societățile care acceptă depozite* – 28.43 mil. USD.

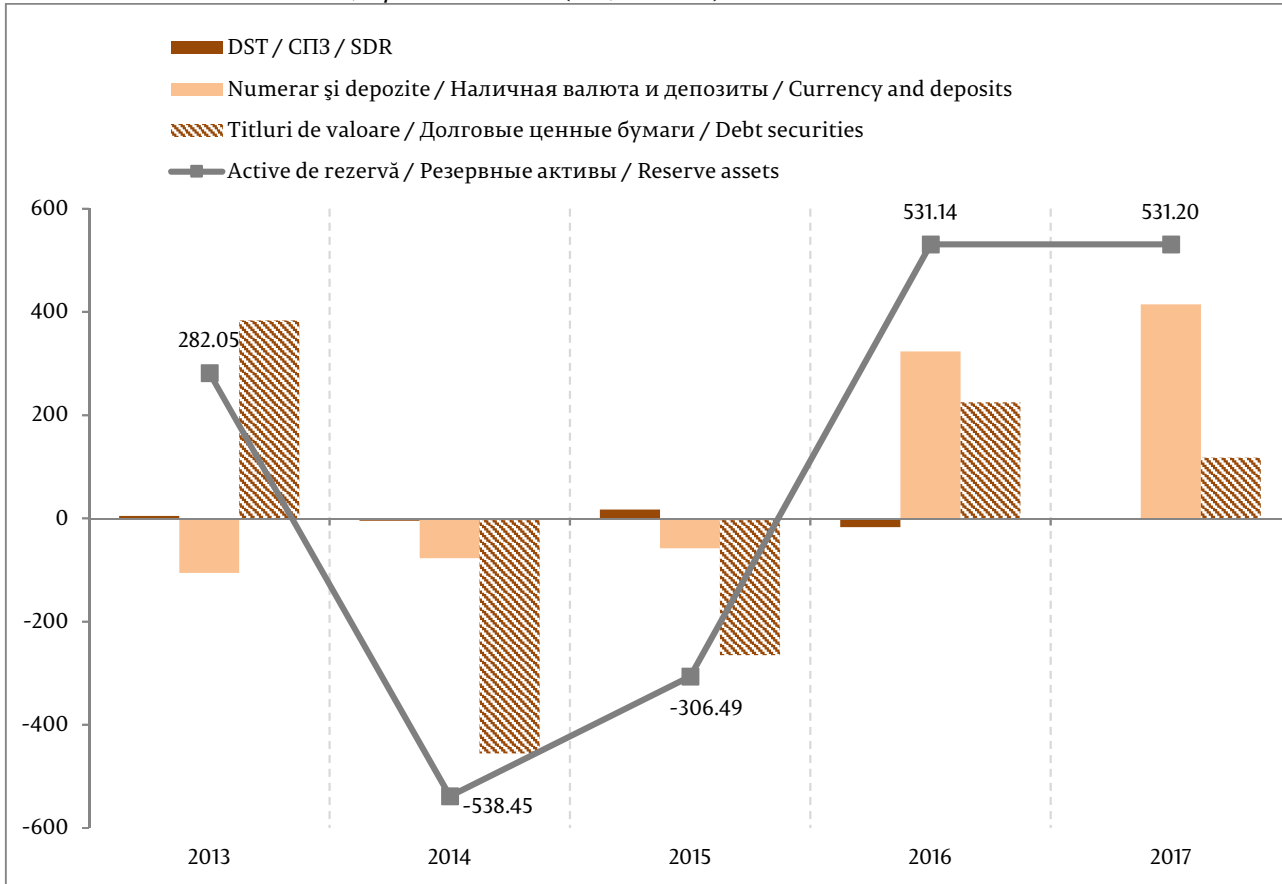
4.3.4. Activele de rezervă

Резервные активы

Reserve assets

Pe parcursul anului 2017, *activele oficiale de rezervă* s-au majorat ca rezultat al tranzacțiilor efective calculate la rata de schimb zilnică cu 531.20 mil. USD în valoare netă (diagrama 36). Activele în DST au scăzut cu 0.40 mil. USD, iar cele sub formă de numerar și depozite au crescut cu 414.51 mil. USD (din care numerarul și depozitele plasate în alte bănci centrale a crescut cu 188.30 mil. USD, iar plasamentele în băncile din străinătate – cu 226.21 mil. USD). Activele de rezervă sub formă de titluri de valoare au crescut cu 117.09 mil. USD.

Diagrama 36. Evoluția fluxurilor de active oficiale de rezervă, pe instrumente (mil. USD)
 Динамика потоков официальных резервных активов, по инструментам (млн. долл. США)
 Official reserve assets flows, by instruments (US\$ million)

4.4. Balanța de plăți în prezentare analitică

Платёжный баланс в аналитическом представлении

Balance of payments in analytic presentation

Tabelul 9. Sinteza balanței de plăți (BPM6), prezentare analitică (mil. USD)

Платёжный баланс в аналитическом представлении (РПБ6) (млн. долларов США)

Balance of payments in analytic presentation (BPM6) (US\$ million)

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
CONTUL CURENT	-490.31	-568.30	-462.84	-284.69	-605.29
СЧЁТ ТЕКУЩИХ ОПЕРАЦИЙ					
CURRENT ACCOUNT					
Bunuri / Товары / Goods	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.73	-2,087.99	-2,569.06
Servicii / Услуги / Services	152.05	127.15	132.27	229.20	316.95
Venituri primare / Первичные доходы / Primary income	894.13	822.33	449.48	455.01	556.57
Venituri secundare / Вторичные доходы / Secondary income	1,601.92	1,522.93	1,079.14	1,119.09	1,090.25
CONTUL DE CAPITAL / СЧЁТ ОПЕРАЦИЙ С КАПИТАЛОМ	107.10	147.18	54.87	-18.14	-21.35
CAPITAL ACCOUNT					
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curente și de capital)	-383.21	-421.12	-407.97	-302.83	-626.64
Чистое заимствование (сальдо счёта текущих операций и счёта операций с капиталом)					
Net borrowing (current and capital account balance)					
Necesarul net de finanțare (soldul contului financiar)	-602.06	48.47	-193.00	-941.29	-1,082.92
Чистое заимствование (сальдо финансового счёта)					
Net borrowing (-) (financial account balance)					
Investiții directe / Прямые инвестиции / Direct investment	-211.12	-301.03	-208.84	-81.50	-149.78
Investiții de portofoliu și derivate financiare	-3.09	-7.84	-4.74	0.13	-0.70
Портфельные инвестиции и производные фин. инструменты					
Portfolio investment and financial derivatives					
Alte investiții / Прочие инвестиции / Other investment	-387.85	357.34	20.58	-859.92	-932.44
achiziționarea netă de active financiare (ANA)	418.31	321.65	-2.15	-577.14	-446.53
чистое приобретение финансовых активов					
net acquisition of financial assets					
acumularea netă de pasive (ANP) din care:	806.16	-35.69	-22.73	282.78	485.91
чистое принятие обязательств, в т.ч.:					
net incurrence of liabilities, of which:					
împrumuturi / ссуды и займы / loans	210.33	-27.06	65.28	158.02	161.93
Erori și omisiuni nete	84.81	-39.59	-50.80	-70.18	75.81
Чистые ошибки и пропуски					
Net errors and omissions					
Active de rezervă și articole aferente	303.66	-509.18	-265.77	568.28	532.09
Резервы и связанные с ними статьи					
Reserves and related items					
Active de rezervă / Резервные активы / Reserve assets**	-282.05	538.45	306.49	-531.14	-531.20
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	-21.61	-29.27	-40.72	-37.14	-44.11
Кредиты и займы МВФ					
IMF credit and loans					
Banca central / Центральный банк / Central bank	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91	-44.27
Administrația publică			-5.56	-0.23	0.16
Сектор государственного управления					
General government					
Finanțarea excepțională					43.22
Исключительное финансирование					
Exceptional financing					
Venituri secundare - granturi interguvernamentale					43.22
Вторичные доходы - межгосударственные гранты					
Secondary income - intergovernmental grants					

Notă: Creșterea activelor financiare, precum și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor și pasivelor financiare - cu semnul minus. / Примечание: Увеличение финансовых активов, а также обязательств, регистрируется со знаком плюс, а уменьшение финансовых активов и обязательств - со знаком минус. / Note: Increases in both financial assets and liabilities are recorded with a positive sign (+), while decreases in financial assets and liabilities - with a negative sign (-).

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

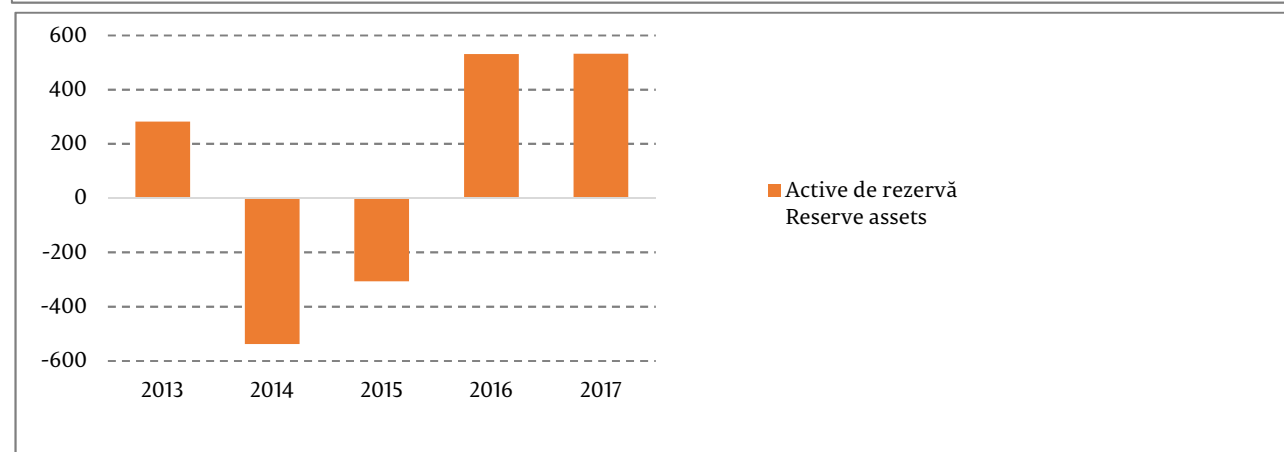
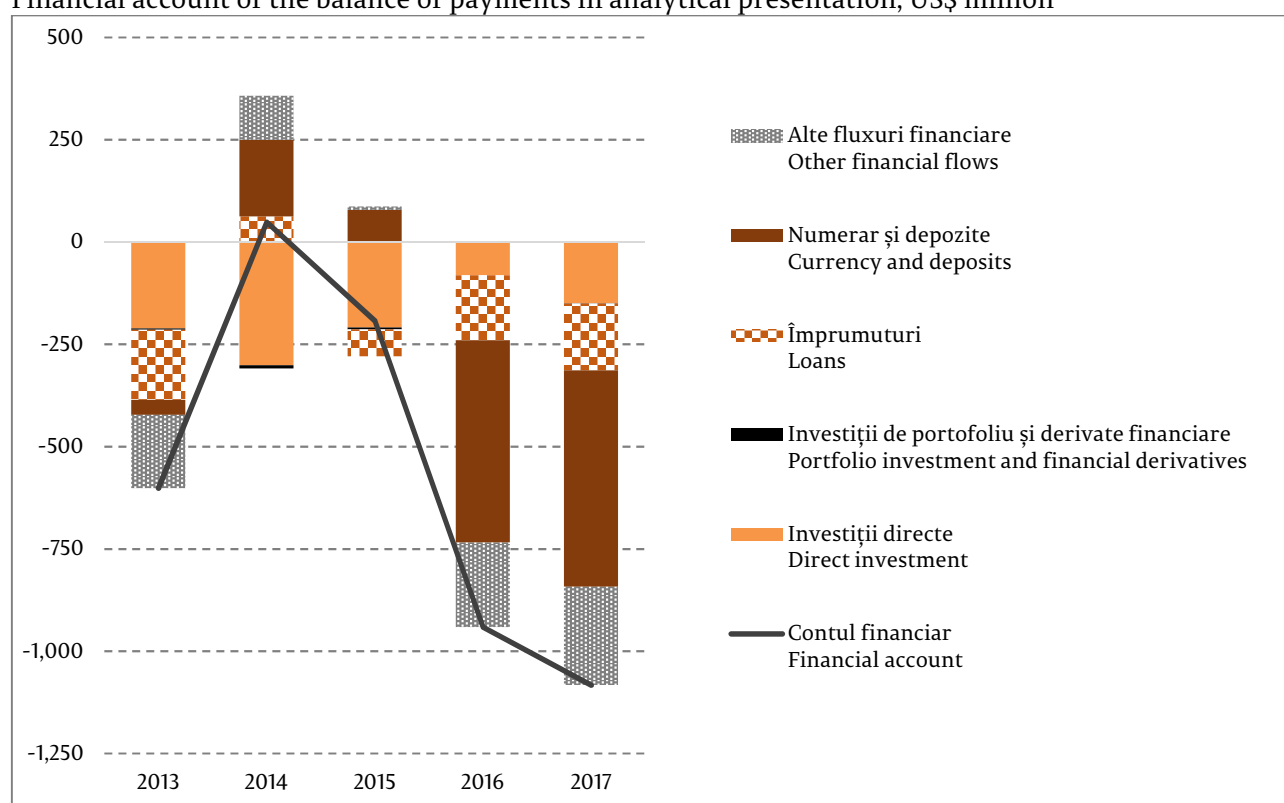
**evaluate la rata zilnică / ** оценены по обменному курсу на день / **valued at daily exchange rate

În prezentarea analitică a balanței de plăți, balanța globală a Republicii Moldova s-a soldat, în anul 2017, cu un excedent în sumă de 532.09 mil. USD, care a fost repartizat astfel: BNM a efectuat rambursări nete la împrumuturile contractate anterior de la FMI în sumă de 44.27 mil. USD, iar activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 531.20 mil. USD. Concomitent, administrația publică a efectuat trageri nete de împrumuturi de la FMI în valoare de 0.16 mil. USD.

La finanțare excepțională a fost clasificat grantul în valoare de 43.22 mil. USD (echivalentul a 36.35 mil. EUR), primit în trimestrul IV 2017 de la Comisia Europeană, destinat reducerii vulnerabilităților balanței de plăți și ale celor fiscale pe termen scurt.

Diagrama 37. Contul financiar al balanței de plăți în prezentare analitică, mil. USD

Финансовый счёт платёжного баланса в аналитическом представлении, млн. долл. США
Financial account of the balance of payments in analytical presentation, US\$ million

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Примечание: (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала

Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

V. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2017

Международная инвестиционная позиция Республики Молдова по состоянию на 31.12.2017

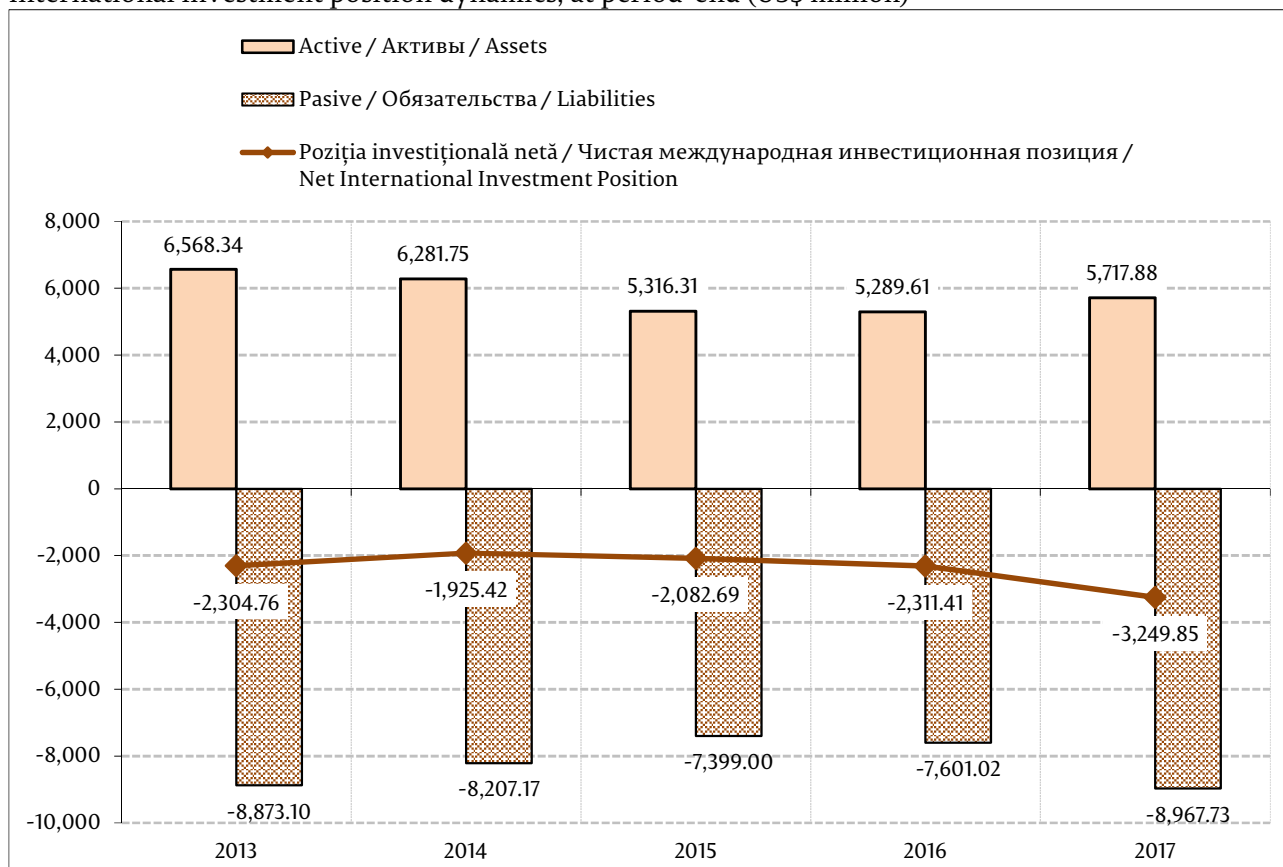
International investment position of the Republic of Moldova as of 12/31/2017

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova și-a continuat tendința din perioadele precedente, înregistrând un sold net debitor de 3,249.85 mil. USD, ce s-a aprofundat cu 40.6 la sută față de finele anului precedent (diagrama 38).

Diagrama 38. Poziția investițională internațională în dinamică, sfârșitul perioadei (mil. USD)

Международная инвестиционная позиция в динамике, по состоянию на конец периода (млн. долларов США)

International investment position dynamics, at period-end (US\$ million)

Aprofundarea soldului debitor al poziției investiționale internaționale, pe parcursul anului 2017, a fost determinată de fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-541.88 mil. USD), de tranzacțiile efective nete cu nerezidenții (-507.61 mil. USD), de schimbările de preț ale instrumentelor financiare (-90.21 mil. USD), în timp ce alte schimbări (201.26 mil. USD) au influențat soldul debitor al poziției în sensul diminuării. Toate schimbările menționate au rezultat într-o deteriorare totală a poziției la 31.12.2017 cu 938.44 mil. USD (tabelul 10).

Tabelul 10. Poziția investițională internațională (MBP6) la 31.12.2017 (mil. USD)

Международная инвестиционная позиция (РПБ6) по состоянию на 31.12.2017 (млн. долл. США)

International investment position (BPM6) as of 12/31/2017 (US\$ million)

	Situția la / Остаток на / Position as of 31.12.2016	Dinamica totală / всего измене- ний / total changes	Modificări care reflectă: Изменения, отражающие: Changes reflecting:				Situția la / Остаток на / Position as of 31.12.2017
			fluxul din BP / операции ПБ / BOP transactions	schimbări de preț / результат переоценки / price changes	fluctuația ratei de schimb / изменение обменного курса / exchange rate changes	alte schimbări / прочие измене- ния / other changes	
Poziția investițională internațională (netă) Международная инв. позиция (чистая) International investment position (net)	-2,311.41	-938.44	-507.61	-90.21	-541.88	201.26	-3,249.85
Active / АКТИВЫ / Assets	5,289.61	428.27	95.61	-1.54	127.17	207.03	5,717.88
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	247.07	11.40	11.06		0.34		258.47
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	5.09	-0.12	-0.12				4.97
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	4.00						4.00
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	2,827.52	-180.34	-446.53		59.16	207.03	2,647.18
Active de rezervă* Резервные активы* Reserve assets*	2,205.93	597.33	531.20	-1.54	67.67		2,803.26
Pasive / Обязательства / Liabilities	7,601.02	1,366.71	603.22	88.67	669.05	5.77	8,967.73
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	3,041.32	690.47	160.84	86.70	430.74	12.19	3,731.79
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	90.84	13.58	0.15	1.97	11.63	-0.17	104.42
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	4.29	0.43	0.43				4.72
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	4,464.57	662.23	441.80		226.68	-6.25	5,126.80

* Fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / * операции ПБ оцениваются по обменному курсу на день / *BOP flow valued at daily exchange rate;

Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valurilor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă. / Примечание: Для оценки остатков были применены официальные кросс-курсы оригинальных валют к доллару США на конец периода. / Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

Activele financiare externe au înregistrat la 31.12.2017 un stoc în valoare de 5,717.88 mil. USD, în creștere cu 428.27 mil. USD (+8.1 la sută) față de 31.12.2016. La majorarea stocului de active financiare a contribuit fluxul pozitiv înregistrat în balanța de plăți (95.61 mil. USD), fluctuația ratelor de schimb ale valurilor originale față de dolarul SUA (127.17 mil. USD), precum și alte schimbări (207.03 mil. USD).

Pasivele externe au înregistrat la 31.12.2017 un stoc în valoare de 8,967.73 mil. USD, în creștere cu 1,366.71 mil. USD (+18.0 la sută) comparativ cu finele anului 2016. Stocul de pasive a crescut ca urmare a fluxului pozitiv înregistrat în balanța de plăți (603.22 mil. USD), a modificărilor de preț (88.67 mil. USD), a altor schimbări (5.77 mil. USD) și ca rezultat al fluctuației ratelor de schimb (669.05 mil. USD).

5.1. Structura activelor și pasivelor financiare pe categorii funcționale

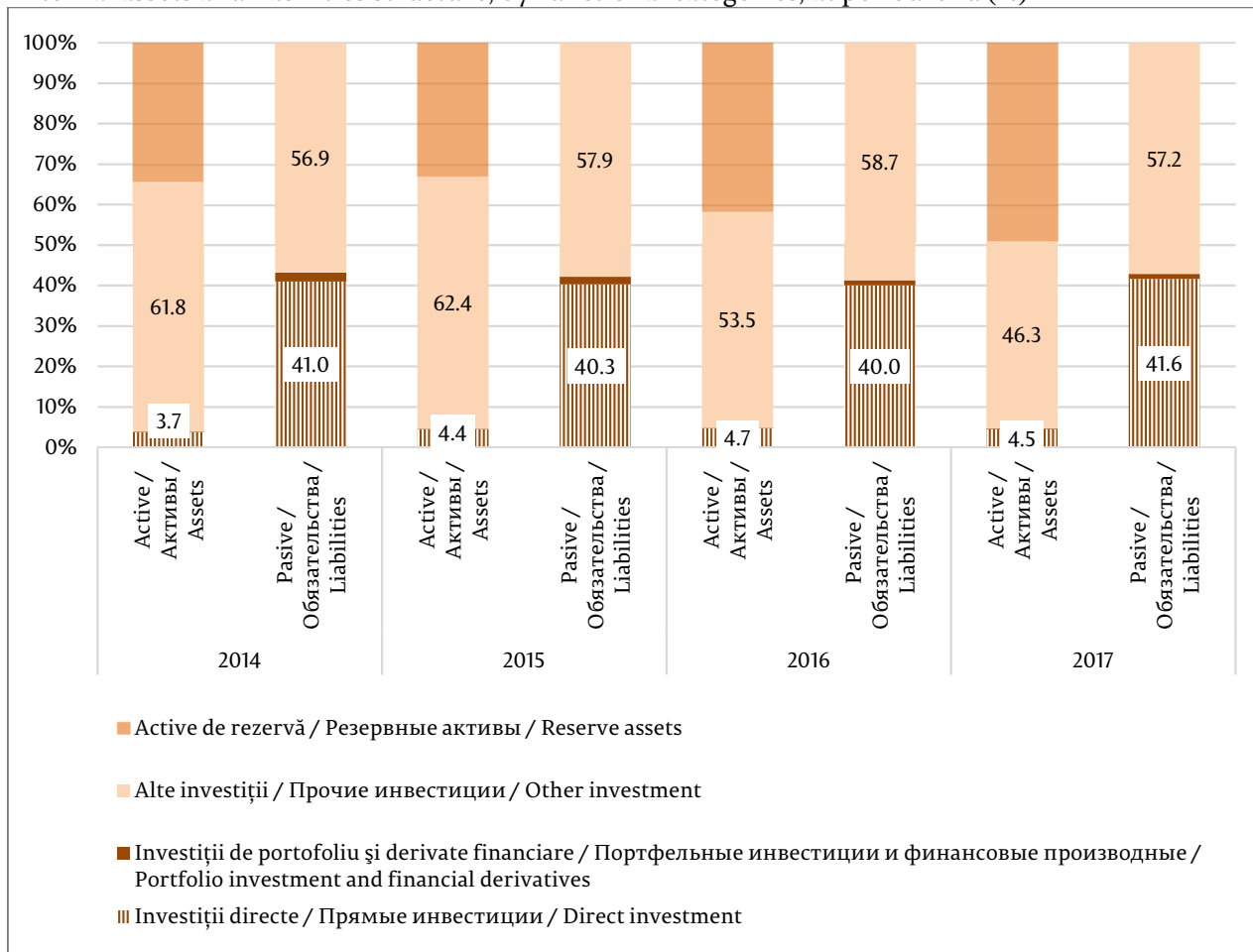
Структура финансовых активов и обязательств по функциональным категориям

Structure of external financial assets and liabilities by functional categories

Diagrama 39. Structura activelor și pasivelor externe pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)

Структура внешних активов и обязательств по функциональным категориям, на конец периода (%)

External assets and liabilities structure, by functional categories, at period-end (%)

a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale

Структура финансовых активов по функциональным категориям

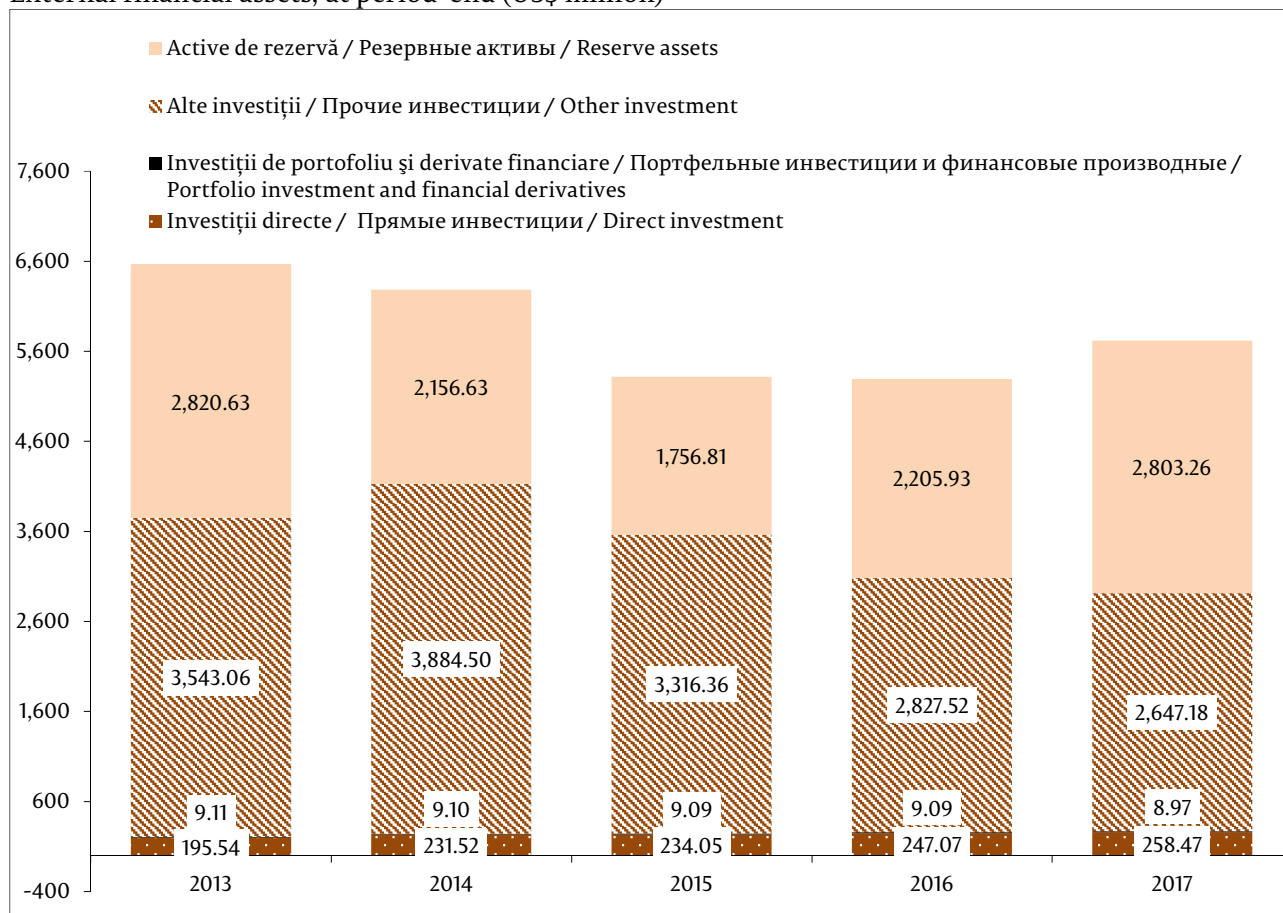
Structure of external financial assets by functional categories

În cadrul *activelor financiare externe*, cea mai mare pondere (49.0 la sută) a revenit activelor de rezervă (+7.3 p. p. față de 31.12.2016), urmate de alte investiții (46.3 la sută, -7.2 p. p.), investiții directe (4.5 la sută) și investiții de portofoliu și derivate financiare (0.2 la sută) (diagrame 39, 40).

Diagrama 40. Activele financiare externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешние финансовые активы по состоянию на конец периода (млн. долл. США)

External financial assets, at period-end (US\$ million)

Stocul activelor rezidenților sub formă de *investiții directe* a însumat 258.47 mil. USD, în creștere cu 4.6 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2016.

Activele sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* au înregistrat un stoc nesemnificativ de 8.97 mil. USD (-1.3 la sută).

Activele sub formă de *alte investiții* s-au micșorat față de finele anului 2016 cu 6.4 la sută și au constituit 2,647.18 mil. USD. Componenta de bază a acestora – stocul activelor sub formă de *numerar și depozite* – a constituit 1,843.65 mil. USD, micșorându-se cu 12.4 la sută pe parcursul anului 2017, ca rezultat al diminuării mijloacelor financiare ce aparțin altor sectoare cu 470.12 mil. USD și creșterii cu 209.82 mil. USD a stocului sub formă de numerar și depozite al băncilor licențiate. Împrumuturile au constituit 106.07 mil. USD, fără schimbări esențiale, acordate, preponderent, nerezidenților de către societăți nefinanciare și gospodării (92.5 la sută din total), pe termen lung. Creditele comerciale și avansurile acordate de către agenții economici rezidenți nerezidenților, cu o pondere de 26.0 la sută în activele sub formă de alte investiții, au însumat 688.02 mil. USD (+13.3 la sută față de 31.12.2016).

Activele oficiale de rezervă au atins valoarea de 2,803.26 mil. USD, în creștere comparativ cu finele anului precedent cu 27.1 la sută. Pe parcursul anului 2017 stocul activelor oficiale de rezervă a crescut ca rezultat al tranzacțiilor efective, înregistrate în bilanța de plăți, cu 531.20 mil. USD (calculat la rata de schimb zilnică) și al fluctuației ratelor de schimb ale valurilor originale față de dolarul SUA cu 67.67 mil. USD, în timp ce modificările de preț ale titlurilor de valoare și ale aurului monetar au diminuat stocul rezervelor cu 1.54 mil. USD.

b) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale

Структура финансовых обязательств по функциональным категориям

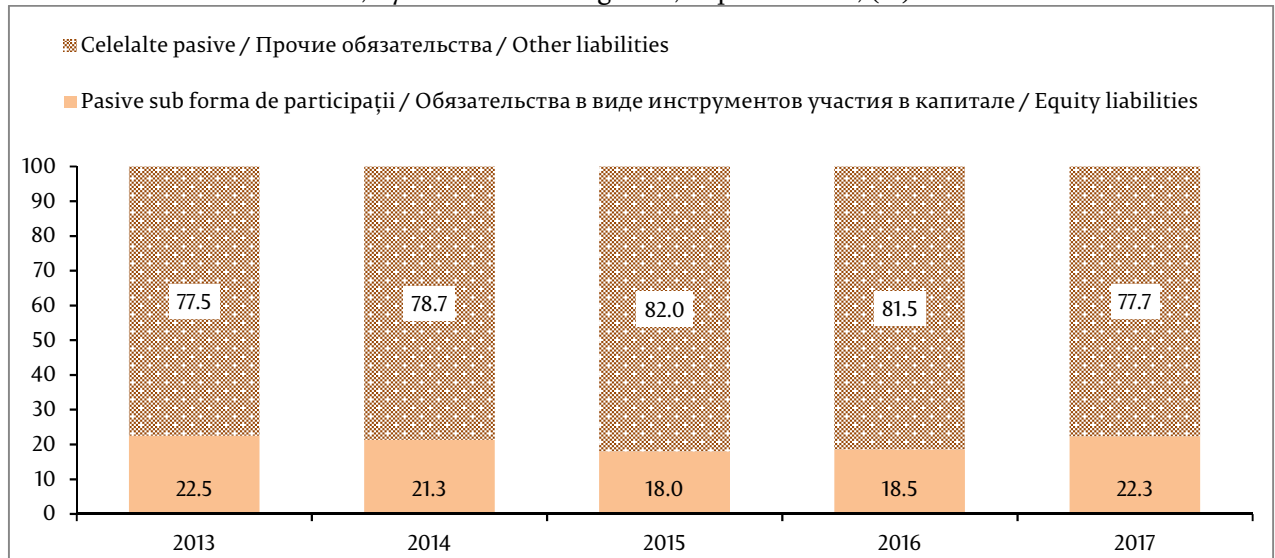
Structure of external financial liabilities by functional categories

În structura *pasivelor externe*, au predominat alte investiții cu o pondere de 57.2 la sută (în descreștere cu 1.6 p. p. comparativ cu finele anului 2016), investițiile directe (41.6 la sută, în creștere cu 1.6 p. p.), iar investițiile de portofoliu cu derivatele financiare au deținut o pondere de 1.2 la sută.

Ponderea pasivelor sub formă de participații la capital și acțiuni (atât din cadrul investițiilor de portofoliu, cât și din cadrul investițiilor directe) a constituit 22.3 la sută din stocul total, cea mai mare parte a pasivelor cu excepția derivatelor financiare (77.7 la sută) revenind celor generatoare de datorie (diagrama 41).

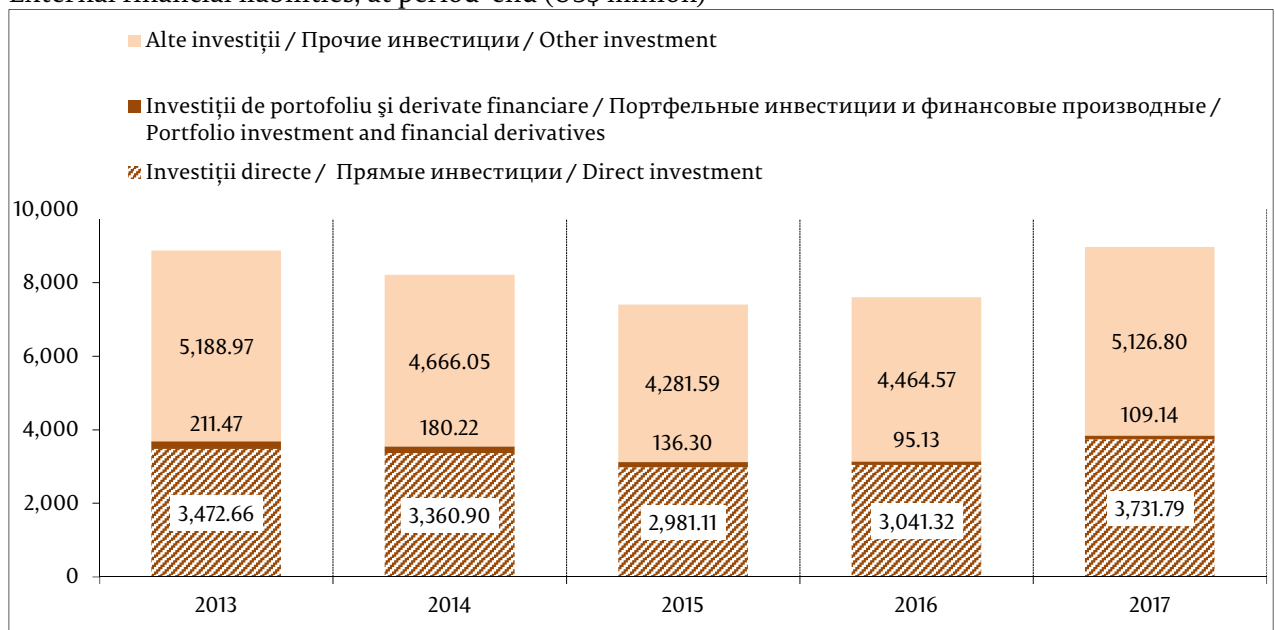
Diagrama 41. Structura pasivelor financiare externe, la sfârșitul perioadei (%)

Структура внешних обязательств по функциональным категориям, на конец периода, (%)
External liabilities structure, by functional categories, at period-end, (%)

Diagrama 42. Pasivele financiare externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешние финансовые обязательства по состоянию на конец периода (млн. долларов США)
External financial liabilities, at period-end (US\$ million)

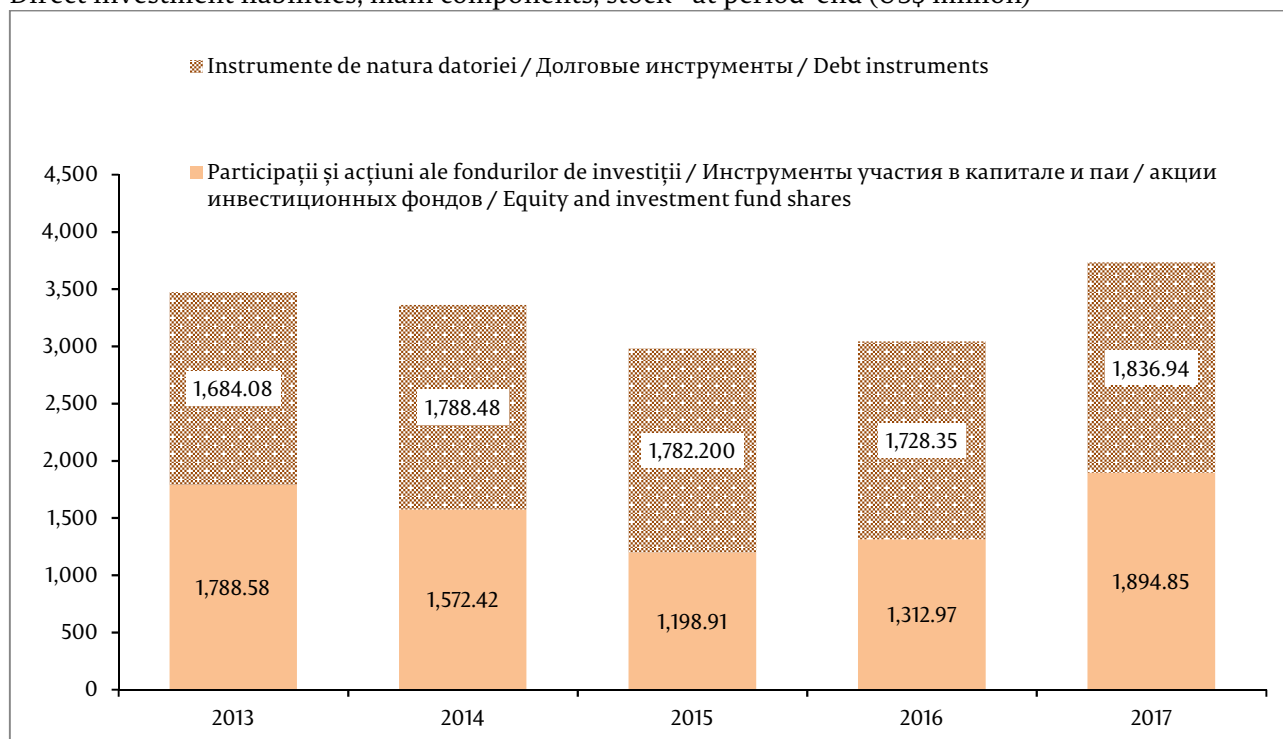
Stocul total de pasive sub formă de *investiții directe* acumulat la 31.12.2017 a fost evaluat la 3,731.79 mil. USD (în creștere cu 22.7 la sută față de 31.12.2016). Creșterea stocului a rezultat din intrările efective nete de investiții directe de 160.84 mil. USD, din evoluția ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA – cu 430.74 mil. USD, majorarea prețurilor acțiunilor – cu 86.70 mil. USD și alte modificări – cu 12.19 mil. USD.

Ponderele participațiilor și acțiunilor ale fondurilor de investiții în stocul total de pasive sub formă de investiții directe este ușor superioară comparativ cu cea a instrumentelor de natura datoriei (50.8 la sută, față de 49.2 la sută) (diagrama 43). Componenta instrumentelor de natura datoriei este mixtă: 1,127.63 mil. USD reprezintă stocul împrumuturilor contractate de la investitorii străini direcți, 139.64 mil. USD sunt angajamente sub formă de credite comerciale față de investitorii străini direcți și 569.67 mil. USD este stocul altor datorii față de investitorii străini direcți.

Diagrama 43. Investiții directe, pasive, componente de bază, stoc* la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Прямые инвестиции, обязательства, основные компоненты, остаток* на конец периода (млн. долл. США)

Direct investment liabilities, main components, stock* at period-end (US\$ million)

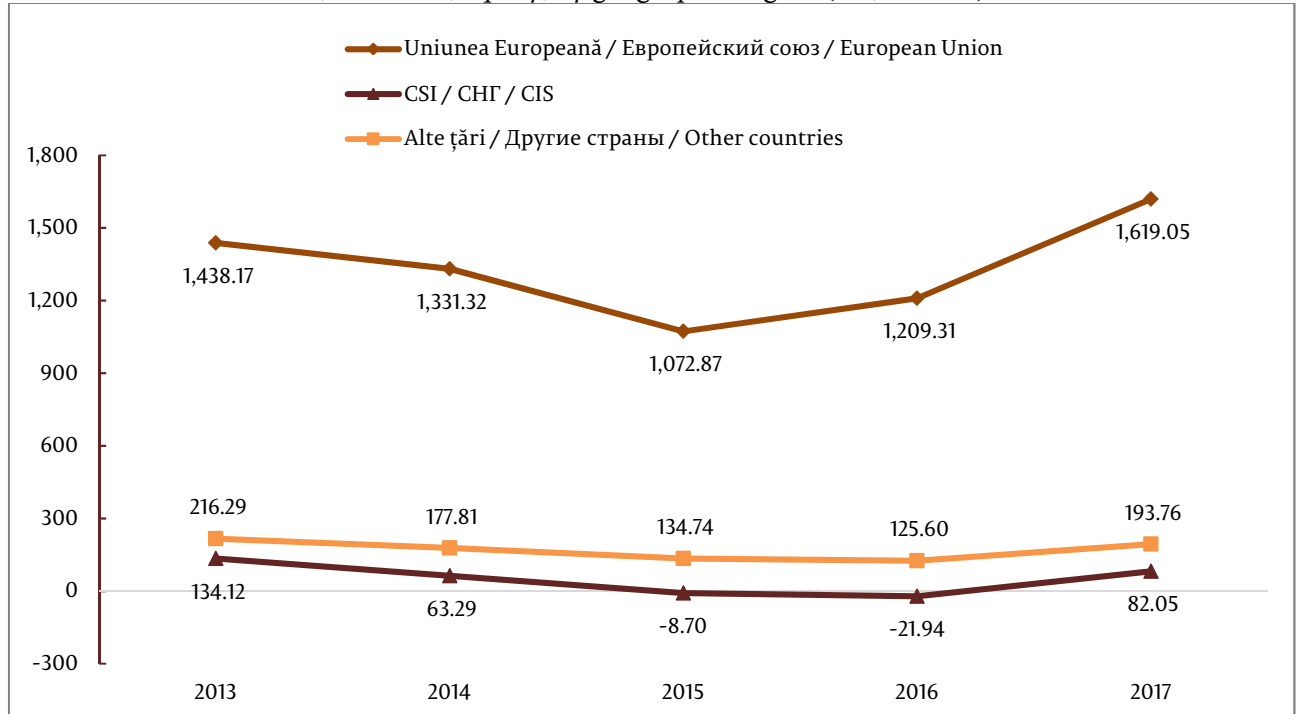
* stocuri calculate conform valorii de bilanț / *остатки, отраженные по методу оценки "собственные средства по балансовой стоимости" / *stocks calculated according to the own funds at book value method

În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoritară – 85.4 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 10.2 la sută din totalul capitalului propriu acumulat, cei proveniți din alte țări dețin investiții în proporție de 4.4 la sută (diagrama 44).

Diagrama 44. Stocul investițiilor directe*, pasive, capital propriu, pe zone geografice (mil. USD)

Прямые инвестиции*, обязательства, собственный капитал по регионам, остаток на конец периода (млн. долл. США)

Direct investment stock*, liabilities, equity, by geographic region (US\$ million)

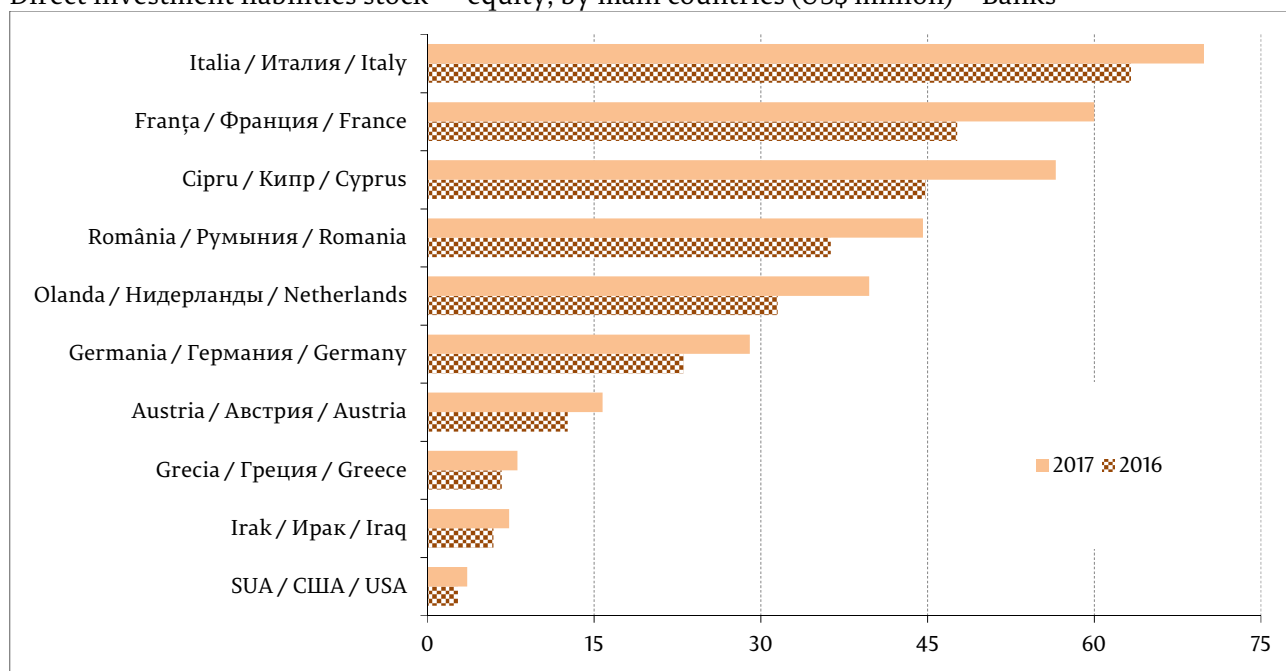
* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit / * остатки, отраженные по методу оценки "собственные средства по балансовой стоимости", распределение по странам в соответствии с непосредственным инвестором / * stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de ISD sub formă de participații și acțiuni acumulate în economia națională, în dinamică pe principalele țări, este reflectată în diagramele 45 și 46.

Diagrama 45. Stocul investițiilor directe* - capital propriu acumulat pe principalele țări (mil. USD) – Sectorul bancar

Прямые инвестиции* - накопленный собственный капитал по основным странам (млн. долларов США) - Банковский сектор

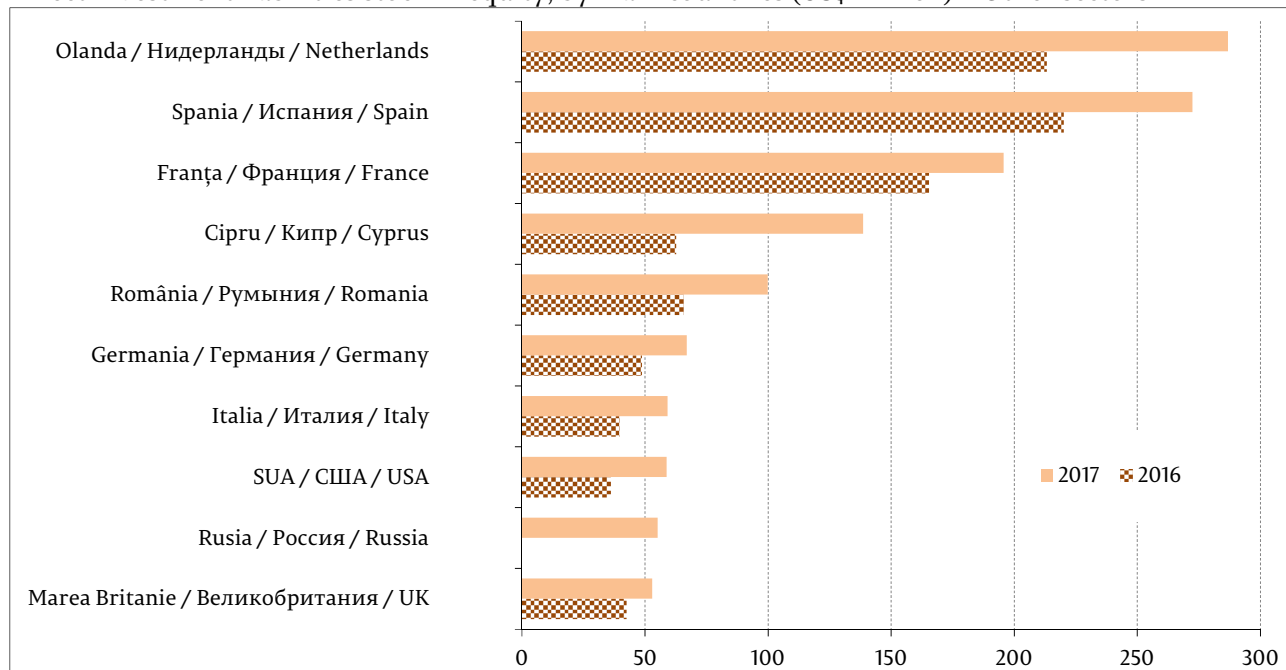
Direct investment liabilities stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Banks

Diagrama 46. Stocul investițiilor directe* - capital propriu acumulat pe principalele țări (mil. USD) – Alte sectoare

Прямые инвестиции* - накопленный собственный капитал по основным странам (млн. долларов США) - Прочие сектора

Direct investment liabilities stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Other sectors

* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

* остатки, отраженные по методу оценки "собственные средства по балансовой стоимости", распределение по странам в соответствии с непосредственным инвестором

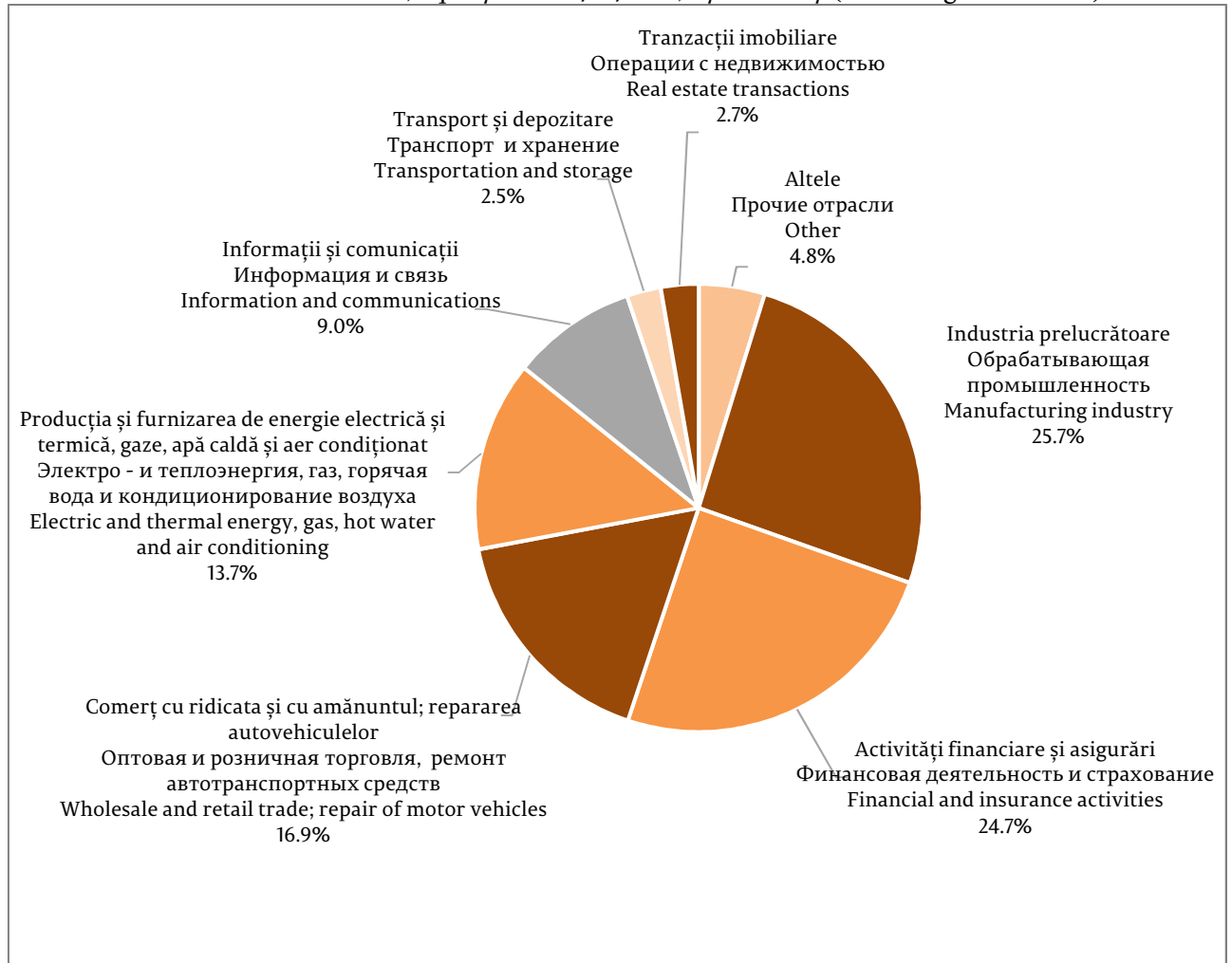
* stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de investiții directe sub formă de participații, pe activități economice, este reflectată în diagrama 47.

Diagrama 47. Investiții directe, capital propriu acumulat la 31.12.2017, pe activități economice (conform CAEM 2)

Прямые инвестиции - собственный капитал, накопленный по состоянию на 31.12.2017 г., по отраслям (согласно КЭДМ 2)

Direct investment liabilities stock, equity as of 12/31/2017, by industry (according to CEAM 2)

Notă: Date estimate / Примечание: Оценочные данные / Note: Estimated data

Pasivele sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* sunt în proporție de 80.5 la sută ale societăților care acceptă depozite. Ele sunt majoritar (95.1 la sută) reprezentate de participațiile de portofoliu (sub 10 la sută din capital) ale nerezidenților în capitalul propriu al entităților economice din Moldova.

Componenta cu ponderea majoritară (57.2 la sută) în pasivele externe ale țării, *alte investiții*, a constituit 5,126.80 mil. USD la 31.12.2017, în creștere cu 14.8 la sută de la începutul anului. Alte investiții au constat în proporție de 66.1 la sută din împrumuturi, 24.5 la sută – credite comerciale și avansuri, 2.9 la sută – alte pasive, 3.3 la sută – alocări de DST și 3.2 la sută – numerar și depozite. Comparativ cu finele anului 2016 a crescut cu 34.5 la sută stocul de credite comerciale și avansuri, cu 21.7 la sută – de numerar și depozite, cu 9.6 la sută – de împrumuturi, cu 6.0 la sută – de alocări de DST și cu 2.7 la sută stocul de alte pasive.

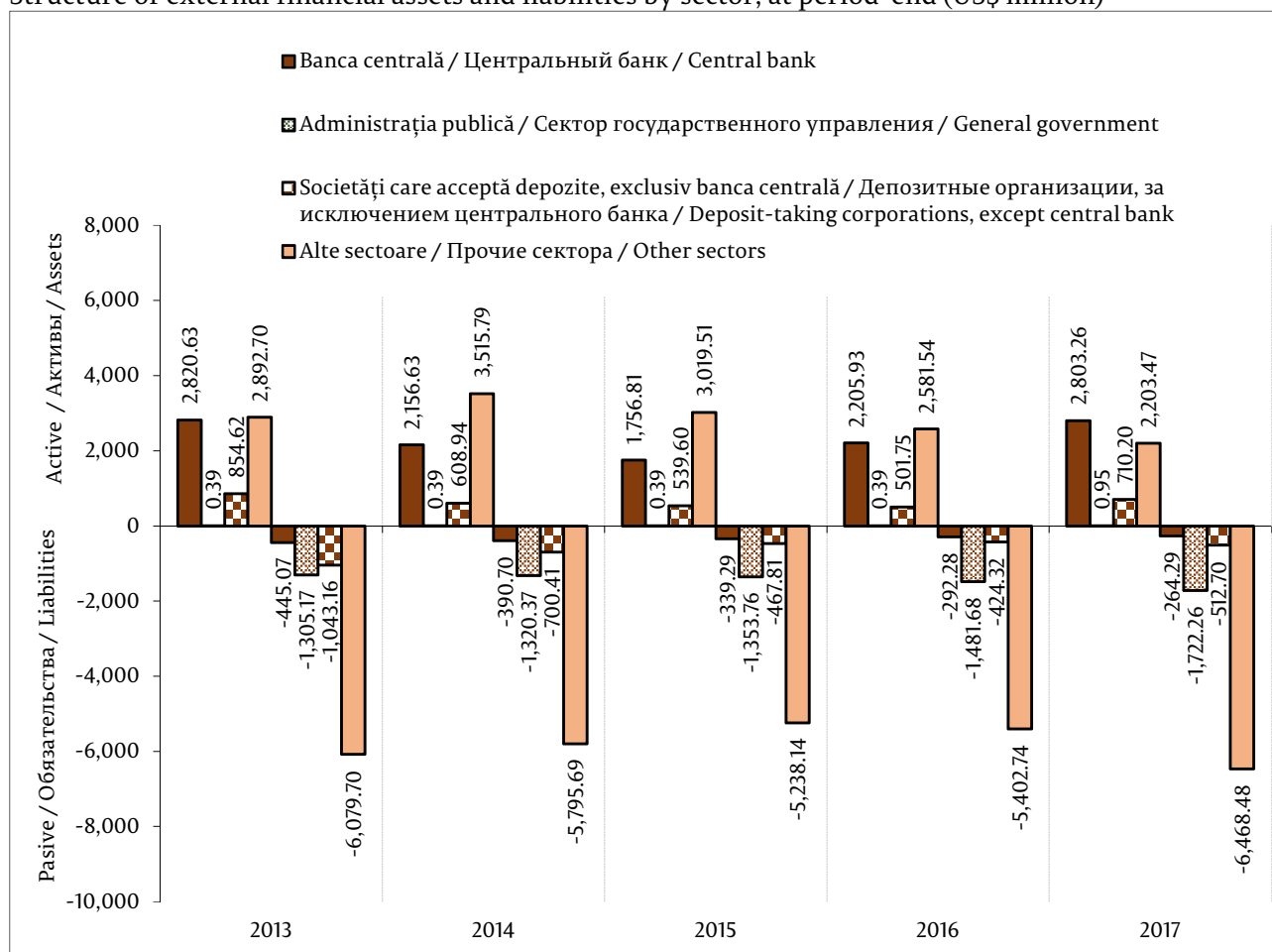
5.2. Structura activelor și pasivelor financiare pe sectoare instituționale Структура финансовых активов и обязательств по секторам Structure of external financial assets and liabilities by institutional sectors

Structura pe *sectoare instituționale* a activelor și pasivelor externe ale țării, la situația din 31.12.2017, nu s-a schimbat esențial față de anul precedent (diagrama 48).

Diagrama 48. Structura sectorială a activelor și pasivelor financiare, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешние финансовые активы и обязательства по состоянию на конец периода, по секторам (млн. долларов США)

Structure of external financial assets and liabilities by sector, at period-end (US\$ million)

Pondere principală în totalul activelor externe este deținută constant de *BNM* (49.0 la sută), urmată de *alte sectoare* (38.5 la sută) și de sectorul *societăți care acceptă depozite* (12.4 la sută). Stocul activelor financiare ale băncii centrale a crescut cu 27.1 la sută, iar cel al sectorului *societăți care acceptă depozite* – cu 41.5 la sută.

În pasivele externe, reprezentanța sectorială, de asemenea, este stabilă, *altor sectoare* le revine permanent ponderea majoritară, care la 31.12.2017 a constituit 72.1 la sută. Sectorul *administrația publică* și sectorul *societăți care acceptă depozite* dețin 19.2 și 5.7 la sută, respectiv, iar *BNM* – 2.9 la sută. Comparativ cu finele anului 2016, angajamentele externe ale sectorului *administrația publică* au crescut cu 16.2 la sută, ale sectorului *societăți care acceptă depozite* – cu 20.8 la sută, ale *altor sectoare* – cu 19.7 la sută, iar ale *băncii centrale* au scăzut cu 9.6 la sută.

5.3. Structura activelor și pasivelor financiare pe scadențe

Структура финансовых активов и обязательств по срокам погашения

Structure of external financial assets and liabilities by maturity

Diagrama 49. Structura activelor și pasivelor financiare, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Структура финансовых активов и обязательств по срокам погашения, по состоянию на конец периода (млн. долл. США)

Structure of external financial assets and liabilities by maturity, at period-end (US\$ million)

În ceea ce privește structura pe scadențe (diagrama 49), în totalul *creanțelor* predomină cele *pe termen scurt* cu 69.9 la sută, în creștere cu 7.1 la sută, alcătuite, în mare parte, din alte investiții - 62.7 la sută și din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt) - 36.6 la sută. Creanțele *pe termen lung*, cu o pondere de 30.1 la sută din total, sunt în creștere cu 10.5 la sută față de finele anului 2016. Activele oficiale de rezervă (titluri de valoare pe termen lung, DST și poziția de rezervă la FMI), cu un stoc de 1,340.37 mil. USD, dețin 77.8 la sută din totalul activelor pe termen lung, urmate de investițiile directe peste hotare (13.8 la sută), alte investiții (8.1 la sută) și de investițiile de portofoliu (0.3 la sută).

În structura *pasivelor* externe, ponderea principală le revine celor *pe termen lung* (80.3 la sută), cele *pe termen scurt* deținând o pondere de 19.7 la sută. Stocurile angajamentelor pe termen scurt și pe termen lung au crescut cu 28.0 și cu 15.8 la sută, respectiv.

Angajamentele, atât cele pe termen lung, cât și cele pe termen scurt, sunt reprezentate, în principal, de alte investiții (48.8 și 91.3 la sută, respectiv) și de investițiile directe (49.8 și 8.4 la sută, respectiv).

VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2017

Координированное обследование прямых инвестиций по состоянию на 31.12.2017

Coordinated Direct Investment Survey as of 31.12.2017

Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe⁹ este un proiect de colectare a datelor statistice la nivel global, lansat în anul 2009 de către FMI. În Republica Moldova, anual, la sondaj participă circa 4,500 de întreprinderi, inclusiv băncile licențiate, alte societăți financiare și societățile nefinanciare. Pentru investițiile sub formă de participații la capital și acțiuni se utilizează principiul “valorii de bilanț”, iar pentru cele sub formă de instrumente de datorie (împrumuturi, credite comerciale, depozite și alte angajamente) – valoarea nominală. Distribuția geografică a ISD este reflectată conform țării investitorului nemijlocit.

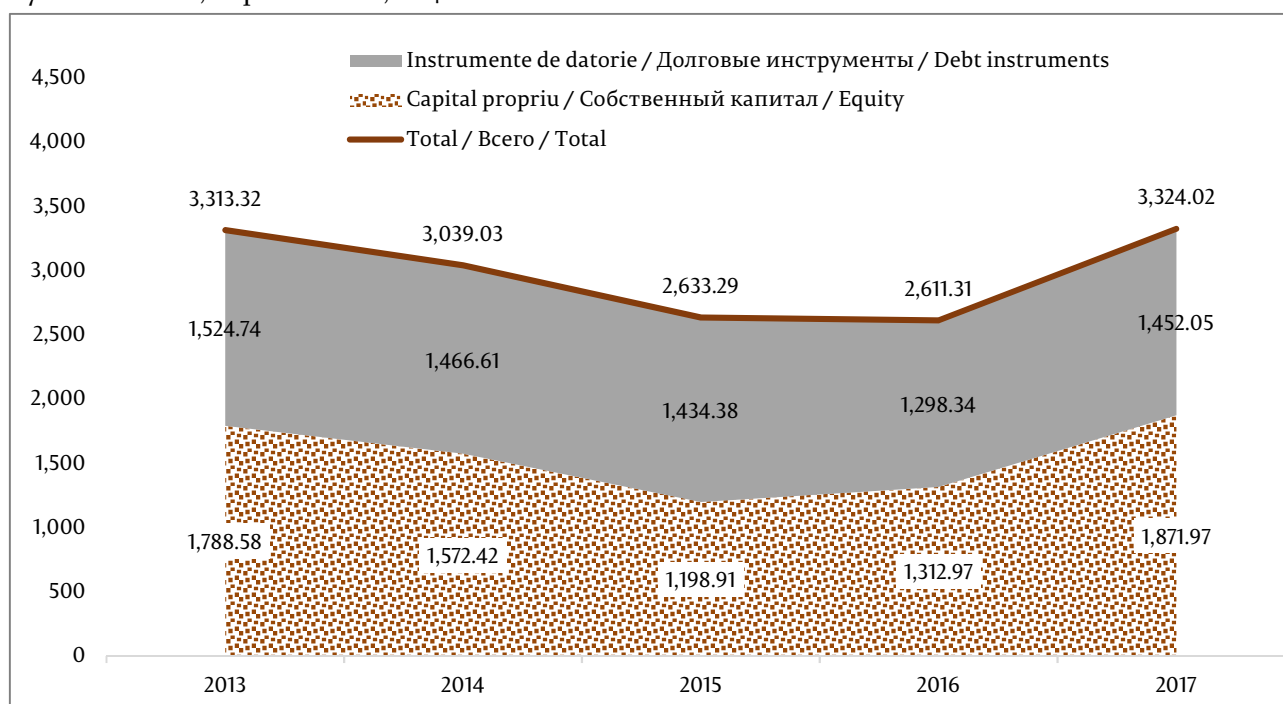
Spre deosebire de statistica investițiilor directe din Poziția investițională internațională, prezentată conform principiului active/pasive, statistica CDIS este reflectată conform principiului direcțional (în economia națională/peste hotare), ceea ce constituie principalul motiv al diferențelor.

Conform datelor CDIS, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2017 s-a majorat cu 27.3 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2016 și a constituit 3,324.02 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 56.3 la sută (1,871.97 mil. USD, +42.6 la sută față de sfârșitul anului 2016), restul revenind instrumentelor de datorie (1,452.05 mil. USD, +11.8 la sută) (diagrama 50).

Diagrama 50. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe instrumente, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Прямые инвестиции в национальную экономику (по принципу направленности), по инструментам, остатки на конец периода, млн. долл. США

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by instruments, at period-end, US\$ million

⁹ Mai multe detalii privind modul de producere a statisticii CDIS se găsesc aici: <http://bnm.md/ro/content/cdis-metadata>

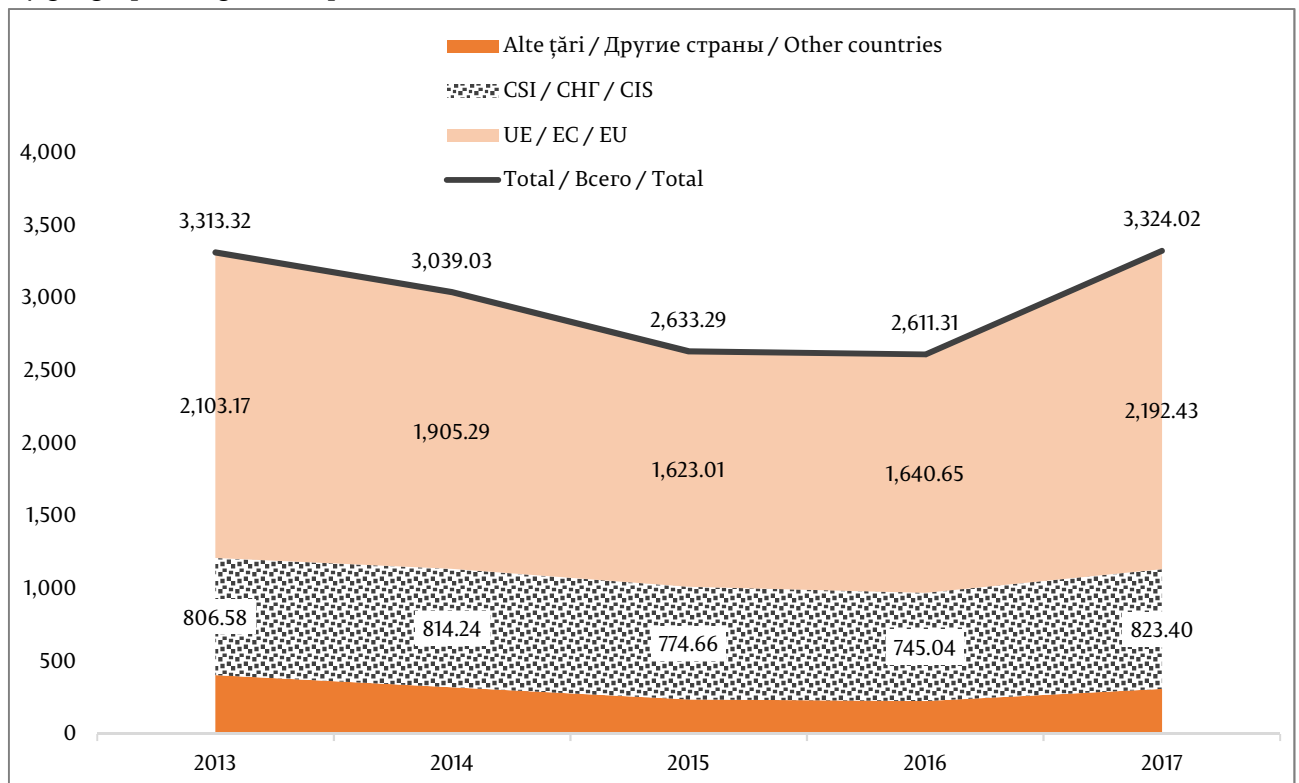

Din punctul de vedere al distribuției pe zone geografice a stocului de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din UE le-au revenit 66.0 la sută din total (2,192.43 mil. USD, +33.6 la sută față de anul 2016) (diagrama 51). Investitorilor din CSI le-au revenit 24.8 la sută din total (823.40 mil. USD, +10.5 la sută), iar celor din alte țări -9.2 la sută din total (308.19 mil. USD, +36.6 la sută față de anul 2016).

Diagrama 51. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe zone geografice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Прямые инвестиции в национальную экономику (по принципу направленности), по регионам, остатки на конец периода, млн. долл. США

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by geographic regions, at period-end, US\$ million

Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile.

Примечание: Данные включают как собственный капитал, так и долги.

Note: Data include both equity and debt.

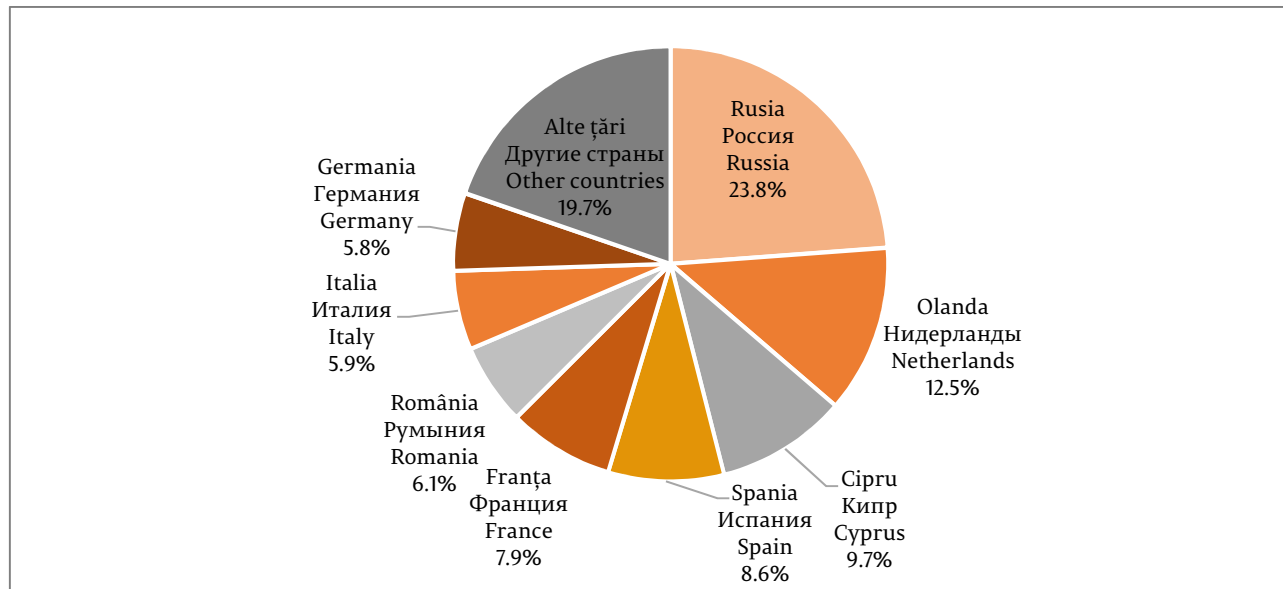
Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere - 23.8 la sută din stocul total - îi revine Federației Ruse, urmată de Olanda cu 12.5 la sută, Cipru cu 8.7 la sută și Spania cu 8.6 la sută (diagrama 52).

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele categorii ale activităților economice (CAEM2), la sfârșitul anului 2017, cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - 30.5 la sută, urmată de industria prelucrătoare cu 21.4 la sută și de activitățile financiare și asigurări cu 14.2 la sută (diagrama 53).

Diagrama 52. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe țări, la sfârșitul anului 2017

Прямые инвестиции в национальную экономику (по принципу направленности), структура по основным странам, остатки на конец 2017 года

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by countries, at the end of 2017

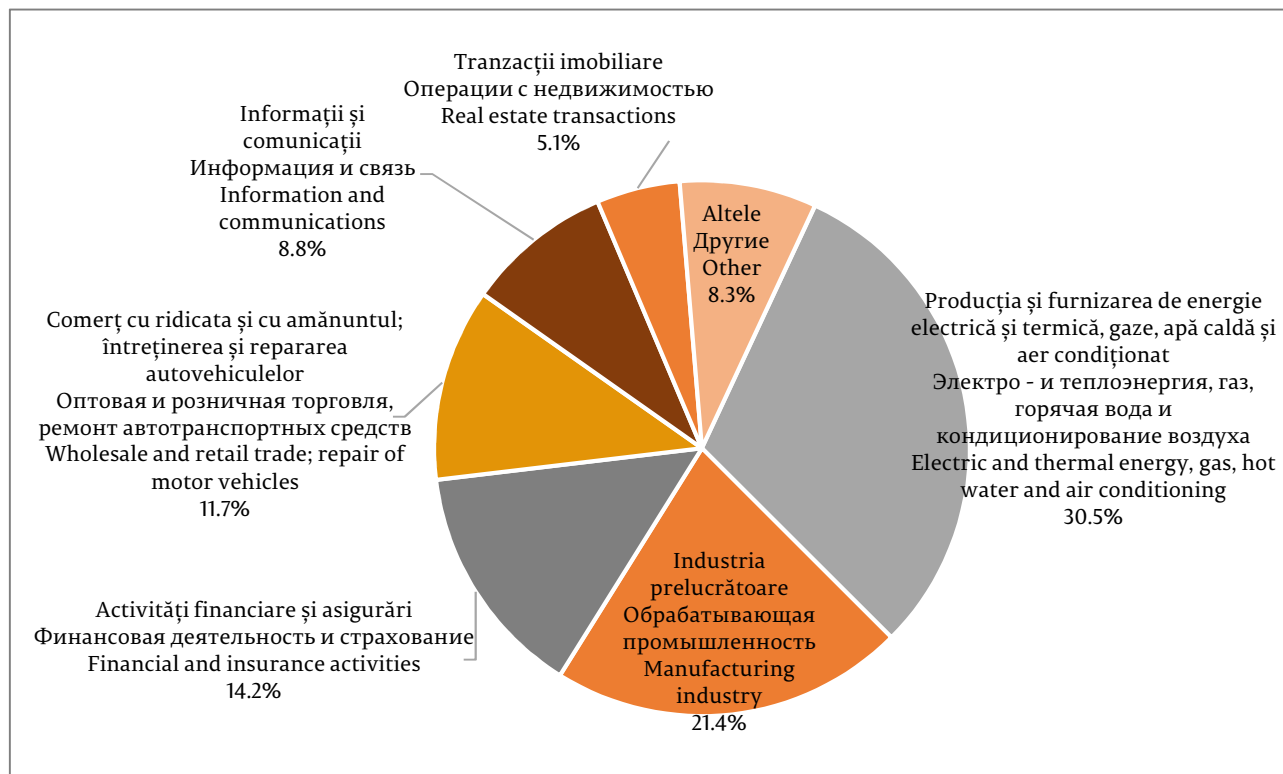
Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile. / Note: Data include both equity and debt.

Примечание: Данные включают как собственный капитал, так и долги.

Diagrama 53. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe activități economice, la sfârșitul anului 2017

Прямые инвестиции в национальную экономику (по принципу направленности), структура по отраслям, остатки на конец 2017 года

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by industries, at the end of 2017

VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2017

ВНЕШНИЙ ДОЛГ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА на 31.12.2017

EXTERNAL DEBT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA AS OF 12/31/2017

7.1. Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale

Валовой внешний долг по всем секторам

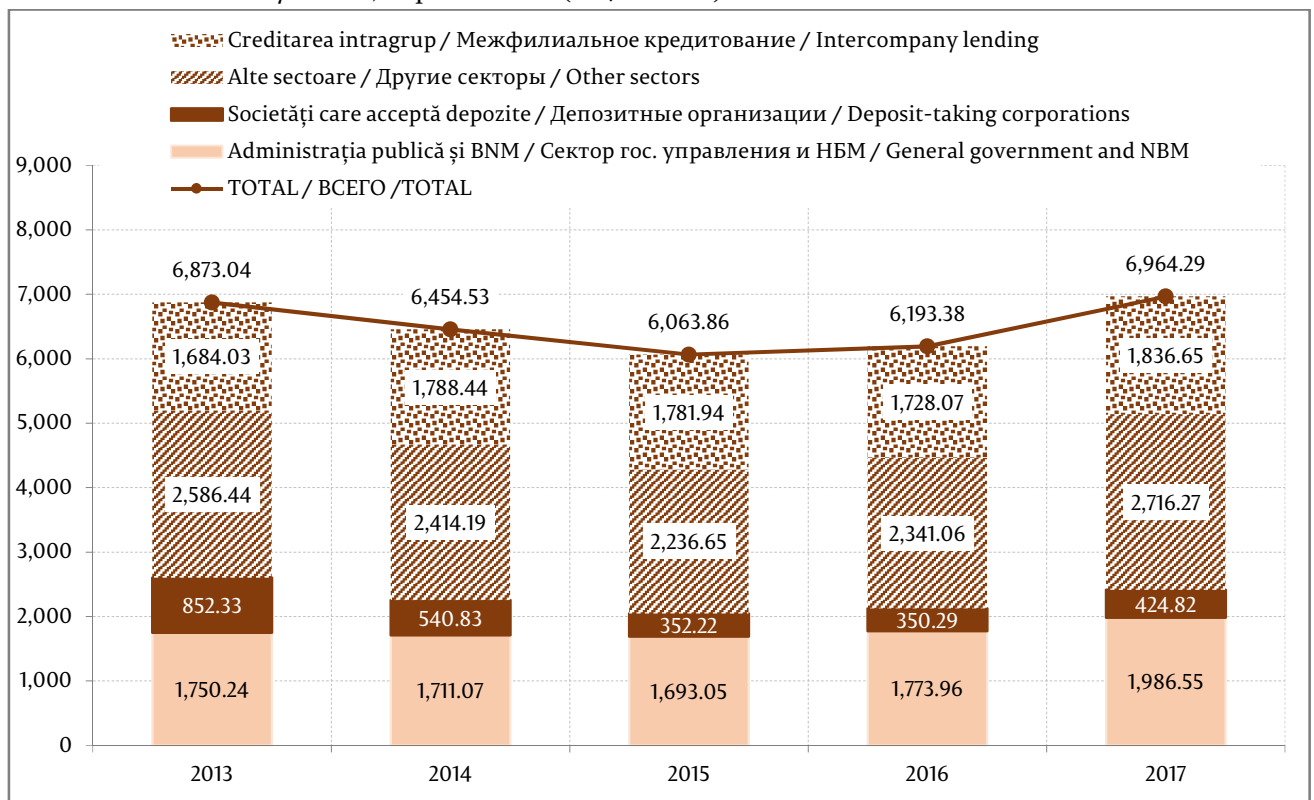
Gross external debt of all sectors

La sfârșitul anului 2017, datoria externă brută a Republicii Moldova a constituit 6,964.29 mil. USD, cu 12.4 la sută mai mult comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2016 (diagrama 54).

Diagrama 54. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)

Валовой внешний долг по секторам, по состоянию на конец периода (млн. долл. США)

Gross external debt by sector, at period-end (US\$ million)

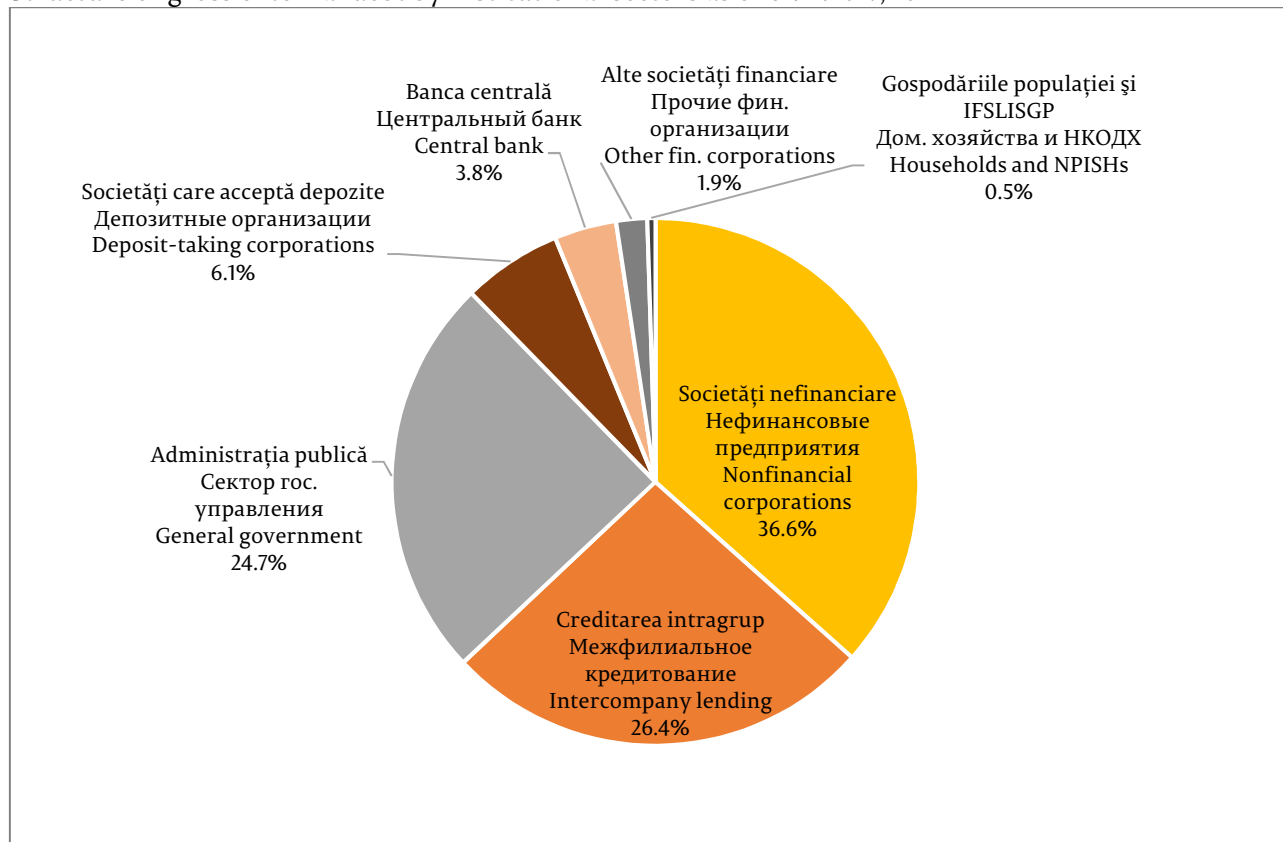

La 31.12.2017, cea mai mare parte a datoriei externe brute a revenit societăților nefinanciare – 36.6 la sută din total, +1.2 p.p. comparativ cu perioada anterioară, urmate de creditarea intragrup în cadrul investițiilor directe (26.4 la sută) și administrația publică (24.7 la sută) (diagrama 55).

Diagrama 55. Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale la 31.12.2017, %

Структура валового внешнего долга по институциональным секторам на 31.12.2017, %

Structure of gross external debt by institutional sectors as of 31.12.2017, %

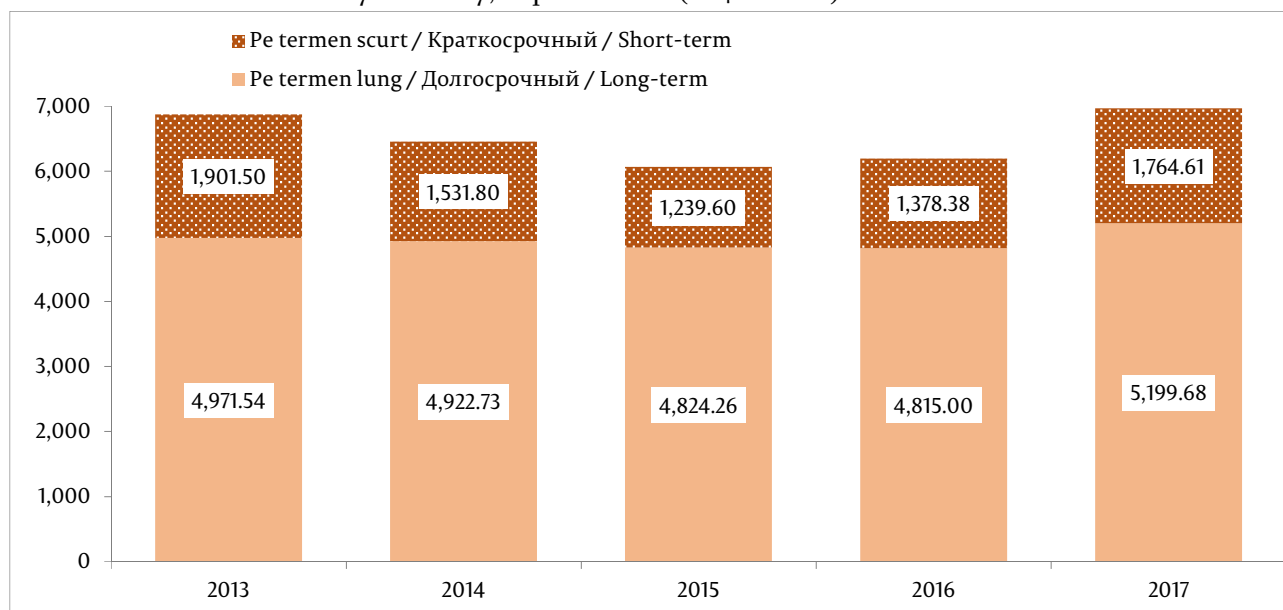

Datoria pe termen lung s-a majorat cu 8.0 la sută pe parcursul anului 2017, iar datoria cu scadența de până la 1 an – cu 28.0 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2016 (diagrama 56).

Diagrama 56. Structura datoriei externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Структура внешнего долга по срокам погашения, на конец периода (млн. долларов США)

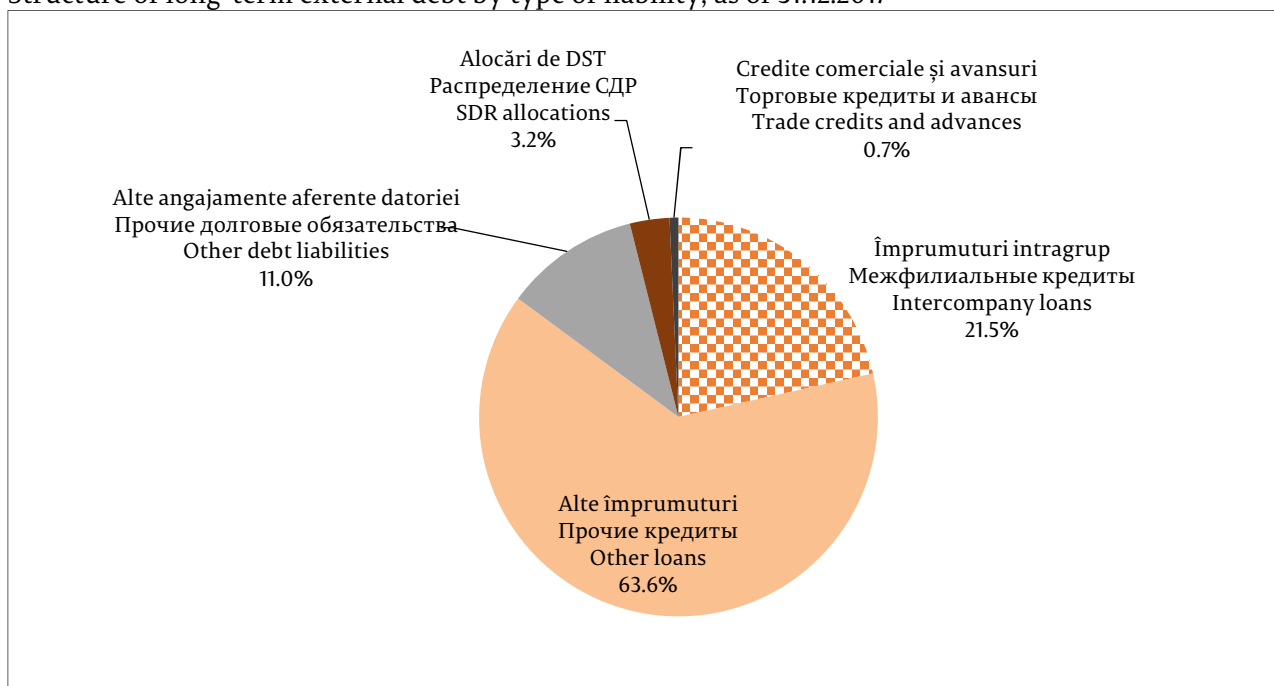
Structure of external debt by maturity, at period-end (US\$ million)

Structura datoriei externe pe termen lung și a celei pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, este prezentată în diagramele 57-58.

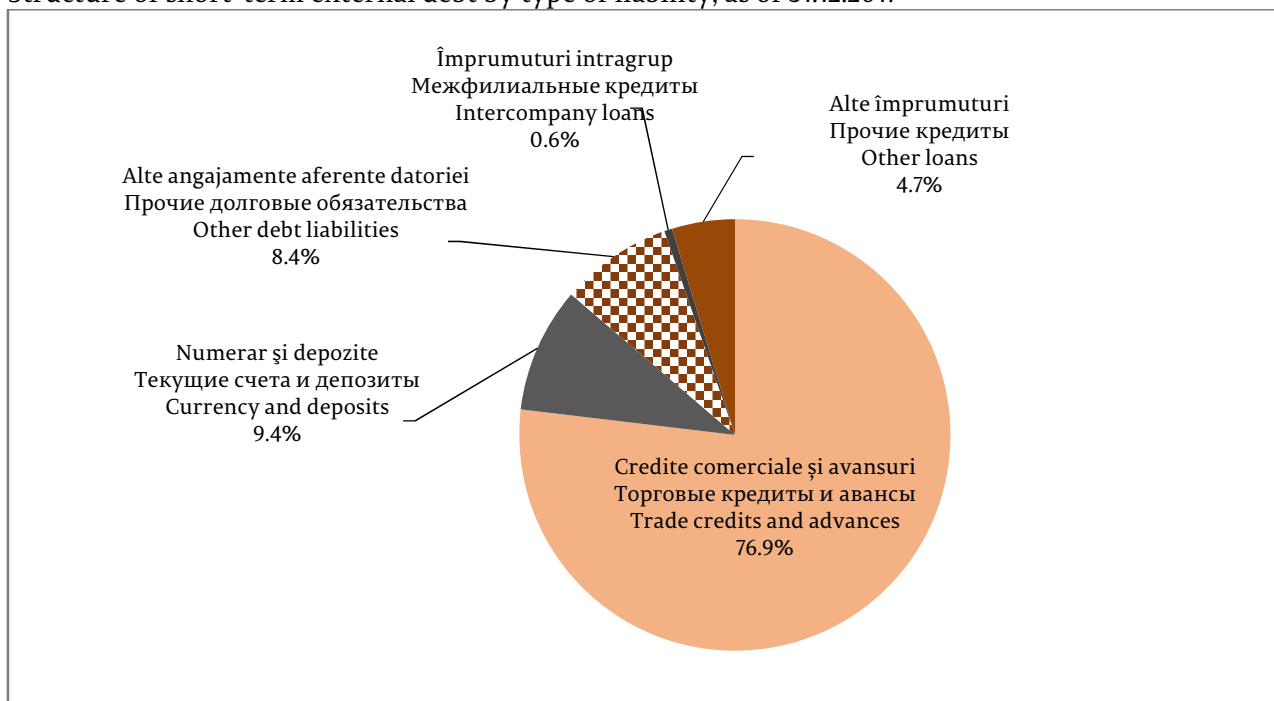
Diagrama 57. Structura datoriei externe pe termen lung, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2017

Структура долгосрочных внешних обязательств по состоянию на 31.12.2017
Structure of long-term external debt by type of liability, as of 31.12.2017

Diagrama 58. Structura datoriei externe pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2017

Структура краткосрочных внешних обязательств по состоянию на 31.12.2017
Structure of short-term external debt by type of liability, as of 31.12.2017

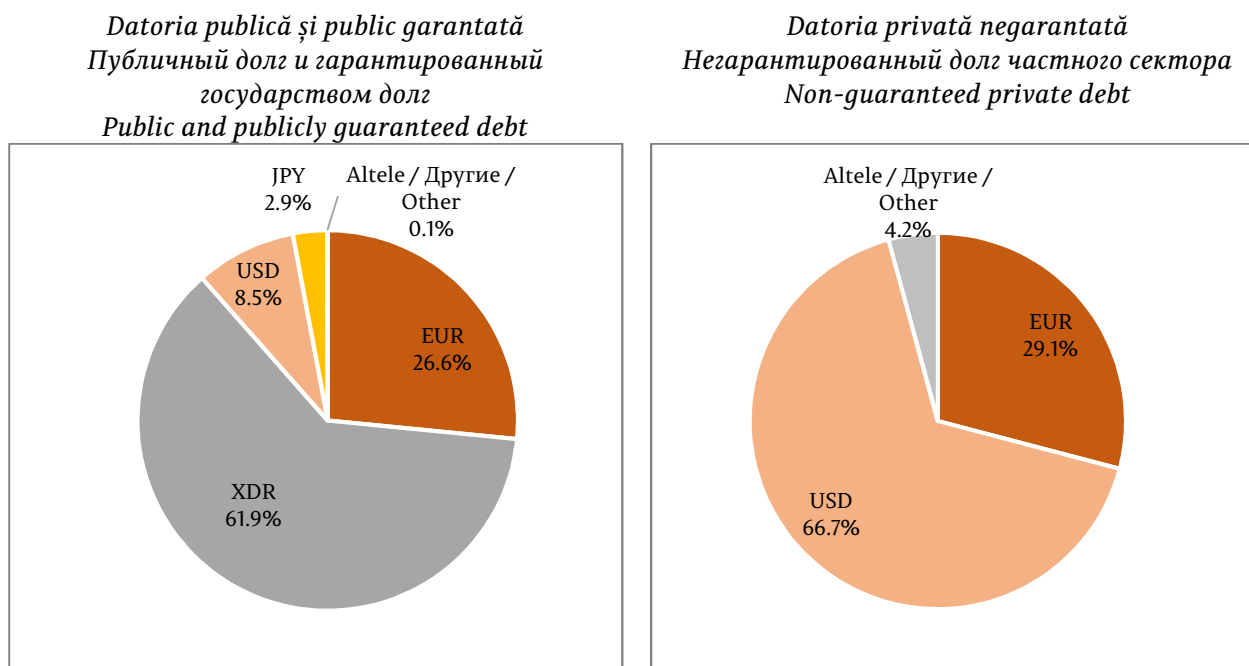

În structura pe valute a datoriei externe publice și public garantate au predominat angajamentele în DST cu o pondere de 61.9 la sută, urmate de cele denumite în euro – 26.6 la sută. În cadrul datoriei private negarantate au predominat angajamentele în dolari SUA cu o pondere de 66.7 la sută, urmate de cele în euro – 29.1 la sută (diagrama 59).

Diagrama 59. Structura datoriei externe, pe valute, la 31.12.2017

Структура внешнего долга по валютам, на 31.12.2017

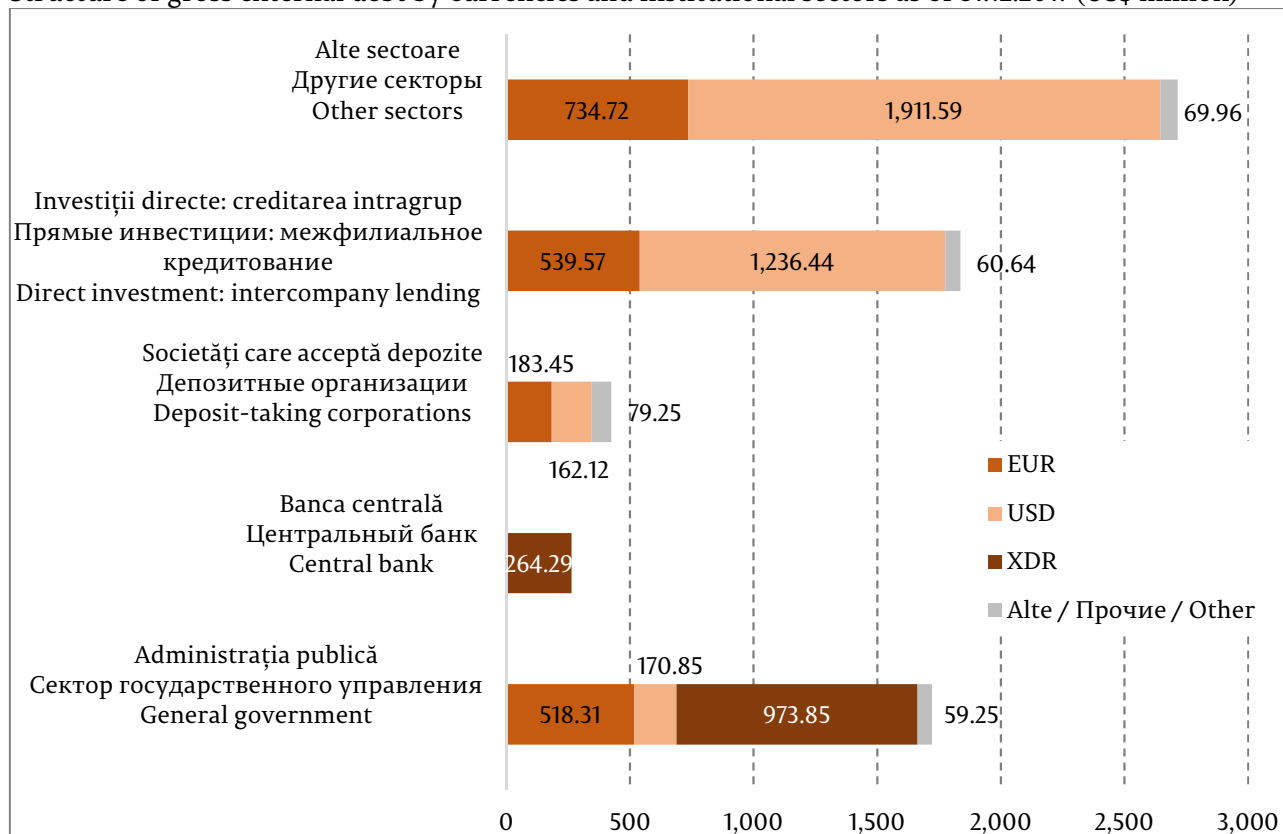
Structure of external debt by currencies as of 31.12.2017

Diagrama 60. Structura datoriei externe, pe valute, prezentare pe sectoare instituționale, la 31.12.2017 (mil. USD)

Структура внешнего долга по валютам и институциональным секторам на 31.12.2017 (млн. долларов США)

Structure of gross external debt by currencies and institutional sectors as of 31.12.2017 (US\$ million)

Datoria externă sub formă de *împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu* a constituit 4,685.10 mil. USD, ceea ce reprezintă 67.3 la sută din datoria externă la sfârșitul anului 2017. Din aceasta, 42.7 la sută constituie datoria sectorului public și 57.3 la sută revin sectorului privat.

Pe parcursul anului 2017, Republica Moldova a beneficiat de sprijinul din partea instituțiilor internaționale și a altor state, guvernul contractând 195.80 mil. USD pentru proiecte finanțate din surse externe, din care 101.11 mil. USD au constituit credite bilaterale, iar 94.52 mil. USD au fost oferite de către organismele internaționale (tabelul 11).

Tabelul 11. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, detalii suplimentare (mil. USD)

Внешний долг в части кредитов, распределения СДР и портфельных инвестиций – дополнительные детали (млн. долларов США)

External debt in the form of loans, SDR allocations, and portfolio investment – details (US\$ million)

	Stoc la / Остаток на / Stock as of 31.12.2016	Intrări / Привлечение / Inflow	Plăți reale de principal / Погашение основного долга / Actual principal payments	Fluctuația ratei de schimb / Изменение обменного курса / Exchange rate changes	Stoc la / Остаток на / Stock as of 31.12.2017
Banca centrală / Центральный банк Central bank	292.28	17.27	-61.54	16.28	264.29
credite multilaterale международные организации multilateral loans	292.28	17.27	-61.54	16.28	264.29
Datoria de stat directă Прямой государственный долг Direct governmental debt	1,465.13	195.80	-71.77	112.38	1,701.26
credite multilaterale și alocările de DST международные организации и распределение СДР multilateral loans and SDR allocations	1,214.31	94.52	-52.38	89.36	1,345.81
credite bilaterale двусторонние кредиторы bilateral loans	250.36	101.11	-19.35	22.74	354.86
altele / другие / other	0.46	0.17	-0.04	0.28	0.59
Datoria UAT / Долг АТЕ / Debt of ATU	16.55	5.36	-2.85	1.94	21.00
credite multilaterale международные организации multilateral loans	16.32	5.36	-2.77	1.91	20.82
de la alți creditori / другие кредиторы / from other creditors	0.23		-0.08	0.03	0.18
Datoria corporațiilor publice Долг государственных корпораций Debt of public corporations	5.40	8.26	-1.60	0.74	12.80
credite multilaterale международные организации multilateral loans	4.92	8.26	-1.12	0.74	12.80
de la alți creditori / другие кредиторы / from other creditors	0.48		-0.48		
Datoria privată negarantată de stat Негарантированный государством долг частного сектора Non-guaranteed private debt	2,506.50	325.92	-236.92	83.07	2,685.75
credite multilaterale международные организации multilateral loans	156.20	13.45	-39.83	13.26	157.40
de la alți creditori / другие кредиторы from other creditors	2,350.30	312.47	-197.09	69.81	2,528.35
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	4,285.86	552.61	-374.68	214.41	4,685.10

7.2. Datoria externă publică și public garantată

Внешний публичный и гарантированный государством долг

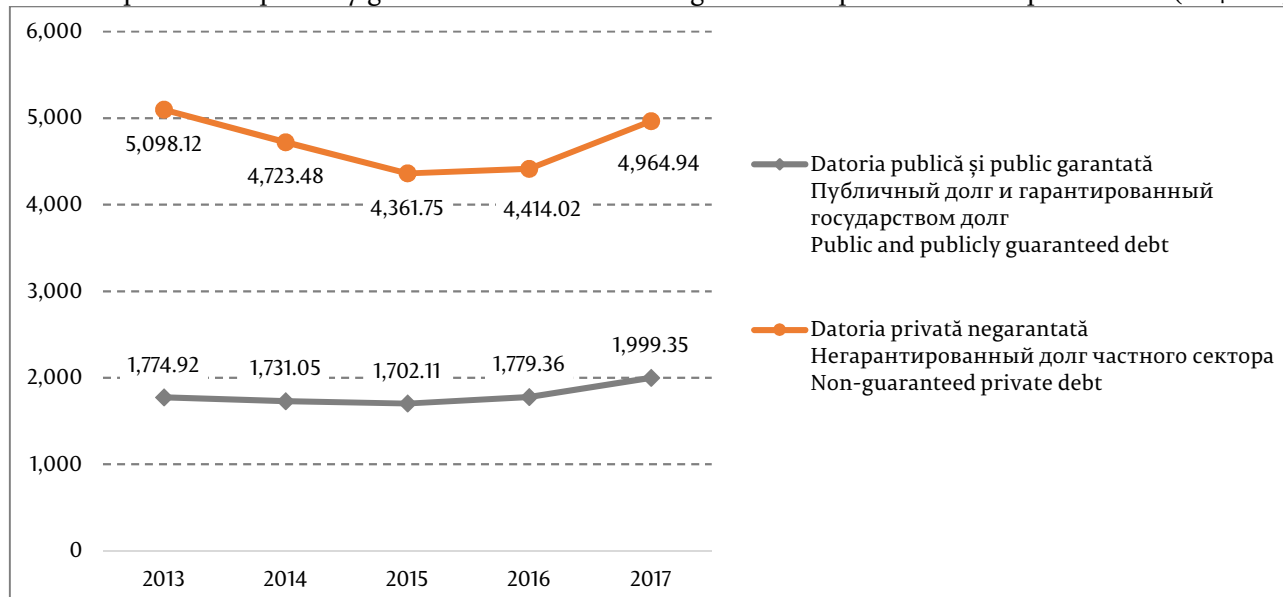
External public and publicly guaranteed debt

La sfârșitul anului 2017, *datoria externă publică și public garantată* a constituit 1,999.35 mil. USD (28.7 la sută din total), fiind în creștere cu 12.4 la sută față de anul 2016, iar cea *privată negarantată de stat* – 4,964.94 mil. USD (71.3 la sută din total), majorându-se cu 12.5 la sută (diagrama 61, tabelul 20 din Secțiunea statistică).

Diagrama 61. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешний публичный долг, гарантированный государством долг частного сектора и негарантированный долг частного сектора, на конец периода (млн. долларов США)

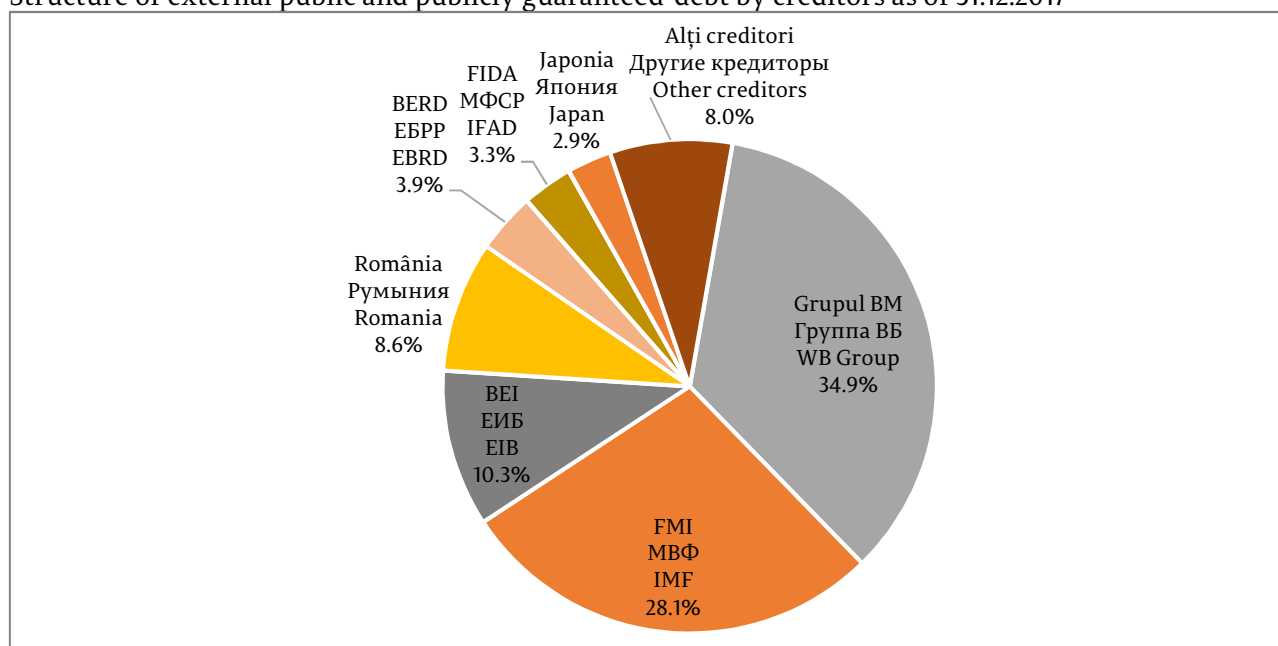
External public and publicly guaranteed debt and non-guaranteed private debt at period-end (US\$ mil.)

Diagrama 62. Structura pe creditorii a datoriei externe publice și public garantate la 31.12.2017

Структура внешнего публичного и гарантированного государством долга по кредиторам на 31.12.2017

Structure of external public and publicly guaranteed debt by creditors as of 31.12.2017

Principalul creditor al statului, conform situației de la sfârșitul anului 2017, este Grupul Băncii Mondiale cu o pondere de 34.9 la sută din total sau 698.22 mil. USD (din care AID – 610.97 mil. USD, BIRD – 84.12 mil. USD și CFI – 3.13 mil. USD), urmat de FMI cu 28.0 la sută din datoria externă publică și public garantată (diagrama 62). Distribuția datoriei externe totale pe principalii creditori este prezentată în tabelul 21 din Secțiunea statistică.

Evoluția indicatorilor ce vizează deservirea datoriei externe publice și public garantate a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 12.

Tabelul 12. Serviciul datoriei externe publice și publice garantate

Обслуживание внешнего публичного и гарантированного государством долга

Public and publicly guaranteed external debt service

	UM / ЕИ	2013	2014	2015	2016	2017
Serviciul datoriei externe publice și public garantate (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD US\$ mil.	126.27	110.70	98.39	127.43	161.25
Обслуживание внешнего публичного и гарантированного государством долга (фактически, в соответствии с договором)	млн. USD					
Public and publicly guaranteed external debt service (actual payments, according to schedule)						
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD US\$ mil.	69.10	66.10	51.76	69.67	91.14
Обслуживание государственного внешнего долга (фактически, в соответствии с договором)	млн. USD					
Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)						
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii	%	2.3	2.2	2.1	2.7	2.9
Обслуживание государственного внешнего долга / эксп. товаров и услуг						
Governmental external debt service / exports of goods and services						

7.3. Indicatorii gradului de îndatorare

Показатели задолженности

Indebtedness indicators

La sfârșitul anului 2017, raportul dintre datoria externă brută și PIB s-a diminuat cu 5.0 p.p. față de anul 2016, constituind 72.8 la sută. Datoria externă publică și public garantată a Republicii Moldova nu a depășit plafonul de 40 la sută din PIB¹⁰, atingând nivelul de 20.9 la sută, în scădere cu 1.4 p.p. față de 2016 (diagrama 63).

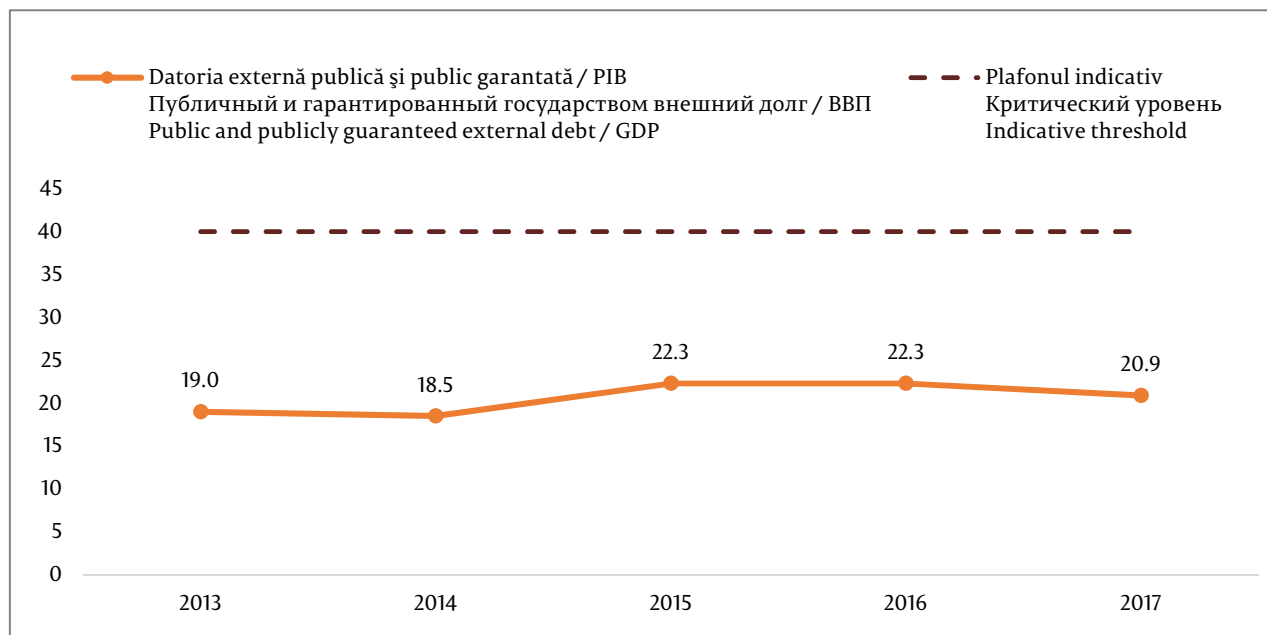
Raportată la exportul de bunuri și servicii realizate în 2017, datoria externă publică și public garantată a constituit 64.5 la sută, diminuându-se cu 3.7 p.p. față de anul 2016 (diagrama 64).

Raportul datoriei externe publice și public garantate la veniturile bugetului public național a scăzut comparativ cu perioada anterioară (de la 77.1 la sută în 2016 până la 69.3 la sută în 2017) (diagrama 65).

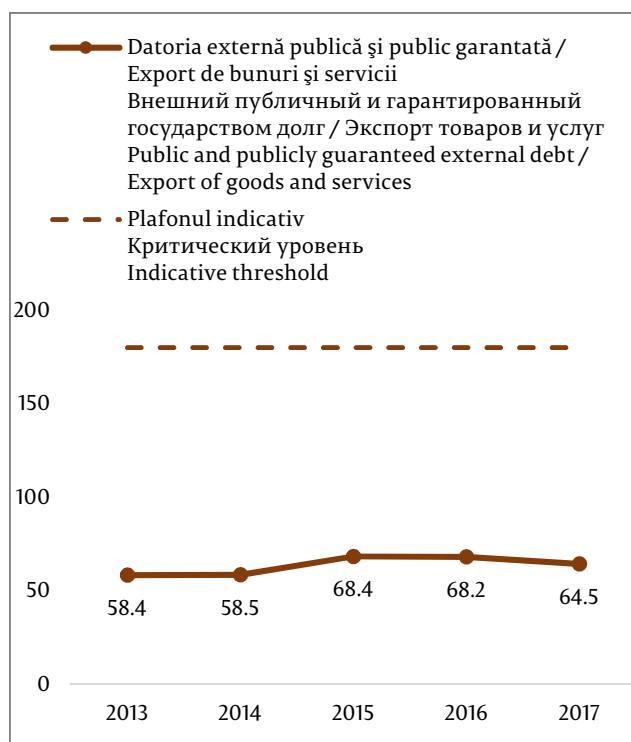
¹⁰ Notă: Plafoane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2017, scorul Republicii Moldova s-a majorat până la 3.74, astfel plafoanele s-au stabilit la nivelul: 40% pentru raportul dintre datoria externă publică și public garantată (DEPPG) și PIB, 180% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi, 250% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național, 15% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi și 18% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național.

<http://documents.worldbank.org/curated/en/513741518471205237/pdf/LIC-DSF-SGN-2017-Clean-Feb0718-02082018.pdf>

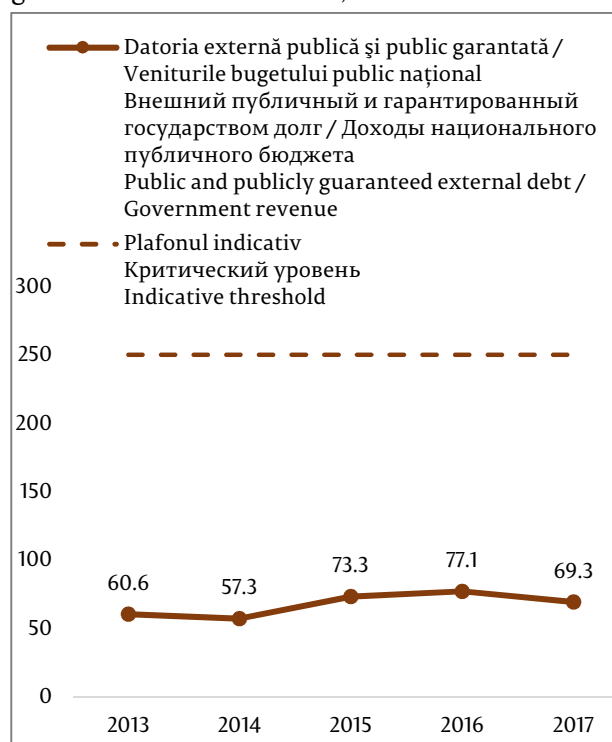
Diagrama 63. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și PIB, %
 Соотношение внешнего публичного и гарантированного государством долга и ВВП, %
 Public and publicly guaranteed external debt to GDP ratio, %

Diagrama 64. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și exportul de bunuri și servicii, %
 Соотношение внешнего публичного и гарантированного государством долга и экспорта товаров и услуг, %
 Public and publicly guaranteed external debt to exports of goods and services ratio, %

Diagrama 65. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național, %
 Соотношение внешнего публичного и гарантированного государством долга и доходов национального публичного бюджета, %
 Public and publicly guaranteed external debt to government revenue ratio, %

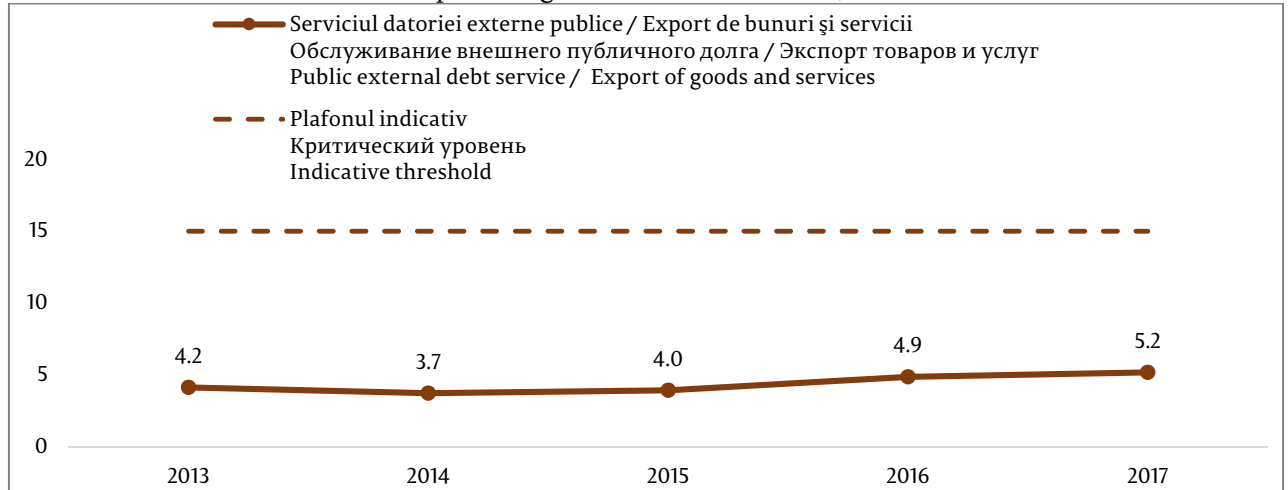

În anul 2017, raportul dintre serviciul datoriei externe publice și valoarea exporturilor de bunuri și servicii a constituit 5.2 la sută (+0.3 p.p. față de anul 2016) (diagrama 66).

Diagrama 66. Raportul dintre serviciul datoriei externe publice* și exportul de bunuri și servicii, %

Соотношение платежей по обслуживанию внешнего публичного долга* и экспорта товаров и услуг, %

Public external debt* service to exports of goods and services ratio, %

* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

* включая обслуживание частных кредитов, гарантированных и принятых к обслуживанию государством

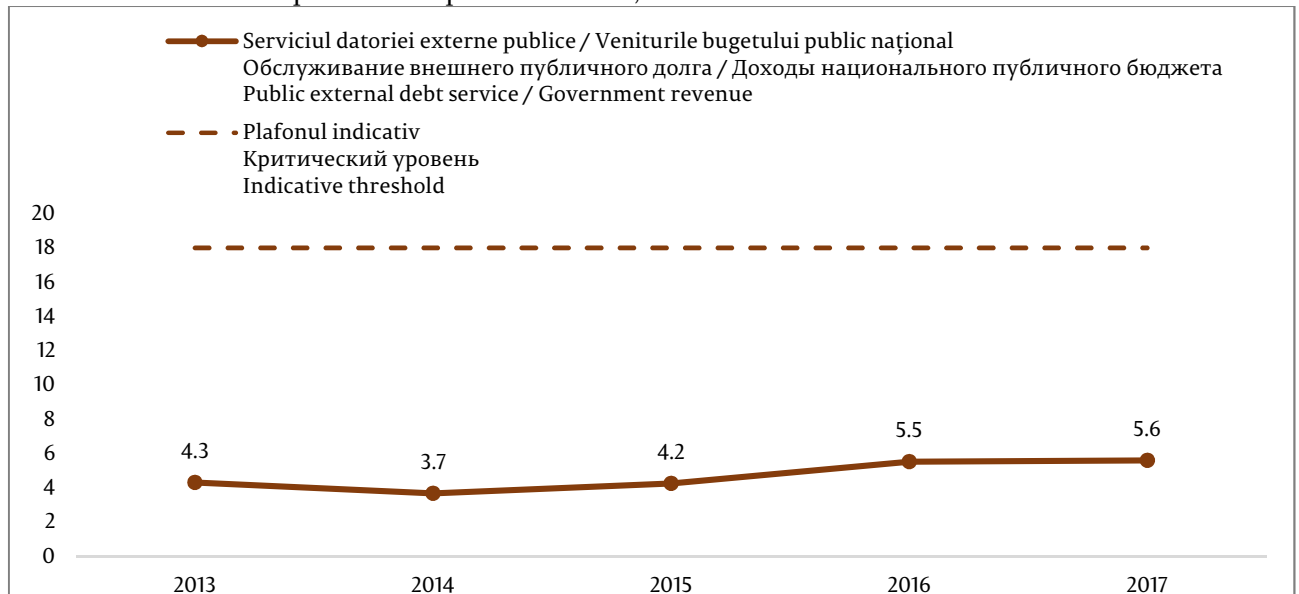
*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

Presiunea serviciului datoriei publice asupra veniturilor bugetului public național a rămas, practic, la nivelul anului precedent, atingând o valoare de 5.6 la sută din veniturile bugetului public național (diagrama 67).

Diagrama 67. Presiunea serviciului datoriei externe publice* asupra finanțelor publice, %

Долговая нагрузка на публичные финансы в связи с обслуживанием внешнего публичного долга*, %

External debt service* pressure on public finances, %

* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

* включая обслуживание частных кредитов, гарантированных и принятых к обслуживанию государством

*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE

СТАТИСТИКА МЕЖДУНАРОДНЫХ БАНКОВСКИХ ОПЕРАЦИЙ

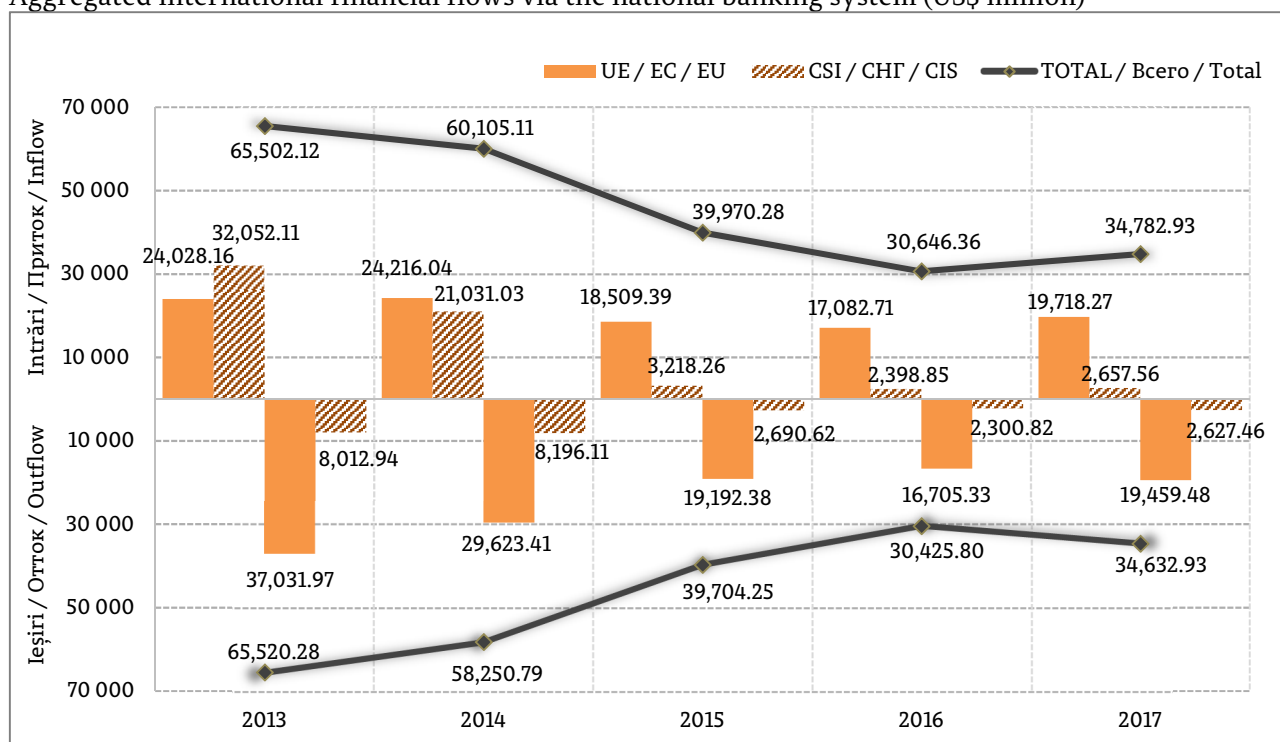
INTERNATIONAL BANK TRANSACTIONS STATISTICS

Pe parcursul anului 2017, sistemul bancar național a înregistrat intrări de fluxuri financiare în valoare de 34,782.93 mil. USD și ieșiri – de 34,632.93 mil. USD, încasările depășind plățile cu 150.00 mil. USD. Astfel, comparativ cu anul 2016 este înregistrată o creștere cu 13.5 la sută la intrări și cu 13.8 la sută la ieșiri (diagrama 68).

Diagrama 68. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Агрегированные международные финансовые потоки, зарегистрированные национальной банковской системой (млн. долл. США)

Aggregated international financial flows via the national banking system (US\$ million)

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu statele *Uniunii Europene*, comparativ cu anul 2016, s-a majorat atât la intrări, cât și la ieșiri, respectiv cu 15.4 la sută și 16.5 la sută. Ponderea acestora a constituit 56.7 la sută din totalul intrărilor și 56.2 la sută din totalul ieșirilor.

Fluxurile bancare cu *CSI* s-au majorat comparativ cu anul precedent: cu 10.8 la sută la intrări și 14.2 la sută la ieșiri, înregistrând o pondere de 7.6 la sută din total atât la intrări, cât și la ieșiri.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți aferente *comerțului exterior cu bunuri*, comparativ cu anul 2016, s-a majorat la export cu 33.1 la sută și la import cu 25.1 la sută, constituind, respectiv, 2241.47 mil. USD și 4272.84 mil. USD. Ponderea acestor operațiuni în fluxurile totale a reprezentat 6.4 la sută la intrări și 12.3 la sută la ieșiri. Gradul de acoperire a plăților pentru importuri de bunuri prin încasările din exporturi de bunuri a constituit 52.5 la sută, majorându-se față de 2016 cu 3.1 puncte procentuale.

Volumul operațiunilor bancare internaționale aferente *serviciilor* s-a majorat față de anul 2016 cu 17.9 la sută la încasări (până la 960.23 mil. USD) și cu 8.9 la sută la plăți (înregistrând

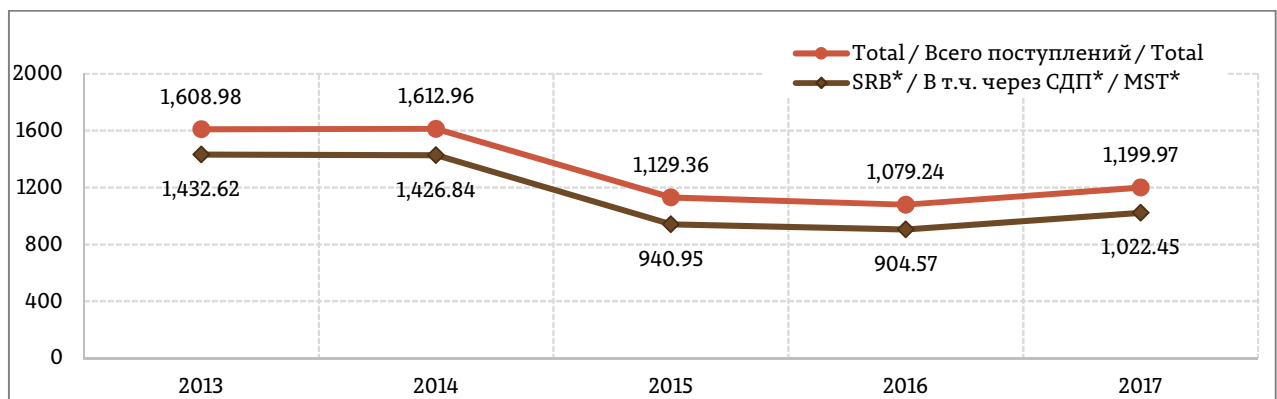
657.99 mil. USD). Gradul de acoperire a plăților prin încasări la servicii a fost de 145.9 la sută, majorându-se față de 2016 cu 11.1 puncte procentuale. Cea mai însemnată pondere în operațiunile pentru servicii le-a revenit celor pentru transport, care au deținut 37.0 la sută din încasări și 33.3 la sută din plăți. De asemenea, încasări și plăți importante au fost înregistrate la următoarele tipuri de servicii: călătorii - 27.4 și 27.5 la sută, servicii de informatică - 10.4 și 5.8 la sută, telecomunicații - 4.4 și 2.3 la sută, servicii de publicitate și de marketing - 3.3 și 1.1 la sută, construcții - 1.1 și 3.1 la sută, servicii juridice, contabile și de consultanță - 2.8 și 6.3, guvernamentale - 2.1 și 2.6 la sută, de asigurare - 0.6 și 2.2 la sută din totalul serviciilor (încasări și plăți).

Volumul operațiunilor bancare aferente *granturilor și asistenței tehnice* din exterior s-a micșorat față de anul 2016 cu 7.5 la sută, constituind 167.46 mil. USD.

Diagrama 69. Transferurile nete de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate (mil. USD)

Трансферты (переводы) денежных средств из-за границы, осуществлённые в пользу физических лиц через лицензированные банки (на чистой основе) (млн. долл. США)

Net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks (US\$ million)

*SRB - sisteme de remitere de bani / СДП - системы денежных переводов / MTS - money transfer systems

Persoanelor fizice din Republica Moldova, prin intermediul băncilor licențiate, le-au fost transferate din străinătate mijloace bănești în valoare de 1,199.97 mil. USD¹¹, în creștere cu 11.2 la sută comparativ cu 2016 (diagrama 69), dintre care prin sisteme de remitere de bani - 1022.45 mil. USD, în bază netă¹². Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice în bază brută¹³ au constituit 1,266.94 mil. USD, inclusiv prin sistemele de remitere de bani - 1,089.42 mil. USD.

În structura pe valute a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice¹⁴ (diagrama 70), transferurilor în dolari le-au revenit ponderea de 49.9 la sută, urmate de transferurile în euro - 40.9 la sută și de cele în ruble rusești - 9.2 la sută.

¹¹ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțe ale instituțiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulate, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

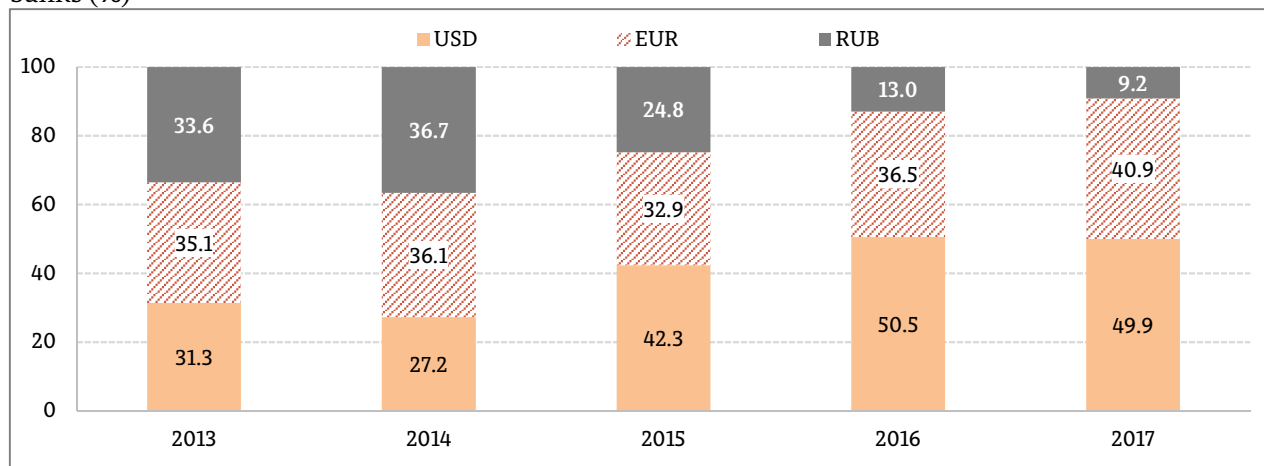
¹² Transferurile nete includ datele în bază netă doar pentru transferurile prin SRB, conform clearingului dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele pe SRB reflectă sumele efective transferate de la sistem la banca licențiată. Transferurile bancare ale persoanelor fizice, altele decât cele prin SRB sunt reflectate în bază brută.

¹³ Transferurile brute conțin datele reflectate în bază brută, inclusiv pentru transferurile prin SRB, calculate conform sumelor eliberate persoanelor fizice în casele băncilor licențiate.

¹⁴ Structura valutară a transferurilor brute prin SRB reflectă valutele în care sumele transferate au fost ridicate de persoanele fizice (indiferent de valuta originală transferată de peste hotare).

Diagrama 70. Structura valutară a transferurilor de mijloace bănești din străinătate prin SRB efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate, %

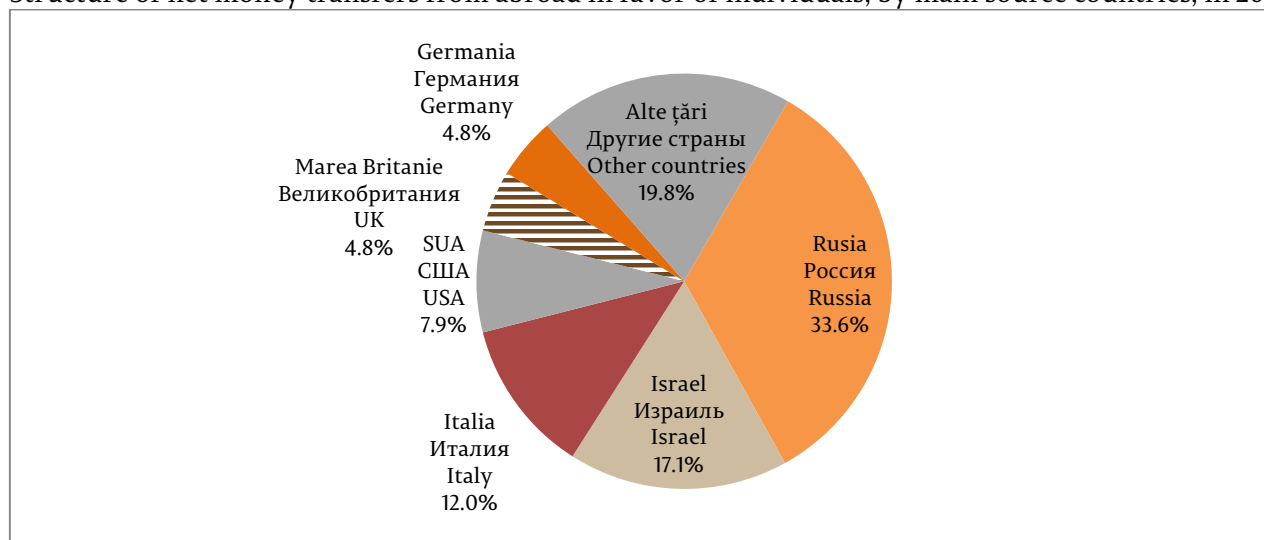
Валютная структура трансфертов (переводов) денежных средств из-за границы, осуществлённых в пользу физических лиц через СДП (нетто), %
 Currency structure of net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks (%)

Conform provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, celor din CSI le revine ponderea de 34.9 la sută (în creștere cu 4.3 la sută comparativ cu 2016), iar celor din UE – 34.4 la sută (în creștere cu 20.4 la sută comparativ cu 2016).

Diagrama 71. Structura pe principalele țări a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în anul 2017

Структура трансфертов (переводов) денежных средств из-за границы, осуществлённых в пользу физических лиц в 2017 г., по основным странам
 Structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, by main source countries, in 2017

În distribuția pe țări a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, Rusia continuă să fie sursa principală, deținând ponderea de 33.6 la sută (402.63 mil. USD) din total (în descreștere cu 2.4 puncte procentuale comparativ cu 2016). Alte surse importante de transferuri au fost: Israel – 17.1 la sută (205.02 mil. USD), Italia – 12.0 la sută (143.82 mil. USD), SUA – 7.9 la sută (95.19 mil. USD), Marea Britanie – 4.8 la sută (57.84 mil. USD), Germania – 4.8 la sută (57.64 mil. USD), Franța – 2.8 la sută (33.60 mil. USD), Turcia – 1.3 la sută (15.30 mil. USD). De menționat că transferurile din aceste zece state (inclusiv Rusia) reprezintă 85.8 la sută din totalul transferurilor în Republica Moldova (1,029.96 mil. USD).

Analizând structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național în 2017 (diagrama 72), s-a constatat că cele în dolari SUA au deținut o pondere de 67.9 la sută din totalul intrărilor și 68.7 la sută din totalul ieșirilor (diminuându-se față de anul 2016 cu 1.6 p.p. la intrări și cu 1.2 p.p. la ieșiri). În operațiunile ce țin de comerțul cu bunuri și servicii, cele în dolari SUA au reprezentat 49.5 la sută din încasări și 49.8 la sută din plăți. De menționat că depozitele bancare și împrumuturile overdraft, overnight bancare, tranzacțiile cu obligații și titluri de valoare pe termen lung dețin o pondere semnificativă în cadrul fluxurilor în USD. Astfel, în anul 2017 ele au constituit 77.4 la sută din totalul intrărilor în USD și 78.9 la sută din totalul ieșirilor în USD.

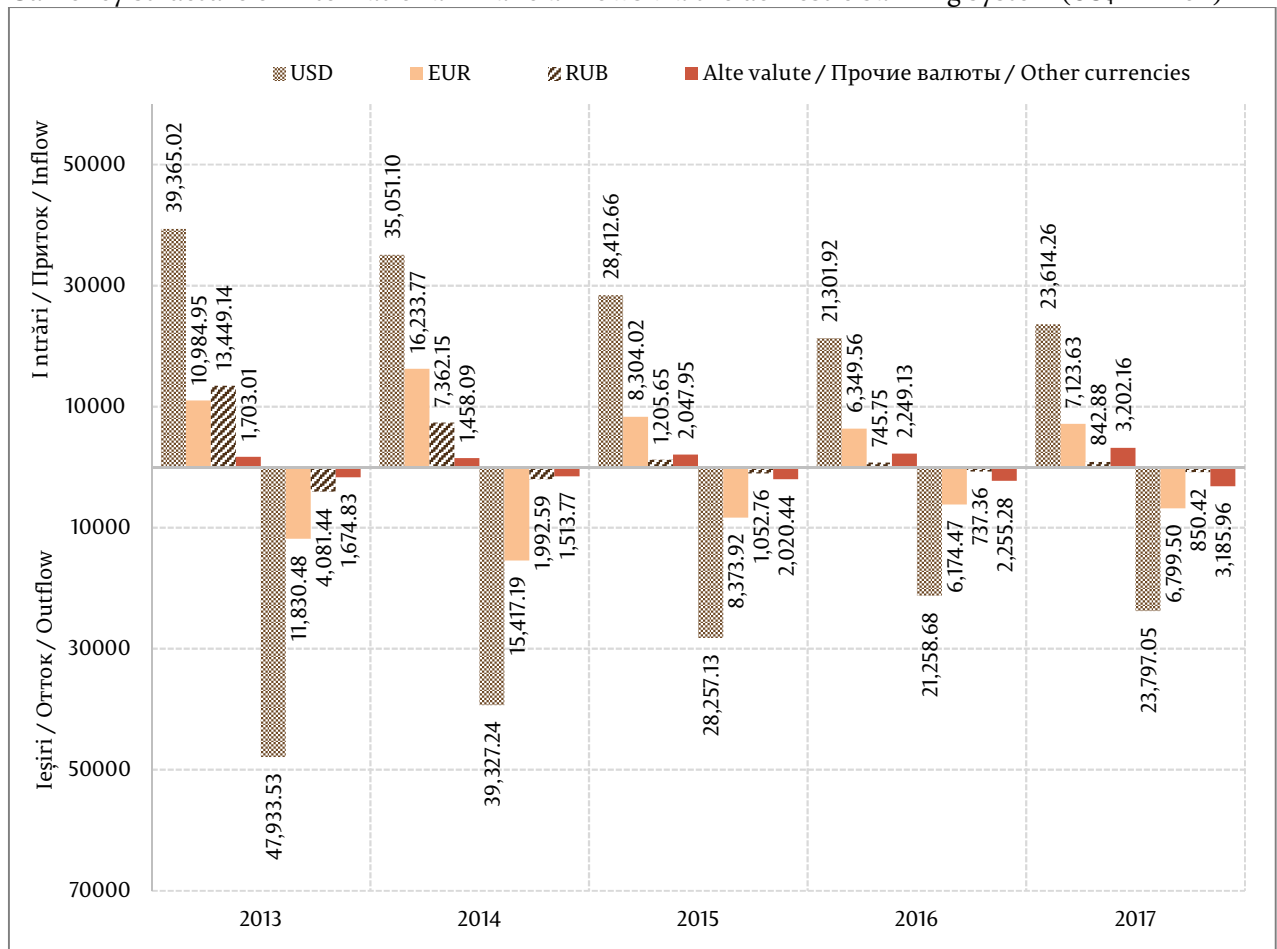
Ponderea monedei Uniunii Europene în tranzacțiile externe au constituit 20.5 la sută din totalul intrărilor și 19.6 la sută din totalul ieșirilor (în scădere față de anul 2016 cu 0.2 p.p. la intrări și cu 0.7 p.p. la ieșiri). În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în euro au deținut 43.9 la sută din încasări și 45.0 la sută din plăți.

Operațiunile în ruble rusești au avut o pondere de 2.4 la sută la intrări și de 2.5 la sută la ieșiri. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în ruble rusești au constituit 3.5 la sută din încasări și 4.0 la sută din plăți.

Diagrama 72. Structura valutară a fluxurilor financiare înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Валютная структура финансовых потоков, зарегистрированных в национальной банковской системе (млн. долл. США)

Currency structure of international financial flows via the domestic banking system (US\$ million)

Secțiunea statistică Статистический раздел Statistical section

Tabelul 13. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

Платёжный баланс Республики Молдова (РПБ6), основные агрегаты (млн. долларов США)

Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2017 / 2016 (%)
CONTUL CURENT СЧЁТ ТЕКУЩИХ ОПЕРАЦИЙ CURRENT ACCOUNT	-490.31	-568.30	-462.84	-284.69	-562.07	197.4
Bunuri Товары Goods	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.73	-2,087.99	-2,569.06	123.0
Servicii Услуги Services	152.05	127.15	132.27	229.20	316.95	138.3
Venituri primare Первичные доходы Primary income	894.13	822.33	449.48	455.01	556.57	122.3
Venituri secundare Вторичные доходы Secondary income	1,601.92	1,522.93	1,079.14	1,119.09	1,133.47	101.3
CONTUL DE CAPITAL СЧЁТ ОПЕРАЦИЙ С КАПИТАЛОМ CAPITAL ACCOUNT	107.10	147.18	54.87	-18.14	-21.35	117.7
Necesarul net de finanțare (contul curent și de capital) Чистое заимствование (счет текущих операций и счет операций с капиталом) Net borrowing (current and capital account)	-383.21	-421.12	-407.97	-302.83	-583.42	192.7
CONTUL FINANCIAR ФИНАНСОВЫЙ СЧЁТ FINANCIAL ACCOUNT	-298.40	-460.71	-458.77	-373.01	-507.61	136.1
Investiții directe, net Прямые инвестиции, чистые Direct investment, net	-211.12	-301.03	-208.84	-81.50	-149.78	183.8
Investiții de portofoliu, net Портфельные инвестиции, чистые Portfolio investment, net	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36	-0.27	75.0
Derivate financiare, net Производные фин. инструменты, чистые Financial derivatives, net	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43	-
Alte investiții, net Прочие инвестиции, чистые Other investment, net	-366.24	386.61	61.30	-822.78	-888.33	108.0
Active de rezervă Резервные активы Reserve assets	282.05	-538.45	-306.49	531.14	531.20	100.0
Erori și omisiuni nete Чистые ошибки и пропуски Net errors and omissions	84.81	-39.59	-50.80	-70.18	75.81	-

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Tabelul 14. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Влияние основных компонентов на динамику текущего счета платежного баланса (РПБ6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2013	2014	2015	2016	2017	2017 / 2016
						Contribuția / Влияние / Contribution
						p.p. / п.п.
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP*					
Contul curent	-5.2	-6.1	-6.1	-3.6	-5.9	-2.3
Счет текущих операций						
Current account						
Balanța comercială	-31.9	-31.1	-26.1	-23.3	-23.6	-0.2
Торговый баланс						
Trade balance						
Export de bunuri și servicii	32.5	31.6	32.6	32.7	32.4	-0.3
Экспорт товаров и услуг						
Exports of goods and services						
Import de bunuri și servicii	64.4	62.8	58.7	56.1	56.0	-0.1
Импорт товаров и услуг						
Imports of goods and services						
Balanța veniturilor primare	9.6	8.8	5.9	5.7	5.8	0.1
Сальдо первичных доходов						
Primary income balance						
Intrări de venituri primare, din care:	12.4	11.9	10.7	9.4	9.2	-0.1
Первичные доходы к получению, в т. ч.:						
Primary income inflow, of which:						
Remunerarea salariaților	11.9	11.4	10.3	9.0	8.8	-0.2
Оплата труда работников						
Compensation of employees						
Ieșiri de venituri primare, din care:	2.9	3.1	4.8	3.6	3.4	-0.2
Первичные доходы к выплате, в т. ч.:						
Primary income outflow, of which:						
Venituri din investiții	2.4	2.4	3.7	2.7	2.6	-0.1
Инвестиционные доходы						
Investment income						
Balanța veniturilor secundare	17.1	16.3	14.1	14.1	11.9	-2.2
Сальдо вторичных доходов						
Secondary income balance						
Intrări de venituri secundare, din care:	18.6	17.9	16.0	15.6	13.3	-2.3
Приток вторичных доходов, в т. ч.:						
Secondary income inflow, of which:						
Transferuri personale	11.5	10.8	9.9	9.4	8.4	-1.0
Личные трансферты						
Personal transfers						
Cooperarea internațională curentă	2.7	3.7	2.6	2.7	2.0	-0.7
Текущие операции в рамках международного сотрудничества						
Current international cooperation						
Ieșiri de venituri secundare	1.4	1.6	1.9	1.5	1.4	-0.1
Отток вторичных доходов						
Secondary income outflow						
Contul de capital	1.1	1.6	0.7	-0.2	-0.2	0.0
Счёт операций с капиталом						
Capital account						
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-4.1	-4.5	-5.3	-3.8	-6.1	-2.3
Чистое заимствование (сальдо счёта текущих операций и счёта операций с капиталом)						
Net borrowing (current and capital account balance)						

* SCN 2008 / CHC 2008 / SNA 2008

Tabelul 15. Exporturile de băuturi alcoolice, pe principalele țări

Экспорт алкогольных напитков, по основным странам

Exports of alcoholic beverages, by main countries

	2015	2016	2017	Ponderea în total Доля в общей сумме Share in total			2017 / 2016	Gradul de influență Степень влияния Contribution *
				2015	2016	2017		
	mil. USD млн. долл. США US\$ million			%			p.p.**	
UE, din care:								
ЕС, в том числе.:	39.44	51.93	61.78	27.5	33.1	33.6	119.0	6.3
EU, of which:								
România / Румыния / Romania	6.45	9.63	14.37	4.5	6.1	7.8	149.2	3.0
Polonia / Польша / Poland	9.34	12.97	13.57	6.5	8.3	7.4	104.6	0.4
Cehia / Чехия / Czech Republic	8.16	9.09	9.61	5.7	5.8	5.2	105.7	0.3
Bulgaria / Болгария / Bulgaria	1.67	2.09	3.23	1.2	1.3	1.8	154.5	0.7
Marea Britanie / Великобритания / UK	0.93	2.27	3.07	0.6	1.4	1.7	135.2	0.5
Germania / Германия / Germany	3.35	3.09	3.04	2.3	2.0	1.7	98.4	0.0
Ungaria / Венгрия / Hungary	0.32	2.13	2.72	0.2	1.4	1.5	127.7	0.4
Grecia / Греция / Greece	1.12	2.17	2.30	0.8	1.4	1.3	106.0	0.1
Slovenia / Словакия / Slovakia	1.99	1.74	1.92	1.4	1.1	1.0	110.3	0.1
Lituania / Литва / Lithuania	1.80	1.64	1.73	1.3	1.0	0.9	105.5	0.1
Letonia / Латвия / Latvia	1.81	1.63	1.61	1.3	1.0	0.9	98.8	0.0
Olanda / Нидерланды / Netherlands	0.11	0.06	1.52	0.1	0.0	0.8	2,533.3	0.9
Estonia / Эстония / Estonia	1.50	1.44	1.37	1.0	0.9	0.7	95.1	0.0
Italia / Италия / Italy	0.24	0.71	0.78	0.2	0.5	0.4	109.9	0.0
Franța / Франция / France	0.14	0.56	0.32	0.1	0.4	0.2	57.1	-0.2
Austria / Австрия / Austria	0.04	0.36	0.18	0.0	0.2	0.1	50.0	-0.1
Croația / Хорватия / Croatia	0.07	0.10	0.14	0.0	0.1	0.1	140.0	0.0
CSI, din care:								
СНГ, в том числе:	73.58	66.38	72.86	51.3	42.4	39.7	109.8	4.1
CIS, of which:								
Belarus / Беларусь / Belarus	37.02	33.27	38.52	25.8	21.2	21.0	115.8	3.4
Rusia / Россия / Russia	9.54	11.57	14.36	6.7	7.4	7.8	124.1	1.8
Ucraina / Украина / Ukraine	14.4	15.31	11.64	10.0	9.8	6.3	76.0	-2.3
Kazakhstan / Казахстан / Kazakhstan	11.22	4.64	7.08	7.8	3.0	3.9	152.6	1.6
Azerbaidjan / Азербайджан / Azerbaijan	0.13	0.79	0.59	0.1	0.5	0.3	74.7	-0.1
Alte țări, din care:								
Прочие страны, в том числе:	30.32	38.4	49.04	21.2	24.5	26.7	127.7	6.8
Other countries, of which:								
China / Китай / China***	6.28	9.94	16.03	4.4	6.3	8.7	161.3	3.9
SUA / США / USA	12.73	11.59	9.31	8.9	7.4	5.1	80.3	-1.5
Georgia / Грузия / Georgia	7.34	9.03	9.03	5.1	5.8	4.9	100.0	0.0
Turcia / Турция / Turkey	0.67	2.76	4.70	0.5	1.8	2.6	170.3	1.2
Serbia / Сербия / Serbia	0.37	1.5	3.29	0.3	1.0	1.8	219.3	1.1
Canada / Канада / Canada	0.16	0.39	2.85	0.1	0.2	1.6	730.8	1.6
Nigeria / Нигерия / Nigeria	0.65	0.67	0.70	0.5	0.4	0.4	104.5	0.0
Hong Kong / Гонконг / Hong Kong	0.02	0.04	0.53	0.0	0.0	0.3	1,325.0	0.3
Israel / Израиль / Israel	0.45	0.51	0.51	0.3	0.3	0.3	100.0	0.0
TOTAL	143.35	156.70	183.69	100.0	100.0	100.0	117.2	17.2

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data;

* Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de băuturi alcoolice

* Влияние страны на рост (+) / снижение (-) экспорта алкогольных напитков

* Influence of the country on growth (+) / decrease (-) of exports of alcoholic beverages;

** Puncte procentuale / Процентные пункты / Percentage points;

*** China continentală / Континентальный Китай / Mainland China

Tabelul 16. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

Источники покрытия чистого заимствования, чистые финансовые потоки

Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2013	2014	2015	2016	2017
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP*				
Contul financiar Финансовый счет Financial account	-3.2	-4.9	-6.0	-4.7	-5.3
Investiții directe, din care: Прямые инвестиции, в том числе: Direct investment, of which:	-2.3	-3.2	-2.7	-1.0	-1.6
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов Equity other than reinvestment of earnings	-0.9	-1.0	-0.4	-0.4	-0.2
Reinvestirea profiturilor Реинвестирование доходов Reinvestment of earnings	0.0	-0.5	-1.6	-1.1	-0.3
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instruments	-1.4	-1.8	-0.7	0.6	-1.0
Investiții de portofoliu și derivate financiare Портфельные инвестиции и производные фин. инструменты Portfolio investment and financial derivatives	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.0
Alte investiții, din care: Прочие инвестиции, в том числе: Other investment, of which:	-3.9	4.1	0.8	-10.3	-9.3
Numerar și depozite Наличная валюта и депозиты Currency and deposits	-0.4	2.0	1.0	-6.2	-5.5
Împrumuturi Ссуды и займы Loans	-1.6	1.0	-0.3	-1.5	-1.2
Credite comerciale și avansuri Торговые кредиты и авансы Trade credit and advances	-0.9	-2.8	0.1	-2.2	-2.5
Alte creanțe / angajamente Прочая дебиторская/кредиторская задолженность Other accounts receivable / payable	-1.1	3.9	0.1	-0.4	0.0
Modificarea activelor de rezervă Изменение резервных активов Change in reserve assets	3.0	-5.8	-4.0	6.7	5.6

Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital

Примечание: (-) - чистый приток капитала, (+) - чистый отток капитала

Note: (-) - net capital inflow, (+) - net capital outflow

* SCN 2008 / CHC 2008 / SNA 2008

Tabelul 17. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

Внешние займы (обязательства), по институциональным секторам, привлечение и погашение (млн. долларов США)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

	2013*		2014*		2015*		2016*		2017*	
	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.
Împrumuturi Ссуды и займы Loans	762.87	574.15	466.25	522.58	337.20	312.64	429.61	308.73	432.85	315.03
Banca centrală Центральный банк Central bank		21.61		29.27		35.16	11.74	48.65	17.27	61.54
termen lung долгосрочные long-term		21.61		29.27		35.16	11.74	48.65	17.27	61.54
Administrația publică Сектор гос. управления General government	100.76	64.06	155.98	53.18	138.71	40.39	233.13	57.66	200.97	74.58
termen lung долгосрочные long-term	100.76	64.06	155.98	53.18	138.71	40.39	233.13	57.66	200.97	74.58
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC Депозитные организации, за искл. ЦБ Deposit-taking corporations, except central bank	296.60	259.94	78.30	218.63	22.42	109.45	20.52	75.99	57.35	28.43
termen scurt краткосрочные short-term	39.12	36.40	27.87	54.59	2.23	2.20	3.13	3.09	4.32	2.10
termen lung долгосрочные long-term	257.48	223.54	50.43	164.04	20.19	107.25	17.39	72.90	53.03	26.33
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP Нефинансовые предприятия, ДХ и НКОДХ Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs	331.55	208.21	191.20	187.28	146.16	93.78	127.39	99.75	91.93	91.08
termen scurt краткосрочные short-term	51.34	29.47	11.99	50.20	2.90	1.68	16.31	1.64	6.18	2.47
termen lung долгосрочные long-term	280.21	178.74	179.21	137.08	143.26	92.10	111.08	98.11	85.75	88.61
Alte societăți financiare Прочие фин. организации Other financial corporations	33.96	20.33	40.77	34.22	29.91	33.86	36.83	26.68	65.33	59.40
termen scurt краткосрочные short-term	0.54	0.15		0.19	4.32	0.02		0.20		1.30
termen lung долгосрочные long-term	33.42	20.18	40.77	34.03	25.59	33.84	36.83	26.48	65.33	58.10

Notă: BC – banca centrală, GP – gospodăriile populației; IFSLSGP – instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
Примечание: ЦБ – центральный банк, ДХ – домашние хозяйства; НКОДХ – некоммерческие организации, обслуживающие домашние хозяйства

Note: Hs – households; NPISHs – nonprofit institutions serving households

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

Tabelul 18. Poziția investițională internațională (MBP6) a Republicii Moldova, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Международная инвестиционная позиция (РПБ6) Республики Молдова, по состоянию на конец периода (млн. долларов США)

International investment position (BPM6) of the Republic of Moldova, at period-end (US\$ million)

	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017
Poziția investițională internațională netă					
Международная инвестиционная позиция, чистая					
Net international investment position	-2,304.76	-1,925.42	-2,082.69	-2,311.41	-3,249.85
Active / АКТИВЫ / Assets	6,568.34	6,281.75	5,316.31	5,289.61	5,717.88
<i>Investiții directe / Прямые инвестиции / Direct investment</i>	195.54	231.52	234.05	247.07	258.47
Participații și acțiuni Инструменты участия в капитале и акции Equity and shares	115.25	152.84	168.18	177.31	188.17
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instruments	80.29	78.68	65.87	69.76	70.30
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i>					
<i>Портфельные инв. и производные фин. инструменты</i>					
<i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	9.11	9.10	9.09	9.09	8.97
<i>Alte investiții / Прочие инвестиции / Other investment</i>	3,543.06	3,884.50	3,316.36	2,827.52	2,647.18
Alte participații la capital Прочие инструменты участия в капитале Other equity	0.00	0.00	0.00	0.00	0.56
Numerar și depozite Наличная валюта и депозиты Currency and deposits	2,400.59	2,624.36	2,533.28	2,103.81	1,843.51
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	74.46	109.43	108.44	107.62	106.07
Credite comerciale și avansuri Торговые кредиты и авансы Trade credits and advances	1,058.99	741.54	627.52	607.07	688.02
Alte creanțe Прочая дебиторская задолженность Other accounts receivable	9.02	409.17	47.12	9.02	9.02
<i>Active de rezervă / Резервные активы / Reserve assets</i>	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93	2,803.26
Passive / ОБЯЗАТЕЛЬСТВА / Liabilities	8,873.10	8,207.17	7,399.00	7,601.02	8,967.73
<i>Investiții directe / Прямые инвестиции / Direct investment</i>	3,472.66	3,360.90	2,981.11	3,041.32	3,731.79
Participații și acțiuni Инструменты участия в капитале и акции Equity and shares	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97	1,894.85
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instruments	1,684.08	1,788.48	1,782.20	1,728.35	1,836.94
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i>					
<i>Портфельные инв. и производные фин. инструменты</i>					
<i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	211.47	180.22	136.30	95.13	109.14
<i>Alte investiții / Прочие инвестиции / Other investment</i>	5,188.97	4,666.05	4,281.59	4,464.57	5,126.80
Numerar și depozite Наличная валюта и депозиты Currency and deposits	371.33	233.57	137.30	135.84	165.33
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	3,331.47	3,116.25	3,021.81	3,092.97	3,389.68
Credite comerciale și avansuri Торговые кредиты и авансы Trade credits and advances	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98	1,256.56
Alte angajamente - alte Прочая кредиторская задолженность Other accounts payable	101.22	95.85	91.38	144.03	147.99
Alocări de DST Специальные права заимствования SDR allocations	181.28	170.49	163.25	157.75	167.24

Tabelul 19. Datoria externă brută (MBP6), la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Валовой внешний долг (РПБ6), на конец периода, по институциональным секторам и срокам погашения (изначальным) (млн. долл. США)

Gross external debt (BPM6), at period-end, by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

	2013	2014	2015	2016	2017
Administrația publică	1,305.17	1,320.37	1,353.76	1,481.68	1,722.26
Сектор государственного управления					
General government					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term			0.07	0.46	0.59
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1,305.17	1,320.37	1,353.69	1,481.22	1,721.67
Banca centrală	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Центральный банк					
Central bank					
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	852.33	540.83	352.22	350.29	424.82
Депозитные организации, за исключением центрального банка					
Deposit-taking corporations, except central bank					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	421.15	256.66	162.63	218.10	257.87
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	431.18	284.17	189.59	132.19	166.95
Alte sectoare	2,586.44	2,414.19	2,236.65	2,341.06	2,716.27
Другие секторы					
Other sectors					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	1,341.58	1,148.27	970.46	1,044.31	1,356.66
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1,244.86	1,265.92	1,266.19	1,296.75	1,359.61
<i>Alte societăți financiare</i>	<i>99.56</i>	<i>104.75</i>	<i>98.24</i>	<i>112.36</i>	<i>130.81</i>
<i>Прочие финансовые организации</i>					
<i>Other financial corporations</i>					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	5.92	4.37	6.11	5.67	4.92
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	93.64	100.38	92.13	106.69	125.89
<i>Societăți nefinanciare</i>	<i>2,455.96</i>	<i>2,278.89</i>	<i>2,107.18</i>	<i>2,194.82</i>	<i>2,550.96</i>
<i>Нефинансовые предприятия</i>					
<i>Nonfinancial corporations</i>					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	1,335.65	1,143.76	964.22	1,038.32	1,351.37
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1,120.31	1,135.13	1,142.96	1,156.50	1,199.59
<i>Gospodăriile populației și IFSLISGP*</i>	<i>30.92</i>	<i>30.55</i>	<i>31.23</i>	<i>33.88</i>	<i>34.50</i>
<i>Домашние хозяйства и НКОДХ*</i>					
<i>Households and NPISHs*</i>					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	0.01	0.14	0.13	0.32	0.37
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	30.91	30.41	31.10	33.56	34.13
Investiții directe: creditarea intragrup	1,684.03	1,788.44	1,781.94	1,728.07	1,836.65
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование					
Direct investment: intercompany lending					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	138.77	126.87	106.44	115.51	149.49
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1,545.26	1,661.57	1,675.50	1,612.56	1,687.16
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	6,873.04	6,454.53	6,063.86	6,193.38	6,964.29

* IFSLISGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

* НКОДХ - некоммерческие организации, обслуживающие домашние хозяйства

* NPISHs - nonprofit institutions serving households

Tabelul 20. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

 Внешний публичный долг, гарантированный государством долг частного сектора и негарантированный долг частного сектора, на конец периода (млн. долларов США)
 External public and publicly guaranteed debt and non-guaranteed private debt at period-end (US\$ mil.)

	2013	2014	2015	2016	2017
Datoria publică și public garantată	1,774.92	1,731.05	1,702.11	1,779.36	1999.35
Публичный долг и гарантированный государством долг					
Public and publicly guaranteed debt					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>			0.07	0.46	0.59
Investiții de portofoliu			0.07	0.46	0.59
Портфельные инвестиции					
Potfolio investment					
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	1,774.92	1,731.05	1,702.04	1,778.90	1,998.76
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1,593.64	1,560.56	1,538.79	1,621.15	1,831.52
din care datoria corporațiilor publice și UAT*	38.09	34.23	25.73	21.95	33.80
в т.ч. долг государственных корпораций и АТЕ*					
of which: debt of public corporations and ATU*					
Alocări de DST	181.28	170.49	163.25	157.75	167.24
Распределение СДР					
SDR allocations					
Datoria privată negarantată	5,098.12	4,723.48	4,361.75	4,414.02	4,964.94
Негарантированный долг частного сектора					
Non-guaranteed private debt					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>	1,762.73	1,404.93	1,133.09	1,262.41	1,614.53
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	122.62	57.12	62.60	76.57	82.32
Numerar și depozite	371.33	233.57	137.30	135.84	165.33
Наличная валюта и депозиты					
Currency and deposits					
Credite comerciale și avansuri	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97	1,218.89
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
Alte / Прочие / Other	101.22	95.85	91.38	144.03	147.99
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	1,651.36	1,530.11	1,446.72	1,423.54	1,513.76
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1,615.25	1,498.61	1,420.68	1,395.53	1,476.09
Credite comerciale și avansuri	36.11	31.50	26.04	28.01	37.67
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
Investiții directe: creditarea intragrup	1,684.03	1,788.44	1,781.94	1,728.07	1,836.65
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование					
Direct investment: intercompany lending					
Angajamente aferente datoriei față de investitorii direcți	1,684.03	1,788.44	1,781.94	1,728.07	1,836.65
Долговые обязательства перед прямыми инвесторами					
Debt liabilities of foreign investment enterprises to direct investors					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>	138.77	126.87	106.44	115.51	149.49
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	5.03	10.22	10.01	11.73	9.85
Credite comerciale și avansuri	133.74	116.65	96.43	103.78	139.64
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	1,545.26	1,661.57	1,675.50	1,612.56	1,687.16
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1,097.72	1,093.98	1,066.62	1,022.67	1,117.49
Angajamente aferente datoriei (resurse energetice)	447.54	567.59	608.88	589.89	569.67
Долговые обязательства (энергетические ресурсы)					
Debt liabilities (energy resources)					
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	6,873.04	6,454.53	6,063.86	6,193.38	6,964.29

* UAT - unități administrativ-teritoriale / ATE - административно-территориальные единицы / ATU - administrative-territorial units

Tabelul 21. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Кредиты, распределение СДР и долговые ценные бумаги по кредиторам, на конец периода (млн. долларов США)

External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor, at period-end (US\$ million)

	2013	2014	2015	2016	2017
Banca centrală	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Центральный банк					
Central bank					
Împrumuturi de la FMI / Кредиты МВФ / IMF loans	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Datoria de stat directă	1,286.62	1,305.02	1,337.09	1,465.13	1,701.26
Прямой государственный долг					
Direct governmental debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>1,107.07</i>	<i>1,133.91</i>	<i>1,144.80</i>	<i>1,214.31</i>	<i>1,345.81</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
AID / MAP / IDA	534.21	534.75	542.07	564.41	610.97
FMI / МВФ / IMF	327.58	308.09	289.46	279.69	296.53
BEI / ЕИБ / EIB	86.48	124.55	145.77	156.25	188.03
BIRD / МБРР / IBRD	34.49	29.41	28.44	68.22	84.12
FIDA / МФСР / IFAD	63.84	61.51	61.77	60.51	66.36
BERD / ЕБРР / EBRD	32.74	48.07	50.29	57.06	65.61
BDCE / БРСЕ / СЕВ	27.73	27.53	27.00	28.17	34.19
<i>Relații bilaterale / Двусторонние кредиторы / Bilateral creditors</i>	<i>179.55</i>	<i>171.11</i>	<i>192.22</i>	<i>250.36</i>	<i>354.86</i>
România / Румыния / Romania	6.71	5.37	4.03	65.41	171.42
Japonia / Япония / Japan	10.38	24.62	55.03	56.94	58.18
Rusia / Россия / Russia	70.06	55.45	53.20	50.23	46.33
SUA / США / USA	43.49	40.89	38.31	35.73	33.15
Austria / Австрия / Austria	15.21	18.00	18.79	21.75	24.83
Germania / Германия / Germany	28.65	22.81	19.69	17.92	19.15
Polonia / Польша / Poland					0.21
Turcia / Турция / Turkey	4.76	3.97	3.17	2.38	1.59
<i>Altele / Прочие / Other</i>	<i>0.29</i>	<i></i>	<i>0.07</i>	<i>0.46</i>	<i>0.59</i>
Datoria garantată asumată de stat	3.55	1.10			
Принятый к обслуживанию государством гарантированный долг					
Publicly guaranteed assumed debt					
Datoria UAT / Долг АТЕ / Debt of ATU	15.00	14.25	16.67	16.55	21.00
<i>Organisme internaționale</i>	<i>13.95</i>	<i>14.25</i>	<i>16.35</i>	<i>16.32</i>	<i>20.82</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
BEI / ЕИБ / EIB	6.88	7.37	5.73	4.38	3.13
CFI / МФК / IFC	7.07	6.08	8.68	7.83	11.98
BERD / ЕБРР / EBRD		0.80	1.94	4.11	5.71
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>	<i>1.05</i>	<i></i>	<i>0.32</i>	<i>0.23</i>	<i>0.18</i>
Datoria corporațiilor publice	23.09	19.98	9.06	5.40	12.80
Долг государственных корпораций					
Debt of public corporations					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>5.67</i>	<i>7.24</i>	<i>6.11</i>	<i>4.92</i>	<i>12.80</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
BERD / ЕБРР / EBRD	5.67	7.24	6.11	4.92	7.34
BEI / ЕИБ / EIB					5.46
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>	<i>17.42</i>	<i>12.74</i>	<i>2.95</i>	<i>0.48</i>	
Datoria privată garantată de stat	1.60				
Гарантированный государством долг частного сектора					
Guaranteed private debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>1.60</i>				
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
BERD / ЕБРР / EBRD	1.60				
Datoria privată negarantată de stat	2,840.61	2,659.93	2,559.91	2,506.50	2,685.75
Негарантированный государством долг частного сектора					
Non-guaranteed private debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>361.57</i>	<i>274.34</i>	<i>204.63</i>	<i>156.20</i>	<i>157.40</i>
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>	<i>2,479.04</i>	<i>2,385.59</i>	<i>2,355.28</i>	<i>2,350.30</i>	<i>2,528.35</i>
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	4,615.54	4,390.98	4,262.02	4,285.86	4,685.10

Tabelul 22. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice (mil. USD)

Географическая структура трансфертов (переводов) денежных средств из-за границы, осуществлённых в пользу физических лиц (на нетто основе, млн. долл. США)

Geographic structure of net money transfers from abroad in favor of individuals (US\$ million)

	2013	2014	2015	2016	2017
Total / Всего / Total	1,608.98	1,612.96	1,129.36	1,079.24	1,199.97
UE / EC / EU	296.26	320.99	312.14	342.70	412.54
CSI / СНГ / CIS/	1,056.45	1,000.56	511.42	401.46	418.63
Alte state / Другие страны / Other countries	256.27	291.41	305.80	335.08	368.80
Rusia / Россия / Russia	1,033.14	978.00	488.13	387.56	402.63
Israel / Израиль / Israel	95.24	103.92	118.18	153.68	205.02
Italia / Италия / Italy	144.06	153.36	131.67	133.45	143.82
SUA / США / USA	74.44	86.65	104.93	107.09	95.19
Marea Britanie / Великобритания / UK	21.57	25.33	35.97	44.27	57.84
Germania / Германия / Germany	19.19	23.55	29.88	39.70	57.64
Franta / Франция / France	20.58	22.09	21.23	25.14	33.60
Turcia / Турция / Turkey	16.16	15.70	14.99	15.97	15.30
Spania / Испания / Spain	15.10	13.47	11.68	12.51	13.74
Grecia / Греция / Greece	8.83	8.80	5.20	4.78	5.18
Alte state / Другие страны / Other countries	160.67	182.09	167.50	155.09	170.01

IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII 2013-2016) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2016

În procesul elaborării balanței de plăți (BP), poziției investiționale internaționale (PII) și datoriei externe (DE) se revizuiesc datele pentru perioadele precedente. Modificările pot rezulta din:

- precizarea datelor (PD);
- modificarea și/sau precizarea metodologiei aplicate la estimarea datelor (MPM);
- modificarea înregistrării compensatorii sau a clasificării (MICC).

Natura modificărilor specificate pe articolele balanței de plăți, poziției investiționale internaționale și ale datoriei externe este prezentată în tabelul de mai jos.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Bunuri	BP	2015-2016	PD	Au fost precizate datele cu privire la procurările de combustibili de către transportatori, în baza SRTI.
Servicii – Servicii de întreținere și de reparații	BP	2015-2016	PD, MPM	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Transport – Pasageri	BP	2015-2016	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI. Au fost precizate estimările la serviciile de călătorii și proiectele de asistență financiară externă.
Servicii – Transport – Mărfuri	BP	2016	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Transport – Altele	BP	2015-2016	PD, MPM	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Călătorii – Călătorii de afaceri – Cheltuielile lucrători transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	BP	2015-2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. A fost introdusă înregistrarea compensatorie a cheltuielilor muncitorilor străini pe teritoriul Republicii Moldova din cadrul estimării remunerării achitate salariiților străini.
Servicii – Călătorii – Călătorii de afaceri – altele	BP	2015-2016	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI. Au fost precizate estimările la serviciile de călătorii și proiectele de asistență financiară externă.
Servicii – Călătorii – Călătorii personale - Servicii de sănătate și Altele	BP	2015-2016	PD	Au fost revizuite tranzacțiile din SRTI ce țin de încasarea/eliberarea numerarului pentru deplasări și alt numerar ale persoanelor de la completarea contului nerezidenților.
Servicii – Călătorii – Călătorii personale - Servicii de instruire	BP	2013-2016	PD, MPM	Au fost revizuite datele în baza SRTI. Au fost precizate informațiile cu privire la studiile rezidenților achitate de către nerezidenți (burse) în contrapartidă cu veniturile secundare respective și formarea profesională peste hotare a angajaților agenților economici rezidenți.
Servicii – Servicii de construcții	BP	2014-2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate estimările la proiectele de asistență financiară externă. Au fost efectuate recodificări la codurile noi ale

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
				serviciilor de construcții din proiecte de asistența financiară externă.
Servicii – Taxe pentru folosirea proprietății intelectuale	BP	2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de asigurare și pensii, Servicii financiare, Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare, Alte servicii pentru afaceri, Servicii de cercetare și dezvoltare, Servicii profesionale și de consultanță managerială, Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri, Bunuri și servicii ale administrației publice	BP	2015-2016	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii personale, culturale și de agrement, Servicii audiovizuale și conexe	BP	2016	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri primare – Remunerarea salariaților	BP	2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. În modelul de estimare a remiterilor personale au fost introduși coeficienții de distribuție pe componente conform datelor din SRTI. Estimarea remunerării salariaților străini de către nerezidenți a fost extinsă cu cheltuielile acestora în Republica Moldova.
Venituri primare – venituri din investiții directe, venituri din alte investiții	BP	2015-2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	BP	2016	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – cooperarea internațională curentă	BP	2015-2016	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – transferuri curente diverse	BP	2013-2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. A fost precizată înregistrarea compensatorie cu privire la studiile bugetare ale rezidenților în străinătate conform protocoalelor de colaborare ale Ministerului Educației.
Venituri secundare – Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP – Transferuri personale	BP	2015-2016	PD	Au fost actualizate sursele de date. În modelul de estimare a remiterilor personale au fost introduși coeficienții de distribuție pe componente conform datelor din SRTI.
Venituri secundare – Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP – Prime	BP	2015-2016	PD	Au fost actualizate sursele de date.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
nete de asigurare, Despăgubiri pe asigurări, Cooperarea internațională curentă				
Venituri secundare – Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP – Transferuri curente diverse	BP	2013-2016	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. A fost recalculat șirul dinamic al transferurilor pentru formarea profesională a angajaților conform duratei medii a deplasărilor cu repartiție geografică.
Contul de capital – transferuri de capital	BP	2016	PD	Au fost actualizate sursele de date. În modelul de estimare a remiterilor personale au fost introduși coeficienții de distribuție pe componente conform datelor din SRTI.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD	Precizarea datelor SRTI.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – instrumente de natura datoriei –alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: includerea creanțelor la creditele comerciale ale întreprinderilor rezidente cu investiții directe față de investitorii lor direcți nerezidenți (investiție inversă) în instrumentele de natura datoriei. Actualizarea bazei de date DMFAS. Precizarea datelor SRTI.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – participații și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea datelor conform surselor: 1-Invest, bilanțul contabil și „Nota informativă privind relațiile cu nerezidenții”.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – reinvestirea profiturilor – alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD	Schimbări metodologice de estimare a profitului reinvestit în baza conceptului profitului generat din activitatea operațională conform surselor: 1-Invest și situațiile financiare (bilanțul contabil și informația aferentă).
Investiții directe – acumularea netă de pasive – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII, DE	2013-2016	PD	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: includerea angajamentelor la creditele comerciale față de investitorii străini direcți în instrumentele de natura datoriei. Actualizarea bazei de date DMFAS și a datelor din SRTI, revizuirea estimărilor.
Alte investiții – numerar și depozite – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD, MPM	Schimbări metodologice în estimarea numerarului în baza informației privind depozitele persoanelor fizice, tranzacțiilor pe piața interbancară și intrabancară.
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2013-2016	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2013-2016	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	BP, PII, DE	2013-2016	PD, MPM, MICC	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor, reclasificări.
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2013-2016	PD, MPM, MICC	Schimbări metodologice, divizarea în societăți financiare și nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor, reclasificări.
Alte investiții – alte pasive – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2013-2016	PD	Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor.
Active de rezervă	BP, PII	2013-2016	PD	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: (i) evaluarea fluxurilor la rata de schimb zilnică a valutelor din componența rezervelor față de dolarul SUA; (ii) evidența stocurilor și fluxurilor titlurilor de valoare pe scadențe (pe termen scurt și pe termen lung după scadența originală).

ANEXE:

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane USD

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane EUR**

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2017, prezentare desfășurată (MBP6)

Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2013-2017 (MBP6)

Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare

Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare

Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare

Anexa 11. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

Anexa 12. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane USD

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane EUR**

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2017, cu detalii suplimentare (MBP6)

Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017 prezentare analitică, sectorială

Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013- 31.12.2017, prezentare analitică, pe scadențe

Anexa 18. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane USD

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane EUR**

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane USD

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Contul curent	-490.31	-568.30	-462.84	-284.69	-562.07
Credit	5,938.89	5,747.48	4,526.66	4,593.38	5,253.66
Debit	6,429.20	6,315.78	4,989.50	4,878.07	5,815.73
Bunuri și servicii	-2,986.36	-2,913.56	-1,991.46	-1,858.79	-2,252.11
Credit	3,040.67	2,958.71	2,488.42	2,608.05	3,101.60
Debit	6,027.03	5,872.27	4,479.88	4,466.84	5,353.71
Bunuri	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.73	-2,087.99	-2,569.06
Credit	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.53	1,857.66
Debit	5,036.54	4,857.20	3,630.67	3,635.52	4,426.72
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-3,136.39	-3,065.38	-2,120.14	-2,087.56	-2,564.65
Credit	1,900.13	1,791.77	1,510.50	1,547.94	1,862.01
Debit	5,036.52	4,857.15	3,630.64	3,635.50	4,426.66
Din care: Reexport	504.61	350.64	287.41	251.30	283.94
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-2.58	23.89	-4.03	-0.79	-5.00
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-80.68	-70.08	-9.85	-3.90	-10.82
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	78.10	93.97	5.82	3.11	5.82
Aur nemonetar	0.56	0.78	0.44	0.36	0.59
Credit	0.58	0.83	0.47	0.38	0.65
Debit	0.02	0.05	0.03	0.02	0.06
Servicii	152.05	127.15	132.27	229.20	316.95
Credit	1,142.54	1,142.22	981.48	1,060.52	1,243.94
Debit	990.49	1,015.07	849.21	831.32	926.99
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	144.40	163.94	136.75	145.07	167.15
Credit	147.79	165.83	139.63	147.89	171.32
Debit	3.39	1.89	2.88	2.82	4.17
Credit	565.74	557.74	470.28	507.03	560.97
Debit	414.67	383.67	330.15	359.37	384.31
Credit	2.09	2.11	1.19	1.17	1.61
Debit	3.25	1.86	2.76	2.70	4.01
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-13.51	-9.71	-10.61	-4.15	-2.80
Credit	1.08	1.86	2.42	4.35	5.28
Debit	14.59	11.57	13.03	8.50	8.08
Transport	39.46	12.06	16.09	52.99	65.83
Credit	422.74	397.31	321.90	351.15	410.83
Debit	383.28	385.25	305.81	298.16	345.00
Pasageri	1.49	-2.92	-4.52	11.71	42.09
Credit	94.30	94.18	81.31	88.11	119.77
Debit	92.81	97.10	85.83	76.40	77.68
Mărfuri	31.68	13.62	22.84	36.75	27.48
Credit	269.73	247.85	200.54	211.28	230.09
Debit	238.05	234.23	177.70	174.53	202.61
Altele	-3.38	-6.98	-10.40	-3.36	-12.34
Credit	42.80	40.06	26.06	39.31	47.16
Debit	46.18	47.04	36.46	42.67	59.50
Transport maritim	-15.44	-20.57	-11.42	-14.83	-22.81
Credit	4.48	6.64	7.33	6.37	5.34
Debit	19.92	27.21	18.75	21.20	28.15
Mărfuri	-14.35	-19.26	-10.49	-13.73	-20.60
Credit	3.40	5.12	5.44	4.29	3.18
Debit	17.75	24.38	15.93	18.02	23.78
Altele	-1.09	-1.31	-0.93	-1.10	-2.21
Credit	1.08	1.52	1.89	2.08	2.16
Debit	2.17	2.83	2.82	3.18	4.37
Transport aerian	13.07	4.79	-9.88	23.95	44.23
Credit	129.12	130.60	99.68	127.30	163.22
Debit	116.05	125.81	109.56	103.35	118.99
Pasageri	-1.30	-3.65	-5.12	11.05	44.55

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Credit	77.55	81.90	71.77	78.27	110.13
Debit	78.85	85.55	76.89	67.22	65.58
Mărfuri	17.91	12.58	6.49	17.52	12.72
Credit	24.47	18.97	11.61	22.24	19.76
Debit	6.56	6.39	5.12	4.72	7.04
Altele	-3.54	-4.14	-11.25	-4.62	-13.04
Credit	27.10	29.73	16.30	26.79	33.33
Debit	30.64	33.87	27.55	31.41	46.37
Alte mijloace de transport	32.16	19.50	29.22	35.98	35.81
Credit	273.23	244.85	200.90	205.03	228.46
Debit	241.07	225.35	171.68	169.05	192.65
Pasageri	2.79	0.73	0.60	0.66	-2.46
Credit	16.75	12.28	9.54	9.84	9.64
Debit	13.96	11.55	8.94	9.18	12.10
Mărfuri	28.12	20.30	26.84	32.96	35.36
Credit	241.86	223.76	183.49	184.75	207.15
Debit	213.74	203.46	156.65	151.79	171.79
Altele	1.25	-1.53	1.78	2.36	2.91
Credit	14.62	8.81	7.87	10.44	11.67
Debit	13.37	10.34	6.09	8.08	8.76
Servicii poștale și de curierat	9.67	8.34	8.17	7.89	8.60
Credit	15.91	15.22	13.99	12.45	13.81
Debit	6.24	6.88	5.82	4.56	5.21
Călătorii	-104.73	-111.58	-64.73	-2.02	16.03
Credit	229.80	233.58	219.12	254.80	319.35
Debit	334.53	345.16	283.85	256.82	303.32
De afaceri	-120.30	-111.26	-57.16	-20.75	-20.52
Credit	63.85	63.57	68.86	84.29	106.16
Debit	184.15	174.83	126.02	105.04	126.68
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-126.31	-118.85	-82.30	-55.00	-67.81
Credit	12.17	12.90	15.42	21.50	25.01
Debit	138.48	131.75	97.72	76.50	92.82
Altele	6.01	7.59	25.14	34.25	47.29
Credit	51.68	50.67	53.44	62.79	81.15
Debit	45.67	43.08	28.30	28.54	33.86
Personale	15.57	-0.32	-7.57	18.73	36.55
Credit	165.95	170.01	150.26	170.51	213.19
Debit	150.38	170.33	157.83	151.78	176.64
Servicii de sănătate	1.28	2.07	1.75	2.05	2.14
Credit	15.64	17.32	14.88	16.35	21.43
Debit	14.36	15.25	13.13	14.30	19.29
Servicii de instruire	-23.34	-20.24	-23.69	-18.20	-9.19
Credit	34.75	34.41	30.16	37.61	45.29
Debit	58.09	54.65	53.85	55.81	54.48
Altele	37.63	17.85	14.37	34.88	43.60
Credit	115.56	118.28	105.22	116.55	146.47
Debit	77.93	100.43	90.85	81.67	102.87
Construcții	-3.80	-2.33	-0.20	-4.50	-7.43
Credit	5.25	4.45	3.62	3.28	5.09
Debit	9.05	6.78	3.82	7.78	12.52
Construcții în străinătate	5.25	4.45	3.62	3.28	5.09
Credit	5.25	4.45	3.62	3.28	5.09
Construcții în economia raportoare	-9.05	-6.78	-3.82	-7.78	-12.52
Debit	9.05	6.78	3.82	7.78	12.52
Servicii de asigurări și pensii	-5.38	-8.03	-4.98	-6.11	-7.51
Credit	0.70	0.79	0.26	0.15	0.07
Debit	6.08	8.82	5.24	6.26	7.58
Asigurări directe	-2.29	-1.28	-0.73	-0.40	-0.54
Credit	0.66	0.76	0.20	0.15	0.07
Debit	2.95	2.04	0.93	0.55	0.61
Reasigurări	-3.09	-6.74	-4.25	-5.71	-6.97

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Credit	0.04		0.06		
Debit	3.13	6.74	4.31	5.71	6.97
Servicii auxiliare de asigurare		-0.01			
Credit		0.03			
Debit		0.04			
Servicii financiare	-1.71	-2.35	-1.00	-2.18	-2.98
Credit	6.15	6.56	5.88	5.64	4.80
Debit	7.86	8.91	6.88	7.82	7.78
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-1.01	-2.24	-1.34	-2.44	-2.82
Credit	5.29	5.57	4.49	5.07	4.73
Debit	6.30	7.81	5.83	7.51	7.55
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0.70	-0.11	0.34	0.26	-0.16
Credit	0.86	0.99	1.39	0.57	0.07
Debit	1.56	1.10	1.05	0.31	0.23
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-18.03	-18.04	-13.89	-12.83	-15.26
Credit	6.13	7.04	4.48	6.24	5.63
Debit	24.16	25.08	18.37	19.07	20.89
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	96.60	98.19	78.09	79.66	93.86
Credit	182.99	186.00	162.03	154.39	174.53
Debit	86.39	87.81	83.94	74.73	80.67
Servicii de telecomunicații	76.13	69.18	49.90	34.62	17.36
Credit	121.50	114.59	92.01	72.17	57.09
Debit	45.37	45.41	42.11	37.55	39.73
Servicii de informatică	11.31	21.43	22.23	31.76	62.57
Credit	48.64	58.78	59.02	65.70	100.17
Debit	37.33	37.35	36.79	33.94	37.60
Servicii de informații	9.16	7.58	5.96	13.28	13.93
Credit	12.85	12.63	11.00	16.52	17.27
Debit	3.69	5.05	5.04	3.24	3.34
Alte servicii pentru afaceri	23.39	6.30	0.20	-16.77	7.21
Credit	99.36	100.71	87.21	93.77	114.08
Debit	75.97	94.41	87.01	110.54	106.87
Servicii de cercetare și dezvoltare	1.01	0.50	-0.20	-1.87	-2.92
Credit	2.18	1.27	1.07	0.88	1.67
Debit	1.17	0.77	1.27	2.75	4.59
Servicii profesionale și de consultanță managerială	15.30	5.84	10.59	7.33	8.71
Credit	59.91	61.56	61.17	61.87	65.13
Debit	44.61	55.72	50.58	54.54	56.42
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	7.08	-0.04	-10.19	-22.23	1.42
Credit	37.27	37.88	24.97	31.02	47.28
Debit	30.19	37.92	35.16	53.25	45.86
Servicii personale, culturale și de agrement	-1.37	-0.65	-2.41	-0.90	-0.71
Credit	1.51	1.98	2.08	2.09	3.31
Debit	2.88	2.63	4.49	2.99	4.02
Servicii audiovizuale și conexe	-1.37	-0.65	-2.41	-0.90	-0.71
Credit	1.51	1.98	2.08	2.09	3.31
Debit	2.88	2.63	4.49	2.99	4.02
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p)	-3.27	-0.65	-1.04	0.94	3.56
Credit	39.04	36.11	32.85	36.77	29.65
Debit	42.31	36.76	33.89	35.83	26.09
Venituri primare	894.13	822.33	449.48	455.01	556.57
Credit	1,161.64	1,115.20	816.20	744.73	882.10
Debit	267.51	292.87	366.72	289.72	325.53
Remunerarea salariaților	1,074.20	990.58	699.81	637.67	762.64
Credit	1,118.02	1,063.84	783.15	713.85	839.38
Debit	43.82	73.26	83.34	76.18	76.74
Venituri din investiții	-178.77	-166.47	-247.70	-180.30	-204.19
Credit	45.88	54.07	35.89	33.67	45.12
Debit	224.65	220.54	283.59	213.97	249.31
Venituri din investiții directe	-132.39	-125.98	-212.39	-143.86	-171.08
Credit	7.12	7.35	8.25	8.94	12.49
Debit	139.51	133.33	220.64	152.80	183.57

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-127.22	-119.91	-208.66	-141.13	-155.90
Credit	6.16	6.51	6.16	7.46	11.38
Debit	133.38	126.42	214.82	148.59	167.28
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-127.82	-76.31	-85.29	-50.10	-123.20
Credit	6.16	6.51	6.16	7.46	11.38
Debit	133.98	82.82	91.45	57.56	134.58
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-127.82	-76.31	-85.29	-50.10	-123.20
Credit	6.16	6.51	6.16	7.46	11.38
Debit	133.98	82.82	91.45	57.56	134.58
Profituri reinvestite	0.60	-43.60	-123.37	-91.03	-32.70
Debit	-0.60	43.60	123.37	91.03	32.70
Dobânzi	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73	-15.18
Credit	0.96	0.84	2.09	1.48	1.11
Debit	6.13	6.91	5.82	4.21	16.29
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73	-15.18
Credit	0.96	0.84	2.09	1.48	1.11
Debit	6.13	6.91	5.82	4.21	16.29
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73	-15.18
Credit	0.96	0.84	2.09	1.48	1.11
Debit	6.13	6.91	5.82	4.21	16.29
Venituri din investiții de portofoliu	-5.97	-7.41	-4.67	-9.45	-6.68
Credit	0.44	0.44	0.18	0.17	0.05
Debit	6.41	7.85	4.85	9.62	6.73
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-5.97	-7.41	-4.58	-9.30	-6.59
Credit	0.44	0.44	0.18	0.17	0.03
Debit	6.41	7.85	4.76	9.47	6.62
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-5.97	-7.41	-4.58	-9.30	-6.59
Credit	0.44	0.44	0.18	0.17	0.03
Debit	6.41	7.85	4.76	9.47	6.62
Dobânzi			-0.09	-0.15	-0.09
Credit					0.02
Debit			0.09	0.15	0.11
Pe termen lung			-0.09	-0.15	-0.09
Credit					0.02
Debit			0.09	0.15	0.11
Venituri din alte investiții	-67.06	-63.08	-54.40	-50.67	-54.55
Credit	11.67	16.28	3.70	0.88	4.46
Debit	78.73	79.36	58.10	51.55	59.01
Dobânzi	-67.06	-63.08	-54.40	-50.67	-54.55
Credit	11.67	16.28	3.70	0.88	4.46
Debit	78.73	79.36	58.10	51.55	59.01
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-67.76	-63.19	-54.06	-50.41	-54.71
Credit	11.67	16.28	3.70	0.88	4.46
Debit	79.43	79.47	57.76	51.29	59.17
Venituri din active de rezervă	26.65	30.00	23.76	23.68	28.12
Dobânzi	26.65	30.00	23.76	23.68	28.12
Alte venituri primare	-1.30	-1.78	-2.63	-2.36	-1.88
Credit	-2.26	-2.71	-2.84	-2.79	-2.40
Debit	-0.96	-0.93	-0.21	-0.43	-0.52
Impozite pe producție și pe importuri	-1.30	-1.88	-2.59	-2.30	-1.87
Credit	-2.26	-2.81	-2.87	-2.79	-2.42
Debit	-0.96	-0.93	-0.28	-0.49	-0.55
Renta		0.10	-0.04	-0.06	-0.01
Credit		0.10	0.03		0.02
Debit			0.07	0.06	0.03
Venituri secundare	1,601.92	1,522.93	1,079.14	1,119.09	1,133.47
Credit	1,736.58	1,673.57	1,222.04	1,240.60	1,269.96
Debit	134.66	150.64	142.90	121.51	136.49
Administrația publică	166.76	238.48	113.29	146.63	131.22
Credit	174.29	244.42	121.92	152.47	141.48
Debit	7.53	5.94	8.63	5.84	10.26

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	2.36	2.69	2.53	3.99	4.44
Contribuții sociale	4.19	4.35	4.12	3.99	4.64
Prestații sociale	0.10	0.17	0.28	0.32	0.37
Cooperarea internațională curentă	124.80	200.47	75.53	104.83	89.21
Credit	132.05	205.93	82.35	110.12	98.83
Debit	7.25	5.46	6.82	5.29	9.62
Transferuri curente diverse ale administrației publice	35.51	31.14	31.39	34.14	33.30
Credit	35.69	31.45	32.92	34.37	33.57
Debit	0.18	0.31	1.53	0.23	0.27
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	1,435.16	1,284.45	965.85	972.46	1,002.25
Credit	1,562.29	1,429.15	1,100.12	1,088.13	1,128.48
Debit	127.13	144.70	134.27	115.67	126.23
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației	1,023.47	938.29	686.20	681.21	732.19
Credit	1,073.52	1,012.08	756.97	746.37	799.51
Debit	50.05	73.79	70.77	65.16	67.32
Alte transferuri curente	411.69	346.16	279.65	291.25	270.06
Credit	488.77	417.07	343.15	341.76	328.97
Debit	77.08	70.91	63.50	50.51	58.91
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	-1.07	52.65	39.29	29.46	35.79
Prestații sociale	1.18	1.56	1.58	3.01	3.18
Credit	1.26	1.60	1.58	3.01	3.18
Debit	0.08	0.04			
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	-12.17	-6.75	-4.19	-4.60	-6.98
Credit	0.53	0.73	0.34	0.41	0.27
Debit	12.70	7.48	4.53	5.01	7.25
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	7.15	2.10	3.10	4.14	5.90
Credit	7.85	3.52	4.03	5.14	6.89
Debit	0.70	1.42	0.93	1.00	0.99
Cooperarea internațională curentă	117.88	140.45	117.36	105.36	92.71
Credit	120.86	142.75	119.44	106.89	93.82
Debit	2.98	2.30	2.08	1.53	1.11
Transferuri curente diverse	296.58	261.45	201.09	212.80	211.04
Credit	358.27	268.47	217.76	226.31	224.81
Debit	61.69	7.02	16.67	13.51	13.77
Contul de capital	107.10	147.18	54.87	-18.14	-21.35
Credit	161.44	230.73	132.58	53.24	54.11
Debit	54.34	83.55	77.71	71.38	75.46
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse		0.10	-0.08	-0.03	
Credit		0.10			
Debit			0.08	0.03	
Transferuri de capital	107.10	147.08	54.95	-18.11	-21.35
Credit	161.44	230.63	132.58	53.24	54.11
Debit	54.34	83.55	77.63	71.35	75.46
Administrația publică	93.37	158.10	89.34	16.16	14.05
Credit	93.37	158.10	89.34	16.16	14.05
Alte transferuri de capital	93.37	158.10	89.34	16.16	14.05
Credit	93.37	158.10	89.34	16.16	14.05
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	13.73	-11.02	-34.39	-34.27	-35.40
Credit	68.07	72.53	43.24	37.08	40.06
Debit	54.34	83.55	77.63	71.35	75.46
Alte transferuri de capital	13.73	-11.02	-34.39	-34.27	-35.40
Credit	68.07	72.53	43.24	37.08	40.06
Debit	54.34	83.55	77.63	71.35	75.46
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-383.21	-421.12	-407.97	-302.83	-583.42
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-298.40	-460.71	-458.77	-373.01	-507.61
Investiții directe	-211.12	-301.03	-208.84	-81.50	-149.78
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	<i>30.76</i>	<i>40.83</i>	<i>7.31</i>	<i>13.33</i>	<i>11.06</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	10.86	37.59	15.34	9.13	10.86

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	10.86	37.59	15.34	9.13	10.86
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	10.86	37.59	15.34	9.13	10.86
Instrumente de natura datoriei	19.90	3.24	-8.03	4.20	0.20
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	11.23	-0.97	3.40	-0.01	2.83
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție)	8.67	4.21	-11.43	4.21	-2.63
Acumularea netă de pasive	241.88	341.86	216.15	94.83	160.84
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	92.16	171.34	167.25	135.00	66.32
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	92.76	127.74	43.88	43.97	33.62
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	92.76	127.74	43.88	43.97	33.62
Reinvestirea profiturilor	-0.60	43.60	123.37	91.03	32.70
Instrumente de natura datoriei	149.72	170.52	48.90	-40.17	94.52
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	149.72	170.52	48.90	-40.17	94.52
Investiții de portofoliu	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36	-0.27
Achiziția netă de active financiare	0.02	-1.61	-0.01		-0.12
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții			-0.01		0.74
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală			-0.01		
Alte sectoare					0.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP					0.74
Titluri de creanță	0.02	-1.61			-0.86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.02				-0.86
Pe termen lung	0.02				-0.86
Alte sectoare		-1.61			
Pe termen lung		-1.61			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		-1.61			
Pe termen lung		-1.61			
Acumularea netă de pasive	3.00	5.62	4.03	0.36	0.15
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3.04	5.62	3.96	-0.03	-0.01
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.20	5.62	3.96	-0.03	-0.01
Alte sectoare	-0.16				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-0.16				
Titluri de angajamente	-0.04		0.07	0.39	0.16
Administrația publică			0.07	0.39	0.13
Pe termen scurt			0.07	0.39	0.13
Alte sectoare	-0.04				0.03
Pe termen lung	-0.04				0.03
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-0.04				0.03
Pe termen lung	-0.04				0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43
Contracte de tip forward	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43
Achiziția netă de active financiare	0.12	0.11			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.12	0.11			
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.12	0.11			
Contracte de tip forward	0.12	0.11			
Acumularea netă de pasive	0.23	0.72	0.70	-0.49	0.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.23	0.72	0.70	-0.49	0.43
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.23	0.72	0.70	-0.49	0.43
Contracte de tip forward	0.23	0.72	0.70	-0.49	0.43
Alte investiții	-366.24	386.61	61.30	-822.78	-888.33
Achiziția netă de active financiare	418.31	321.65	-2.15	-577.14	-446.53
Acumularea netă de pasive	784.55	-64.96	-63.45	245.64	441.80
Alte participații la capital					0.56
Achiziția netă de active financiare					0.56
Numerar și depozite	-37.02	186.92	77.66	-494.05	-528.67
Achiziția netă de active financiare	189.10	79.04	-42.09	-493.22	-515.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	445.99	-179.65	172.73	77.69	168.18
Pe termen scurt	445.99	-179.65	172.73	77.69	168.18
Alte sectoare	-256.89	258.69	-214.82	-570.91	-683.61

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Pe termen scurt	-256.89	258.69	-214.82	-570.91	-683.61
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-256.89	258.69	-214.82	-570.91	-683.61
Pe termen scurt	-256.89	258.69	-214.82	-570.91	-683.61
<i>Acumularea netă de pasive</i>	226.12	-107.88	-119.75	0.83	13.24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	221.41	-106.52	-117.19	1.07	13.34
Pe termen scurt	221.41	-106.52	-117.19	1.07	13.34
Alte sectoare	4.71	-1.36	-2.56	-0.24	-0.10
Pe termen scurt	4.71	-1.36	-2.56	-0.24	-0.10
Alte societăți financiare	4.71	-1.36	-2.56	-0.24	-0.10
Pe termen scurt	4.71	-1.36	-2.56	-0.24	-0.10
Împrumuturi	-150.05	91.30	-25.55	-121.70	-119.37
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	38.67	34.97	-0.99	-0.82	-1.55
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.17	4.85	-0.61	-0.28	-0.51
Pe termen scurt	0.04	0.23	-0.23	-0.03	
Pe termen lung	0.13	4.62	-0.38	-0.25	-0.51
Alte sectoare	38.50	30.12	-0.38	-0.54	-1.04
Pe termen scurt	0.69	0.01	-0.61	0.05	-0.19
Pe termen lung	37.81	30.11	0.23	-0.59	-0.85
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	38.50	30.12	-0.38	-0.54	-1.04
Pe termen scurt	0.69	0.01	-0.61	0.05	-0.19
Pe termen lung	37.81	30.11	0.23	-0.59	-0.85
<i>Acumularea netă de pasive</i>	188.72	-56.33	24.56	120.88	117.82
Banca centrală	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91	-44.27
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91	-44.27
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	36.66	-140.33	-87.03	-55.47	28.92
Pe termen scurt	2.72	-26.72	0.03	0.04	2.22
Pe termen lung	33.94	-113.61	-87.06	-55.51	26.70
Administrația publică	36.70	102.80	98.32	175.47	126.39
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)			-5.56	-0.23	0.16
Altele pe termen lung	36.70	102.80	103.88	175.70	126.23
Alte sectoare	136.97	10.47	48.43	37.79	6.78
Pe termen scurt	22.26	-38.40	5.52	14.47	2.41
Pe termen lung	114.71	48.87	42.91	23.32	4.37
Alte societăți financiare	13.63	6.55	-3.95	10.15	5.93
Pe termen scurt	0.39	-0.19	4.30	-0.20	-1.30
Pe termen lung	13.24	6.74	-8.25	10.35	7.23
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	123.34	3.92	52.38	27.64	0.85
Pe termen scurt	21.87	-38.21	1.22	14.67	3.71
Pe termen lung	101.47	42.13	51.16	12.97	-2.86
Credite comerciale și avansuri	-79.76	-260.45	4.72	-172.93	-236.89
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	290.14	-155.83	40.93	-45.00	69.89
Alte sectoare	290.14	-155.83	40.93	-45.00	69.89
Pe termen scurt	281.44	-151.00	21.14	-44.70	59.03
Pe termen lung	8.70	-4.83	19.79	-0.30	10.86
Alte societăți financiare	-1.68	1.63	-0.39	-1.57	-1.25
Pe termen scurt	-1.68	1.63	-0.39	-1.57	-1.25
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	291.82	-157.46	41.32	-43.43	71.14
Pe termen scurt	283.12	-152.63	21.53	-43.13	60.28
Pe termen lung	8.70	-4.83	19.79	-0.30	10.86
<i>Acumularea netă de pasive</i>	369.90	104.62	36.21	127.93	306.78
Alte sectoare	369.90	104.62	36.21	127.93	306.78
Pe termen scurt	358.79	101.48	35.12	125.00	297.59
Pe termen lung	11.11	3.14	1.09	2.93	9.19
Alte societăți financiare	-4.93	-1.82	-0.40	0.94	0.96
Pe termen scurt	-4.93	-1.82	-0.40	0.94	0.96
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	374.83	106.44	36.61	126.99	305.82
Pe termen scurt	363.72	103.30	35.52	124.06	296.63
Pe termen lung	11.11	3.14	1.09	2.93	9.19
Alte creanțe / angajamente - altele	-99.41	368.84	4.47	-34.10	-3.96
<i>Achiziția netă de active financiare</i>	-99.60	363.47		-38.10	
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-99.60	-36.68			
Pe termen scurt	-99.60	-36.68			

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Alte sectoare		400.15		-38.10	
Pe termen scurt		400.15		-38.10	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		400.15		-38.10	
Pe termen scurt		400.15		-38.10	
Acumularea netă de pasive	-0.19	-5.37	-4.47	-4.00	3.96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.81	-1.37	-0.47		7.96
Pe termen scurt	3.81	-1.37	-0.47		7.96
Alte sectoare	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Pe termen lung	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Pe termen lung	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Active de rezervă	282.05	-538.45	-306.49	531.14	531.20
Drepturi speciale de tragere	4.76	-4.93	16.89	-17.31	-0.40
Alte active de rezervă	277.29	-533.52	-323.38	548.45	531.60
Numerar și depozite	-105.89	-77.55	-58.22	323.52	414.51
Creanțe cu autorități monetare	-102.66	100.48	-32.83	38.40	188.30
Creanțe cu alte entități	-3.23	-178.03	-25.39	285.12	226.21
Titluri de valoare	383.18	-455.97	-265.16	224.93	117.09
Titluri de creanță	383.18	-455.97	-265.16	224.93	117.09
Pe termen scurt	25.39	-25.23			
Pe termen lung	357.79	-430.74	-265.16	224.93	117.09
Erori și omisiuni nete	84.81	-39.59	-50.80	-70.18	75.81
Finanțarea excepțională					43.22
Venituri secundare					43.22
Alte granturi interguvernamentale					43.22
Articole suplimentare					
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	9.18	21.04	11.37	9.58	2.75
Remiteri personale: Credit	2,069.46	1,965.94	1,449.93	1,380.47	1,556.89
Remiteri personale: Debit				212.69	219.51

* date revizuite

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2013-2017, prezentare standard (MBP6), milioane EUR**

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Contul curent	-369.13	-428.20	-416.73	-257.18	-498.98
Credit	4,471.08	4,330.58	4,075.71	4,149.55	4,663.93
Debit	4,840.21	4,758.78	4,492.44	4,406.74	5,162.90
Bunuri și servicii	-2,248.27	-2,195.29	-1,793.07	-1,679.19	-1,999.31
Credit	2,289.16	2,229.31	2,240.52	2,356.05	2,753.44
Debit	4,537.44	4,424.60	4,033.59	4,035.24	4,752.75
Bunuri	-2,362.74	-2,291.10	-1,912.16	-1,886.24	-2,280.68
Credit	1,429.00	1,368.68	1,356.82	1,398.00	1,649.13
Debit	3,791.75	3,659.77	3,268.98	3,284.25	3,929.81
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-2,361.22	-2,309.68	-1,908.93	-1,885.85	-2,276.76
Credit	1,430.51	1,350.05	1,360.02	1,398.37	1,653.00
Debit	3,791.73	3,659.74	3,268.95	3,284.23	3,929.76
Din care: Reexport	379.89	264.20	258.78	227.02	252.07
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-1.94	18.00	-3.63	-0.71	-4.44
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-60.74	-52.80	-8.87	-3.52	-9.61
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	58.80	70.80	5.24	2.81	5.17
Aur nemonetar	0.42	0.59	0.40	0.33	0.52
Credit	0.44	0.63	0.42	0.34	0.58
Debit	0.02	0.04	0.03	0.02	0.05
Servicii	114.47	95.80	119.09	207.05	281.37
Credit	860.16	860.63	883.70	958.05	1,104.31
Debit	745.69	764.83	764.61	751.00	822.93
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	108.71	123.52	123.13	131.05	148.39
Credit	111.26	124.95	125.72	133.60	152.09
Debit	2.55	1.42	2.59	2.55	3.70
Credit	425.92	420.24	423.43	458.04	498.00
Debit	312.18	289.09	297.26	324.65	341.17
Credit	1.57	1.59	1.07	1.06	1.43
Debit	2.45	1.40	2.49	2.44	3.56
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-10.17	-7.32	-9.55	-3.75	-2.49
Credit	0.81	1.40	2.18	3.93	4.69
Debit	10.98	8.72	11.73	7.68	7.17
Transport	29.71	9.09	14.49	47.87	58.44
Credit	318.26	299.36	289.83	317.22	364.71
Debit	288.55	290.28	275.34	269.35	306.27
Pasageri	1.12	-2.20	-4.07	10.58	37.37
Credit	70.99	70.96	73.21	79.60	106.33
Debit	69.87	73.16	77.28	69.02	68.96
Mărfuri	23.85	10.26	20.56	33.20	24.40
Credit	203.07	186.75	180.56	190.87	204.26
Debit	179.22	176.49	160.00	157.67	179.87
Altele	-2.54	-5.26	-9.36	-3.04	-10.95
Credit	32.22	30.18	23.46	35.51	41.87
Debit	34.77	35.44	32.83	38.55	52.82
Transport maritim	-11.62	-15.50	-10.28	-13.40	-20.25
Credit	3.37	5.00	6.60	5.75	4.74
Debit	15.00	20.50	16.88	19.15	24.99
Mărfuri	-10.80	-14.51	-9.44	-12.40	-18.29
Credit	2.56	3.86	4.90	3.88	2.82
Debit	13.36	18.37	14.34	16.28	21.11
Altele	-0.82	-0.99	-0.84	-0.99	-1.96
Credit	0.81	1.15	1.70	1.88	1.92
Debit	1.63	2.13	2.54	2.87	3.88
Transport aerian	9.84	3.61	-8.90	21.64	39.27
Credit	97.21	98.40	89.75	115.00	144.90
Debit	87.37	94.79	98.65	93.36	105.63
Pasageri	-0.98	-2.75	-4.61	9.98	39.55
Credit	58.38	61.71	64.62	70.71	97.77
Debit	59.36	64.46	69.23	60.73	58.22
Mărfuri	13.48	9.48	5.84	15.83	11.29
Credit	18.42	14.29	10.45	20.09	17.54

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Debit	4.94	4.81	4.61	4.26	6.25
Altele	-2.67	-3.12	-10.13	-4.17	-11.58
Credit	20.40	22.40	14.68	24.20	29.59
Debit	23.07	25.52	24.81	28.38	41.16
Alte mijloace de transport	24.21	14.69	26.31	32.50	31.79
Credit	205.70	184.49	180.89	185.22	202.81
Debit	181.49	169.80	154.58	152.72	171.02
Pasageri	2.10	0.55	0.54	0.60	-2.18
Credit	12.61	9.25	8.59	8.89	8.56
Debit	10.51	8.70	8.05	8.29	10.74
Mărfuri	21.17	15.30	24.17	29.78	31.39
Credit	182.08	168.60	165.21	166.90	183.90
Debit	160.91	153.30	141.04	137.12	152.51
Altele	0.94	-1.15	1.60	2.13	2.58
Credit	11.01	6.64	7.09	9.43	10.36
Debit	10.07	7.79	5.48	7.30	7.78
Servicii poștale și de curierat	7.28	6.28	7.36	7.13	7.63
Credit	11.98	11.47	12.60	11.25	12.26
Debit	4.70	5.18	5.24	4.12	4.63
Călătorii	-78.85	-84.07	-58.28	-1.82	14.23
Credit	173.00	176.00	197.29	230.18	283.50
Debit	251.85	260.07	255.57	232.01	269.27
De afaceri	-90.57	-83.83	-51.47	-18.75	-18.22
Credit	48.07	47.90	62.00	76.15	94.24
Debit	138.64	131.73	113.47	94.89	112.46
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-95.09	-89.55	-74.10	-49.69	-60.20
Credit	9.16	9.72	13.88	19.42	22.20
Debit	104.25	99.27	87.98	69.11	82.40
Altele	4.52	5.72	22.64	30.94	41.98
Credit	38.91	38.18	48.12	56.72	72.04
Debit	34.38	32.46	25.48	25.78	30.06
Personale	11.72	-0.24	-6.82	16.92	32.45
Credit	124.94	128.10	135.29	154.03	189.26
Debit	113.21	128.34	142.11	137.11	156.81
Servicii de sănătate	0.96	1.56	1.58	1.85	1.90
Credit	11.77	13.05	13.40	14.77	19.02
Debit	10.81	11.49	11.82	12.92	17.12
Servicii de instruire	-17.57	-15.25	-21.33	-16.44	-8.16
Credit	26.16	25.93	27.16	33.98	40.21
Debit	43.73	41.18	48.49	50.42	48.36
Altele	28.33	13.45	12.94	31.51	38.71
Credit	87.00	89.12	94.74	105.29	130.03
Debit	58.67	75.67	81.80	73.78	91.32
Construcții	-2.86	-1.76	-0.18	-4.07	-6.60
Credit	3.95	3.35	3.26	2.96	4.52
Debit	6.81	5.11	3.44	7.03	11.11
Construcții în străinătate	3.95	3.35	3.26	2.96	4.52
Credit	3.95	3.35	3.26	2.96	4.52
Construcții în economia raportoare	-6.81	-5.11	-3.44	-7.03	-11.11
Debit	6.81	5.11	3.44	7.03	11.11
Servicii de asigurări și pensii	-4.05	-6.05	-4.48	-5.52	-6.67
Credit	0.53	0.60	0.23	0.14	0.06
Debit	4.58	6.65	4.72	5.66	6.73
Asigurări directe	-1.72	-0.96	-0.66	-0.36	-0.48
Credit	0.50	0.57	0.18	0.14	0.06
Debit	2.22	1.54	0.84	0.50	0.54
Reasigurări	-2.33	-5.08	-3.83	-5.16	-6.19
Credit	0.03		0.05		
Debit	2.36	5.08	3.88	5.16	6.19
Servicii auxiliare de asigurare		-0.01			
Credit		0.02			
Debit		0.03			
Servicii financiare	-1.29	-1.77	-0.90	-1.97	-2.65
Credit	4.63	4.94	5.29	5.10	4.26
Debit	5.92	6.71	6.19	7.06	6.91

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-0.76	-1.69	-1.21	-2.20	-2.50
Credit	3.98	4.20	4.04	4.58	4.20
Debit	4.74	5.88	5.25	6.78	6.70
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0.53	-0.08	0.31	0.23	-0.14
Credit	0.65	0.75	1.25	0.51	0.06
Debit	1.17	0.83	0.95	0.28	0.20
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-13.57	-13.59	-12.51	-11.59	-13.55
Credit	4.61	5.30	4.03	5.64	5.00
Debit	18.19	18.90	16.54	17.23	18.55
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	72.73	73.98	70.31	71.96	83.32
Credit	137.76	140.15	145.89	139.47	154.94
Debit	65.04	66.16	75.58	67.51	71.61
Servicii de telecomunicații	57.31	52.13	44.93	31.27	15.41
Credit	91.47	86.34	82.84	65.20	50.68
Debit	34.16	34.22	37.91	33.92	35.27
Servicii de informatică	8.51	16.15	20.02	28.69	55.55
Credit	36.62	44.29	53.14	59.35	88.93
Debit	28.10	28.14	33.12	30.66	33.38
Servicii de informații	6.90	5.71	5.37	12.00	12.37
Credit	9.67	9.52	9.90	14.92	15.33
Debit	2.78	3.81	4.54	2.93	2.97
Alte servicii pentru afaceri	17.61	4.75	0.18	-15.15	6.40
Credit	74.80	75.88	78.52	84.71	101.27
Debit	57.19	71.14	78.34	99.86	94.87
Servicii de cercetare și dezvoltare	0.76	0.38	-0.18	-1.69	-2.59
Credit	1.64	0.96	0.96	0.79	1.48
Debit	0.88	0.58	1.14	2.48	4.07
Servicii profesionale și de consultanță managerială	11.52	4.40	9.54	6.62	7.73
Credit	45.10	46.38	55.08	55.89	57.82
Debit	33.58	41.98	45.54	49.27	50.09
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	5.33	-0.03	-9.17	-20.08	1.26
Credit	28.06	28.54	22.48	28.02	41.97
Debit	22.73	28.57	31.66	48.10	40.71
Servicii personale, culturale și de agrement	-1.03	-0.49	-2.17	-0.81	-0.63
Credit	1.14	1.49	1.87	1.89	2.94
Debit	2.17	1.98	4.04	2.70	3.57
Servicii audiovizuale și conexe	-1.03	-0.49	-2.17	-0.81	-0.63
Credit	1.14	1.49	1.87	1.89	2.94
Debit	2.17	1.98	4.04	2.70	3.57
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	-2.46	-0.49	-0.94	0.85	3.16
Credit	29.39	27.21	29.58	33.22	26.32
Debit	31.85	27.70	30.51	32.37	23.16
Venituri primare	673.14	619.60	404.70	411.05	494.09
Credit	874.54	840.27	734.89	672.77	783.08
Debit	201.39	220.67	330.19	261.73	288.99
Remunerarea salariaților	808.71	746.38	630.09	576.06	677.03
Credit	841.70	801.58	705.13	644.88	745.16
Debit	32.99	55.20	75.04	68.82	68.13
Venituri din investiții	-134.59	-125.43	-223.02	-162.88	-181.27
Credit	34.54	40.74	32.31	30.42	40.06
Debit	169.13	166.17	255.34	193.30	221.32
Venituri din investiții directe	-99.67	-94.92	-191.23	-129.96	-151.88
Credit	5.36	5.54	7.43	8.08	11.09
Debit	105.03	100.46	198.66	138.04	162.96
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-95.78	-90.35	-187.87	-127.49	-138.40
Credit	4.64	4.91	5.55	6.74	10.10
Debit	100.41	95.25	193.42	134.23	148.50
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-96.23	-57.50	-76.79	-45.26	-109.37
Credit	4.64	4.91	5.55	6.74	10.10
Debit	100.87	62.40	82.34	52.00	119.47
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-96.23	-57.50	-76.79	-45.26	-109.37
Credit	4.64	4.91	5.55	6.74	10.10
Debit	100.87	62.40	82.34	52.00	119.47

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Profituri reinvestite	0.45	-32.85	-111.08	-82.23	-29.03
Debit	-0.45	32.85	111.08	82.23	29.03
Dobânzi	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47	-13.48
Credit	0.72	0.63	1.88	1.34	0.99
Debit	4.61	5.21	5.24	3.80	14.46
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47	-13.48
Credit	0.72	0.63	1.88	1.34	0.99
Debit	4.61	5.21	5.24	3.80	14.46
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47	-13.48
Credit	0.72	0.63	1.88	1.34	0.99
Debit	4.61	5.21	5.24	3.80	14.46
Venituri din investiții de portofoliu	-4.49	-5.58	-4.20	-8.54	-5.93
Credit	0.33	0.33	0.16	0.15	0.04
Debit	4.83	5.91	4.37	8.69	5.97
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-4.49	-5.58	-4.12	-8.40	-5.85
Credit	0.33	0.33	0.16	0.15	0.03
Debit	4.83	5.91	4.29	8.55	5.88
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-4.49	-5.58	-4.12	-8.40	-5.85
Credit	0.33	0.33	0.16	0.15	0.03
Debit	4.83	5.91	4.29	8.55	5.88
Dobânzi			-0.08	-0.14	-0.08
Credit					0.02
Debit			0.08	0.14	0.10
Pe termen lung			-0.08	-0.14	-0.08
Credit					0.02
Debit			0.08	0.14	0.10
Venituri din alte investiții	-50.49	-47.53	-48.98	-45.77	-48.43
Credit	8.79	12.27	3.33	0.79	3.96
Debit	59.27	59.80	52.31	46.57	52.39
Dobânzi	-50.49	-47.53	-48.98	-45.77	-48.43
Credit	8.79	12.27	3.33	0.79	3.96
Debit	59.27	59.80	52.31	46.57	52.39
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-51.01	-47.61	-48.67	-45.54	-48.57
Credit	8.79	12.27	3.33	0.79	3.96
Debit	59.80	59.88	52.01	46.33	52.53
Venituri din active de rezervă	20.06	22.60	21.39	21.39	24.96
Dobânzi	20.06	22.60	21.39	21.39	24.96
Alte venituri primare	-0.98	-1.34	-2.37	-2.13	-1.67
Credit	-1.70	-2.04	-2.56	-2.52	-2.13
Debit	-0.72	-0.70	-0.19	-0.39	-0.46
Impozite pe producție și pe importuri	-0.98	-1.42	-2.33	-2.08	-1.66
Credit	-1.70	-2.12	-2.58	-2.52	-2.15
Debit	-0.72	-0.70	-0.25	-0.44	-0.49
Renta		0.08	-0.04	-0.05	-0.01
Credit		0.08	0.03		0.02
Debit			0.06	0.05	0.03
Venituri secundare	1,206.00	1,147.49	971.63	1,010.96	1,006.24
Credit	1,307.38	1,260.99	1,100.30	1,120.73	1,127.40
Debit	101.38	113.50	128.66	109.77	121.17
Administrația publică	125.54	179.69	102.00	132.46	116.49
Credit	131.21	184.16	109.77	137.74	125.60
Debit	5.67	4.48	7.77	5.28	9.11
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	1.78	2.03	2.28	3.60	3.94
Contribuții sociale	3.15	3.28	3.71	3.60	4.12
Prestații sociale	0.08	0.13	0.25	0.29	0.33
Cooperarea internațională curentă	93.96	151.05	68.01	94.70	79.20
Credit	99.41	155.16	74.15	99.48	87.74
Debit	5.46	4.11	6.14	4.78	8.54
Transferuri curente diverse ale administrației publice	26.73	23.46	28.26	30.84	29.56
Credit	26.87	23.70	29.64	31.05	29.80
Debit	0.14	0.23	1.38	0.21	0.24
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,080.46	967.80	869.63	878.50	889.75
Credit	1,176.17	1,076.83	990.52	982.99	1,001.81

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Debit	95.71	109.03	120.89	104.49	112.06
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	770.52	706.98	617.84	615.39	650.00
Credit	808.20	762.58	681.56	674.25	709.76
Debit	37.68	55.60	63.72	58.86	59.76
Alte transferuri curente	309.94	260.82	251.79	263.11	239.75
Credit	367.97	314.25	308.96	308.74	292.04
Debit	58.03	53.43	57.17	45.63	52.30
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	-0.81	39.67	35.38	26.61	31.77
Prestații sociale	0.89	1.18	1.42	2.72	2.82
Credit	0.95	1.21	1.42	2.72	2.82
Debit	0.06	0.03			
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	-9.16	-5.09	-3.77	-4.16	-6.20
Credit	0.40	0.55	0.31	0.37	0.24
Debit	9.56	5.64	4.08	4.53	6.44
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	5.38	1.58	2.79	3.74	5.24
Credit	5.91	2.65	3.63	4.64	6.12
Debit	0.53	1.07	0.84	0.90	0.88
Cooperarea internațională curentă	88.75	105.83	105.67	95.18	82.30
Credit	90.99	107.56	107.54	96.56	83.29
Debit	2.24	1.73	1.87	1.38	0.99
Transferuri curente diverse	223.28	197.00	181.06	192.24	187.35
Credit	269.72	202.29	196.07	204.44	199.57
Debit	46.44	5.29	15.01	12.20	12.22
Contul de capital	80.63	110.90	49.40	-16.39	-18.95
Credit	121.54	173.85	119.37	48.10	48.04
Debit	40.91	62.95	69.97	64.48	66.99
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse		0.08	-0.07	-0.03	
Credit		0.08			
Debit			0.07	0.03	
Transferuri de capital	80.63	110.82	49.48	-16.36	-18.95
Credit	121.54	173.77	119.37	48.10	48.04
Debit	40.91	62.95	69.90	64.46	66.99
Administrația publică	70.29	119.12	80.44	14.60	12.47
Credit	70.29	119.12	80.44	14.60	12.47
Alte transferuri de capital	70.29	119.12	80.44	14.60	12.47
Credit	70.29	119.12	80.44	14.60	12.47
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	10.34	-8.30	-30.96	-30.96	-31.43
Credit	51.25	54.65	38.93	33.50	35.56
Debit	40.91	62.95	69.90	64.46	66.99
Alte transferuri de capital	10.34	-8.30	-30.96	-30.96	-31.43
Credit	51.25	54.65	38.93	33.50	35.56
Debit	40.91	62.95	69.90	64.46	66.99
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-288.50	-317.30	-367.33	-273.57	-517.93
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-224.65	-347.13	-413.07	-336.97	-450.63
Investiții directe	-158.94	-226.82	-188.03	-73.63	-132.97
Achiziția netă de active financiare	23.16	30.76	6.58	12.04	9.82
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	8.18	28.32	13.81	8.25	9.64
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	8.18	28.32	13.81	8.25	9.64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	8.18	28.32	13.81	8.25	9.64
Instrumente de natura datoriei	14.98	2.44	-7.23	3.79	0.18
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	8.45	-0.73	3.06	-0.01	2.51
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	6.53	3.17	-10.29	3.80	-2.33
Acumularea netă de pasive	182.10	257.58	194.62	85.67	142.79
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	69.38	129.10	150.59	121.96	58.88
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	69.83	96.25	39.51	39.72	29.85
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	69.83	96.25	39.51	39.72	29.85
Reinvestirea profiturilor	-0.45	32.85	111.08	82.23	29.03

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Instrumente de natura datoriei	112.72	128.48	44.03	-36.29	83.91
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	112.72	128.48	44.03	-36.29	83.91
Investiții de portofoliu	-2.24	-5.45	-3.64	-0.33	-0.24
Achiziția netă de active financiare	0.02	-1.21	-0.01		-0.11
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții			-0.01		0.66
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală			-0.01		
Alte sectoare					0.66
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP					0.66
Titluri de creanță	0.02	-1.21			-0.76
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.02				-0.76
Pe termen lung	0.02				-0.76
Alte sectoare		-1.21			
Pe termen lung		-1.21			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		-1.21			
Pe termen lung		-1.21			
Acumularea netă de pasive	2.26	4.23	3.63	0.33	0.13
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2.29	4.23	3.57	-0.03	-0.01
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.41	4.23	3.57	-0.03	-0.01
Alte sectoare	-0.12				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-0.12				
Titluri de angajamente	-0.03		0.06	0.35	0.14
Administrația publică			0.06	0.35	0.12
Pe termen scurt			0.06	0.35	0.12
Alte sectoare	-0.03				0.03
Pe termen lung	-0.03				0.03
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-0.03				0.03
Pe termen lung	-0.03				0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0.08	-0.46	-0.63	0.44	-0.38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.08	-0.46	-0.63	0.44	-0.38
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0.08	-0.46	-0.63	0.44	-0.38
Contracte de tip forward	-0.08	-0.46	-0.63	0.44	-0.38
Achiziția netă de active financiare	0.09	0.08			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.09	0.08			
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.09	0.08			
Contracte de tip forward	0.09	0.08			
Acumularea netă de pasive	0.17	0.54	0.63	-0.44	0.38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.17	0.54	0.63	-0.44	0.38
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.17	0.54	0.63	-0.44	0.38
Contracte de tip forward	0.17	0.54	0.63	-0.44	0.38
Alte investiții	-275.72	291.30	55.19	-743.28	-788.61
Achiziția netă de active financiare	314.92	242.35	-1.94	-521.38	-396.41
Acumularea netă de pasive	590.65	-48.95	-57.13	221.91	392.21
Alte participații la capital					0.50
Achiziția netă de active financiare					0.50
Numerar și depozite	-27.87	140.84	69.92	-446.31	-469.33
Achiziția netă de active financiare	142.36	59.55	-37.90	-445.56	-457.57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	335.76	-135.36	155.52	70.18	149.30
Pe termen scurt	335.76	-135.36	155.52	70.18	149.30
Alte sectoare	-193.40	194.92	-193.42	-515.75	-606.87
Pe termen scurt	-193.40	194.92	-193.42	-515.75	-606.87
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-193.40	194.92	-193.42	-515.75	-606.87
Pe termen scurt	-193.40	194.92	-193.42	-515.75	-606.87
Acumularea netă de pasive	170.23	-81.28	-107.82	0.75	11.75
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	166.69	-80.26	-105.51	0.96	11.84
Pe termen scurt	166.69	-80.26	-105.51	0.96	11.84
Alte sectoare	3.54	-1.03	-2.31	-0.22	-0.09
Pe termen scurt	3.54	-1.03	-2.31	-0.22	-0.09
Alte societăți financiare	3.54	-1.03	-2.31	-0.22	-0.09
Pe termen scurt	3.54	-1.03	-2.31	-0.22	-0.09
Împrumuturi	-112.96	68.79	-23.00	-109.94	-105.97
Achiziția netă de active financiare	29.11	26.35	-0.89	-0.74	-1.38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.13	3.65	-0.55	-0.25	-0.45
Pe termen scurt	0.03	0.17	-0.21	-0.03	
Pe termen lung	0.10	3.48	-0.34	-0.23	-0.45
Alte sectoare	28.98	22.69	-0.34	-0.49	-0.92

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Pe termen scurt	0.52	0.01	-0.55	0.05	-0.17
Pe termen lung	28.47	22.69	0.21	-0.53	-0.75
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	28.98	22.69	-0.34	-0.49	-0.92
Pe termen scurt	0.52	0.01	-0.55	0.05	-0.17
Pe termen lung	28.47	22.69	0.21	-0.53	-0.75
Acumularea netă de pasive	142.08	-42.44	22.11	109.20	104.59
Banca centrală	-16.27	-22.05	-31.66	-33.34	-39.30
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-16.27	-22.05	-31.66	-33.34	-39.30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	27.60	-105.73	-78.36	-50.11	25.67
Pe termen scurt	2.05	-20.13	0.03	0.04	1.97
Pe termen lung	25.55	-85.60	-78.39	-50.15	23.70
Administrația publică	27.63	77.46	88.53	158.52	112.20
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)			-5.01	-0.21	0.14
Altele pe termen lung	27.63	77.46	93.53	158.72	112.06
Alte sectoare	103.12	7.89	43.61	34.14	6.02
Pe termen scurt	16.76	-28.93	4.97	13.07	2.14
Pe termen lung	86.36	36.82	38.64	21.07	3.88
Alte societăți financiare	10.26	4.94	-3.56	9.17	5.26
Pe termen scurt	0.29	-0.14	3.87	-0.18	-1.15
Pe termen lung	9.97	5.08	-7.43	9.35	6.42
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	92.86	2.95	47.16	24.97	0.75
Pe termen scurt	16.46	-28.79	1.10	13.25	3.29
Pe termen lung	76.39	31.74	46.06	11.72	-2.54
Credite comerciale și avansuri	-60.05	-196.24	4.25	-156.22	-210.30
Achiziția netă de active financiare	218.43	-117.41	36.85	-40.65	62.04
Alte sectoare	218.43	-117.41	36.85	-40.65	62.04
Pe termen scurt	211.88	-113.77	19.03	-40.38	52.40
Pe termen lung	6.55	-3.64	17.82	-0.27	9.64
Alte societăți financiare	-1.26	1.23	-0.35	-1.42	-1.11
Pe termen scurt	-1.26	1.23	-0.35	-1.42	-1.11
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	219.70	-118.64	37.20	-39.23	63.15
Pe termen scurt	213.15	-115.00	19.39	-38.96	53.51
Pe termen lung	6.55	-3.64	17.82	-0.27	9.64
Acumularea netă de pasive	278.48	78.83	32.60	115.57	272.34
Alte sectoare	278.48	78.83	32.60	115.57	272.34
Pe termen scurt	270.11	76.46	31.62	112.92	264.19
Pe termen lung	8.36	2.37	0.98	2.65	8.16
Alte societăți financiare	-3.71	-1.37	-0.36	0.85	0.85
Pe termen scurt	-3.71	-1.37	-0.36	0.85	0.85
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	282.19	80.20	32.96	114.72	271.49
Pe termen scurt	273.83	77.83	31.98	112.07	263.33
Pe termen lung	8.36	2.37	0.98	2.65	8.16
Alte creanțe / angajamente - altele	-74.84	277.91	4.02	-30.81	-3.52
Achiziția netă de active financiare	-74.98	273.87		-34.42	
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-74.98	-27.64			
Pe termen scurt	-74.98	-27.64			
Alte sectoare		301.50		-34.42	
Pe termen scurt		301.50		-34.42	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		301.50		-34.42	
Pe termen scurt		301.50		-34.42	
Acumularea netă de pasive	-0.14	-4.05	-4.02	-3.61	3.52
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.87	-1.03	-0.42		7.07
Pe termen scurt	2.87	-1.03	-0.42		7.07
Alte sectoare	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61	-3.55
Pe termen lung	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61	-3.55
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61	-3.55
Pe termen lung	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61	-3.55
Active de rezervă	212.34	-405.71	-275.96	479.82	471.57
Drepturi speciale de tragere	3.58	-3.71	15.21	-15.64	-0.36
Alte active de rezervă	208.76	-401.99	-291.16	495.46	471.93
Numerar și depozite	-79.72	-58.43	-52.42	292.26	367.98
Creanțe cu autorități monetare	-77.29	75.71	-29.56	34.69	167.16
Creanțe cu alte entități	-2.43	-134.14	-22.86	257.57	200.82
Titluri de valoare	288.48	-343.56	-238.74	203.20	103.95
Titluri de creanță	288.48	-343.56	-238.74	203.20	103.95
Pe termen scurt	19.11	-19.01			

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Pe termen lung	269.36	-324.55	-238.74	203.20	103.95
Erori și omisiuni nete	63.85	-29.83	-45.74	-63.40	67.30
Finanțarea excepțională					38.37
Venituri secundare					38.37
Alte granturi interguvernamentale					38.37
Articole suplimentare					
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	6.91	15.85	10.24	8.65	2.44
Remiteri personale: Credit	1,557.99	1,481.28	1,305.48	1,247.08	1,382.12
Remiteri personale: Debit				192.14	194.87

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial mediu anual

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2015-2017, prezentare desfășurată (MBP6)

milioane USD

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Contul curent	4,526.66	4,989.50	-462.84	4,593.38	4,878.07	-284.69	5,253.66	5,815.73	-562.07
Bunuri și servicii	2,488.42	4,479.88	-1,991.46	2,608.05	4,466.84	-1,858.79	3,101.60	5,353.71	-2,252.11
Bunuri	1,506.94	3,630.67	-2,123.73	1,547.53	3,635.52	-2,087.99	1,857.66	4,426.66	-2,569.06
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	1,510.50	3,630.64	-2,120.14	1,547.94	3,635.50	-2,087.56	1,862.01	4,426.66	-2,564.65
Din care: Reexport	287.41		287.41	251.30		251.30	283.94		283.94
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-4.03		-4.03	-0.79		-0.79	-5.00		-5.00
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-9.85		-9.85	-3.90		-3.90	-10.82		-10.82
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	5.82		5.82	3.11		3.11	5.82		5.82
Aur nemonetar	0.47	0.03	0.44	0.38	0.02	0.36	0.65	0.06	0.59
Servicii	981.48	849.21	132.27	1,060.52	831.32	229.20	1,243.94	926.99	316.95
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	139.63	2.88	136.75	147.89	2.82	145.07	171.32	4.17	167.15
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)	470.28	330.15		507.03	359.37		560.97	384.31	
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)	1.19	2.76		1.17	2.70		1.61	4.01	
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	2.42	13.03	-10.61	4.35	8.50	-4.15	5.28	8.08	-2.80
Transport	321.90	305.81	16.09	351.15	298.16	52.99	410.83	345.00	65.83
Pentru toate mijloacele de transport									
Pasageri	81.31	85.62	-4.31	88.11	76.45	11.66	119.82	77.79	42.03
Mărfuri	200.54	177.70	22.84	211.28	174.53	36.75	230.09	202.61	27.48
Altele	26.06	36.46	-10.40	39.31	42.67	-3.36	47.16	59.50	-12.34
Transport maritim	7.33	18.75	-11.42	6.37	21.20	-14.83	5.34	28.15	-22.81
Mărfuri	5.44	15.93	-10.49	4.29	18.02	-13.73	3.18	23.78	-20.60
Altele	1.89	2.82	-0.93	2.08	3.18	-1.10	2.16	4.37	-2.21
Transport aerian	99.68	109.56	-9.88	127.30	103.35	23.95	163.22	118.99	44.23
Pasageri	71.77	76.89	-5.12	78.27	67.22	11.05	110.13	65.58	44.55
Mărfuri	11.61	5.12	6.49	22.24	4.72	17.52	19.76	7.04	12.72
Altele	16.30	27.55	-11.25	26.79	31.41	-4.62	33.33	46.37	-13.04
Alte mijloace de transport	200.90	171.68	29.22	205.03	169.05	35.98	228.46	192.65	35.81
Pasageri	9.54	8.94	0.60	9.84	9.18	0.66	9.64	12.10	-2.46
Mărfuri	183.49	156.65	26.84	184.75	151.79	32.96	207.15	171.79	35.36
Altele	7.87	6.09	1.78	10.44	8.08	2.36	11.67	8.76	2.91
Servicii poștale și de curierat	13.99	5.82	8.17	12.45	4.56	7.89	13.81	5.21	8.60
Galătorii	219.12	283.85	-64.73	254.80	256.82	-2.02	319.35	303.32	16.03
De afaceri	68.86	126.02	-57.16	84.29	105.04	-20.75	106.16	126.68	-20.52
Achiziționarea de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	15.42	97.72	-82.30	21.50	76.50	-55.00	25.01	92.82	-67.81
Altele	53.44	28.30	25.14	62.79	28.54	34.25	81.15	33.86	47.29
Personale	150.26	157.83	-7.57	170.51	151.78	18.73	213.19	176.64	36.55
Servicii de sănătate	14.88	13.13	1.75	16.35	14.30	2.05	21.43	19.29	2.14

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Servicii de instruire	30.16	53.85	-23.69	37.61	55.81	-18.20	45.29	54.48	-9.19
Altele	105.22	90.85	14.37	116.55	81.67	34.88	146.47	102.87	43.60
Construcții	3.62	3.82	-0.20	3.28	7.78	-4.50	5.09	12.52	-7.43
Construcții în străinătate	3.62	3.82	3.62	3.28	3.28	3.28	5.09	5.09	5.09
Construcții în economia raportoare									
Servicii de asigurări și pensii	0.26	5.24	-4.98	0.15	6.26	-6.11	0.07	7.58	-7.51
Asigurări directe	0.20	0.93	-0.73	0.15	0.55	-0.40	0.07	0.61	-0.54
Reasigurări	0.06	4.31	-4.25		5.71	-5.71		6.97	-6.97
Servicii auxiliare de asigurare									
Servicii financiare	5.88	6.88	-1.00	5.64	7.82	-2.18	4.80	7.78	-2.98
Servicii financiare explicite facturate și alte servicii financiare	4.49	5.83	-1.34	5.07	7.51	-2.44	4.73	7.55	-2.82
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	1.39	1.05	0.34	0.57	0.31	0.26	0.07	0.23	-0.16
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p.)	4.48	18.37	-13.89	6.24	19.07	-12.83	5.63	20.89	-15.26
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	162.03	83.94	78.09	154.39	74.73	79.66	174.53	80.67	93.86
Servicii de telecomunicații	92.01	42.11	49.90	72.17	37.55	34.62	57.09	39.73	17.36
Servicii de informatică	59.02	36.79	22.23	65.70	33.94	31.76	100.17	37.60	62.57
Servicii de informații	11.00	5.04	5.96	16.52	3.24	13.28	17.27	3.34	13.93
Alte servicii pentru afaceri	87.21	87.01	0.20	93.77	110.54	-16.77	114.08	106.87	7.21
Servicii de cercetare și dezvoltare	1.07	1.27	-0.20	0.88	2.75	-1.87	1.67	4.59	-2.92
Servicii profesionale și de consultanță managerială	61.17	50.58	10.59	61.87	54.54	7.33	65.13	56.42	8.71
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	24.97	35.16	-10.19	31.02	53.25	-22.23	47.28	45.86	1.42
Servicii personale, culturale și de agrement	2.08	4.49	-2.41	2.09	2.99	-0.90	3.31	4.02	-0.71
Servicii audiovizuale și conexe	2.08	4.49	-2.41	2.09	2.99	-0.90	3.31	4.02	-0.71
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	32.85	33.89	-1.04	36.77	35.83	0.94	29.65	26.09	3.56
Venituri primare	816.20	366.72	449.48	744.73	289.72	455.01	882.10	325.53	556.57
Remunerarea salariaților	783.15	83.34	699.81	713.85	76.18	637.67	839.38	76.74	762.64
Venituri din investiții	35.89	283.59	-247.70	33.67	213.97	-180.30	45.12	249.31	-204.19
Venituri din investiții directe	8.25	220.64	-212.39	8.94	152.80	-143.86	12.49	183.57	-171.08
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	6.16	214.82	-208.66	7.46	148.59	-141.13	11.38	167.28	-155.90
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	6.16	91.45	-85.29	7.46	57.56	-50.10	11.38	134.58	-123.20
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	6.16	91.45	-85.29	7.46	57.56	-50.10	11.38	134.58	-123.20
Profituri reinvestite		123.37	-123.37		91.03	-91.03		32.70	-32.70
Dobânzi	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	1.11	16.29	-15.18
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	1.11	16.29	-15.18
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	1.11	16.65	-15.54
Venituri din investiții de portofoliu	0.18	4.85	-4.67	0.17	9.62	-9.45	0.05	6.73	-6.68
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.18	4.76	-4.58	0.17	9.47	-9.30	0.03	6.62	-6.59
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	0.18	4.76	-4.58	0.17	9.47	-9.30	0.03	6.62	-6.59
Dobânzi		0.09	-0.09		0.15	-0.15	0.02	0.11	-0.09
Pe termen lung		0.09	-0.09		0.15	-0.15	0.02	0.11	-0.09
Venituri din alte investiții	3.70	58.10	-54.40	0.88	51.55	-50.67	4.46	59.01	-54.55
Dobânzi	3.70	58.10	-54.40	0.88	51.55	-50.67	4.46	59.01	-54.55
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	3.70	57.76	-54.06	0.88	51.29	-50.41	4.46	59.17	-54.71

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Venituri din active de rezervă	23.76		23.76	23.68		23.68	28.12		28.12
Dobânzi	23.76		23.76	23.68		23.68	28.12		28.12
Alte venituri primare	-2.84	-0.21	-2.63	-2.79	-0.43	-2.36	-2.40	-0.52	-1.88
Impozite pe producție și pe importuri	-2.87	-0.28	-2.59	-2.79	-0.49	-2.30	-2.42	-0.55	-1.87
Renta	0.03	0.07	-0.04		0.06	-0.06	0.02	0.03	-0.01
Venituri secundare	1,222.04	142.90	1,079.14	1,240.60	121.51	1,119.09	1,269.96	136.49	1,133.47
Administrația publică	121.92	8.63	113.29	152.47	5.84	146.63	141.48	10.26	131.22
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	2.53		2.53	3.99		3.99	4.44		4.44
Contribuții sociale	4.12		4.12	3.99		3.99	4.64		4.64
Prestații sociale		0.28	-0.28		0.32	-0.32		0.37	-0.37
Cooperarea internațională curentă	82.35	6.82	75.53	110.12	5.29	104.83	98.83	9.62	89.21
Transferuri curente diverse ale administrației publice	32.92	1.53	31.39	34.37	0.23	34.14	33.57	0.27	33.30
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,100.12	134.27	965.85	1,088.13	115.67	972.46	1,128.48	126.23	1,002.25
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și	756.97	70.77	686.20	746.37	65.16	681.21	799.51	67.32	732.19
Alte transferuri curente	343.15	63.50	279.65	341.76	50.51	291.25	328.97	58.91	270.06
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.		39.29	-39.29		29.46	-29.46		35.79	-35.79
Prestații sociale	1.58		1.58	3.01		3.01	3.18		3.18
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	0.34	4.53	-4.19	0.41	5.01	-4.60	0.27	7.25	-6.98
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	4.03	0.93	3.10	5.14	1.00	4.14	6.89	0.99	5.90
Cooperarea internațională curentă	119.44	2.08	117.36	106.89	1.53	105.36	93.82	1.11	92.71
Transferuri curente diverse	217.76	16.67	201.09	226.31	13.51	212.80	224.81	13.77	211.04
Contul de capital	132.58	77.71	54.87	53.24	71.38	-18.14	54.11	75.46	-21.35
Transferuri de capital	132.58	77.63	54.95	53.24	71.35	-18.11	54.11	75.46	-21.35
Administrația publică	89.34		89.34	16.16		16.16	14.05		14.05
Alte transferuri de capital	89.34		89.34	16.16		16.16	14.05		14.05
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	43.24	77.63	-34.39	37.08	71.35	-34.27	40.06	75.46	-35.40
Alte transferuri de capital	43.24	77.63	-34.39	37.08	71.35	-34.27	40.06	75.46	-35.40
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	4,659.24	5,067.21	-407.97	4,646.62	4,949.45	-302.83	5,307.77	5,891.19	-583.42
Contul financiar									
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	1,692.82	1,234.05	-458.77	1,596.07	1,223.06	-373.01	1,782.69	1,275.08	-507.61
Investiții directe	387.35	178.51	-208.84	268.46	186.96	-81.50	283.89	134.11	-149.78
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	<i>16.00</i>	<i>23.31</i>	<i>7.31</i>	<i>35.98</i>	<i>49.31</i>	<i>13.33</i>	<i>36.47</i>	<i>47.53</i>	<i>11.06</i>
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13	0.19	11.05	10.86
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13	0.19	11.05	10.86
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13	0.19	11.05	10.86
Instrumente de natura datoriei	15.17	7.14	-8.03	33.98	38.18	4.20	36.28	36.48	0.20
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0.14	3.54	3.40	1.43	1.42	-0.01	0.14	2.97	2.83
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	15.03	3.60	-11.43	32.55	36.76	4.21	36.14	33.51	-2.63
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	371.35	155.20	216.15	232.48	137.65	94.83	247.42	86.58	160.84
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	185.57	18.32	167.25	159.15	24.15	135.00	70.14	3.82	66.32

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	62.20	18.32	43.88	68.12	24.15	43.97	37.44	3.82
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	62.20	18.32	43.88	68.12	24.15	43.97	37.44	3.82	33.62
Reinvestirea profiturilor	123.37		123.37	91.03		91.03	32.70		32.70
Instrumente de natura datoriei	185.78	136.88	48.90	73.33	113.50	-40.17	177.28	82.76	94.52
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	185.78	136.88	48.90	73.33	113.50	-40.17	177.28	82.76	94.52
Investiții de portofoliu	4.04		-4.04	0.45	0.09	-0.36	1.41	1.14	-0.27
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	0.01		-0.01				1.12	1.00	-0.12
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.01		-0.01				0.02	0.76	0.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP							0.02	0.76	0.74
Titluri de creanță							1.10	0.24	-0.86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală							1.10	0.24	-0.86
Pe termen lung							1.10	0.24	-0.86
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	4.03		4.03	0.45	0.09	0.36	0.29	0.14	0.15
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3.96		3.96		0.03	-0.03	0.09	0.10	-0.01
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.96		3.96		0.03	-0.03	0.09	0.10	-0.01
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP									
Titluri de angajamente	0.07		0.07	0.45	0.06	0.39	0.20	0.04	0.16
Administrația publică	0.07		0.07	0.45	0.06	0.39	0.17	0.04	0.13
Pe termen scurt	0.07		0.07	0.45	0.06	0.39	0.17	0.04	0.13
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP							0.03		0.03
Pe termen lung							0.03		0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0.74	0.04	-0.70	1.17	1.66	0.49	2.05	1.62	-0.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.74	0.04	-0.70	1.17	1.66	0.49	2.05	1.62	-0.43
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.74	0.04	-0.70	1.17	1.66	0.49	2.05	1.62	-0.43
Contracte de tip forward	0.74	0.04	-0.70	1.17	1.66	0.49	2.05	1.62	-0.43
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49	2.05	1.62	0.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49	2.05	1.62	0.43
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49	2.05	1.62	0.43
Contracte de tip forward	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49	2.05	1.62	0.43
Alte investiții	722.36	783.66	61.30	1,251.41	428.63	-822.78	1,487.41	599.08	-888.33
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	347.94	345.79	-2.15	681.45	104.31	-577.14	712.92	266.39	-446.53
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	374.42	437.87	-63.45	569.96	324.32	245.64	774.49	332.69	441.80
Numerar și depozite	336.08	413.74	77.66	591.39	97.34	-494.05	718.97	190.30	-528.67
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>	336.08	293.99	-42.09	579.07	85.85	-493.22	700.54	185.11	-515.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	35.07	207.80	172.73	8.16	85.85	77.69	16.93	185.11	168.18
Pe termen scurt	35.07	207.80	172.73	8.16	85.85	77.69	16.93	185.11	168.18
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	301.01	86.19	-214.82	570.91		-570.91	683.61		-683.61
Pe termen scurt	301.01	86.19	-214.82	570.91		-570.91	683.61		-683.61
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>		119.75	-119.75	72.32	11.49	0.83	18.43	5.19	13.24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.02	117.17	-117.19	12.24	11.17	1.07	16.40	3.06	13.34
Pe termen scurt	-0.02	117.17	-117.19	12.24	11.17	1.07	16.40	3.06	13.34
Alte societăți financiare	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24	2.03	2.13	-0.10

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Pe termen scurt	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24	2.03	2.13
Împrumuturi	348.57	323.02	-25.55	432.75	311.05	-121.70	436.93	317.56	-119.37
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>									
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	11.37	10.38	-0.99	3.14	2.32	-0.82	4.08	2.53	-1.55
Pe termen lung	0.95	0.34	-0.61	0.39	0.11	-0.28	0.51		-0.51
Pe termen scurt	0.68	0.30	-0.38	0.36	0.11	-0.25	0.51		-0.51
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	10.42	10.04	-0.38	2.75	2.21	-0.54	3.57	2.53	-1.04
Pe termen scurt	0.64	0.03	-0.61	0.06	0.11	0.05	0.67	0.48	-0.19
Pe termen lung	9.78	10.01	0.23	2.69	2.10	-0.59	2.90	2.05	-0.85
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>									
Banca centrală	337.20	312.64	24.56	429.61	308.73	120.88	432.85	315.03	117.82
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		35.16	-35.16	11.74	48.65	-36.91	17.27	61.54	-44.27
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	22.42	109.45	-87.03	20.52	75.99	-55.47	57.35	28.43	28.92
Pe termen scurt	2.23	2.20	0.03	3.13	3.09	0.04	4.32	2.10	2.22
Pe termen lung	20.19	107.25	-87.06	17.39	72.90	-55.51	53.03	26.33	26.70
Administrația publică	138.71	40.39	98.32	233.13	57.66	175.47	200.97	74.58	126.39
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		5.56	-5.56	24.10	24.33	-0.23	26.47	26.31	0.16
Altele pe termen lung	138.71	34.83	103.88	209.03	33.33	175.70	174.50	48.27	126.23
Alte sectoare	176.07	127.64	48.43	164.22	126.43	37.79	157.26	150.48	6.78
Pe termen scurt	7.22	1.70	5.52	16.31	1.84	14.47	6.18	3.71	2.41
Pe termen lung	168.85	125.94	42.91	147.91	124.59	23.32	151.08	146.71	4.37
Alte societăți financiare	29.91	33.86	-3.95	36.83	26.68	10.15	65.33	59.40	5.93
Pe termen scurt	4.32	0.02	4.30		0.20	-0.20		1.30	-1.30
Pe termen lung	25.59	33.84	-8.25	36.83	26.48	10.35	65.33	58.10	7.23
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	146.16	93.78	52.38	127.39	99.75	27.64	91.93	91.08	0.85
Pe termen scurt	2.90	1.68	1.22	16.31	1.64	14.67	6.18	2.47	3.71
Pe termen lung	143.26	92.10	51.16	111.08	98.11	12.97	85.75	88.61	-2.86
Credite comerciale și avansuri	37.46	42.18	4.72	189.17	16.24	-172.93	315.41	78.52	-236.89
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>									
Alte sectoare	0.49	41.42	40.93	61.14	16.14	-45.00	8.30	78.19	69.89
Pe termen scurt	0.49	41.42	40.93	61.14	16.14	-45.00	8.30	78.19	69.89
Pe termen lung		21.63	21.14	59.77	15.07	-44.70	8.21	67.24	59.03
Alte societăți financiare	0.49	0.10	-0.39	1.58	0.01	-1.57	1.35	0.10	10.86
Pe termen scurt	0.49	0.10	-0.39	1.58	0.01	-1.57	1.35	0.10	10.86
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		41.32	41.32	59.56	16.13	-43.43	6.95	78.09	71.14
Pe termen scurt		21.53	21.53	58.19	15.06	-43.13	6.86	67.14	60.28
Pe termen lung		19.79	19.79	1.37	1.07	-0.30	0.09	10.95	10.86
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>									
Alte sectoare	36.97	0.76	36.21	128.03	0.10	127.93	307.11	0.33	306.78
Pe termen scurt	36.97	0.76	36.21	128.03	0.10	127.93	307.11	0.33	306.78
Pe termen lung	35.88	0.76	35.12	125.10	0.10	125.00	297.92	0.33	297.59
Alte societăți financiare	1.09		1.09	2.93		2.93	9.19		9.19
Pe termen scurt	0.36	0.76	-0.40	1.04	0.10	0.94	1.29	0.33	0.96
Pe termen lung	0.36	0.76	-0.40	1.04	0.10	0.94	1.29	0.33	0.96
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	36.61		36.61	126.99		126.99	305.82		305.82

	2015*			2016*			2017*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Pe termen scurt	35.52		35.52	124.06		124.06	296.63	
Pe termen lung	1.09		1.09	2.93		2.93	9.19		9.19
Alte creanțe / angajamente - altele	0.25	4.72	4.47	38.10	4.00	-34.10	16.10	12.14	-3.96
<i>Acumularea pasivelor (Cl) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>	<i>0.25</i>	<i>4.72</i>	<i>-4.47</i>		<i>4.00</i>	<i>-4.00</i>	<i>16.10</i>	<i>12.14</i>	<i>3.96</i>
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.25	0.72	-0.47				16.10	8.14	7.96
Pe termen scurt	0.25	0.72	-0.47				16.10	8.14	7.96
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		4.00	-4.00		4.00	-4.00	0.00	4.00	-4.00
Pe termen lung		4.00	-4.00		4.00	-4.00	0.00	4.00	-4.00
Active de rezervă	578.33	271.84	-306.49	74.58	605.72	531.14	7.93	539.13	531.20
Drepturi speciale de trager	12.35	29.24	16.89	27.91	10.60	-17.31	7.93	7.53	-0.40
Alte active de rezervă	565.98	242.60	-323.38	46.67	595.12	548.45		531.60	531.60
Numerar și depozite	300.82	242.60	-58.22	46.67	370.19	323.52		414.51	414.51
Creanțe cu autorități monetare	62.33	29.50	-32.83	46.67	85.07	38.40		188.30	188.30
Creanțe cu alte entități	238.49	213.10	-25.39		285.12	285.12		226.21	226.21
Titluri de valoare	265.16		-265.16		224.93	224.93		117.09	117.09
Titluri de creanță	265.16		-265.16		224.93	224.93		117.09	117.09
Pe termen scurt									
Pe termen lung	265.16		-265.16		224.93	224.93		117.09	117.09
Erori și omisiuni nete		-50.80	-50.80		-70.18	-70.18	75.81		75.81
Articole informative									
Finanțarea excepțională							43.22		43.22
Venituri secundare							43.22		43.22
Alte granturi interguvernamentale							43.22		43.22
Articole suplimentare									
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	11.37		11.37	9.58		9.58	2.75		2.75
Remiteri personale	1,449.93		1,449.93	1,380.47	212.69	1,167.78	1,556.89	219.51	1,337.38

* date revizuite

Anexa 4. Sinteza bilanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2013-2017 (MBP6)

milioane USD

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Contul curent	-490.31	-568.30	-462.84	-284.69	-605.29
Credit	5,938.89	5,747.48	4,526.66	4,593.38	5,210.44
Debit	6,429.20	6,315.78	4,989.50	4,878.07	5,815.73
Bunuri și servicii	-2,986.36	-2,913.56	-1,991.46	-1,858.79	-2,252.11
Credit	3,040.67	2,958.71	2,488.42	2,608.05	3,101.60
Debit	6,027.03	5,872.27	4,479.88	4,466.84	5,353.71
Bunuri	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.73	-2,087.99	-2,569.06
Credit	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.53	1,857.66
Debit	5,036.54	4,857.20	3,630.67	3,635.52	4,426.72
Servicii	152.05	127.15	132.27	229.20	316.95
Credit	1,142.54	1,142.22	981.48	1,060.52	1,243.94
Debit	990.49	1,015.07	849.21	831.32	926.99
Venituri primare	894.13	822.33	449.48	455.01	556.57
Credit	1,161.64	1,115.20	816.20	744.73	882.10
Debit	267.51	292.87	366.72	289.72	325.53
Venituri secundare	1,601.92	1,522.93	1,079.14	1,119.09	1,090.25
Credit	1,736.58	1,673.57	1,222.04	1,240.60	1,226.74
Debit	134.66	150.64	142.90	121.51	136.49
Contul de capital	107.10	147.18	54.87	-18.14	-21.35
Credit	161.44	230.73	132.58	53.24	54.11
Debit	54.34	83.55	77.71	71.38	75.46
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-383.21	-421.12	-407.97	-302.83	-626.64
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-602.06	48.47	-193.00	-941.29	-1,082.92
Investiții directe	-211.12	-301.03	-208.84	-81.50	-149.78
Achiziția netă de active financiare	30.76	40.83	7.31	13.33	11.06
Acumularea netă de pasive	241.88	341.86	216.15	94.83	160.84
Investiții de portofoliu	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36	-0.27
Achiziția netă de active financiare	0.02	-1.61	-0.01		-0.12
Acumularea netă de pasive	3.00	5.62	4.03	0.36	0.15
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-0.43
Achiziția netă de active financiare	0.12	0.11			
Acumularea netă de pasive	0.23	0.72	0.70	-0.49	0.43
Alte investiții	-387.85	357.34	20.58	-859.92	-932.44
Achiziția netă de active financiare	418.31	321.65	-2.15	-577.14	-446.53
Acumularea netă de pasive	806.16	-35.69	-22.73	282.78	485.91
Alte participații la capital					0.56
Achiziția netă de active financiare					0.56
Numerar și depozite	-37.02	186.92	77.66	-494.05	-528.67
Achiziția netă de active financiare	189.10	79.04	-42.09	-493.22	-515.43
Acumularea netă de pasive	226.12	-107.88	-119.75	0.83	13.24
Împrumuturi	-171.66	62.03	-66.27	-158.84	-163.48
Achiziția netă de active financiare	38.67	34.97	-0.99	-0.82	-1.55
Acumularea netă de pasive	210.33	-27.06	65.28	158.02	161.93
Credite comerciale și avansuri	-79.76	-260.45	4.72	-172.93	-236.89
Achiziția netă de active financiare	290.14	-155.83	40.93	-45.00	69.89
Acumularea netă de pasive	369.90	104.62	36.21	127.93	306.78
Alte creante / angajamente - altele	-99.41	368.84	4.47	-34.10	-3.96
Achiziția netă de active financiare	-99.60	363.47		-38.10	
Acumularea netă de pasive	-0.19	-5.37	-4.47	-4.00	3.96
Erori și omisiuni nete	84.81	-39.59	-50.80	-70.18	75.81
Active de rezervă și articole aferente	303.66	-509.18	-265.77	568.28	532.09
Active de rezervă	-282.05	538.45	306.49	-531.14	-531.20
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	-21.61	-29.27	-40.72	-37.14	-44.11
Banca centrală	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91	-44.27
Administrația publică			-5.56	-0.23	0.16
Finanțarea excepțională					43.22
Venituri secundare - granturi interguvernamentale					43.22
Articole suplimentare					
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	9.18	21.04	11.37	9.58	2.75

* date revizuite

Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul				Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**
	2013	2014	2015	2016	2017	%							
						2013	2014	2015	2016	2017			
Uniunea Europeană, din care:	616.57	725.85	769.95	850.22	1,065.17	33.8	41.5	52.4	56.6	58.6	125.3	14.3	
România	149.09	191.43	231.55	285.35	346.65	8.2	10.9	15.8	19.0	19.1	121.5	4.1	
Germania	87.16	109.22	93.97	102.35	140.81	4.8	6.2	6.4	6.8	7.7	137.6	2.6	
Italia	58.58	106.80	80.23	67.21	94.93	3.2	6.1	5.5	4.5	5.2	141.2	1.8	
Polonia	70.89	51.89	58.51	63.48	93.34	3.9	3.0	4.0	4.2	5.1	147.0	2.0	
Marea Britanie	44.71	45.85	85.42	69.43	90.57	2.4	2.6	5.8	4.6	5.0	130.4	1.4	
Bulgaria	27.94	32.72	23.79	62.59	53.55	1.5	1.9	1.6	4.2	2.9	85.6	-0.6	
Franța	29.55	28.77	34.87	35.85	42.67	1.6	1.6	2.4	2.4	2.3	119.0	0.5	
Austria	18.24	21.99	20.71	25.71	38.98	1.0	1.3	1.4	1.7	2.1	151.6	0.9	
Cehia	25.54	29.30	27.62	28.28	29.88	1.4	1.7	1.9	1.9	1.6	105.7	0.1	
Grecia	25.31	26.72	25.41	29.49	29.50	1.4	1.5	1.7	2.0	1.6	100.0	0.0	
Spania	10.12	11.68	18.57	18.73	27.25	0.6	0.7	1.3	1.2	1.5	145.5	0.6	
Olanda	8.47	11.52	17.84	17.13	19.06	0.5	0.7	1.2	1.1	1.0	111.3	0.1	
Ungaria	15.68	5.52	4.35	8.75	9.92	0.9	0.3	0.3	0.6	0.5	113.4	0.1	
Lituania	14.83	16.75	8.70	7.53	9.03	0.8	1.0	0.6	0.5	0.5	119.9	0.1	
Cipru	8.81	6.94	7.02	3.74	7.80	0.5	0.4	0.5	0.2	0.4	de 2.1 ori	0.3	
Letonia	4.96	11.22	10.57	5.32	6.38	0.3	0.6	0.7	0.4	0.4	119.9	0.1	
Portugalia	2.76	0.41	0.37	5.46	5.74	0.2	0.0	0.0	0.4	0.3	105.1	0.0	
Slovacia	3.73	4.37	5.44	3.60	5.72	0.2	0.2	0.4	0.2	0.3	158.9	0.1	
Belgia	2.10	3.41	3.08	3.12	5.29	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3	169.6	0.1	
Estonia	3.38	4.42	4.26	3.44	3.62	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	105.2	0.0	
Danemarca	1.04	1.66	3.05	1.09	1.48	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	135.8	0.0	
Suedia	1.75	1.84	2.76	0.48	1.02	0.1	0.1	0.2	0.0	0.1	de 2.1 ori	0.0	
CSI, din care:	910.87	724.21	490.86	413.35	462.29	49.9	41.4	33.4	27.5	25.4	111.8	3.3	
Rusia	621.24	413.37	239.61	232.70	254.41	34.0	23.6	16.3	15.5	14.0	109.3	1.4	
Belarus	89.74	134.46	131.56	103.54	109.99	4.9	7.7	9.0	6.9	6.1	106.2	0.4	
Ucraina	140.16	109.09	45.74	49.58	65.40	7.7	6.2	3.1	3.3	3.6	131.9	1.1	
Kazahstan	39.25	45.31	58.62	13.19	17.04	2.1	2.6	4.0	0.9	0.9	129.2	0.3	
Azerbaidjan	6.47	5.91	3.52	4.66	6.58	0.4	0.3	0.2	0.3	0.4	141.2	0.1	
Uzbekistan	7.50	8.04	6.44	5.58	5.41	0.4	0.5	0.4	0.4	0.3	97.0	0.0	
Kârgâzstan	3.15	3.19	1.89	1.78	1.28	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	71.9	0.0	
Armenia	1.11	2.14	1.10	0.91	1.25	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	137.4	0.0	
Alte țări, din care:	299.15	299.33	207.57	239.82	289.49	16.4	17.1	14.1	16.0	15.9	120.7	3.3	
Turcia	97.19	80.59	45.31	39.82	79.39	5.3	4.6	3.1	2.6	4.4	199.4	2.6	
Elveția	45.59	45.72	32.73	41.96	40.55	2.5	2.6	2.2	2.8	2.2	96.6	-0.1	
SUA	24.27	31.47	21.71	16.37	18.26	1.3	1.8	1.5	1.1	1.0	111.5	0.1	
Georgia	28.04	24.48	17.94	16.90	18.04	1.5	1.4	1.2	1.1	1.0	106.7	0.1	
China	6.51	8.20	8.27	13.91	18.04	0.4	0.5	0.6	0.9	1.0	129.7	0.3	
Irak	13.16	10.29	17.09	26.28	13.17	0.7	0.6	1.2	1.7	0.7	50.1	-0.9	

	Anul					Ponderea în total					2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017		
	milioane USD					%						
San Marino	0.00	0.00	0.00	0.00	11.55	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6		0.8
Serbia	1.46	2.32	2.55	3.72	10.95	0.1	0.1	0.2	0.2	0.6	de 2.9 ori	0.5
Liban	2.15	10.27	8.61	11.24	7.98	0.1	0.6	0.6	0.7	0.4	71.0	-0.2
Malaezia	1.16	5.23	3.09	10.36	7.83	0.1	0.3	0.2	0.7	0.4	75.6	-0.2
Republica Arabă Siria	0.64	2.64	5.71	5.64	5.01	0.0	0.2	0.4	0.4	0.3	88.8	0.0
Indonezia	1.71	6.27	11.63	3.88	4.94	0.1	0.4	0.8	0.3	0.3	127.3	0.1
Canada	1.19	1.20	2.57	2.41	4.79	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	198.8	0.2
Myanmar	0.00	0.22	1.04	4.62	4.57	0.0	0.0	0.1	0.3	0.3	98.9	0.0
Macedonia	0.81	1.26	1.86	4.83	4.55	0.0	0.1	0.1	0.3	0.3	94.2	0.0
Arabia Saudită	0.07	1.68	0.53	1.76	3.86	0.0	0.1	0.0	0.1	0.2	de 2.2 ori	0.1
Israel	4.69	2.87	2.27	7.74	3.82	0.3	0.2	0.2	0.5	0.2	49.4	-0.3
Vietnam	3.42	3.16	0.90	1.32	2.98	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	de 2.3 ori	0.1
Emiratele Arabe Unite	1.03	0.51	0.76	0.79	2.07	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	de 2.6 ori	0.1
Bosnia și Herțegovina	0.94	0.97	0.77	1.60	2.05	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	128.1	0.0
Iordania	0.12	0.95	0.60	2.56	1.99	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	77.7	0.0
Panama	1.15	0.44	0.66	0.43	1.90	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	de 4.4 ori	0.1
Taiwan	1.70	1.53	1.29	1.68	1.32	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	78.6	0.0
Afganistan	0.99	0.04	0.04	0.04	1.25	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	de 31.3 ori	0.1
Sudan	0.00	0.00	0.00	0.00	1.25	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1		0.1
Egipt	0.38	8.41	3.10	4.21	1.24	0.0	0.5	0.2	0.3	0.1	29.5	-0.2
Japonia	0.46	1.44	1.29	0.83	1.06	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	127.7	0.0
India	0.72	0.64	0.29	1.94	1.04	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	53.6	-0.1
Total	1,826.59	1,749.39	1,468.38	1,503.39	1,816.95	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	120.9	20.9

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la export după principiiul țării de destinație

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare

	Anul							2017	Ponderea în total					2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD								%						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2013	2014	2015	2016	2017		
Uniunea Europeană, din care:	2,426.30	2,553.44	1,939.81	1,955.45	2,438.25			48.0	51.9	53.3	53.6	55.0	124.7	13.2	
România	898.88	1,000.15	717.16	712.40	917.70			17.8	20.3	19.7	19.5	20.7	128.8	5.6	
Germania	370.85	385.53	274.82	290.96	383.33			7.3	7.8	7.5	8.0	8.7	131.7	2.5	
Italia	213.41	209.41	157.97	151.08	194.98			4.2	4.3	4.3	4.1	4.4	129.1	1.2	
Polonia	156.96	173.82	136.89	148.89	189.21			3.1	3.5	3.8	4.1	4.3	127.1	1.1	
Ungaria	106.01	98.16	84.82	88.47	104.80			2.1	2.0	2.3	2.4	2.4	118.5	0.4	
Austria	93.53	107.57	79.73	82.77	94.39			1.8	2.2	2.2	2.3	2.1	114.0	0.3	
Olanda	63.83	73.53	55.25	64.60	80.52			1.3	1.5	1.5	1.8	1.8	124.6	0.4	
Bulgaria	102.46	95.69	76.82	62.07	73.65			2.0	1.9	2.1	1.7	1.7	118.7	0.3	
Cehia	56.16	53.43	39.44	44.58	61.90			1.1	1.1	1.1	1.2	1.4	138.9	0.5	
Lituania	46.95	43.23	38.53	48.94	43.17			0.9	0.9	1.1	1.3	1.0	88.2	-0.2	
Belgia	45.67	42.54	37.60	30.54	43.01			0.9	0.9	1.0	0.8	1.0	140.8	0.3	
Franța	54.15	45.99	39.63	39.41	42.99			1.1	0.9	1.1	1.1	1.0	109.1	0.1	
Spania	29.25	29.87	27.82	29.55	34.95			0.6	0.6	0.8	0.8	0.8	118.3	0.1	
Marea Britanie	21.87	28.45	23.50	35.60	30.48			0.4	0.6	0.6	1.0	0.7	85.6	-0.1	
Slovenia	32.91	30.27	27.52	26.34	29.58			0.7	0.6	0.8	0.7	0.7	112.3	0.1	
Slovacia	21.04	22.25	18.46	20.11	25.23			0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	125.5	0.1	
Letonia	13.86	16.41	13.22	15.51	18.75			0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	120.9	0.1	
Grecia	37.10	34.21	40.07	16.34	16.90			0.7	0.7	1.1	0.4	0.4	103.4	0.0	
Danemarca	11.76	13.66	12.24	9.67	12.70			0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	131.3	0.1	
Finlanda	15.61	18.03	11.74	10.98	12.45			0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	113.4	0.0	
Suedia	11.60	12.05	10.50	12.69	11.30			0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	89.0	0.0	
Estonia	6.93	5.61	5.92	6.37	7.09			0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	111.3	0.0	
Portugalia	4.37	3.58	2.66	3.80	4.12			0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	108.4	0.0	
Irlanda	6.99	4.95	4.02	1.12	1.65			0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	147.3	0.0	
Croația	1.78	1.32	1.71	1.26	1.50			0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	119.0	0.0	
CSI, din care:	1,739.13	1,518.53	1,059.41	1,073.78	1,271.53			34.4	30.9	29.1	29.5	28.7	118.4	5.4	
Ucraina	815.47	628.51	419.26	444.36	591.44			16.1	12.8	11.5	12.2	13.4	133.1	4.0	
Rusia	702.65	715.47	537.73	524.86	550.14			13.9	14.6	14.8	14.4	12.4	104.8	0.7	
Belarus	179.10	141.92	83.68	99.33	121.98			3.5	2.9	2.3	2.7	2.8	122.8	0.6	
Uzbekistan	9.60	14.98	11.06	2.54	5.57			0.2	0.3	0.3	0.1	0.1	de 2.2 ori	0.1	
Kazahstan	22.82	16.71	5.22	1.56	1.26			0.5	0.3	0.1	0.0	0.0	80.8	0.0	
Alte țări, din care:	890.46	845.32	643.45	616.88	720.26			17.6	17.2	17.7	16.9	16.3	116.8	2.8	
China	275.20	277.65	204.46	214.55	276.18			5.4	5.6	5.6	5.9	6.2	128.7	1.7	

	Anul					Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* P.p.**
	milioane USD					%								
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017				
Turcia	344.60	281.86	234.06	244.34	270.71	6.8	5.7	6.4	6.7	6.1	110.8	0.7		
Elveția	41.55	37.66	31.00	26.93	24.17	0.8	0.8	0.9	0.7	0.5	89.8	-0.1		
SUA	33.09	29.58	17.26	16.85	21.01	0.7	0.6	0.5	0.5	0.5	124.7	0.1		
Hong Kong	10.17	9.97	6.90	10.97	17.77	0.2	0.2	0.2	0.3	0.4	162.0	0.2		
Coreea de Sud	19.58	21.71	13.95	12.75	16.16	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	126.7	0.1		
India	17.64	19.25	16.49	11.11	13.36	0.3	0.4	0.5	0.3	0.3	120.3	0.1		
Serbia	17.32	18.47	11.87	11.38	11.25	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	98.9	0.0		
Macedonia	0.68	1.51	1.55	5.53	6.80	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	123.0	0.0		
Taiwan	7.70	6.22	4.99	7.29	6.64	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	91.1	0.0		
Ecuador	1.87	2.36	2.10	4.48	5.01	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	111.8	0.0		
Israel	41.92	18.59	24.88	8.06	4.85	0.8	0.4	0.7	0.2	0.1	60.2	-0.1		
Vietnam	9.67	7.69	4.44	3.50	4.63	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	132.3	0.0		
Malaezia	4.60	4.79	3.92	2.74	4.18	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	152.6	0.0		
Argentina	3.63	3.76	3.53	4.65	3.62	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	77.8	0.0		
Emiratele Arabe Unite	6.75	5.46	3.08	4.55	3.45	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	75.8	0.0		
Georgia	5.37	2.51	4.44	2.19	3.04	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	138.8	0.0		
Japonia	5.33	18.08	23.30	3.56	2.81	0.1	0.4	0.6	0.1	0.1	78.9	0.0		
Egipt	2.16	2.11	1.78	1.78	2.78	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	156.2	0.0		
Canada	4.26	5.37	1.71	1.60	2.74	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	171.3	0.0		
Bangladesh	2.83	3.21	1.82	2.13	2.63	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	123.5	0.0		
Indonezia	2.07	2.42	1.85	1.64	2.00	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	122.0	0.0		
Bosnia și Herțegovina	2.07	2.12	1.70	1.83	1.62	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	88.5	0.0		
Brazilia	8.36	29.52	0.87	1.05	1.59	0.2	0.6	0.0	0.0	0.0	151.4	0.0		
Irlanda	0.64	0.74	0.64	1.03	1.35	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	131.1	0.0		
Iran	0.81	0.74	0.82	1.19	1.28	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	107.6	0.0		
Total	5,055.89	4,917.29	3,642.67	3,646.11	4,430.04	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.5	21.5		

Sursa: Laborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul							Pondere în total							2017 / 2016
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2016	2017			
	milioane USD							%							
I. Animale vii și produse animale	37.73	59.73	37.50	40.16	47.05	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	117.2		
Uniunea Europeană	2.88	9.30	8.69	8.36	13.48	7.7	15.6	23.2	20.8	28.7	28.7	161.2			
CSI	24.96	43.26	12.54	18.28	19.20	67.2	72.4	33.4	45.5	40.8	30.5	105.0			
Alte țări	9.33	7.17	16.27	13.52	14.37	25.1	12.0	43.4	33.7	30.5	30.5	106.3			
II. Produse vegetale	501.26	539.94	493.82	519.35	653.40	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	125.8			
Uniunea Europeană	193.49	238.97	302.05	333.51	413.01	38.6	44.3	61.2	64.2	63.2	63.2	123.8			
CSI	158.66	138.38	102.52	68.08	111.08	31.7	25.6	20.8	13.1	17.0	17.0	163.2			
Alte țări	149.11	162.59	89.25	117.76	129.31	29.7	30.1	18.1	22.7	19.8	19.8	109.8			
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	44.04	77.52	72.01	54.27	53.71	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	99.0			
Uniunea Europeană	43.53	72.50	68.13	36.84	47.42	98.8	93.5	94.6	67.9	88.3	88.3	128.7			
CSI	0.31	0.35	0.42	0.50	0.99	0.7	0.5	0.6	0.9	1.8	1.8	198.0			
Alte țări	0.20	4.64	3.48	16.93	5.29	0.5	6.0	4.8	31.2	9.8	9.8	31.2			
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	398.73	354.07	280.35	294.01	329.82	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	112.2			
Uniunea Europeană	133.74	110.97	101.25	148.53	165.85	33.5	31.3	36.1	50.5	50.3	50.3	111.7			
CSI	212.51	185.90	123.52	87.00	89.10	53.3	52.5	44.1	29.6	27.0	27.0	102.4			
Alte țări	52.48	57.20	55.58	58.48	74.87	13.2	16.2	19.8	19.9	22.7	22.7	128.0			
V. Produse minerale	41.72	27.89	16.87	14.25	28.69	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	de 2.0 ori			
Uniunea Europeană	25.88	19.18	12.60	8.56	10.50	62.0	68.8	74.7	60.1	36.6	36.6	122.7			
CSI	10.23	5.99	2.62	4.57	10.11	24.5	21.5	15.5	32.1	35.2	35.2	de 2.2 ori			
Alte țări	5.61	2.71	1.66	1.12	8.08	13.4	9.7	9.8	7.9	28.2	28.2	de 7.2 ori			
VI. Produse chimice	162.93	163.34	114.96	85.40	92.46	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	108.3			
Uniunea Europeană	9.99	14.54	14.14	10.72	12.50	6.1	8.9	12.3	12.6	13.5	13.5	116.6			
CSI	148.71	144.77	92.83	70.29	74.13	91.3	88.6	80.7	82.3	80.2	80.2	105.5			
Alte țări	4.23	4.03	7.99	4.39	5.83	2.6	2.5	7.0	5.1	6.3	6.3	132.8			
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	58.52	40.73	37.51	34.42	32.18	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	93.5			
Uniunea Europeană	5.98	10.92	9.25	11.55	14.42	10.2	26.8	24.7	33.6	44.8	44.8	124.8			
CSI	48.15	24.54	23.41	18.99	9.31	82.3	60.3	62.4	55.2	28.9	28.9	49.0			
Alte țări	4.39	5.27	4.85	3.88	8.45	7.5	12.9	12.9	11.3	26.3	26.3	de 2.2 ori			
VIII. Piele crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	8.35	7.74	5.51	5.36	5.79	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	108.0			
Uniunea Europeană	6.31	6.28	4.57	3.92	4.03	75.6	81.1	82.9	73.1	69.6	69.6	102.8			
CSI	1.64	1.27	0.68	1.01	1.01	19.6	16.4	12.3	18.8	17.4	17.4	100.0			
Alte țări	0.39	0.18	0.25	0.43	0.75	4.7	2.3	4.5	8.0	13.0	13.0	174.4			
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	9.43	8.26	7.92	9.61	10.37	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	107.9			
Uniunea Europeană	3.12	4.81	5.83	7.10	8.23	33.1	58.2	73.6	73.9	79.4	79.4	115.9			
CSI	4.72	1.86	1.03	0.27	0.40	50.1	22.5	13.0	2.8	3.9	3.9	148.1			
Alte țări	1.59	1.59	1.06	2.24	1.74	16.9	19.2	13.4	23.3	16.8	16.8	77.7			
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	25.53	19.00	9.80	10.99	11.30	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.8			

	Anul							Pondere în total								
	milioane USD							%								
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2017 / 2016
Uniunea Europeană	10.26	7.70	3.70	2.95	3.91	40.2	40.5	37.8	26.8	34.6	132.5					
CSI	14.74	10.17	5.44	7.30	6.72	57.7	53.5	55.5	66.4	59.5	92.1					
Alte țări	0.53	1.13	0.66	0.74	0.67	2.1	5.9	6.7	6.7	5.9	90.5					
XI. Materiale textile și articole din acestea	81.87	78.17	62.33	79.18	83.37	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	105.3					
Uniunea Europeană	15.04	28.80	27.36	23.67	25.71	18.4	36.8	43.9	29.9	30.8	108.6					
CSI	65.44	45.65	31.55	51.80	53.33	79.9	58.4	50.6	65.4	64.0	103.0					
Alte țări	1.39	3.72	3.42	3.71	4.33	1.7	4.8	5.5	4.7	5.2	116.7					
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	11.32	5.53	4.21	6.44	8.65	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	134.3					
Uniunea Europeană	0.54	1.08	1.33	1.97	3.36	4.8	19.5	31.6	30.6	38.8	170.6					
CSI	10.79	4.41	2.87	4.39	5.17	95.3	79.7	68.2	68.2	59.8	117.8					
Alte țări	0.00	0.04	0.01	0.06	0.11	0.0	0.7	0.2	0.9	1.3	183.3					
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din	58.09	58.63	41.64	44.22	42.04	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	95.1					
Uniunea Europeană	26.41	27.85	29.03	37.37	34.47	45.5	47.5	69.7	84.5	82.0	92.2					
CSI	12.72	9.35	4.13	2.45	2.28	21.9	15.9	9.9	5.5	5.4	93.1					
Alte țări	18.96	21.43	8.48	4.40	5.29	32.6	36.6	20.4	10.0	12.6	120.2					
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placcate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	0.20	0.15	0.14	0.21	0.45	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	de 2.1 ori					
Uniunea Europeană	0.19	0.10	0.12	0.16	0.20	95.0	66.7	85.7	76.2	44.4	125.0					
CSI	0.00	0.03	0.01	0.04	0.14	0.0	20.0	7.1	19.0	31.1	de 3.5 ori					
Alte țări	0.00	0.01	0.00	0.00	0.09	0.0	6.7	0.0	0.0	20.0						
XV. Metale comune și articole din acestea	117.50	51.16	40.10	41.01	44.14	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	107.6					
Uniunea Europeană	21.21	26.25	20.07	17.00	22.42	18.1	51.3	50.0	41.5	50.8	131.9					
CSI	53.98	16.96	16.08	21.65	19.24	45.9	33.2	40.1	52.8	43.6	88.9					
Alte țări	42.31	7.95	3.95	2.36	2.48	36.0	15.5	9.9	5.8	5.6	105.1					
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	87.89	100.99	109.74	102.93	179.19	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	174.1					
Uniunea Europeană	18.25	45.99	61.04	64.49	133.98	20.8	45.5	55.6	62.7	74.8	de 2.1 ori					
CSI	66.86	50.99	45.33	35.58	36.91	76.1	50.5	41.3	34.6	20.6	103.7					
Alte țări	2.78	4.01	3.37	2.86	8.30	3.2	4.0	3.1	2.8	4.6	de 2.9 ori					
XVII. Mijloace și materiale de transport	42.23	23.20	16.07	23.62	38.14	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	161.5					
Uniunea Europeană	7.47	1.83	4.03	13.74	16.87	17.7	7.9	25.1	58.2	44.2	122.8					
CSI	32.78	12.80	8.46	8.63	6.84	77.6	55.2	52.6	36.5	17.9	79.3					
Alte țări	1.98	8.57	3.58	1.25	14.43	4.7	36.9	22.3	5.3	37.8	de 11.5 ori					
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesorii ale acestora	39.32	33.54	25.22	26.62	27.16	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.0					
Uniunea Europeană	25.74	18.63	15.95	18.74	17.76	65.5	55.5	63.2	70.4	65.4	94.8					
CSI	9.90	8.73	6.69	3.68	6.71	25.2	26.0	26.5	13.8	24.7	182.3					
Alte țări	3.68	6.18	2.58	4.20	2.69	9.4	18.4	10.2	15.8	9.9	64.0					
Altele	100.49	99.80	92.68	111.33	129.05	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	115.9					

	Anul							Pondere în total							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	milioane USD							%							
Uniunea Europeană	66.56	80.14	80.82	101.04	117.05	66.2	80.3	87.2	90.8	90.7	115.8				
CSI	33.75	18.79	10.75	8.83	9.60	33.6	18.8	11.6	7.9	7.4	108.7				
Alte țări	0.16	0.87	1.11	1.46	2.40	0.2	0.9	1.2	1.3	1.9	164.4				
TOTAL	1,826.59	1,749.39	1,468.38	1,503.39	1,816.95	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	120.9				
Uniunea Europeană	616.57	725.85	769.95	850.22	1,065.17	33.8	41.5	52.4	56.6	58.6	125.3				
CSI	910.87	724.21	490.86	413.35	462.29	49.9	41.4	33.4	27.5	25.4	111.8				
Alte țări	299.15	299.33	207.57	239.82	289.49	16.4	17.1	14.1	16.0	15.9	120.7				

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la export după principiul țării de destinație

Anexa 8. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare

	Anul										Pondere în total					2017 / 2016
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2016	2017	2017 / 2016			
	milioane USD													%		
I. Animale vii și produse animale	145.55	155.90	97.65	104.16	129.09	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	123.9		
Uniunea Europeană	78.87	80.87	62.99	70.15	90.02	54.2	51.9	64.5	67.3	69.7	67.3	69.7	69.7	128.3		
CSI	46.48	55.87	26.75	24.73	30.67	31.9	35.8	27.4	23.7	23.8	23.7	23.8	23.8	124.0		
Alte țări	20.20	19.16	7.91	9.28	8.40	13.9	12.3	8.1	8.9	6.5	8.9	6.5	6.5	90.5		
II. Produse vegetale	198.67	188.60	187.48	164.26	186.17	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	113.3		
Uniunea Europeană	95.11	99.89	102.16	79.73	98.57	47.9	53.0	54.5	48.5	52.9	48.5	52.9	52.9	123.6		
CSI	50.79	39.39	45.36	46.41	47.16	25.6	20.9	24.2	28.3	25.3	28.3	25.3	25.3	101.6		
Alte țări	52.77	49.32	39.96	38.12	40.44	26.6	26.2	21.3	23.2	21.7	23.2	21.7	21.7	106.1		
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	30.03	25.58	20.28	24.41	25.73	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	105.4		
Uniunea Europeană	5.35	4.86	4.96	5.43	6.56	17.8	19.0	24.5	22.2	25.5	22.2	25.5	25.5	120.8		
CSI	17.61	16.38	11.67	16.51	16.15	58.6	64.0	57.5	67.6	62.8	67.6	62.8	62.8	97.8		
Alte țări	7.07	4.34	3.65	2.47	3.02	23.5	17.0	18.0	10.1	11.7	10.1	11.7	11.7	122.3		
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	402.82	338.98	271.55	304.26	352.20	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	115.8		
Uniunea Europeană	147.39	133.90	111.45	127.89	149.81	36.6	39.5	41.0	42.0	42.5	42.0	42.5	42.5	117.1		
CSI	234.35	185.46	146.47	165.35	191.28	58.2	54.7	53.9	54.3	54.3	54.3	54.3	54.3	115.7		
Alte țări	21.08	19.62	13.63	11.02	11.11	5.2	5.8	5.0	3.6	3.2	3.6	3.2	3.2	100.8		
V. Produse minerale	1,256.60	1,153.80	733.65	630.10	774.14	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	122.9		
Uniunea Europeană	460.77	512.85	343.98	319.97	423.69	36.7	44.4	46.9	50.8	54.7	50.8	54.7	54.7	132.4		
CSI	758.91	618.19	366.35	301.62	347.29	60.4	53.6	49.9	47.9	44.9	47.9	44.9	44.9	115.1		
Alte țări	36.92	22.76	3.32	8.51	3.16	2.9	2.0	3.2	1.4	0.4	1.4	0.4	0.4	37.1		
VI. Produse chimice	626.15	623.47	495.27	501.85	572.03	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	114.0		
Uniunea Europeană	355.00	369.99	284.33	286.92	349.79	56.7	59.3	57.4	57.2	61.1	57.2	61.1	61.1	121.9		
CSI	128.16	123.46	102.88	111.37	117.30	20.5	19.8	20.8	22.2	20.5	22.2	20.5	20.5	105.3		
Alte țări	142.99	130.02	108.06	103.56	104.94	22.8	20.9	21.8	20.6	18.3	20.6	18.3	18.3	101.3		
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	296.82	305.03	235.69	232.81	262.80	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	112.9		
Uniunea Europeană	135.45	154.38	120.97	116.78	134.96	45.6	50.6	51.3	50.2	51.4	50.2	51.4	51.4	115.6		
CSI	67.13	68.89	50.38	57.55	67.44	22.6	22.6	21.4	24.7	25.7	24.7	25.7	25.7	117.2		
Alte țări	94.24	81.76	64.34	58.48	60.40	31.7	26.8	27.3	25.1	23.0	25.1	23.0	23.0	103.3		
VIII. Piele crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	13.00	19.29	20.01	28.17	43.28	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	153.6		
Uniunea Europeană	7.83	14.24	17.35	23.94	31.21	60.2	73.8	86.7	85.0	72.1	85.0	72.1	72.1	130.4		
CSI	1.23	0.64	0.83	1.30	2.05	9.5	3.3	4.1	4.6	4.7	4.6	4.7	4.7	157.7		
Alte țări	3.94	4.41	1.83	2.93	10.02	30.3	22.9	9.1	10.4	23.2	10.4	23.2	23.2	de 3.4 ori		
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	96.31	101.44	83.23	83.82	104.70	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	124.9		
Uniunea Europeană	44.27	43.39	31.02	28.38	34.40	46.0	42.8	37.3	33.9	32.9	33.9	32.9	32.9	121.2		
CSI	40.17	43.98	42.96	48.55	62.52	41.7	43.4	51.6	57.9	59.7	57.9	59.7	59.7	128.8		
Alte țări	11.87	14.07	9.25	6.89	7.78	12.3	13.9	11.1	8.2	7.4	8.2	7.4	7.4	112.9		
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	119.51	115.52	70.60	73.14	81.35	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	111.2		
Uniunea Europeană	59.10	58.50	34.54	36.12	37.92	49.5	50.6	48.9	49.4	46.6	49.4	46.6	46.6	105.0		
CSI	39.73	37.40	25.27	25.67	31.53	33.2	32.4	35.8	35.1	38.8	35.1	38.8	38.8	122.8		

	Anul										Ponderea în total					2017 / 2016	
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	
	milioane USD										%						
Alte țări	20.68	19.62	10.79	11.35	11.90	17.3	17.0	15.3	15.5	14.6	104.8						
XI. Materiale textile și articole din acestea	215.04	190.19	142.41	188.32	228.06	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.1						
Uniunea Europeană	100.10	90.87	63.37	70.87	83.17	46.5	47.8	44.5	37.6	36.5	117.4						
CSI	19.14	20.26	18.27	21.78	27.88	8.9	10.7	12.8	11.6	12.2	128.0						
Alte țări	95.80	79.06	60.77	95.67	117.01	44.5	41.6	42.7	50.8	51.3	122.3						
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	30.00	25.11	16.05	23.88	39.73	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	166.4						
Uniunea Europeană	11.39	13.03	7.96	9.49	11.43	38.0	51.9	49.6	39.7	28.8	120.4						
CSI	3.46	3.06	1.49	2.83	6.25	11.5	12.2	9.3	11.9	15.7	de 2.2 ori						
Alte țări	15.15	9.02	6.60	11.56	22.05	50.5	35.9	41.1	48.4	55.5	190.7						
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	140.30	134.06	101.47	103.47	122.40	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	118.3						
Uniunea Europeană	65.53	59.62	42.90	41.78	48.59	46.7	44.5	42.3	40.4	39.7	116.3						
CSI	51.11	51.98	41.44	45.25	54.08	36.4	38.8	40.8	43.7	44.2	119.5						
Alte țări	23.66	22.46	17.13	16.44	19.73	16.9	16.8	16.9	15.9	16.1	120.0						
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale plătate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	8.82	8.72	7.05	7.22	8.71	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	120.6						
Uniunea Europeană	2.95	2.85	2.43	2.27	2.36	33.4	32.7	34.5	31.4	27.1	104.0						
CSI	4.85	4.55	3.94	4.28	5.23	55.0	52.2	55.9	59.3	60.0	122.2						
Alte țări	1.02	1.32	0.68	0.66	1.12	11.6	15.1	9.6	9.1	12.9	169.7						
XV. Metale comune și articole din acestea	312.55	337.86	280.16	268.30	337.27	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	125.7						
Uniunea Europeană	134.06	161.15	145.02	135.54	176.95	42.9	47.7	51.8	50.5	52.5	130.6						
CSI	103.85	93.06	69.25	72.11	91.02	33.2	27.5	24.7	26.9	27.0	126.2						
Alte țări	74.64	83.65	65.89	60.65	69.30	23.9	24.8	23.5	22.6	20.5	114.3						
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de produs sunetul și imaginile	668.71	664.82	506.35	516.12	674.17	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	130.6						
Uniunea Europeană	398.65	418.77	313.34	325.48	404.84	59.6	63.0	61.9	63.1	60.1	124.4						
CSI	97.61	88.96	70.83	86.97	128.10	14.6	13.4	14.0	16.9	19.0	147.3						
Alte țări	172.45	157.09	122.18	103.67	141.23	25.8	23.6	24.1	20.1	20.9	136.2						
XVII. Mijloace și materiale de transport	297.57	327.20	189.93	230.04	292.04	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	127.0						
Uniunea Europeană	212.97	219.39	150.68	181.24	239.17	71.6	67.1	79.3	78.8	81.9	132.0						
CSI	47.28	45.10	18.44	23.65	23.80	15.9	13.8	9.7	10.3	8.1	100.6						
Alte țări	37.32	62.71	20.81	25.15	29.07	12.5	19.2	11.0	10.9	10.0	115.6						
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesorii ale acestora	82.78	95.53	79.55	56.75	75.99	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	133.9						
Uniunea Europeană	52.58	60.98	41.57	38.06	53.74	63.5	63.8	52.3	67.1	70.7	141.2						
CSI	8.42	3.90	2.15	2.51	2.99	10.2	4.1	2.7	4.4	3.9	119.1						
Alte țări	21.78	30.65	35.83	16.18	19.26	26.3	32.1	45.0	28.5	25.3	119.0						
Altele	114.66	106.19	104.30	105.03	120.18	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	114.4						

	Anul						Ponderea în total						2017 / 2016
	2013	2014	2015	2016	2017		2013	2014	2015	2016	2017		
	milioane USD						%						
Uniunea Europeană	58.92	53.93	58.78	55.42	61.07		51.4	50.8	56.4	52.8	50.8	110.2	
CSI	18.85	17.99	14.69	15.35	18.79		16.4	16.9	14.1	14.6	15.6	122.4	
Alte țări	36.89	34.27	30.83	34.26	40.32		32.2	32.3	29.6	32.6	33.5	117.7	
TOTAL	5,055.89	4,917.29	3,642.67	3,646.11	4,430.04		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.5	
Uniunea Europeană	2,426.30	2,553.44	1,939.81	1,955.45	2,438.25		48.0	51.9	53.3	53.6	55.0	124.7	
CSI	1,739.13	1,518.53	1,059.41	1,073.78	1,271.53		34.4	30.9	29.1	29.5	28.7	118.4	
Alte țări	890.46	845.32	643.45	616.88	720.26		17.6	17.2	17.7	16.9	16.3	116.8	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS. selecții la import după principiul țării de livrare

Anexa 9. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul						Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență* P.p.**
	2013	2014	2015	2016	2017	%			
	milioane USD								
EXPORT - TOTAL	1,826.59	1,749.39	1,468.38	1,503.39	1,816.95	100.0	120.9	20.9	
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	37.17	59.73	37.50	40.16	47.05	2.6	117.2	0.5	
Miere naturală	3.25	9.69	9.52	8.85	14.05	0.8	158.8	0.3	
Animale vii din specia bovine	6.29	4.72	9.61	9.54	6.76	0.4	70.9	-0.2	
Carne de animale din specia bovine	2.43	2.33	6.55	6.56	5.58	0.3	85.1	-0.1	
Carne de animale din speciile ovine sau caprine	3.00	3.32	1.32	1.49	4.71	0.3	de 3.2 ori	0.2	
Brânză și caș	4.90	5.37	4.02	3.41	4.63	0.3	135.8	0.1	
Ouă de păsări	0.37	0.30	2.06	2.00	3.71	0.2	185.5	0.1	
Lapte și smântână din lapte	0.12	0.83	0.62	2.58	3.63	0.2	de 4.2 ori	0.1	
II. Produse vegetale, din care:	501.26	539.94	493.82	519.35	653.40	36.0	125.8	8.9	
Semințe de floarea-soarelui	136.16	105.55	143.70	178.71	197.79	10.9	110.7	1.3	
Grâu și meslin	65.88	81.30	52.48	96.51	105.25	5.8	109.1	0.6	
Alte fructe cu coajă, proaspete sau uscate	91.92	101.19	93.35	75.51	89.71	4.9	118.8	0.9	
Porumb	28.08	82.01	43.90	45.86	53.70	3.0	117.1	0.5	
Mere, pere și gutui	48.02	25.26	18.25	24.83	46.38	2.6	186.8	1.4	
Struguri, proaspeți sau uscați	17.02	20.13	16.82	20.39	38.61	2.1	189.4	1.2	
Semințe de rapiță sau de rapiță sălbatică	20.70	27.28	7.52	11.97	32.85	1.8	de 2.7 ori	1.4	
Caise, cireșe, vișine, piersici, prune și porumbe	26.21	21.68	32.37	15.05	25.17	1.4	167.2	0.7	
Orz	26.62	17.61	16.91	15.55	23.84	1.3	153.3	0.6	
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	44.04	77.52	72.01	54.27	53.71	3.0	99.0	0.0	
Uleiuri din semințe de floarea-soarelui, de șofraș, de bumbac și fracțiunile lor	41.64	74.06	69.01	51.49	51.33	2.8	99.7	0.0	
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	398.73	354.07	280.35	294.01	329.82	18.2	112.2	2.4	
Vinuri din struguri proaspeți	148.15	110.46	96.46	106.14	125.72	6.9	118.4	1.3	
Sucuri de fructe și sucuri de legume	52.02	37.63	34.25	25.43	51.30	2.8	de 2.0 ori	1.7	
Alcool etilic nedestinat	73.73	55.77	41.00	46.24	49.67	2.7	107.4	0.2	
Zahăr din trestie sau din sfeclă și zaharoză chimic pură	23.37	49.78	33.83	38.84	21.17	1.2	54.5	-1.2	
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți	16.73	16.50	12.95	13.33	13.69	0.8	102.7	0.0	
Turte și alte reziduuri solide	7.08	17.24	13.11	10.30	9.81	0.5	95.2	0.0	
Alte legume preparate sau conservate	14.26	12.81	7.52	8.70	7.04	0.4	80.9	-0.1	
Înghețate și alte produse similare sub formă de înghețată	7.29	6.14	5.77	5.89	6.14	0.3	104.2	0.0	
Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao	4.04	3.98	3.88	4.77	5.65	0.3	118.4	0.1	
V. Produse minerale, din care:	41.72	27.89	16.87	14.25	28.69	1.6	de 2.0 ori	1.0	
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	18.39	14.96	9.96	6.55	16.36	0.90	de 2.5 ori	0.65	
Gips, anhidrit, ipsos	9.70	6.90	4.80	7.05	7.41	0.4	105.1	0.0	
VI. Produse ale industriei chimice, din care:	162.93	163.34	114.96	85.40	92.46	5.1	108.3	0.5	
Medicamente	112.40	124.46	75.65	48.61	61.73	3.4	127.0	0.9	
Săpunuri, produse și preparate organice tensioactive folosite ca săpun	15.28	10.78	14.64	14.82	12.39	0.7	83.6	-0.2	

	Anul					Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.***
	2013	2014	2015	2016	2017			
	milioane USD							
Uleiuri esențiale	2.37	2.50	1.97	2.69	3.95	0.2	146.8	0.1
Preparate antiigel și lichide preparate pentru degivrare	0.00	0.22	0.47	0.81	1.31	0.1	161.7	0.0
Agenți organici de suprafață, preparate tensioactive, preparate pentru spălat și preparate de curățat	0.33	0.19	2.08	3.02	1.30	0.1	43.0	-0.1
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	58.52	40.73	37.51	34.42	32.18	1.8	93.5	-0.1
Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice	16.21	17.17	13.31	12.73	20.90	1.2	164.2	0.5
Anvelope pneumatice noi, din cauciuc	6.99	2.56	9.27	10.50	1.81	0.1	17.2	-0.6
Alte articole din materiale plastice	3.39	1.65	2.44	2.12	1.72	0.1	81.1	0.0
Poliacetali, alți polieteri și rășini epoxidice	1.23	1.09	1.98	0.29	1.34	0.1	de 4.6 ori	0.1
VIII. Piei brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	8.35	7.74	5.51	5.36	5.79	0.3	108.0	0.0
Piei brute de bovine sau de ecvidee	5.07	5.06	4.01	3.48	3.51	0.2	100.9	0.0
Piei prelucrate după tăbăcire sau după uscare și piei pergamentate de bovine	1.48	1.20	0.68	0.49	0.67	0.0	136.7	0.0
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	9.43	8.26	7.92	9.61	10.37	0.6	107.9	0.1
Lemn, carbune de lemn și articole din lemn	8.11	7.47	7.45	8.80	9.67	0.5	109.9	0.1
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea, din care:	25.53	19.00	9.80	10.99	11.30	0.6	102.8	0.0
Hârtie sau carton reciclabile	1.69	1.72	2.05	2.63	3.01	0.2	114.4	0.0
Gutii, saci, pungi, cornete și alte ambalaje din hârtie, carton	1.56	2.25	1.55	1.75	2.92	0.2	166.9	0.1
Etichete de toate genurile, din hârtie sau carton	1.66	2.79	3.05	3.20	2.12	0.1	66.3	-0.1
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	81.87	78.17	62.33	79.18	83.37	4.6	105.3	0.3
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate	8.29	19.08	16.10	19.02	24.40	1.3	128.3	0.4
Materiale tricotate sau croșetate	16.71	11.94	8.05	24.01	18.34	1.0	76.4	-0.4
Govoare și alte acoperitoare de podea din materiale textile	31.76	28.74	15.76	13.38	15.95	0.9	119.2	0.2
Filamente sintetice sau artificiale, benzi și forme similare din materiale textile sintetice sau artificiale	4.17	3.39	3.07	4.71	5.91	0.3	125.5	0.1
Alte articole textile confecționate, seturi, îmbrăcăminte purtată sau uzată	3.54	5.09	6.58	2.36	5.29	0.3	de 2.2 ori	0.2
XII. Încălțăminte; pălării, umbrele și articole similare, din care:	11.32	5.53	4.21	6.44	8.65	0.5	134.3	0.1
Încălțăminte	11.29	5.31	4.18	6.36	8.61	0.5	135.4	0.1
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din	58.09	58.63	41.64	44.22	42.04	2.3	95.1	-0.1
Damigene, sticle, baloane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente, din sticlă	46.32	46.42	30.79	31.81	29.24	1.6	91.9	-0.2
Fibre de sticlă	5.27	7.52	8.04	9.02	9.04	0.5	100.2	0.0
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede, din care:	0.20	0.15	0.14	0.21	0.45	0.0	de 2.1 ori	0.0
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	117.50	51.16	40.10	41.01	44.14	2.4	107.6	0.2
Cupru și articole din cupru	13.08	16.86	12.09	8.50	13.70	0.8	161.2	0.3
Articole din fontă, fier sau din oțel	19.93	13.02	11.97	12.20	11.98	0.7	98.2	0.0
Articole diverse din metale comune	33.06	5.70	5.24	11.51	7.90	0.4	68.6	-0.2
Aluminiu și articole din aluminiu	8.88	8.49	7.27	3.92	5.17	0.3	131.9	0.1
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reproduș sunetul și imaginile, din care:	87.89	100.99	109.74	102.93	179.19	9.9	174.1	5.1
Fire, cabluri și alte conductoare electrice	3.29	27.78	33.51	38.01	100.57	5.5	de 2.6 ori	4.2

	Anul						Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.***
	milioane USD								
	2013	2014	2015	2016	2017	2017			
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau Pompe pentru lichide	0.52	1.61	8.00	9.16	9.95	9.95	0.5	108.6	0.1
Aparate și dispozitive, chiar încălzite electric	11.69	11.51	13.15	11.11	9.34	9.34	0.5	84.1	-0.1
Transformatoare electrice, convertizoare statice, bobine de reacțanță și de Tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte suporturi echipate	11.71	11.95	10.51	7.69	7.97	7.97	0.4	103.6	0.0
Pompe de aer sau de vid, compresoare de aer sau de alte gaze și ventilatoare	0.82	0.15	2.15	2.57	5.56	5.56	0.3	de 2.2 ori	0.2
Deșeuri și resturi de pile, de baterii de pile și de acumulatori electrice	1.10	1.59	0.58	0.22	5.12	5.12	0.3	de 23.3 ori	0.3
Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir	5.78	3.35	2.68	0.57	4.27	4.27	0.2	de 7.5 ori	0.2
XVII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	2.83	3.06	2.59	2.17	3.73	3.73	0.2	171.9	0.1
Autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor	2.68	2.97	3.34	2.45	2.48	2.48	0.1	101.2	0.0
Alte vehicule aeriene (de exemplu, elicoptere, avioane), vehicule spațiale (inclusiv sateliți)	42.23	23.20	16.07	23.62	38.14	38.14	2.1	161.5	1.0
Părți și accesorii de autovehicule	7.67	7.58	5.13	14.72	16.45	16.45	0.9	111.8	0.1
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	3.83	8.48	4.33	0.18	14.00	14.00	0.8	de 77.8 ori	0.9
Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate	22.64	3.76	2.73	6.64	2.97	2.97	0.2	44.7	-0.2
Instrumente, aparate și mașini de măsură sau de control nedenumite și necuprinse în altă parte	39.32	33.54	25.22	26.62	27.16	27.16	1.5	102.0	0.0
Instrumente și aparate pentru medicină, chirurgie, stomatologie sau medicina veterinară	26.81	22.88	15.16	16.48	14.80	14.80	0.8	89.8	-0.1
Ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare	5.70	4.12	3.39	2.34	3.04	3.04	0.2	129.9	0.0
Altele, din care:	0.25	0.21	0.52	0.79	1.79	1.79	0.1	de 2.3 ori	0.1
Scaune, mobilier și părți ale acestuia	0.64	0.44	0.89	0.81	1.63	1.63	0.1	de 2.0 ori	0.1
Aparate de iluminat și părțile lor	100.49	99.80	92.68	111.33	129.05	129.05	7.1	115.9	1.2
Pensule și perii	95.41	96.40	87.93	105.00	119.58	119.58	6.6	113.9	1.0
	1.22	0.27	0.29	2.45	4.79	4.79	0.3	195.5	0.2
	2.75	2.10	2.11	1.46	1.49	1.49	0.1	102.1	0.0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) exportului

** Puncte procentuale

Anexa 10. Importul (CIF) de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare

	Anul						Structura anul 2017	2017 / 2016 %	Gradul de influență* p.p.**
	2013	2014	2015	2016	2017				
	milioane USD								
IMPORT - TOTAL	5,055.89	4,917.29	3,642.67	3,646.11	4,430.04	100.0	121.5	21.5	
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	145.55	155.90	97.65	104.16	129.09	2.9	123.9	0.7	
Pești congelați	34.09	31.96	22.11	27.20	28.50	0.6	104.8	0.0	
Lapte, smântână din lapte și alte produse din lapte	22.23	21.70	14.62	19.09	21.30	0.5	111.6	0.1	
Carne și organe comestibile de păsări	24.13	23.60	14.91	13.14	15.60	0.4	118.7	0.1	
Carne de animale din specia porcine	15.19	24.49	8.69	7.51	15.28	0.3	de 2.0 ori	0.2	
Brânză și caș	15.71	13.87	10.46	11.91	14.80	0.3	124.3	0.1	
Unt și alte grăsimi care provin din lapte	3.20	1.80	1.33	2.28	6.75	0.2	de 3.0 ori	0.1	
Ouă de păsări	4.14	3.45	5.25	4.04	5.02	0.1	124.3	0.0	
Fileuri de pește și carne de pește	4.53	3.97	2.77	3.23	3.75	0.1	116.1	0.0	
Animale vii din specia porcine	3.70	6.64	4.89	3.01	3.69	0.1	122.6	0.0	
Intestine, vezici și stomacuri de animale	1.24	1.28	1.38	1.21	2.21	0.0	182.6	0.0	
II. Produse vegetale, din care:	198.67	188.60	187.48	164.26	186.17	4.2	113.3	0.6	
Fruite comestibile și nuci, coji de citrice și de pepeni	62.18	58.73	67.91	40.03	45.18	1.0	112.9	0.1	
Semințe de floarea-soarelui	12.93	14.94	16.76	20.56	21.87	0.5	106.4	0.0	
Porumb	5.80	8.84	8.02	9.96	10.12	0.2	101.6	0.0	
Fână de grâu sau de meslin	16.12	11.84	9.93	8.36	9.70	0.2	116.0	0.0	
Cartofi	6.39	5.19	5.87	7.39	9.20	0.2	124.5	0.0	
Ceai	7.47	7.32	6.97	7.28	8.59	0.2	118.0	0.0	
Tomate	11.85	11.83	6.85	7.35	8.16	0.2	111.0	0.0	
Alte plante vii, butași și altoi, spori de ciuperci	10.89	8.24	8.94	5.05	7.06	0.2	139.8	0.1	
Alte legume, în stare proaspătă sau refrigerată	5.40	4.76	4.39	4.01	6.13	0.1	152.9	0.1	
Semințe, fructe și spori, destinate însămânțării	7.85	6.45	5.47	5.82	6.10	0.1	104.8	0.0	
Cafea	3.12	3.69	3.95	4.67	5.66	0.1	121.2	0.0	
Malț	10.30	9.11	5.25	4.56	5.37	0.1	117.8	0.0	
Boabe de cereale	6.00	5.77	5.40	5.95	5.00	0.1	84.0	0.0	
Orez	6.35	6.40	5.23	4.23	4.94	0.1	116.8	0.0	
Flori și boboci de flori	2.80	2.39	2.20	3.39	4.28	0.1	126.3	0.0	
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	30.03	25.58	20.28	24.41	25.73	0.6	105.4	0.0	
Margarină	13.58	14.90	12.15	15.23	11.36	0.3	74.6	-0.1	
Ulei de semințe de floarea-soarelui	7.17	2.77	1.70	2.94	5.37	0.1	182.7	0.1	
Ulei de palmier și fracțiunile lui	4.16	3.62	2.42	1.81	2.87	0.1	158.6	0.0	
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	402.82	338.98	271.55	304.26	352.20	8.0	115.8	1.3	
Tutun și înlocuitori de tutun prelucrați	76.16	60.20	59.61	58.66	67.88	1.5	115.7	0.3	
Preparate alimentare diverse	72.61	71.51	53.37	57.31	63.50	1.4	110.8	0.2	
Zahăr din trestie sau din sfeclă	25.14	7.33	3.59	16.09	24.99	0.6	155.3	0.2	
Ape	18.30	18.73	14.53	19.40	21.49	0.5	110.8	0.1	
Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao	22.40	19.13	14.61	16.60	19.19	0.4	115.6	0.1	

	Anul					Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență*		
	2013	2014	2015	2016	2017				%	p.p.**
	milioane USD									
Alcool etilic nedematizat	41.46	25.63	15.52	19.26	18.77	0.4	97.5	0.0		
Produce de brutărie, de patiserie și biscuiți	25.60	22.14	15.64	15.98	18.54	0.4	116.0	0.1		
Preparate de tipul celor folosite pentru hrana animalelor	14.77	15.91	13.40	12.88	15.13	0.3	117.5	0.1		
Turte și alte reziduuri solide	6.65	9.61	9.38	12.05	14.89	0.3	123.6	0.1		
Bere fabricată din malt	13.63	11.24	7.97	9.63	13.79	0.3	143.2	0.1		
V. Produce minerale, din care:	1256.60	1153.80	733.65	630.10	774.14	17.5	122.9	4.0		
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	620.53	581.22	396.34	365.82	463.52	10.5	126.7	2.7		
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	457.78	458.36	288.99	229.44	202.28	4.6	88.2	-0.7		
Energie electrică	100.27	49.89	1.19	0.25	56.97	1.3	de 227.9 ori	1.6		
Huilă, brichete	27.02	16.17	18.71	8.85	23.77	0.5	de 2.7 ori	0.4		
VI. Produce ale industriei chimice, din care:	626.15	623.47	495.27	501.85	572.03	12.9	114.0	1.9		
Medicamente	225.37	249.05	171.49	168.37	203.74	4.6	121.0	1.0		
Insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare și regulatori de creștere pentru plante	61.38	58.08	54.11	61.07	65.76	1.5	107.7	0.1		
Îngrășăminte	53.08	51.94	51.44	52.34	64.48					
Uleiuri esențiale și rezinoide, produse preparate de parfumerie sau de toaletă și preparate cosmetice	85.16	80.01	61.67	59.41	60.58	1.4	102.0	0.0		
Agentați organici de suprafață, preparate tensioactive, preparate pentru spălat și preparate de curățat	31.44	30.89	27.07	28.22	28.95	0.7	102.6	0.0		
Săpunuri	23.46	18.46	21.13	21.76	20.32	0.5	93.4	0.0		
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	296.82	305.03	235.69	232.81	262.80	5.9	112.9	0.8		
Alte plăci, folii, pelicule, benzi, panglici și lame	39.43	43.60	38.46	39.25	42.92	1.0	109.4	0.1		
Anvelope pneumatice noi, din cauciuc	39.72	37.36	32.40	36.59	36.08	0.8	98.6	0.0		
Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice	26.55	27.01	21.26	19.14	23.81	0.5	124.4	0.1		
Monofilamente, inele, tije, bare și profile	25.93	28.33	21.03	21.05	22.70	0.5	107.8	0.0		
Tuburi, țevi și accesorii ale acestora	29.60	37.05	19.02	16.96	22.31	0.5	131.5	0.1		
Alte articole din materiale plastice	11.67	11.75	10.89	13.08	15.08	0.3	115.3	0.1		
Polimeri de etilenă	12.82	13.56	11.21	10.38	11.99	0.3	115.5	0.0		
Alte articole din cauciuc vulcanizat	9.60	9.34	7.57	8.48	9.98	0.2	117.7	0.0		
Polimeri de clorură de vinil sau de alte olefine halogenate	3.87	7.64	5.87	6.07	8.62	0.2	142.0	0.1		
Articole pentru echiparea construcțiilor, din materiale plastice	11.26	10.06	7.25	8.15	8.54	0.2	104.8	0.0		
VIII. Piele brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	13.00	19.29	20.01	28.17	43.28	1.0	153.6	0.4		
Articole din piele naturală sau reconstituită	2.42	8.94	13.55	19.62	25.65	0.6	130.7	0.2		
Valize, geamantane și cufere	5.29	6.31	3.64	4.75	13.13	0.3	de 2.8 ori	0.2		
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	96.31	101.44	83.23	83.82	104.70	2.4	124.9	0.6		
Lemn tăiat sau despicat	19.09	21.10	20.16	20.27	26.14	0.6	129.0	0.2		
Plăci aglomerate, panouri numite „oriented strand board” (OSB) și panouri similare	28.02	28.92	21.13	21.43	26.08	0.6	121.7	0.1		
Panouri fibrolemnoase sau din alte materiale lemnoase	15.62	18.69	15.20	15.12	16.51	0.4	109.2	0.0		
Lucrări de tâmplărie și piese de dulgherie pentru construcții	12.02	12.41	9.52	9.30	11.67	0.3	125.5	0.1		
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea, din care:	119.51	115.52	70.60	73.14	81.35	1.8	111.2	0.2		

	Anul						Structura anul 2017	2017 / 2016 %	Gradul de influență** p.p.**
	milioane USD								
	2013	2014	2015	2016	2017				
	79.27	75.13	40.18	40.57	44.44	1.0			
Hârtii	7.70	7.82	6.93	7.96	10.60	0.2	133.2	0.1	
Cuții, saci, pungi, cornete și alte ambalaje din hîrtie, carton, vată	3.73	4.42	2.88	3.87	4.73	0.1	122.2	0.0	
Cărți, broșuri și tipărituri similare	2.82	5.72	4.32	4.78	4.59	0.1	96.0	0.0	
Alte imprimate, inclusiv imagini, gravuri și fotografii	215.04	190.19	142.41	188.32	228.06	5.1	121.1	1.1	
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	28.67	29.06	24.35	32.82	49.25	1.1	150.1	0.5	
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate	36.09	27.98	20.42	31.29	39.41	0.9	126.0	0.2	
Îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate sau croșetate	24.26	29.17	21.01	40.08	31.84	0.7	79.4	-0.2	
Materiale tricotate sau croșetate	11.48	15.92	9.64	10.55	16.57	0.4	157.1	0.2	
Țesături impregnate	13.03	10.89	8.86	11.77	15.79	0.4	134.2	0.1	
Fibre sintetice sau artificiale discontinue	16.05	15.52	10.08	11.42	11.36	0.3	99.5	0.0	
Filamente sintetice sau artificiale, benzi și forme similare din materiale textile sintetice sau artificiale	6.68	5.11	3.70	5.40	7.80	0.2	144.4	0.1	
Lenjerie de pat, de masă, de toaletă sau de bucătărie	30.00	25.11	16.05	23.88	39.73	0.9	166.4	0.4	
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, din care:	27.28	22.18	14.13	21.62	36.45	0.8	168.6	0.4	
Încălțăminte	140.30	134.06	101.47	103.47	122.40	2.8	118.3	0.5	
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din care:	44.88	42.09	32.22	33.27	40.35	0.9	121.3	0.2	
Sticlă și articole din sticlă	28.70	30.46	24.73	24.62	24.88	0.6	101.1	0.0	
Plăci și dale din ceramică pentru pavaj sau pentru acoperit pereții	9.65	8.46	7.13	7.82	10.72	0.2	137.1	0.1	
Articole din ciment, din beton sau din piatră artificială	8.53	7.56	5.50	5.87	6.94	0.2	118.2	0.0	
Articole din asfalt sau din materiale similare	8.82	8.72	7.05	7.22	8.71	0.2	120.6	0.0	
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede, din care:	7.10	7.18	6.17	6.30	7.53	0.2	119.5	0.0	
Articole de bijuterie sau de giuvaergerie și părți ale acestora, din metale prețioase	312.55	337.86	280.16	268.30	337.27	7.6	125.7	1.9	
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	119.70	120.02	89.18	85.74	104.73	2.4	122.1	0.5	
Articole din fontă, fier sau din oțel	99.01	94.63	75.08	70.45	83.25	1.9	118.2	0.4	
Fontă, fier și oțel	12.60	50.12	51.43	42.45	71.53	1.6	168.5	0.8	
Cupru și articole din cupru	33.36	29.11	28.25	34.52	34.05	0.8	98.6	0.0	
Articole diverse din metale comune	29.12	27.97	22.76	20.63	26.14	0.6	126.7	0.2	
Aluminiu și articole din aluminiu	15.68	14.69	12.31	13.56	16.45	0.4	121.3	0.1	
Unelte și scule, articole de cuțitărie și tacămuri, din metale comune, părți ale acestor articole, din metale comune	668.71	664.82	506.35	516.12	674.17	15.2	130.6	4.3	
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reproduc sunetul și imaginile, din care:	76.14	62.85	59.45	60.45	81.67	1.8	135.1	0.6	
Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir	27.43	23.29	19.59	20.92	38.28	0.9	183.0	0.5	
Fire, cabluri și alte conductoare electrice izolate									

	Anul					Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**	
	2013	2014	2015	2016	2017				%
	milioane USD								
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice; tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte suporturi pentru comanda sau distribuirea electricității, părțile lor	26.33	24.33	22.73	24.62	37.46	0.8	152.2	0.4	
Mașini automate de prelucrare a datelor și unități ale acestora	33.61	33.28	19.89	25.86	32.85	0.7	127.0	0.2	
Frigider, congelatoare și alte echipamente pentru producerea frigului	30.34	30.12	22.27	21.84	31.10	0.7	142.4	0.3	
Monitoare și proiectoare, care nu încorporează un aparat de recepție de televiziune	30.73	29.27	17.43	20.15	29.64	0.7	147.1	0.3	
Mașini, aparate și dispozitive agricole, horticoale sau silvicole	21.20	24.00	15.61	19.93	27.94	0.6	140.2	0.2	
Mașini și utilaje pentru recoltat și treierat produse agricole	19.72	34.81	19.28	18.04	26.91	0.6	149.2	0.2	
Pompe pentru lichide, de aer sau vid	26.76	26.27	20.73	18.70	23.08	0.5	123.4	0.1	
Încălzitoare de apă, instantanee sau cu stocare și termopompe electrice	19.45	21.09	13.58	14.14	17.81	0.4	126.0	0.1	
Centrifuge, inclusiv uscătoare centrifugale	16.66	16.67	13.92	14.47	17.36	0.4	120.0	0.1	
Articole de robinetărie și articole similare pentru țevi, cazane, rezervoare, cuve	16.95	18.70	13.44	13.39	16.42	0.4	122.6	0.1	
Furnale, cupatoare și a altor aparate pentru prelucrarea materialelor prin operații ce implică o schimbare a temperaturii	31.73	26.05	23.95	12.77	14.29	0.3	111.9	0.0	
Cazane pentru încălzire centrală	12.44	17.10	10.88	10.40	13.04	0.3	125.4	0.1	
XVII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	297.57	327.20	189.93	230.04	292.04	6.6	127.0	1.7	
Autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor	131.81	132.22	87.10	107.29	145.72	3.3	135.8	1.1	
Tractoare	48.96	60.68	31.77	40.64	52.97	1.2	130.3	0.3	
Părți și accesorii de autovehicule	57.20	36.71	28.73	35.62	40.50	0.9	113.7	0.1	
Autovehicule pentru transportul mărfurilor	16.52	16.75	11.01	12.18	15.13	0.3	124.2	0.1	
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	82.78	95.53	79.55	56.75	75.99	1.7	133.9	0.5	
Instrumente și aparate pentru medicină, chirurgie, stomatologie sau medicina veterinară	21.43	31.08	30.60	12.47	17.69	0.4	141.9	0.1	
Instrumente, aparate și mașini de măsură sau de control	5.41	3.80	4.27	6.03	11.71	0.3	194.2	0.2	
Articole și aparate de ortopedie, inclusiv centurile și bandajele medicochirurgicale și cărjele	7.88	8.35	6.54	8.34	11.29	0.3	135.4	0.1	
Instrumente și aparate pentru analize fizice sau chimice (de exemplu, polarimetre, refractometre, spectrometre, analizoare de gaze sau gaze arse)	5.93	6.11	8.83	3.58	3.99	0.1	111.5	0.0	
Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate	8.06	6.06	3.61	3.36	3.82	0.1	113.7	0.0	
Ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare	1.75	1.85	2.24	2.23	3.17	0.1	142.2	0.0	
Aparate cu raze X și aparate care utilizează raze alfa, beta și gama	5.22	12.97	7.63	2.73	2.79	0.1	102.2	0.0	

	Anul						Structura anul 2017	2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**
	2013	2014	2015	2016	2017				
	milioane USD								
Instrumente și aparate pentru măsurarea sau controlul debitului, nivelului, presiunii sau altor caracteristici variabile ale lichidelor sau gazelor	2.61	2.16	1.59	1.96	2.62	0.1	133.7	0.0	
Altele, din care:	114.66	106.19	104.30	105.03	120.18	2.7	114.4	0.4	
Scaune, mobilier și părți ale acestuia	64.72	55.82	38.53	37.55	43.86	1.0	116.8	0.2	
Tampoane igienice și tamponale interne, șervețele și scutece pentru copii	0.00	0.00	19.65	18.68	18.81	0.4	100.7	0.0	
Aparate de iluminat și părțile lor	13.08	12.43	10.70	12.04	16.05	0.4	133.3	0.1	
Triciclete, trotinete, automobile cu pedale și jucării similare cu roți	10.13	10.59	7.52	9.19	13.75	0.3	149.6	0.1	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) importului

** Puncte procentuale

Anexa 11. Balanța comercială pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul								Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**	
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026			2027
	milioane USD								%									
Uniunea Europeană, din care:	-1,809.73	-1,827.59	-1,169.86	-1,105.23	-1,373.08	56.04	57.7	53.8	51.6	52.5	124.2	12.5						
România	-749.79	-808.72	-485.61	-427.05	-571.05	23.22	25.5	22.3	19.9	21.9	133.7	6.7						
Germania	-283.69	-276.31	-180.85	-188.61	-242.52	8.78	8.7	8.3	8.8	9.3	128.6	2.5						
Italia	-154.83	-102.61	-77.74	-83.87	-100.05	4.79	3.2	3.6	3.9	3.8	119.3	0.8						
Polonia	-86.07	-121.93	-78.38	-85.41	-95.87	2.67	3.8	3.6	4.0	3.7	112.2	0.5						
Ungaria	-90.33	-92.64	-80.47	-79.72	-94.88	2.80	2.9	3.7	3.7	3.6	119.0	0.7						
Olanda	-55.36	-62.01	-37.41	-47.47	-61.46	1.71	2.0	1.7	2.2	2.4	129.5	0.7						
Austria	-75.29	-85.58	-59.02	-57.06	-55.41	2.33	2.7	2.7	2.7	2.1	97.1	-0.1						
Belgia	-43.57	-39.13	-34.52	-27.42	-37.72	1.35	1.2	1.6	1.3	1.4	137.6	0.5						
Lituania	-32.12	-26.48	-29.83	-41.41	-34.14	0.99	0.8	1.4	1.9	1.3	82.4	-0.3						
Cehia	-30.62	-24.13	-11.82	-16.30	-32.02	0.95	0.8	0.5	0.8	1.2	196.4	0.7						
Slovenia	-32.49	-29.66	-27.10	-25.89	-29.32	1.01	0.9	1.2	1.2	1.1	113.2	0.2						
Bulgaria	-74.52	-62.97	-53.03	0.52	-20.10	2.31	2.0	2.4	0.0	0.8	-3865.4	1.0						
Slovacia	-17.31	-17.88	-13.02	-16.51	-19.51	0.54	0.6	0.6	0.8	0.7	118.2	0.1						
Letonia	-8.90	-5.19	-2.65	-10.19	-12.37	0.28	0.2	0.1	0.5	0.5	121.4	0.1						
Finlanda	-14.84	-17.56	-11.41	-10.03	-12.19	0.46	0.6	0.5	0.5	0.5	121.5	0.1						
Danemarca	-10.72	-12.00	-9.19	-8.58	-11.22	0.33	0.4	0.4	0.4	0.4	130.8	0.1						
Suedia	-9.85	-10.21	-7.74	-12.21	-10.28	0.31	0.3	0.4	0.6	0.4	84.2	-0.1						
Spania	-19.13	-18.19	-9.25	-10.82	-7.70	0.59	0.6	0.4	0.5	0.3	71.2	-0.1						
Estonia	-3.55	-1.19	-1.66	-2.93	-3.47	0.11	0.0	0.1	0.1	0.1	118.4	0.0						
Irlanda	-6.90	-4.91	-3.78	-0.85	-1.04	0.21	0.2	0.2	0.0	0.0	122.4	0.0						
Luxemburg	-2.11	-2.82	-0.75	-0.64	-0.84	0.07	0.1	0.0	0.0	0.0	131.3	0.0						
Croația	-1.59	-1.04	-1.50	-1.06	-0.69	0.05	0.0	0.1	0.0	0.0	65.1	0.0						
Franța	-24.60	-17.22	-4.76	-3.56	-0.32	0.76	0.5	0.2	0.2	0.0	9.0	-0.2						
Marea Britanie	22.84	17.40	61.92	33.83	60.09	-0.71	-0.5	-2.8	-1.6	-2.3	177.6	-1.2						
Grecia	-11.79	-7.49	-14.66	13.15	12.60	0.37	0.2	0.7	-0.6	-0.5	95.8	0.0						
Cipru	7.68	6.07	6.36	3.09	6.78	-0.24	-0.2	-0.3	-0.1	-0.3	de 2.2 ori	-0.2						
Portugalia	-1.61	-3.17	-2.29	1.66	1.62	0.05	0.1	0.1	-0.1	-0.1	97.6	0.0						
CSI, din care:	-828.26	-794.32	-568.55	-660.43	-809.24	25.65	25.1	26.1	30.8	31.0	122.5	6.9						
Ucraina	-675.31	-519.42	-373.52	-394.78	-526.04	20.91	16.4	17.2	18.4	20.1	133.2	6.1						
Rusia	-81.41	-302.10	-298.12	-292.16	-295.73	2.52	9.5	13.7	13.6	11.3	101.2	0.2						
Belarus	-89.36	-7.46	47.88	4.21	-11.99	2.77	0.2	-2.2	-0.2	0.5	-284.8	0.8						
Uzbekistan	-2.10	-6.94	-4.62	3.04	-0.16	0.07	0.2	0.2	-0.1	0.0	-5.3	0.1						
Kazahstan	16.43	28.60	53.40	11.63	15.78	-0.51	-0.9	-2.5	-0.5	-0.6	135.7	-0.2						
Azerbaidjan	6.17	5.75	3.15	3.97	6.34	-0.19	-0.2	-0.1	-0.2	-0.2	159.7	-0.1						

	Anul							Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD							%								
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017						
Kârgâzstan	-1.79	2.87	1.74	1.69	1.02	0.06	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	60.4	0.0			
Turkmenistan	-2.77	1.23	0.47	1.05	0.64	0.09	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	61.0	0.0			
Armenia	0.61	1.70	0.53	0.55	0.62	-0.02	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	112.7	0.0			
Tadjikistan	1.27	1.47	0.48	0.35	0.28	-0.04	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	80.0	0.0			
Alte țări, din care:	-591.31	-545.99	-435.88	-377.06	-430.77	18.31	17.2	20.0	17.6	16.5	16.5	114.2	2.5			
China	-268.69	-269.45	-196.19	-200.64	-258.14	8.32	8.5	9.0	9.4	9.9	9.9	128.7	2.7			
Turcia	-247.41	-201.27	-188.75	-204.52	-191.32	7.66	6.4	8.7	9.5	7.3	7.3	93.5	-0.6			
Hong Kong	-8.21	-6.38	-6.69	-10.72	-17.02	0.25	0.2	0.3	0.5	0.7	0.7	158.8	0.3			
Coreea de Sud	-19.18	-21.64	-13.77	-12.46	-15.82	0.59	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	127.0	0.2			
India	-16.92	-18.61	-16.20	-9.17	-12.32	0.52	0.6	0.7	0.4	0.5	0.5	134.4	0.1			
Taiwan	-6.00	-4.69	-3.70	-5.61	-5.32	0.19	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2	94.8	0.0			
Ecuador	-1.87	-2.36	-2.10	-4.48	-5.01	0.06	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	111.8	0.0			
Argentina	-3.63	-3.76	-3.53	-4.64	-3.57	0.11	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	76.9	0.0			
SUA	-8.82	1.89	4.45	-0.48	-2.75	0.27	-0.1	-0.2	0.0	0.1	0.1	de 5.7 ori	0.1			
Bangladesh	-2.83	-3.02	-1.26	-0.70	-2.34	0.09	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	de 3.3 ori	0.1			
Macedonia	0.13	-0.25	0.31	-0.70	-2.25	0.00	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	de 3.2 ori	0.1			
Japonia	-4.87	-16.64	-22.01	-2.73	-1.75	0.15	0.5	1.0	0.1	0.1	0.1	64.1	0.0			
Vietnam	-6.25	-4.53	-3.54	-2.18	-1.65	0.19	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	75.7	0.0			
Brazilia	-8.32	-29.47	-0.86	-1.03	-1.59	0.26	0.9	0.0	0.0	0.1	0.1	154.4	0.0			
Egipt	-1.78	6.30	1.32	2.43	-1.54	0.06	-0.2	-0.1	-0.1	0.1	0.1	-63.4	0.2			
Emiratele Arabe Unite	-5.72	-4.95	-2.32	-3.76	-1.38	0.18	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	36.7	-0.1			
Iran	0.11	1.34	0.08	-0.27	-1.23	0.00	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	de 4.6 ori	0.0			
Israel	-37.23	-15.72	-22.61	-0.32	-1.03	1.15	0.5	1.0	0.0	0.0	0.0	de 3.2 ori	0.0			
Uruguay	-1.09	-1.19	-1.10	-1.08	-0.82	0.03	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	75.9	0.0			
Șri Lanka	-2.00	-1.91	-0.19	-1.11	-0.65	0.06	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	58.6	0.0			
Chile	-0.29	-0.19	-0.49	-0.44	-0.62	0.01	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	140.9	0.0			
Noua Zeelandă	31.27	19.10	-0.42	-0.37	-0.42	-0.97	-0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	113.5	0.0			
Serbia	-15.86	-16.15	-9.32	-7.66	-0.30	0.49	0.5	0.4	0.4	0.0	0.0	3.9	-0.3			
Singapore	-4.51	-7.53	-6.57	-0.45	-0.27	0.14	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	60.0	0.0			
Costa Rica	-1.09	-0.72	-0.67	-0.25	-0.02	0.03	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	8.0	0.0			
Elveția	4.04	8.06	1.73	15.03	16.38	-0.13	-0.3	-0.1	-0.7	-0.6	-0.6	109.0	-0.1			
Georgia	22.67	21.97	13.50	14.71	15.00	-0.70	-0.7	-0.6	-0.7	-0.6	-0.6	102.0	0.0			
Irak	13.16	10.15	16.61	26.28	13.03	-0.41	-0.3	-0.8	-1.2	-0.5	-0.5	49.6	0.6			
San Marino	-0.02	-0.13	-0.13	-0.04	11.52	0.00	0.0	0.0	0.0	-0.4	-0.4	-28800.0	-0.5			
Liban	1.33	9.74	8.16	10.62	7.38	-0.04	-0.3	-0.4	-0.5	-0.3	-0.3	69.5	0.2			
Republica Arabă Siria	0.64	2.64	5.71	5.61	4.99	-0.02	-0.1	-0.3	-0.3	-0.2	-0.2	88.9	0.0			
Myanmar	-0.02	0.22	1.04	4.62	4.57	0.00	0.0	0.0	-0.2	-0.2	-0.2	98.9	0.0			

	Anul							Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**	
	milioane USD							%									
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016			2017
Arabia Saudită	-0.18	1.26	0.47	1.64	3.68	0.01	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.01	0.0	0.0	-0.1	-0.1	de 2.2 ori	-0.1
Malaezia	-3.44	0.44	-0.83	7.62	3.65	0.11	0.0	0.0	-0.4	-0.1	0.11	0.0	0.0	-0.4	-0.1	47.9	0.2
Indonezia	-0.30	3.85	9.78	2.24	2.94	0.01	-0.1	-0.4	-0.1	-0.1	0.01	-0.1	-0.4	-0.1	-0.1	131.3	0.0
Canada	-3.07	-4.17	0.86	0.81	2.05	0.10	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.10	0.0	0.0	0.0	-0.1	de 2.5 ori	-0.1
Panama	0.62	-0.22	0.39	0.28	1.90	-0.02	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.02	0.0	0.0	0.0	-0.1	de 6.8 ori	-0.1
Sudan					1.25					0.0				0.0	0.0		-0.1
Gibraltar	0.31	0.30	-0.02	0.42	1.03	-0.01	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.01	0.0	0.0	0.0	0.0	de 2.5 ori	0.0
Nigeria	1.83	1.95	0.80	0.77	0.92	-0.06	-0.1	0.0	0.0	0.0	-0.06	-0.1	0.0	0.0	0.0	119.5	0.0
Ins. Virgine Britanice	-0.08	0.78	1.06	0.39	0.83	0.00	0.0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.0	0.0	0.0	0.0	de 2.1 ori	0.0
Iordania	-0.52	0.21	-0.04	1.53	0.64	0.02	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.02	0.0	0.0	-0.1	0.0	41.8	0.0
Swaziland	1.44			0.12	0.49	-0.04			0.0	0.0	-0.04			0.0	0.0	de 4.1 ori	0.0
Bosnia și Herțegovina	-1.13	-1.15	-0.93	-0.23	0.43	0.03	0.0	0.0	0.0	0.0	0.03	0.0	0.0	0.0	0.0	-187.0	0.0
Libia	4.39	2.34	0.27	0.90	0.41	-0.14	-0.1	0.0	0.0	0.0	-0.14	-0.1	0.0	0.0	0.0	45.6	0.0
Albania	0.16	-6.52	0.01	0.08	0.03	0.00	0.2	0.0	0.0	0.0	0.00	0.2	0.0	0.0	0.0	37.5	0.0
Pakistan	0.87	6.31	-0.66	0.27	0.02	-0.03	-0.2	0.0	0.0	0.0	-0.03	-0.2	0.0	0.0	0.0	7.4	0.0
Thailanda	-1.05	0.01	-0.33	-0.42	0.02	0.03	0.0	0.0	0.0	0.0	0.03	0.0	0.0	0.0	0.0	-4.8	0.0
Filipine	1.20	1.36	0.23	0.18	0.01	-0.04	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.04	0.0	0.0	0.0	0.0	5.6	0.0
Kenya	0.04	-1.41	-0.79	0.02	0.01	0.00	0.0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.0	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0
Belize	6.19	-0.09	-0.97	0.18		-0.19	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.19	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
Insulele Faroe	-0.32	-1.81		-0.03		0.01	0.1		0.0		0.01	0.1		0.0			0.0
Sudan	0.47	0.01	2.21	0.15		-0.01	0.0	-0.1	0.0	0.0	-0.01	0.0	-0.1	0.0	0.0		0.0
Total	-3,229.30	-3,167.90	-2,174.29	-2,142.72	-2,613.09	100.00	100.0	100.0	100.0	100.0	100.00	100.0	100.0	100.0	100.0	122.0	22.0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la export după principiul țării de destinație, selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) deficitului comercial

** puncte procentuale

Anexa 12. Volumul comerțului exterior de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free

	Anul							Ponderea în total %	2017 / 2016	Gradul de influență* p.p.**			
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014				2015	2016	2017
	milioane USD												
Uniunea Europeană, din care:	3,042.87	3,279.29	2,709.76	2,805.67	3,503.42	44.2	49.2	53.0	54.5	56.1	124.9	13.5	
România	1,047.97	1,191.58	948.71	997.75	1,264.35	15.2	17.9	18.6	19.4	20.2	126.7	5.2	
Germania	458.01	494.75	368.79	393.31	524.14	6.7	7.4	7.2	7.6	8.4	133.3	2.5	
Italia	271.99	316.21	238.20	218.29	289.91	4.0	4.7	4.7	4.2	4.6	132.8	1.4	
Polonia	227.85	225.71	195.40	212.37	282.55	3.3	3.4	3.8	4.1	4.5	133.0	1.4	
Austria	111.77	129.56	100.44	108.48	133.37	1.6	1.9	2.0	2.1	2.1	122.9	0.5	
Bulgaria	130.40	128.41	100.61	124.66	127.20	1.9	1.9	2.0	2.4	2.0	102.0	0.0	
Marea Britanie	66.58	74.30	108.92	105.03	121.05	1.0	1.1	2.1	2.0	1.9	115.3	0.3	
Ungaria	121.69	103.68	89.17	97.22	114.72	1.8	1.6	1.7	1.9	1.8	118.0	0.3	
Olanda	72.30	85.05	73.09	81.73	99.58	1.1	1.3	1.4	1.6	1.6	121.8	0.3	
Cehia	81.70	82.73	67.06	72.86	91.78	1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	126.0	0.4	
Franța	83.70	74.76	74.50	75.26	85.66	1.2	1.1	1.5	1.5	1.4	113.8	0.2	
Spania	39.37	41.55	46.39	48.28	62.20	0.6	0.6	0.9	0.9	1.0	128.8	0.3	
Lituania	61.78	59.98	47.23	56.47	52.20	0.9	0.9	0.9	1.1	0.8	92.4	-0.1	
Belgia	47.77	45.95	40.68	33.66	48.30	0.7	0.7	0.8	0.7	0.8	143.5	0.3	
Grecia	62.41	60.93	65.48	45.83	46.40	0.9	0.9	1.3	0.9	0.7	101.2	0.0	
Slovacia	24.77	26.62	23.90	23.71	30.95	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	130.5	0.1	
Slovenia	33.33	30.88	27.94	26.79	29.84	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	111.4	0.1	
Letonia	18.82	27.63	23.79	20.83	25.13	0.3	0.4	0.5	0.4	0.4	120.6	0.1	
Danemarca	12.80	15.32	15.29	10.76	14.18	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	131.8	0.1	
Finlanda	16.38	18.50	12.07	11.93	12.71	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	106.5	0.0	
Suedia	13.35	13.89	13.26	13.17	12.32	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	93.5	0.0	
Estonia	10.31	10.03	10.18	9.81	10.71	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	109.2	0.0	
Portugalia	7.13	3.99	3.03	9.26	9.86	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	106.5	0.0	
Cipru	9.94	7.81	7.68	4.39	8.82	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	de 2.0 ori	0.1	
Croația	1.97	1.60	1.92	1.46	2.31	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	158.2	0.0	
Irlanda	7.08	4.99	4.26	1.39	2.26	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	162.6	0.0	
CSI, din care:	2,650.00	2,242.74	1,550.27	1,487.13	1,733.82	38.5	33.6	30.3	28.9	27.8	116.6	4.8	
Rusia	1,323.89	1,128.84	777.34	757.56	804.55	19.2	16.9	15.2	14.7	12.9	106.2	0.9	
Ucraina	955.63	737.60	465.00	493.94	656.84	13.9	11.1	9.1	9.6	10.5	133.0	3.2	
Belarus	268.84	276.38	215.24	202.87	231.97	3.9	4.1	4.2	3.9	3.7	114.3	0.6	
Kazahstan	62.07	62.02	63.84	14.75	18.30	0.9	0.9	1.2	0.3	0.3	124.1	0.1	
Uzbekistan	17.10	23.02	17.50	8.12	10.98	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	135.2	0.1	

	Anul					Ponderea în total							2017 / 2016	Gradul de influență* P.P.**
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017				
	milioane USD					%								
Azerbaidjan	6.77	6.07	3.89	5.35	6.82	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	127.5	0.0	
Armenia	1.61	2.58	1.67	1.27	1.88	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	148.0	0.0	
Kârgâzstan	8.09	3.51	2.04	1.87	1.54	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	82.4	0.0	
Alte țări, din care:	1,189.61	1,144.65	851.02	856.70	1,009.75	17.3	17.2	16.7	16.6	16.2	16.6	117.9	3.0	
Turcia	441.79	362.45	279.37	284.16	350.10	6.4	5.4	5.5	5.5	5.6	5.5	123.2	1.3	
China	281.71	285.85	212.73	228.46	294.22	4.1	4.3	4.2	4.4	4.7	4.4	128.8	1.3	
Elveția	87.14	83.38	63.73	68.89	64.72	1.3	1.3	1.2	1.3	1.0	1.3	93.9	-0.1	
SUA	57.36	61.05	38.97	33.22	39.27	0.8	0.9	0.8	0.6	0.6	0.6	118.2	0.1	
Serbia	18.78	20.79	14.42	15.10	22.20	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	147.0	0.1	
Georgia	33.41	26.99	22.38	19.09	21.08	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	110.4	0.0	
Hong Kong	12.13	13.56	7.11	11.22	18.52	0.2	0.2	0.1	0.2	0.3	0.3	165.1	0.1	
Coreea de Sud	19.98	21.78	14.13	13.04	16.50	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	126.5	0.1	
India	18.36	19.89	16.78	13.05	14.40	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	110.3	0.0	
Irak	13.16	10.43	17.57	26.28	13.31	0.2	0.2	0.3	0.5	0.2	0.2	50.6	-0.3	
Malaezia	5.76	10.02	7.01	13.10	12.01	0.1	0.2	0.1	0.3	0.2	0.2	91.7	0.0	
San Marino	0.02	0.13	0.13	0.04	11.58	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	de 289.5 ori	0.2	
Macedonia	1.49	2.77	3.41	10.36	11.35	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	109.6	0.0	
Israel	46.61	21.46	27.15	15.80	8.67	0.7	0.3	0.5	0.3	0.1	0.3	54.9	-0.1	
Liban	2.97	10.80	9.06	11.86	8.58	0.0	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	72.3	-0.1	
Taiwan	9.40	7.75	6.28	8.97	7.96	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	88.7	0.0	
Vietnam	13.09	10.85	5.34	4.82	7.61	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	157.9	0.1	
Canada	5.45	6.57	4.28	4.01	7.53	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	187.8	0.1	
Indonezia	3.84	8.69	13.48	5.52	6.94	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1	0.1	125.7	0.0	
Emiratele Arabe Unite	7.78	5.97	3.84	5.34	5.52	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	103.4	0.0	
Republica Arabă Siria	0.64	2.64	5.71	5.67	5.03	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	88.7	0.0	
Ecuador	1.87	2.36	2.10	4.48	5.01	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	111.8	0.0	
Myanmar	0.02	0.22	1.04	4.62	4.57	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	98.9	0.0	
Arabia Saudită	0.32	2.10	0.59	1.88	4.04	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	de 2.1 ori	0.0	
Egipt	2.54	10.52	4.88	5.99	4.02	0.0	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	67.1	0.0	
Japonia	5.79	19.52	24.59	4.39	3.87	0.1	0.3	0.5	0.1	0.1	0.1	88.2	0.0	
Argentina	3.63	3.76	3.53	4.66	3.67	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	78.8	0.0	
Bosnia și Hertegovina	3.01	3.09	2.47	3.43	3.67	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	107.0	0.0	
Iordania	0.76	1.69	1.24	3.59	3.34	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	93.0	0.0	
Bangladesh	2.83	3.40	2.38	3.56	2.92	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	82.0	0.0	
Panama	1.68	1.10	0.93	0.58	1.90	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	de 3.3 ori	0.0	
Afganistan	1.27	0.15	0.04	0.04	1.63	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	de 40.8 ori	0.0	
Brazilia	8.40	29.57	0.88	1.07	1.59	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	148.6	0.0	

	Anul					Ponderea în total					Gradul de influență* P.P.**	
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017		2017 / 2016
	milioane USD					%						
Pakistan	3.01	9.53	1.92	1.49	1.58	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	106.0	0.0
Thailanda	1.57	1.83	2.09	1.38	1.50	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	108.7	0.0
Iran	1.73	2.82	1.72	2.11	1.33	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	63.0	0.0
Sudan	0.00	0.00	0.00	0.00	1.25	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
Uruguay	1.15	1.19	1.10	1.08	1.04	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	96.3	0.0
Gibraltar	0.31	0.40	0.02	0.42	1.03	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	de 2.5 ori	0.0
Total	6,882.48	6,666.68	5,111.05	5,149.50	6,246.99	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.3	21.3

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la export după principiiul țării de destinație, selecții la import după principiiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) volumului comerțului

** puncte procentuale

Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane USD

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Poziția investițională internațională netă	-2,304.76	-1,925.42	-2,082.69	-2,311.41	-3,249.85
Active	6,568.34	6,281.75	5,316.31	5,289.61	5,717.88
Investiții directe	195.54	231.52	234.05	247.07	258.47
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	115.25	152.84	168.18	177.31	188.17
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	115.25	152.84	168.18	177.31	188.17
Instrumente de natura datoriei	80.29	78.68	65.87	69.76	70.30
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	6.06	10.06	12.20	12.51	13.05
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	74.23	68.62	53.67	57.25	57.25
Împrumuturi	47.54	55.75	46.46	50.98	48.89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	6.06	10.06	12.20	12.51	13.05
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	41.48	45.69	34.26	38.47	35.84
Credite comerciale	32.75	22.93	19.41	18.78	21.41
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	32.75	22.93	19.41	18.78	21.41
Investiții de portofoliu	5.22	5.10	5.09	5.09	4.97
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2.58	2.58	2.57	2.57	3.31
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.03	0.03	0.02	0.02	0.02
Administrația publică	0.39	0.39	0.39	0.39	0.39
Alte sectoare	2.16	2.16	2.16	2.16	2.90
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2.16	2.16	2.16	2.16	2.90
Titluri de creanță	2.64	2.52	2.52	2.52	1.66
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.52	2.52	2.52	2.52	1.66
Pe termen lung	2.52	2.52	2.52	2.52	1.66
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3.89	4.00	4.00	4.00	4.00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.89	4.00	4.00	4.00	4.00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3.89	4.00	4.00	4.00	4.00
Contracte de tip forward	3.89	4.00	4.00	4.00	4.00
Alte investiții	3,543.06	3,884.50	3,316.36	2,827.52	2,647.18
Alte participații la capital					0.56
Numerar și depozite	2,400.59	2,624.36	2,533.28	2,103.81	1,843.51
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	843.68	593.04	524.32	486.75	696.57
Din care: Poziții interbancare	843.68	593.04	524.32	486.75	696.57
Alte sectoare	1,556.91	2,031.32	2,008.96	1,617.06	1,146.94
Pe termen scurt	1,556.91	2,031.32	2,008.96	1,617.06	1,146.94
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,556.91	2,031.32	2,008.96	1,617.06	1,146.94
Pe termen scurt	1,556.91	2,031.32	2,008.96	1,617.06	1,146.94
Împrumuturi	74.46	109.43	108.44	107.62	106.07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.50	9.35	8.74	8.46	7.95
Pe termen scurt	0.05	0.28	0.05	0.02	0.02
Pe termen lung	4.45	9.07	8.69	8.44	7.93
Alte sectoare	69.96	100.08	99.70	99.16	98.12
Pe termen scurt	5.43	5.44	4.83	4.88	4.69
Pe termen lung	64.53	94.64	94.87	94.28	93.43
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	69.96	100.08	99.70	99.16	98.12
Pe termen scurt	5.43	5.44	4.83	4.88	4.69
Pe termen lung	64.53	94.64	94.87	94.28	93.43
Credite comerciale și avansuri	1,058.99	741.54	627.52	607.07	688.02
Alte sectoare	1,058.99	741.54	627.52	607.07	688.02
Pe termen scurt	1,027.22	719.29	608.70	588.86	658.61
Pe termen lung	31.77	22.25	18.82	18.21	29.41
Alte societăți financiare	6.84	8.47	8.08	6.51	7.76
Pe termen scurt	6.84	8.47	8.08	6.51	7.76
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,052.15	733.07	619.44	600.56	680.26
Pe termen scurt	1,020.38	710.82	600.62	582.35	650.85
Pe termen lung	31.77	22.25	18.82	18.21	29.41
Alte creanțe - altele	9.02	409.17	47.12	9.02	9.02
Alte sectoare	9.02	409.17	47.12	9.02	9.02
Pe termen scurt		400.15	38.10		
Pe termen lung	9.02	9.02	9.02	9.02	9.02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	9.02	409.17	47.12	9.02	9.02

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Pe termen scurt		400.15	38.10		
Pe termen lung	9.02	9.02	9.02	9.02	9.02
Active de rezervă	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93	2,803.26
Aur monetar	2.86	2.83	2.55	2.73	3.08
Lingouri de aur	2.86	2.83	2.55	2.73	3.08
Drepturi speciale de tragere	6.41	1.19	17.69	0.28	0.31
Poziția de rezervă la FMI	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Alte active de rezervă	2,811.35	2,152.60	1,736.56	2,202.91	2,799.86
Numerar și depozite	960.41	841.51	748.09	1,006.85	1,459.81
Creanțe cu autorități monetare	58.20	154.08	109.15	145.79	344.78
Creanțe cu alte entități	902.21	687.43	638.94	861.06	1,115.03
Titluri de valoare	1,850.94	1,311.09	988.47	1,196.06	1,340.05
Titluri de creanță	1,850.94	1,311.09	988.47	1,196.06	1,340.05
Pe termen scurt	25.46				
Pe termen lung	1,825.48	1,311.09	988.47	1,196.06	1,340.05
Pasive	8,873.10	8,207.17	7,399.00	7,601.02	8,967.73
Investiții directe	3,472.66	3,360.90	2,981.11	3,041.32	3,731.79
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97	1,894.85
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97	1,894.85
Instrumente de natura datoriei	1,684.08	1,788.48	1,782.20	1,728.35	1,836.94
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,684.08	1,788.48	1,782.20	1,728.35	1,836.94
Împrumuturi	1,102.80	1,104.24	1,076.89	1,034.68	1,127.63
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,102.80	1,104.24	1,076.89	1,034.68	1,127.63
Credite comerciale	133.74	116.65	96.43	103.78	139.64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	133.74	116.65	96.43	103.78	139.64
Alte angajamente	447.54	567.59	608.88	589.89	569.67
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	447.54	567.59	608.88	589.89	569.67
Investiții de portofoliu	208.11	176.14	131.52	90.84	104.42
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	208.11	176.14	131.45	90.38	103.80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	187.47	155.50	110.81	69.74	83.16
Alte sectoare	20.64	20.64	20.64	20.64	20.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20.64	20.64	20.64	20.64	20.64
Titluri de angajamente			0.07	0.46	0.62
Administrația publică			0.07	0.46	0.59
Pe termen scurt			0.07	0.46	0.59
Alte sectoare					0.03
Pe termen lung					0.03
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP					0.03
Pe termen lung					0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3.36	4.08	4.78	4.29	4.72
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.36	4.08	4.78	4.29	4.72
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3.36	4.08	4.78	4.29	4.72
Contracte de tip forward	3.36	4.08	4.78	4.29	4.72
Alte investiții	5,188.97	4,666.05	4,281.59	4,464.57	5,126.80
Numerar și depozite	371.33	233.57	137.30	135.84	165.33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	366.57	230.17	136.46	135.24	164.83
Din care: Poziții interbancare	366.57	230.17	136.46	135.24	164.83
Alte sectoare	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
Pe termen scurt	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
Alte societăți financiare	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
Pe termen scurt	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
Împrumuturi	3,331.47	3,116.25	3,021.81	3,092.97	3,389.68
Banca centrală	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	476.28	302.55	208.12	150.76	187.74
Pe termen scurt	45.10	18.38	18.53	18.57	20.79
Pe termen lung	431.18	284.17	189.59	132.19	166.95
Administrația publică	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,323.47	1,554.43
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	146.30	137.60	126.20	121.95	129.28
Altele pe termen lung	977.59	1,012.28	1,064.24	1,201.52	1,425.15
Alte sectoare	1,286.23	1,273.12	1,283.96	1,326.46	1,383.22
Pe termen scurt	77.52	38.74	44.06	58.21	61.77
Pe termen lung	1,208.71	1,234.38	1,239.90	1,268.25	1,321.45
Alte societăți financiare	94.76	101.23	96.91	111.00	128.89
Pe termen scurt	1.16	0.97	5.27	5.07	3.77

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Pe termen lung	93.60	100.26	91.64	105.93	125.12
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,191.47	1,171.89	1,187.05	1,215.46	1,254.33
Pe termen scurt	76.36	37.77	38.79	53.14	58.00
Pe termen lung	1,115.11	1,134.12	1,148.26	1,162.32	1,196.33
Credite comerciale și avansuri	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98	1,256.56
Alte sectoare	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98	1,256.56
Pe termen scurt	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97	1,218.89
Pe termen lung	36.11	31.50	26.04	28.01	37.67
Alte societăți financiare	18.07	16.25	15.85	16.79	17.75
Pe termen scurt	18.07	16.25	15.85	16.79	17.75
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,185.60	1,033.64	852.00	917.19	1,238.81
Pe termen scurt	1,149.49	1,002.14	825.96	889.18	1,201.14
Pe termen lung	36.11	31.50	26.04	28.01	37.67
Alte angajamente - altele	101.22	95.85	91.38	144.03	147.99
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	9.48	8.11	7.64	64.29	72.25
Pe termen scurt	9.48	8.11	7.64	64.29	72.25
Alte sectoare	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
Pe termen scurt	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
Pe termen scurt	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
Drepturi speciale de tragere (alocări)	181.28	170.49	163.25	157.75	167.24

* date revizuite

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017, sinteza generală (MBP6), milioane EUR**

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Poziția investițională internațională netă	-1,674.67	-1,582.69	-1,906.26	-2,210.93	-2,722.85
Active	4,772.63	5,163.60	4,865.96	5,059.66	4,790.66
Investiții directe	142.08	190.31	214.22	236.33	216.56
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	83.74	125.63	153.93	169.60	157.66
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	83.74	125.63	153.93	169.60	157.66
Instrumente de natura datoriei	58.34	64.67	60.29	66.73	58.90
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	4.40	8.27	11.17	11.97	10.93
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	53.94	56.41	49.12	54.76	47.97
Împrumuturi	34.54	45.83	42.52	48.76	40.96
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	4.40	8.27	11.17	11.97	10.93
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	30.14	37.56	31.36	36.80	30.03
Credite comerciale	23.80	18.85	17.77	17.96	17.94
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	23.80	18.85	17.77	17.96	17.94
Investiții de portofoliu	3.79	4.19	4.66	4.87	4.16
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1.87	2.12	2.35	2.46	2.77
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
Administrația publică	0.28	0.32	0.36	0.37	0.33
Alte sectoare	1.57	1.78	1.98	2.07	2.43
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1.57	1.78	1.98	2.07	2.43
Titluri de creanță	1.92	2.07	2.31	2.41	1.39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1.83	2.07	2.31	2.41	1.39
Pe termen lung	1.83	2.07	2.31	2.41	1.39
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2.83	3.29	3.66	3.83	3.35
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.83	3.29	3.66	3.83	3.35
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2.83	3.29	3.66	3.83	3.35
Contracte de tip forward	2.83	3.29	3.66	3.83	3.35
Alte investiții	2,574.43	3,193.06	3,035.43	2,704.60	2,217.91
Alte participații la capital					0.47
Numerar și depozite	1,744.30	2,157.22	2,318.69	2,012.35	1,544.56
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	613.03	487.48	479.90	465.59	583.61
Din care: Poziții interbancare	613.03	487.48	479.90	465.59	583.61
Alte sectoare	1,131.27	1,669.74	1,838.78	1,546.76	960.95
Pe termen scurt	1,131.27	1,669.74	1,838.78	1,546.76	960.95
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,131.27	1,669.74	1,838.78	1,546.76	960.95
Pe termen scurt	1,131.27	1,669.74	1,838.78	1,546.76	960.95
Împrumuturi	54.10	89.95	99.25	102.94	88.87
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.27	7.69	8.00	8.09	6.66
Pe termen scurt	0.04	0.23	0.05	0.02	0.02
Pe termen lung	3.23	7.46	7.95	8.07	6.64
Alte sectoare	50.83	82.27	91.25	94.85	82.21
Pe termen scurt	3.95	4.47	4.42	4.67	3.93
Pe termen lung	46.89	77.79	86.83	90.18	78.28
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	50.83	82.27	91.25	94.85	82.21
Pe termen scurt	3.95	4.47	4.42	4.67	3.93
Pe termen lung	46.89	77.79	86.83	90.18	78.28
Credite comerciale și avansuri	769.47	609.55	574.36	580.68	576.45
Alte sectoare	769.47	609.55	574.36	580.68	576.45
Pe termen scurt	746.39	591.26	557.14	563.26	551.81
Pe termen lung	23.08	18.29	17.23	17.42	24.64
Alte societăți financiare	4.97	6.96	7.40	6.23	6.50
Pe termen scurt	4.97	6.96	7.40	6.23	6.50
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	764.50	602.58	566.97	574.45	569.95
Pe termen scurt	741.42	584.29	549.74	557.03	545.31
Pe termen lung	23.08	18.29	17.23	17.42	24.64
Alte creanțe - altele	6.55	336.34	43.13	8.63	7.56
Alte sectoare	6.55	336.34	43.13	8.63	7.56
Pe termen scurt		328.92	34.87		
Pe termen lung	6.55	7.41	8.26	8.63	7.56
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	6.55	336.34	43.13	8.63	7.56

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Pe termen scurt		328.92	34.87		
Pe termen lung	6.55	7.41	8.26	8.63	7.56
Active de rezervă	2,049.50	1,772.75	1,607.99	2,110.03	2,348.68
Aur monetar	2.08	2.33	2.33	2.61	2.58
Lingouri de aur	2.08	2.33	2.33	2.61	2.58
Drepturi speciale de tragere	4.66	0.98	16.19	0.27	0.26
Poziția de rezervă la FMI	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Alte active de rezervă	2,042.76	1,769.44	1,589.46	2,107.15	2,345.83
Numerar și depozite	697.85	691.72	684.72	963.08	1,223.09
Creanțe cu autorități monetare	42.29	126.65	99.90	139.45	288.87
Creanțe cu alte entități	655.56	565.07	584.82	823.63	934.22
Titluri de valoare	1,344.92	1,077.72	904.74	1,144.07	1,122.75
Titluri de creanță	1,344.92	1,077.72	904.74	1,144.07	1,122.75
Pe termen scurt	18.50				
Pe termen lung	1,326.42	1,077.72	904.74	1,144.07	1,122.75
Pasive	6,447.30	6,746.29	6,772.23	7,270.59	7,513.51
Investiții directe	2,523.28	2,762.66	2,728.58	2,909.11	3,126.64
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1,299.60	1,292.53	1,097.35	1,255.89	1,587.58
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,299.60	1,292.53	1,097.35	1,255.89	1,587.58
Instrumente de natura datoriei	1,223.67	1,470.13	1,631.23	1,653.22	1,539.06
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,223.67	1,470.13	1,631.23	1,653.22	1,539.06
Împrumuturi	801.31	907.68	985.67	989.70	944.77
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	801.31	907.68	985.67	989.70	944.77
Credite comerciale	97.18	95.89	88.26	99.27	117.00
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	97.18	95.89	88.26	99.27	117.00
Alte angajamente	325.19	466.56	557.30	564.25	477.29
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	325.19	466.56	557.30	564.25	477.29
Investiții de portofoliu	151.22	144.79	120.38	86.89	87.49
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	151.22	144.79	120.31	86.45	86.97
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	136.22	127.82	101.42	66.71	69.67
Alte sectoare	15.00	16.97	18.89	19.74	17.29
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	15.00	16.97	18.89	19.74	17.29
Titluri de angajamente			0.06	0.44	0.52
Administrația publică			0.06	0.44	0.49
Pe termen scurt			0.06	0.44	0.49
Alte sectoare					0.03
Pe termen lung					0.03
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP					0.03
Pe termen lung					0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2.44	3.35	4.38	4.10	3.95
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.44	3.35	4.38	4.10	3.95
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2.44	3.35	4.38	4.10	3.95
Contracte de tip forward	2.44	3.35	4.38	4.10	3.95
Alte investiții	3,770.37	3,835.49	3,918.90	4,270.49	4,295.43
Numerar și depozite	269.81	191.99	125.67	129.93	138.52
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	266.35	189.20	124.90	129.36	138.10
Din care: Poziții interbancare	266.35	189.20	124.90	129.36	138.10
Alte sectoare	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
Pe termen scurt	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
Alte societăți financiare	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
Pe termen scurt	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
Împrumuturi	2,420.69	2,561.56	2,765.83	2,958.51	2,840.00
Banca centrală	323.39	321.16	310.55	279.57	221.43
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	323.39	321.16	310.55	279.57	221.43
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	346.07	248.70	190.49	144.21	157.30
Pe termen scurt	32.77	15.11	16.96	17.76	17.42
Pe termen lung	313.30	233.59	173.53	126.44	139.88
Administrația publică	816.63	945.20	1,089.60	1,265.94	1,302.36
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	106.30	113.11	115.51	116.65	108.32
Altele pe termen lung	710.33	832.09	974.09	1,149.29	1,194.05
Alte sectoare	934.59	1,046.50	1,175.20	1,268.80	1,158.91
Pe termen scurt	56.33	31.84	40.33	55.68	51.75
Pe termen lung	878.26	1,014.66	1,134.87	1,213.12	1,107.16
Alte societăți financiare	68.85	83.21	88.70	106.17	107.99

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Pe termen scurt	0.84	0.80	4.82	4.85	3.16
Pe termen lung	68.01	82.41	83.88	101.33	104.83
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	865.74	963.29	1,086.49	1,162.62	1,050.93
Pe termen scurt	55.48	31.05	35.50	50.83	48.59
Pe termen lung	810.25	932.25	1,050.99	1,111.79	1,002.33
Credite comerciale și avansuri	874.60	863.01	794.33	893.38	1,052.79
Alte sectoare	874.60	863.01	794.33	893.38	1,052.79
Pe termen scurt	848.36	837.12	770.50	866.59	1,021.23
Pe termen lung	26.24	25.89	23.83	26.79	31.56
Alte societăți financiare	13.13	13.36	14.51	16.06	14.87
Pe termen scurt	13.13	13.36	14.51	16.06	14.87
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	861.47	849.65	779.83	877.32	1,037.92
Pe termen scurt	835.23	823.76	755.99	850.53	1,006.36
Pe termen lung	26.24	25.89	23.83	26.79	31.56
Alte angajamente - altele	73.55	78.79	83.64	137.77	123.99
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	6.89	6.67	6.99	61.50	60.53
Pe termen scurt	6.89	6.67	6.99	61.50	60.53
Alte sectoare	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
Pe termen scurt	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
Pe termen scurt	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
Drepturi speciale de tragere (alocări)	131.72	140.14	149.42	150.89	140.12

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul perioadei

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2017, cu detalii suplimentare (MBP6)

milioane USD

	Stoc la 31.12. 2016*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2017*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Poziția investițională internațională netă	-2,311.41	-938.44	-507.61	-90.21	-541.88	201.26
Active	5,289.61	428.27	95.61	-1.54	127.17	5,717.88
Investiții directe	247.07	11.40	11.06		0.34	258.47
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	177.31	10.86	10.86			188.17
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	177.31	10.86	10.86			188.17
Instrumente de natura datoriei	69.76	0.54	0.20		0.34	70.30
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	12.51	0.54	0.54			13.05
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)					0.34	
Împrumuturi	57.25		-0.34			57.25
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	50.98	-2.09	-2.09			48.89
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	12.51	0.54	0.54			13.05
Credite comerciale	38.47	-2.63	-2.63			35.84
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	18.78	2.63	2.29		0.34	21.41
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	18.78	2.63	2.29		0.34	21.41
Investiții de portofoliu	5.09	-0.12	-0.12			4.97
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2.57	0.74	0.74			3.31
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.02					0.02
Administrația publică	0.39					0.39
Alte sectoare	2.16	0.74	0.74			2.90
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2.16	0.74	0.74			2.90
Titluri de creanță	2.52	-0.86	-0.86			1.66
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.52	-0.86	-0.86			1.66
Pe termen scurt						
Pe termen lung	2.52	-0.86	-0.86			1.66
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4.00					4.00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.00					4.00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4.00					4.00
Contracte de tip forward	4.00					4.00
Alte investiții	2,827.52	-180.34	-446.53		59.16	2,647.18
Alte participații la capital		0.56	0.56			0.56
Numerar și depozite	2,103.81	-260.30	-515.43		51.55	1,843.51
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	486.75	209.82	168.18		49.99	696.57
Din care: Poziții interbancare	486.75	209.82	168.18		49.99	696.57
Alte sectoare	1,617.06	-470.12	-683.61		1.56	1,146.94
Pe termen scurt	1,617.06	-470.12	-683.61		1.56	1,146.94
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,617.06	-470.12	-683.61		1.56	1,146.94
Pe termen scurt	1,617.06	-470.12	-683.61		1.56	1,146.94
Împrumuturi	107.62	-1.55	-1.55			106.07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8.46	-0.51	-0.51			7.95

	Stoc la 31.12. 2016*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2017*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Pe termen scurt	0.02					0.02
Pe termen lung	8.44	-0.51	-0.51			7.93
Alte sectoare	99.16	-1.04	-1.04			98.12
Pe termen scurt	4.88	-0.19	-0.19			4.69
Pe termen lung	94.28	-0.85	-0.85			93.43
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	99.16	-1.04	-1.04			98.12
Pe termen scurt	4.88	-0.19	-0.19			4.69
Pe termen lung	94.28	-0.85	-0.85			93.43
Credite comerciale și avansuri	607.07	69.89	69.89		7.61	688.02
Alte sectoare	607.07	80.95	80.95		7.61	688.02
Pe termen scurt	588.86	69.75	69.75		7.27	658.61
Pe termen lung	18.21	11.20	11.20		0.34	29.41
Alte societăți financiare	6.51	1.25	1.25			7.76
Pe termen scurt	6.51	1.25	1.25			7.76
Pe termen lung	600.56	79.70	79.70		7.61	680.26
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	582.35	68.50	68.50		7.27	650.85
Pe termen scurt	18.21	11.20	11.20		0.34	29.41
Alte creanțe - altele	9.02					9.02
Alte sectoare	9.02					9.02
Pe termen lung	9.02					9.02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	9.02					9.02
Pe termen lung	9.02					9.02
Active de rezervă	2,205.93	597.33	531.20	-1.54	67.67	2,803.26
Aur monetar	2.73	0.35		0.35		3.08
Lingouri de aur	2.73	0.35		0.35		3.08
Drepturi speciale de tragere	0.28	0.03	-0.40		0.43	0.31
Poziția de rezervă la FMI	0.01					0.01
Alte active de rezervă	2,202.91	596.95	531.60	-1.89	67.24	2,799.86
Numerar și depozite	1,006.85	452.96	414.51		38.45	1,459.81
Creanțe cu autorități monetare	145.79	198.99	188.30		10.69	344.78
Creanțe cu alte entități	861.06	253.97	226.21		27.76	1,115.03
Titluri de valoare	1,196.06	143.99	117.09	-1.89	28.79	1,340.05
Titluri de creanță	1,196.06	143.99	117.09	-1.89	28.79	1,340.05
Pe termen scurt						
Pe termen lung	1,196.06	143.99	117.09	-1.89	28.79	1,340.05
Pasive	7,601.02	1,366.71	603.22	88.67	669.05	8,967.73
Investiții directe	3,041.32	690.47	160.84	86.70	430.74	3,731.79
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1,312.97	581.88	66.32	86.70	409.56	1,894.85
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,312.97	581.88	66.32	86.70	409.56	1,894.85
Instrumente de natura datoriei	1,728.35	108.59	94.52		21.18	1,836.94
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,728.35	108.59	94.52		21.18	1,836.94
Împrumuturi	1,034.68	92.95	80.62		19.44	1,127.63

	Stoc la 31.12. 2016*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2017*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,034.68	92.95	80.62		19.44	1,127.63
Credite comerciale	103.78	35.86	34.12		1.74	139.64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	103.78	35.86	34.12		1.74	139.64
Alte angajamente	589.89	-20.22	-20.22			569.67
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	589.89	-20.22	-20.22			569.67
Investiții de portofoliu	90.84	13.58	0.15	1.97	11.63	104.42
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	90.38	13.42	-0.01	1.97	11.63	103.80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	69.74	13.42	-0.01	1.97	11.63	83.16
Alte sectoare	20.64					20.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20.64					20.64
Titluri de angajamente	0.46	0.16	0.16			0.62
Administrația publică	0.46	0.13	0.13			0.59
Pe termen scurt	0.46	0.13	0.13			0.59
Alte sectoare	0.00	0.03	0.03			0.03
Pe termen lung	0.00	0.03	0.03			0.03
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.00	0.03	0.03			0.03
Pe termen lung	0.00	0.03	0.03			0.03
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4.29	0.43	0.43			4.72
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.29	0.43	0.43			4.72
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4.29	0.43	0.43			4.72
Contracte de tip forward	4.29	0.43	0.43			4.72
Alte investiții	4,464.57	662.23	441.80		226.68	5,126.80
Numerar și depozite	135.84	29.49	13.24		16.25	165.33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	135.24	29.59	13.34		16.25	164.83
Din care: Poziții interbancare	135.24	29.59	13.34		16.25	164.83
Alte sectoare	0.60	-0.10	-0.10			0.50
Pe termen scurt	0.60	-0.10	-0.10			0.50
Alte societăți financiare	0.60	-0.10	-0.10			0.50
Pe termen scurt	0.60	-0.10	-0.10			0.50
Împrumuturi	3,092.97	296.71	117.82		185.14	3,389.68
Banca centrală	292.28	-27.99	-44.27		16.28	264.29
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	292.28	-27.99	-44.27		16.28	264.29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	150.76	36.98	28.92		8.06	187.74
Pe termen scurt	18.57	2.22	2.22		0.00	20.79
Pe termen lung	132.19	34.76	26.70		8.06	166.95
Administrația publică	1,323.47	230.96	126.39		104.57	1,554.43
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	121.95	7.33	0.16		7.17	129.28
Altele pe termen lung	1,201.52	223.63	126.23		97.40	1,425.15
Alte sectoare	1,326.46	56.76	6.78		56.23	1,383.22
Pe termen scurt	58.21	3.56	2.41		1.15	61.77
Pe termen lung	1,268.25	53.20	4.37		55.08	1,321.45

	Stoc la 31.12. 2016*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2017*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Alte societăți financiare	111.00	17.89	5.93		11.96	128.89
Pe termen scurt	5.07	-1.30	-1.30		0.00	3.77
Pe termen lung	105.93	19.19	7.23		11.96	125.12
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,215.46	38.87	0.85		44.27	1,254.33
Pe termen scurt	53.14	4.86	3.71		1.15	58.00
Pe termen lung	1,162.32	34.01	-2.86		43.12	1,196.33
Credite comerciale și avansuri	933.98	322.58	306.78		15.80	1,256.56
Alte sectoare	933.98	322.58	306.78		15.80	1,256.56
Pe termen scurt	905.97	312.92	297.59		15.33	1,218.89
Pe termen lung	28.01	9.66	9.19		0.47	37.67
Alte societăți financiare	16.79	0.96	0.96			17.75
Pe termen scurt	16.79	0.96	0.96			17.75
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	917.19	321.62	305.82		15.80	1,238.81
Pe termen scurt	889.18	311.96	296.63		15.33	1,201.14
Pe termen lung	28.01	9.66	9.19		0.47	37.67
Alte angajamente - altele	144.03	3.96	3.96			147.99
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	64.29	7.96	7.96			72.25
Pe termen scurt	64.29	7.96	7.96			72.25
Alte sectoare	79.74	-4.00	-4.00			75.74
Pe termen scurt	79.74	-4.00	-4.00			75.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	79.74	-4.00	-4.00			75.74
Pe termen scurt	79.74	-4.00	-4.00			75.74
Drepturi speciale de trageră (alocări)	157.75	9.49			9.49	167.24

* date revizuite

Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013 - 31.12.2017 prezentare analitică, sectorială

milioane USD

	31.12.2013*			31.12.2014*			31.12.2015*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2820.63	445.07	2375.56	2156.63	390.70	1765.93	1756.81	339.29	1417.52
Alte investiții	0.00	445.07	-445.07	0.00	390.70	-390.70	0.00	339.29	-339.29
Active de rezervă	2820.63	0.00	2820.63	2156.63	0.00	2156.63	1756.81	0.00	1756.81
Administrația publică	0.39	1305.17	-1304.78	0.39	1320.37	-1319.98	0.39	1353.76	-1353.37
Investiții de portofoliu	0.39	0.00	0.39	0.39	0.00	0.39	0.39	0.07	0.32
Alte investiții	0.00	1305.17	-1305.17	0.00	1320.37	-1320.37	0.00	1353.69	-1353.69
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	854.62	1043.16	-188.54	608.94	700.41	-91.47	539.60	467.81	71.79
Investiții de portofoliu	2.55	187.47	-184.92	2.55	155.50	-152.95	2.54	110.81	-108.27
Derivate financiare	3.89	3.36	0.53	4.00	4.08	-0.08	4.00	4.78	-0.78
Alte investiții	848.18	852.33	-4.15	602.39	540.83	61.56	533.06	352.22	180.84
Alte sectoare	2892.70	6079.70	-3187.00	3515.79	5795.69	-2279.90	3019.51	5238.14	-2218.63
Investiții directe	195.54	3472.66	-3277.12	231.52	3360.90	-3129.38	234.05	2981.11	-2747.06
Investiții de portofoliu	2.28	20.64	-18.36	2.16	20.64	-18.48	2.16	20.64	-18.48
Alte investiții	2694.88	2586.40	108.48	3282.11	2414.15	867.96	2783.30	2236.39	546.91
TOTAL	6568.34	8873.10	-2304.76	6281.75	8207.17	-1925.42	5316.31	7399.00	-2082.69

	31.12.2016*			31.12.2017*		
	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2205.93	292.28	1913.65	2803.26	264.29	2538.97
Alte investiții	0.00	292.28	-292.28	0.00	264.29	-264.29
Active de rezervă	2205.93	0.00	2205.93	2803.26	0.00	2803.26
Administrația publică	0.39	1481.68	-1481.29	0.95	1722.26	-1721.31
Investiții de portofoliu	0.39	0.46	-0.07	0.39	0.59	-0.20
Alte investiții	0.00	1481.22	-1481.22	0.56	1721.67	-1721.11
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	501.75	424.32	77.43	710.20	512.70	197.50
Investiții de portofoliu	2.54	69.74	-67.20	1.68	83.16	-81.48
Derivate financiare	4.00	4.29	-0.29	4.00	4.72	-0.72
Alte investiții	495.21	350.29	144.92	704.52	424.82	279.70
Alte sectoare	2581.54	5402.74	-2821.20	2203.47	6468.48	-4265.01
Investiții directe	247.07	3041.32	-2794.25	258.47	3731.79	-3473.32
Investiții de portofoliu	2.16	20.64	-18.48	2.90	20.67	-17.77
Alte investiții	2332.31	2340.78	-8.47	1942.10	2716.02	-773.92
TOTAL	5289.61	7601.02	-2311.41	5717.88	8967.73	-3249.85

* date revizuite

Anexa 17. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2013-31.12.2017, prezentare analitică, pe scadește

milioane USD

	31.12.2013*			31.12.2014*			31.12.2015*			31.12.20158		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	2,109.68	6,968.24	-4,858.56	1,660.96	6,671.29	-5,010.33	1,357.30	6,154.63	-4,797.33	1,357.30	6,154.63	-4,797.33
Investiții directe	162.79	3,333.89	-3,171.10	208.59	3,234.03	-3,025.44	214.64	2,874.67	-2,660.03	214.64	2,874.67	-2,660.03
Investiții de portofoliu	5.22	208.11	-202.89	5.10	176.14	-171.04	5.09	131.45	-126.36	5.09	131.45	-126.36
Alte investiții	109.77	3,426.24	-3,316.47	134.98	3,261.12	-3,126.14	131.40	3,148.51	-3,017.11	131.40	3,148.51	-3,017.11
Active de rezervă	1,831.90	0.00	1,831.90	1,312.29	0.00	1,312.29	1,006.17	0.00	1,006.17	1,006.17	0.00	1,006.17
Termen scurt	4,458.66	1,904.86	2,553.80	4,620.79	1,535.88	3,084.91	3,959.01	1,244.37	2,714.64	3,959.01	1,244.37	2,714.64
Investiții directe	32.75	138.77	-106.02	22.93	126.87	-103.94	19.41	106.44	-87.03	19.41	106.44	-87.03
Investiții de portofoliu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Derivate financiare	3.89	3.36	0.53	4.00	4.08	-0.08	4.00	4.78	-0.78	4.00	4.78	-0.78
Alte investiții	3,433.29	1,762.73	1,670.56	3,749.52	1,404.93	2,344.59	3,184.96	1,133.08	2,051.88	3,184.96	1,133.08	2,051.88
Active de rezervă	988.73	0.00	988.73	844.34	0.00	844.34	750.64	0.00	750.64	750.64	0.00	750.64
TOTAL	6,568.34	8,873.10	-2,304.76	6,281.75	8,207.17	-1,925.42	5,316.31	7,399.00	-2,082.69	5,316.31	7,399.00	-2,082.69

	31.12.2016*			31.12.2017*		
	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1,559.68	6,218.14	-4,658.46	1,722.75	7,198.16	-5,475.41
Investiții directe	228.29	2,925.81	-2,697.52	237.06	3,582.30	-3,345.24
Investiții de portofoliu	5.09	90.38	-85.29	4.97	103.83	-98.86
Alte investiții	129.95	3,201.95	-3,072.00	140.35	3,512.03	-3,371.68
Active de rezervă	1,196.35	0.00	1,196.35	1,340.37	0.00	1,340.37
Termen scurt	3,729.93	1,382.88	2,347.05	3,995.13	1,769.57	2,225.56
Investiții directe	18.78	115.51	-96.73	21.41	149.49	-128.08
Investiții de portofoliu	0.00	0.46	-0.46	0.00	0.59	-0.59
Derivate financiare	4.00	4.29	-0.29	4.00	4.72	-0.72
Alte investiții	2,697.57	1,262.62	1,434.95	2,506.83	1,614.77	892.06
Active de rezervă	1,009.58	0.00	1,009.58	1,462.89	0.00	1,462.89
TOTAL	5,289.61	7,601.02	-2,311.41	5,717.88	8,967.73	-3,249.85

* date revizuite

Anexa 18. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane USD

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Administrația publică	1,305.17	1,320.37	1,353.76	1,481.68	1,722.26
<i>Pe termen scurt</i>			0.07	0.46	0.59
Investiții de portofoliu			0.07	0.46	0.59
<i>Pe termen lung</i>	1,305.17	1,320.37	1,353.69	1,481.22	1,721.67
Împrumuturi	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,323.47	1,554.43
Alocări de DST	181.28	170.49	163.25	157.75	167.24
Banca centrală	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
<i>Pe termen lung</i>	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Împrumuturi	445.07	390.70	339.29	292.28	264.29
Societăți care acceptă depozite, altele decât banca centrală	852.33	540.83	352.22	350.29	424.82
<i>Pe termen scurt</i>	421.15	256.66	162.63	218.10	257.87
Împrumuturi	45.10	18.38	18.53	18.57	20.79
Numerar și depozite	366.57	230.17	136.46	135.24	164.83
Alte angajamente aferente datoriei	9.48	8.11	7.64	64.29	72.25
<i>Pe termen lung</i>	431.18	284.17	189.59	132.19	166.95
Împrumuturi	431.18	284.17	189.59	132.19	166.95
Alte sectoare	2,586.44	2,414.19	2,236.65	2,341.06	2,716.27
<i>Pe termen scurt</i>	1,341.58	1,148.27	970.46	1,044.31	1,356.66
Împrumuturi	77.52	38.74	44.07	58.00	61.53
Numerar și depozite	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
Credite comerciale și avansuri	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97	1,218.89
Alte angajamente aferente datoriei	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
din care datoria pentru resurse energetice	90.12	86.12	82.12	78.12	74.12
<i>Pe termen lung</i>	1,244.86	1,265.92	1,266.19	1,296.75	1,359.61
Împrumuturi	1,208.75	1,234.42	1,240.15	1,268.74	1,321.94
Credite comerciale și avansuri	36.11	31.50	26.04	28.01	37.67
Alte societăți financiare	99.56	104.75	98.24	112.36	130.81
<i>Pe termen scurt</i>	5.92	4.37	6.11	5.67	4.92
Împrumuturi	1.16	0.97	5.27	5.07	4.42
Numerar și depozite	4.76	3.40	0.84	0.60	0.50
<i>Pe termen lung</i>	93.64	100.38	92.13	106.69	125.89
Împrumuturi	93.64	100.38	92.13	106.69	125.89
Societăți nefinanciare	2,455.96	2,278.88	2,107.18	2,194.82	2,550.96
<i>Pe termen scurt</i>	1,335.65	1,143.76	964.22	1,038.32	1,351.37
Împrumuturi	76.35	37.63	38.67	52.61	56.74
Credite comerciale și avansuri	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97	1,218.89
Alte angajamente aferente datoriei	91.74	87.74	83.74	79.74	75.74
din care datoria pentru resurse energetice	90.12	86.12	82.12	78.12	74.12
<i>Pe termen lung</i>	1,120.31	1,135.13	1,142.96	1,156.50	1,199.59
Împrumuturi	1,084.20	1,103.63	1,116.92	1,128.49	1,161.92
Credite comerciale și avansuri	36.11	31.50	26.04	28.01	37.67
Gospodăriile populației și IFSLISGP	30.92	30.56	31.23	33.88	34.50
<i>Pe termen scurt</i>	0.01	0.14	0.13	0.32	0.37
Împrumuturi	0.01	0.14	0.13	0.32	0.37
<i>Pe termen lung</i>	30.91	30.41	31.10	33.56	34.13
Împrumuturi	30.91	30.41	31.10	33.56	34.13
Investiții directe: creditare intragrup	1,684.03	1,788.44	1,781.94	1,728.07	1,836.65
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1,684.03	1,788.44	1,781.94	1,728.07	1,836.65
<i>Pe termen scurt</i>	138.77	126.87	106.44	115.51	149.49
Împrumuturi	5.03	10.22	10.01	11.73	9.85
Credite comerciale și avansuri	133.74	116.65	96.43	103.78	139.64
<i>Pe termen lung</i>	1,545.26	1,661.57	1,675.50	1,612.56	1,687.16
Împrumuturi	1,097.72	1,093.98	1,066.62	1,022.67	1,117.49
Alte angajamente aferente datoriei	447.54	567.59	608.88	589.89	569.67
TOTAL	6,873.04	6,454.53	6,063.86	6,193.38	6,964.29
Arierate	233.80	254.82	266.18	275.75	278.47
Alte sectoare	143.61	160.95	169.79	177.75	180.27
<i>termen scurt</i>	9.54	18.78	19.02	19.19	19.07
<i>termen lung</i>	134.07	142.16	150.77	158.56	161.21
Investiții directe: creditare intragrup	90.19	93.87	96.39	98.00	98.20

* date revizuite

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2017, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), milioane EUR**

	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*
Administrația publică	948.35	1,085.34	1,239.08	1,417.27	1,442.98
<i>Pe termen scurt</i>			0.06	0.44	0.49
Investiții de portofoliu			0.06	0.44	0.49
<i>Pe termen lung</i>	948.35	1,085.34	1,239.02	1,416.83	1,442.48
Imprumuturi	816.63	945.20	1,089.60	1,265.94	1,302.36
Alocări de DST	131.72	140.14	149.42	150.89	140.12
Banca centrală	323.39	321.16	310.55	279.57	221.43
<i>Pe termen lung</i>	323.39	321.16	310.55	279.57	221.43
Imprumuturi	323.39	321.16	310.55	279.57	221.43
Societăți care acceptă depozite, altele decât banca centrală	619.31	444.56	322.38	335.06	355.93
<i>Pe termen scurt</i>	306.01	210.97	148.85	208.62	216.05
Imprumuturi	32.77	15.11	16.96	17.76	17.42
Numerar și depozite	266.35	189.20	124.90	129.36	138.10
Alte angajamente aferente datoriei	6.89	6.67	6.99	61.50	60.53
<i>Pe termen lung</i>	313.30	233.59	173.53	126.44	139.88
Imprumuturi	313.30	233.59	173.53	126.44	139.88
Alte sectoare	1,879.34	1,984.46	2,047.18	2,239.29	2,275.80
<i>Pe termen scurt</i>	974.81	943.88	888.25	998.91	1,136.66
Imprumuturi	56.33	31.84	40.34	55.48	51.55
Numerar și depozite	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
Credite comerciale și avansuri	848.36	837.12	770.50	866.59	1,021.23
Alte angajamente aferente datoriei	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
din care datoria pentru resurse energetice	65.48	70.79	75.16	74.72	62.10
<i>Pe termen lung</i>	904.53	1,040.59	1,158.93	1,240.38	1,139.13
Imprumuturi	878.29	1,014.69	1,135.10	1,213.59	1,107.57
Credite comerciale și avansuri	26.24	25.89	23.83	26.79	31.56
Alte societăți financiare	72.34	86.10	89.92	107.48	109.60
<i>Pe termen scurt</i>	4.30	3.59	5.59	5.42	4.12
Imprumuturi	0.84	0.80	4.82	4.85	3.70
Numerar și depozite	3.46	2.79	0.77	0.57	0.42
<i>Pe termen lung</i>	68.04	82.51	84.33	102.05	105.48
Imprumuturi	68.04	82.51	84.33	102.05	105.48
Societăți nefinanciare	1,784.53	1,873.24	1,928.68	2,099.41	2,137.29
<i>Pe termen scurt</i>	970.50	940.17	882.54	993.19	1,132.23
Imprumuturi	55.48	30.93	35.39	50.33	47.54
Credite comerciale și avansuri	848.36	837.12	770.50	866.59	1,021.23
Alte angajamente aferente datoriei	66.66	72.12	76.65	76.27	63.46
din care datoria pentru resurse energetice	65.48	70.79	75.16	74.72	62.10
<i>Pe termen lung</i>	814.03	933.07	1,046.14	1,106.22	1,005.06
Imprumuturi	787.80	907.18	1,022.31	1,079.43	973.50
Credite comerciale și avansuri	26.24	25.89	23.83	26.79	31.56
Gospodăriile populației și IFSLISGP	22.46	25.12	28.58	32.40	28.91
<i>Pe termen scurt</i>	0.01	0.12	0.12	0.30	0.31
Imprumuturi	0.01	0.12	0.12	0.30	0.31
<i>Pe termen lung</i>	22.46	25.00	28.46	32.10	28.60
Imprumuturi	22.46	25.00	28.46	32.10	28.60
Investiții directe: creditare intragrup	1,223.64	1,470.10	1,630.99	1,652.95	1,538.82
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1,223.64	1,470.10	1,630.99	1,652.95	1,538.82
<i>Pe termen scurt</i>	100.83	104.29	97.42	110.49	125.25
Imprumuturi	3.65	8.40	9.16	11.22	8.25
Credite comerciale și avansuri	97.18	95.89	88.26	99.27	117.00
<i>Pe termen lung</i>	1,122.80	1,365.81	1,533.57	1,542.46	1,413.57
Imprumuturi	797.62	899.25	976.27	978.21	936.28
Alte angajamente aferente datoriei	325.19	466.56	557.30	564.25	477.29
TOTAL	4,994.03	5,305.62	5,550.19	5,924.14	5,834.95
Arierate	169.88	209.46	243.63	263.76	233.31
Alte sectoare	104.35	132.30	155.41	170.02	151.04
<i>termen scurt</i>	6.93	15.44	17.41	18.36	15.98
<i>termen lung</i>	97.42	116.86	138.00	151.67	135.07
Investiții directe: creditare intragrup	65.53	77.16	88.22	93.74	82.28

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul perioadei

În cadrul atribuțiilor sale de bază și în conformitate cu articolul 5, lit. k) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională a Moldovei, Departamentul raportări și statistică, este responsabilă de întocmirea balanței de plăți, a poziției investiționale internaționale și de elaborarea datoriei externe a Republicii Moldova.

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3169-3-4